

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

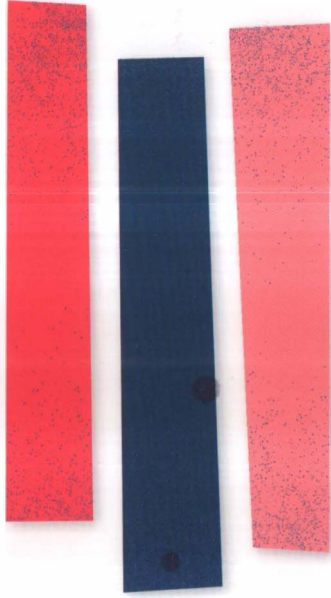
<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

gertrude stein

üç yaşam

Türkçeleştiren: Gökçe Yavaş

De|i

Gertrude Stein

Modern edebiyatın öncülerinden biri olarak kabul edilen Gertrude Stein, 1874 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde dünyaya geldi. Radcliffe College'daki psikoloji eğitiminden sonra, Johns Hopkins'te dört yıl tıp eğitimi aldı ama yarıda bırakıp 1903 yılında, hayatının geri kalanını geçireceği Paris'e taşındı. Evi kısa sürede dönemin ünlü ressam ve yazarlarının uğrak yeri oldu. İlk yapıtı olan *Üç Yaşam* ('Three Lives') 1909'da yayımlandı; ardından kaleme aldığı *Tender Buttons* ile Paris'te yaşayan Amerikalı sanatçılar arasında bir edebiyat otoritesi haline geldi. O dönem, birçok sanatçıyı derinden etkiledi. 20. yüzyılın başlarında güzel sanatlar alanında meydana gelen yenilikçi eğilimleri edebiyata yansıtmayı ilke edindi. Düzyazıda var olan dil ve edebiyat kurallarını yıkarak, insana ve nesneye dolaysız yaklaşmayı amaçladı. Roman, eleştiri, şiir, oyun gibi çeşitli alanlarda farklı yapıtlar veren Stein, 1946 yılında Paris'te yaşama veda etti.

Gökçe Yavaş

1991'de Tokat'ta doğdu. Lise öğrenimini Galatasaray Lisesi'nde tamamladıktan sonra İstanbul Teknik Üniversitesi'nde tasarım eğitimi aldı. Rudyard Kipling, Robert Louis Stevenson, Otto Rank ve Emile Durkheim'den çeviriler yaptı. Editör ve çevirmen olarak çalışmalarına devam ediyor.

ÜÇ YAŞAM

© 2017, Tudem Yayın Grubu
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

İlk baskı 1909 yılında, ABD’de *Three Lives* adı ile Random House Inc. tarafından yapılmıştır.

YAZAR: Gertrude Stein
TÜRKÇELEŞTİREN: Gökçe Yavaş
EDİTÖR: Şirin Etik
DÜZELTİ: Mehmet Barış Albayrak
KAPAK TASARIMI: Burak Tuna
GRAFİK UYGULAMA: Aynur Sarıbüyük

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. Km. Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Birinci Baskı: Ekim 2017 (2000 adet)

ISBN: 978-605-2349-03-8

Yayınevi sertifika no: 11945

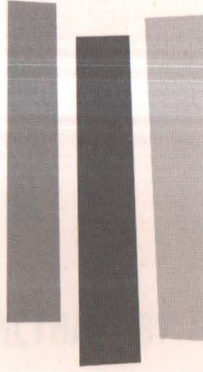
Matbaa sertifika no: 16031

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.nin tescilli markasıdır.

www.delidolu.com.tr

gertrude
stein

üç yaşam

İçindekiler

İYİ ANNA 9

MELANCTHA 89

NAZİK LENA 245

Donc je suis malheureux et ce n'est ni ma faute ni celle de la vie.'

Jules Laforgue

* Demek ki mutsuzum ve bu ne benim hatam ne de hayatın.

İYİ ANNA

İYİ ANNA

1. BÖLÜM

Bridgepoint esnafı “Bayan Mathilda”nın adını duyunca korkmayı öğrenmişti, zira İyi Anna bu isimle her zaman istediğini alırdı. Tek fiyat veren en katı mağazalar bile, İyi Anna, “Bayan Mathilda”nın bu kadar çok ödeyemeyeceğini ve “Lindheims”tan daha ucuza alabileceğini söylediğinde biraz daha indirim yaparlardı.

Lindheims, Anna’nın en sevdiği mağazaydı, çünkü orada un ve şekerin çeyrek sent daha ucuza satıldığı indirim günleri oluyordu, ayrıca tüm bölüm müdürleri onun arkadaşıydı ve diğer günlerde bile ona indirim günü fiyatlarından verebiliyorlardı.

Anna’nın meşakkatli ve sıkıntılı bir hayatı vardı.

Küçük evin tamamını, Bayan Mathilda için o idare ediyordu. Ufak, tuhaf bir evdi; sanki çocuğun biri tarafından devrilmiş domino taşları gibi yığın oluşturan, benzer türde bir dizi evden biriydi; dik bir tepeden inen bir sokağın üzerine inşa edildiklerinden böyle görünüyorlardı. Ufak, tuhaf evlerdi; iki katlı, kırmızı kiremitli ön cepheleri ve beyaz uzun merdivenleri olan evler.

Bu küçük ev Bayan Mathilda, hizmetçi kız, sokak kedileri ve köpekleri, bir de Anna'nın paylayan, söylenen, çekip çeviren sesiyle dolu olurdu daima.

“Sallie! Seni bir dakika yalnız bırakamayacak mıyım? Kasa-bın çırağı sokağa inecek mi diye bakmaya koşuyorsun hemen, ayrıca Bayan Mathilda ayakkabılarını arıyor. Sen düşüncesizce ortalıkta dolaşırken her şeye ben yetişebilir miyim? Sürekli peşinde olmasam her şeyi unuturdun, tabii bunun zahmetini de ben çekerdim, geri döndüğün zaman perişan halde ve bir köpek kadar pis olurdun. Git ve bu sabah koyduğun yerden Bayan Mathilda'nın ayakkabılarını ver.”

“Peter!” Sesi daha da yükselirdi, “Peter!” Peter en küçük ve en sevilen köpekti. “Peter, eğer Baby'yi rahat bırakmazsan...” Baby, Anna'nın uzun yıllardır sevdiği, yaşlı, kör bir teriyerdi. “Peter, eğer Baby'yi rahat bırakmazsan sopayı yersin, seni kötü köpek.”

İyi Anna, köpeklerin edep ve disipliniyle ilgili yüksek ideallere sahipti. Sürekli Anna'yla yaşayan üç köpek vardı: Peter, ihtiyar Baby ve sırf mutlu olduğunu göstermek için sürekli zıplayıp duran pofuduk, küçük Rags. Ayrıca geçici olarak kalanlar, yani Anna'nın onlar için ev bulana kadar baktığı birçok sokak köpeği, birbirlerine asla kötü davranmama konusunda kesin emir altındaydı.

Bir keresinde talihsiz bir olay yaşanmıştı. Anna'nın ev bulunduğu, geçici olarak onda kalan küçük bir teriyer ansızın yavru-lanmıştı. Yeni sahipleri, Foxy'nin* geldiğinden beri hiçbir köpekle karşılaşmadığından emindi. İyi Anna, Peter ve Rags'in

* Foxy, argoda çekici kadın anlamında kullanılır. [Ç.N.]

suçsuz olduğunu öyle azimle savundu, öyle hararetle açıkladı ki, Foxy'nin sahipleri sonunda bu durumun onların ihmalinden kaynaklandığını kabul ettiler.

“Seni kötü köpek,” dedi Anna, Peter’a o gece, “seni kötü köpek.”

“O yavruların babası Peter’dı,” diye açıkladı İyi Anna, Bayan Mathilda’ya, “aynı onun gibi görünüyorlar, zavallı minik Foxy, yavrular o kadar büyük ki çok zor doğum yaptı, ama Bayan Mathilda, o insanların Peter’ın böyle edepsiz olduğunu bilmelerine asla izin veremezdim.”

Böyle kötücül düşünceler Peter, Rags ve evlerinde misafir olan köpeklere düzenli bir şekilde uğruyordu. Bu zamanlarda Anna çok meşgul olur, onları sürekli azarlardı; dışarı çıkması gerektiğinde, fenalık yapan köpekleri birbirinden ayırmaya özen gösterirdi. Bazen sırf onları ne kadar iyi eğittiğini görmek için kısa bir süreliğine odadan ayrılıp hepsini bir arada bırakır, sonra da aniden geri gelirdi. Bütün edepsiz köpekler, Anna’nın kapı koluna uzanan elinin sesiyle gerisingeri oldukları yere sıvışır-lardı, ardından köşelerinde tek başlarına, çalıntı şekeri elinden alındığı için hayal kırıklığına uğrayan bir çocuk gibi otururlardı.

Masum, kör, ihtiyar Baby köpek olmanın itibarını koruyan tek köpekti.

Görüyorsunuz, Anna’nın meşakkatli ve sıkıntılı bir hayatı vardı.

İyi Anna küçük, ince bir kadındı, Alman’dı; kırk yaşlarındaydı. Yüzü yorgun, yanakları ince, ağzı gergin ve sıkı, açık mavi gözleri pasparlaklı. Kimi zaman şimşekler çakan, kimi zaman da neşeyle dolan gözleri her daim keskin ve netti.

Edepsiz Peter'ın, Baby'nin ve küçük Rags'in hikâyelerini anlatırken sesi hoş bir tona bürünürdü. Bir atı döverken ya da bir köpeği tekmelerken gördüğü yük arabacısına ve diğer lanet adamlara, o hayvanlara nasıl davranmaları gerektiğini söylerken sesi yüksek ve tiz bir tona dönüşürdü. Onları durdurabilecek bir zümreden değildi ve bunu onlara dürüstçe söylemişti, ama gergin sesi, parıldayan gözleri ve tuhaf, keskin Alman İngilizcesi başta onları korkutuyor, sonra da utandırıyor. Devriye gezen polislerin tamamı onun arkadaşıydı, bunu hepsi biliyordu. Bayan Annie'ye, -onlar böyle diyordu- her zaman saygı duyuyor, onu dinliyor ve tüm şikâyetleriyle hemen ilgileniyorlardı.

Anna beş yıl boyunca Bayan Mathilda'nın evini idare etti. Bu beş yıl boyunca, evde dört ayrı hizmetçi çalıştı.

İlk gelen güzel, neşeli, İrlandalı bir kızdı. Anna onu şüphe duyarak işe aldı. Lizzie itaatkâr, mutlu bir hizmetçiydi ve Anna da ona güvenmeye başladı. Bu uzun sürmedi. Güzel, neşeli Lizzie bir gün hiç haber vermeden tüm eşyasıyla birlikte kayboldu ve bir daha geri dönmedi.

Bu güzel, neşeli Lizzie'nin yerini melankolik Molly aldı.

Molly Amerika'da doğmuştu, ebeveynleri Alman'dı. Tüm akrabaları çoktan ölmüş ya da uzaklara gitmişti. Molly hep yalnız olmuştu. Uzun, asık suratlı, soluk benizli, seyrek saçlı biriydi, sürekli öksürürdü, öfkesi burnundaydı ve sürekli çirkin, rezil küfürler ederdi.

Anna'ya göre tüm bunlara katlanmak çok zordu ama nezaketinden, Molly'yi uzun bir süre yanında tuttu. Mutfak sürekli bir savaş alanıydı. Anna azarlar, Molly tuhaf küfürler ederdi,

sonra Bayan Mathilda her şeyi duyduğunu göstermek için kapağını sertçe kapattı.

Sonunda Anna pes etmek zorunda kaldı. “Lütfen Bayan Mathilda, Molly’yle konuşun,” dedi, “Onunla hiçbir şey yapmıyorum. Azarlıyorum fakat duyuyor gibi görünmüyor, ardından küfrediyor ve bu da beni korkutuyor. Sizi seviyor Bayan Mathilda, lütfen onu bir kerecik azarlayın.”

“Ama Anna,” diye haykırdı zavallı Bayan Mathilda, “bunu yapmak istemiyorum!” O kocaman, neşeli ama çekingen kadının böyle bir beklenti karşısında dehşete kapılmış görünüyordu. “Ama yapmak zorundasınız, lütfen Bayan Mathilda!” dedi Anna.

Bayan Mathilda kimseyi azarlamak istemiyordu. “Ama yapmak zorundasınız, lütfen Bayan Mathilda,” dedi Anna.

Bayan Mathilda, Anna’nın Molly’yi daha iyi idare etmesini umarak, azarlama işini her gün erteliyordu. Bu işe yaramadı ve sonunda Bayan Mathilda, Molly’yi azarlamak zorunda olduğunu gördü.

Bayan Mathilda, Molly’yi azarlarken Anna orada olmaya-caktı. Bir sonraki akşam Anna’nın izin akşamıydı, Bayan Mathilda göreviyle yüzleşti ve mutfağa indi.

Molly, küçük mutfakta dirseklerini masaya dayamış oturuyordu. Uzun, ince, soluk bir kızdı, yirmi üç yaşındaydı, yarıdılıştan pasaklı ve özensizdi, ama Anna onu az da olsa düzene sokmuştu. Donuk renkli, çizgili, pamuklu elbisesi ve gri-siyah ekose önlüğü, melankolik silüetini daha uzun ve daha hüznünlü gösteriyordu. “Ah, Tanrım!” diye kendi kendine sızlandı Bayan Mathilda ona yaklaşıırken.

“Molly, Anna’ya karşı davranışların hakkında seninle konuşmak istiyorum.” Bunu deyince, Molly kollarına dayadığı başını daha da aşağı indirdi ve ağlamaya başladı. “Ah! Ah!” diye inledi Bayan Mathilda.

“Hepsi Bayan Annie’nin suçu, hepsi,” dedi Molly sonunda, titreyen bir sesle. “Ben elimden geleni yapıyorum.”

“Anna’yı memnun etmenin kolay olmadığını biliyorum,” diye başladı Bayan Mathilda, kötü bir şey söylemiş olmanın sızısıyla, sonra görevine odaklandı, “ama unutmamalısın ki Molly, o senin iyiliğin için öyle davranıyor ve sana karşı gerçekten çok nazik.”

“Onun nezaketini istemiyorum,” diye haykırdı Molly, “Keşke ne yapacağımı bana siz söyleseniz, Bayan Mathilda, o zaman iyi olurdu. Bayan Annie’den nefret ediyorum.”

“Bu asla olmaz, Molly!” dedi Bayan Mathilda sertçe, en derin ve en katı ses tonuyla. “Anna mutfağın sorumlusu, ya ona itaat etmek zorundasın ya da ayrılmalısın.”

“Sizden ayrılmak istemiyorum,” diye sızlandı melankolik Molly. Bayan Mathilda sertliğini koruyarak, “Eh, Molly, o zaman dene ve daha iyisini yap,” diye cevap verdi ve mutfaktan hemen çıktı.

“Ah! Ah!” diye inledi Bayan Mathilda, merdivenleri çıkarırken.

Bayan Mathilda’nın, mutfakta sürekli çekişen kadınlar arasında barış sağlama çabası bir netice vermemişti. Çok geçmeden yine önceki gibi tatsızlaşmışlardı.

Sonunda Molly’nin gitmesi gerektiğine karar verildi. Molly şehirde bir fabrikada çalışmak üzere ayrılarak gecekonduda

yaşlı bir kadınla yaşamaya gitti, Anna onun çok kötü bir yaşlı kadın olduğunu söylüyordu.

Molly'nin başına gelenler konusunda Anna'nın içi hiçbir zaman rahat etmedi. Bazen onu görür ya da hakkında bir şeyler duyardı. Molly iyi değildi, öksürüğü kötüleşmişti ve yaşlı kadın gerçekten de kötü biriydi.

Bir yıl böyle sağlıksız bir hayat sürdürdükten sonra, Molly tamamen çökmüştü. O zaman, Anna meseleye el koydu. Onu çalıştığı yerden çıkardı, yaşadığı yerdeki kadının yanından alıp iyileşene kadar kalacağı bir hastaneye yerleştirdi. Onun için taşrada, küçük bir kıza bakıcılık yapacağı bir yer buldu, Molly sonunda düzenini kurmuştu ve halinden memnundu.

Önceleri, Molly'nin ardından kalıcı olarak birini almamışlardı. Birkaç ay sonra yaz gelecekti ve Bayan Mathilda gidecekti, yaşlı Katy her gün gelip Anna'ya işlerinde pekâlâ yardımcı olabilirdi.

İhtiyar Katy, kaba, çirkin, kısa boylu ve sert bir yaşlı kadındı; Alman'dı, kendine özgü, tuhaf, çarpık bir Alman İngilizcesi vardı. Anna, genç nesle yapılması gerekenleri yaptırmaya çabalamaktan artık bitap düşmüştü ve sert, İhtiyar Katy ona asla cevap vermiyordu, asla kendi bildiğini yapmak istemiyordu. Kaba saba, yaşlı köylü görüntüsünün altında azarlama veya kötü davranışların esamesi bile yoktu. Bir cevap vermesi gerektiğinde, "Evet, Bayan Annie," diyordu, her seferinde söyleye-bildiği tek şey buydu.

"İhtiyar Katy sert, yaşlı bir kadın, Bayan Mathilda," dedi Anna, "ama sanırım onu yanımda tutacağım. Çalışabiliyor ve bana Molly gibi sürekli sorun çıkarmıyor."

Anna, İhtiyar Katy'nin çarpık, köylü İngilizcesini, vızıldayan s harflerinin dilindeki sertliğini ve kaba hizmetkâr doğasına ait tuhaf hallerini komik buluyordu. Anna, İhtiyar Katy'nin masada servis yapmasına izin vermiyordu, bunun için fazla kaba yaradılışlıydı. O nedenle, bunları Anna'nın yapması gerekiyordu ve bundan hiç hoşlanmıyordu, ama durum böyleyken bile bu basit, kaba, ihtiyar varlık, onu diğer yeni başlayan gençlerden çok daha fazla memnun ediyordu.

Son birkaç aydır hayatları sorunsuz bir şekilde devam ediyordu, sonra yaz geldi. Bayan Mathilda her yaz birkaç aylığına okyanusun ötesine gidiyordu. O yaz evden ayrıldığında, İhtiyar Katy çok üzüldü ve Bayan Mathilda'nın gittiği gün, saatlerce iki gözü iki çeşme ağladı. İhtiyar Katy gerçekten de kaba, görgüsüz, dalkavuk bir köylüydü. Orada, kırmızı tuğlalı evin beyaz taş merdivenlerinde, ince, yanık, sertleşmiş derisi ve seyrek, karmakarışık, ağarmış saçlarla kaplı, kemikli, kıt kafasıyla durdu. Güçlü, bodur silueti sağ tarafa doğru eğilmişti; her zaman yıkanmış, tertemiz ama sert ve göze pek hoş görünmeyen mavi çizgili pamuklu elbisesini giymiş halde, Anna onu içeri götürene dek merdivende kaldı. İçeri girerken önlüğünü yüzüne bastırıp tuhaf, boğazdan gelen kesik kesik inlemelerle hüngür hüngür ağladı.

Bayan Mathilda sonbaharın başında tekrar evine döndüğünde, İhtiyar Katy orada değildi.

“İhtiyar Katy'nin böyle bir şey yapacağını hiç düşünmedim, Bayan Mathilda,” dedi Anna, “gidişinize çok üzülmüştü, yaz boyunca ona tam maaş verdim ama hepsi aynı, Bayan Mathilda, hiçbirine güvenilmez. Katy'nin sizi nasıl da çok

sevdigini biliyorsunuz, Bayan Mathilda, bu laflar siz gittikten sonra da ağızından düşmedi, sonrasında çok iyiydi ve yazın ortasına kadar gayet güzel çalıştı, ben hasta olunca da gidip beni yapayalnız bıraktı ve taşrada, ona biraz daha fazla para veren bir yere yerleşti. Tek bir kelime etmedi, Bayan Mathilda, öylece çekip gitti, geçirdiğimiz o korkunç sıcak yazın ardından, hastayken beni yalnız bıraktı, hem de gidecek yeri yokken yaptığımız onca iyilikten sonra, üstelik tüm yaz ona kendi yediklerimden daha iyilerini verdim. Bayan Mathilda, bir kızın nasıl davranması gerektiğini aklı alan bir kişi yok aralarında, bir tane bile.”

İhtiyar Katy'den bir daha haber alamadılar.

Birkaç ay boyunca hiçbir hizmetçide karar kılınamadı. Birçok kişi gelip gitti ama hiçbiri buraya uymadı. Sonunda Anna, Sallie denen birini duydu.

Sallie on bir kişilik bir ailenin en büyük kızıydı ve sadece on altı yaşındaydı. Sallie'den sonra ailedekilerin yaşları azalarak devam ediyordu, en küçük birkaçının dışında hepsi sürekli çalışıyordu.

Sallie güzel, sarışın, güleryüzlü, salak ve biraz da zevzek bir kızdı, Alman'dı. Ailesindekilerin yaşları küçüldükçe, daha aklı başında oluyorlardı. En akıllıları on yaşındaki küçük kızdı. Bir meyhanede, bir karı koca için bulaşık yıkayarak tam günlük iş yapıyor ve düzgün bir yevmiye kazanıyordu. Ondan da küçük bir kardeşi vardı. O sadece yarım gün çalışıyordu. Bekâr bir doktorun ev işlerini yapıyordu. Her işi, her türlü ev işini yapıyor ve her hafta sekiz sent kazanıyordu. Anna bu hikâyeyi ne zaman anlatsa duruma içerliyordu.

“Bence ona on sent ödemeli, Bayan Mathilda. Tüm işi yapmasının karşılığında sekiz sent çok acımasızca, üstelik çok da akıllı bir kız, bizim Sallie gibi salak değil. Sürekli azarlamasam Sallie hiçbir şey öğrenemezdi, ama iyi bir kız, ben dikkat ediyorum, iyi iş çıkaracak.”

Sallie iyi, itaatkâr bir Alman çocuğuydu. Anna’ya asla karşılık vermezdi, tıpkı Peter, ihtiyar Baby ve küçük Rags gibi. Yani Anna’nın sesi keskin bir şekilde, sert bir paylama veya bitkin bir sitemle yükselse bile mutfakta hep birlikte mutlu bir aile olmuşlardı.

Anna artık Sallie’nin annesi gibiydi, kızının korkunç bir adım atmasına engel olmak için onu izleyip azarlayan, durmak bilmeyen Alman bir anne. Sallie’nin aklını çelenler ve çiğnediği kurallar, yaramaz Peter ve neşeli, küçük Rags’inkilere çok benziyordu; Anna üçünü de kötü şeylerden alıkoymak için aynı yöntemi kullanıyordu.

Sallie’nin masada servis yapmadan önce ellerini hiç yıkamaması ve bunu hep unutması dışındaki en büyük yaramazlığı kasabın çırağıydı.

İtici bir gençti şu kasabın çırağı. Anna, orada olmadığı zamanlarda Sallie’nin akşamları bu kötü çocukla geçirdiğinden şüphelenmeye başlamıştı.

“Sallie çok güzel bir kız, Bayan Mathilda,” dedi Anna, “çok salak ve saf, o kırmızı kemeri takıyor, saçını kısıyor, gülüyorum tabii. Durmadan bu kadar uğraşacağına, sadece ellerini yıkasa daha iyi olacağını söylüyorum, ama bugünlerde genç kızlara laf dinletemezsiniz, Bayan Mathilda. Sallie iyi bir kız ama ona sürekli göz kulak olmam gerekiyor.”

Evde olmadığı akşamlarda, Sallie'nin bu çocukla mutfakta oturarak vakit geçirdiğinden gittikçe daha fazla şüpheleniyordu. Bir sabah erkenden sesi keskin bir şekilde yükseldi.

"Sallie, bu dün Bayan Mathilda'nın kahvaltısı için aldığım muz değil, sen sabah erkenden dışarı çıktın, ne yapmaya çıktın?"

"Hiçbir şey, Bayan Annie, şöyle bir bakınmaya çıktım, o kadar. O kesinlikle aynı muz, Bayan Annie."

"Sallie, senin için yaptığım onca şeyden sonra bunu nasıl söylersin? Bayan Mathilda da sana ne kadar iyi davranıyor. Ben dün eve üzerinde böyle lekeler olan bir muz getirmedim. Biliyorum, o çocuk dün buradaydı ve ben yokken muz yedi, sen de bu sabah yenisini almaya çıktın. Yalan söylemeni istemiyorum, Sallie."

Sallie kendini savunmakta azimliydi ama daha sonra vazgeçti ve Anna'nın dış kapıyı açışını duyan çocuğun kaçarken muz aldığını söyledi. "Ama onu bir daha asla içeri almayacağım, Bayan Annie, kesinlikle almayacağım," dedi.

Birkaç hafta boyunca her şey yolundaydı ama sonra Sallie, o budalaca saflığıyla, bazı akşamlar kırmızı kemerini, birkaç parça takısını takmaya ve saçlarını kıvırmaya devam etti.

Baharın ilk günlerinde keyifli bir akşam, Bayan Mathilda açık kapının yanında merdivenlerde duruyordu, bu hoş gecede neşeli hissediyordu. Anna sokaktan eve doğru yaklaştı, izinden dönüyordu. "Kapıyı kapatmayın, lütfen, Bayan Mathilda," dedi Anna alçak sesle, "Sallie'nin eve döndüğümü bilmesini istemiyorum."

Anna yavaşça eve girdi ve mutfak kapısına uzandı. Elini kapı tokmağına koyar koymaz, çılgın bir karmaşa ve gümleme duyuldu. Anna odaya girdiğinde Sallie tek başına oturuyordu ama ne yazık ki kasabın çırağı kaçarken paltosunu unutmuştu.

Görüyorsunuz, Anna'nın meşakkatli ve sıkıntılı bir hayatı vardı.

Anna'nın Bayan Mathilda'yla da sorunları vardı. Rahat ve kaygısız olan evin hanımı, ne zaman kolunun altında birkaç parça porselen, yeni bir gravür ve hatta yağlı boyayla dönse, İyi Anna, "Ben para biriktirmek için o kadar uğraşıp didiniyorum, siz de gidip hepsini saçma şeylere harcıyorsunuz," diye şikâyet ederdi.

"Ama Anna," diye karşılık verirdi Bayan Mathilda, "sen bu parayı biriktirmemiş olsan bunları alamazdım." O zaman Anna yumuşar ve kendinden hoşnut görünürdü, tabii fiyatı öğrenene kadar. Sonra üzüntüyle ellerini ovuşturarak, "Ah, Bayan Mathilda, Bayan Mathilda," diye sızlanırdı, "siz şimdi tüm parayı buna mı verdiniz? Hem de dışarıda giymek için bir elbiseye böylesine ihtiyacınız varken." "Ne yapalım, belki elbiseyi de önümüzdeki sene alırım, Anna," diye neşeyle kabullenirdi Bayan Mathilda. "O zamana kadar yaşarsak, Bayan Mathilda, almanızı sağlayacağım," diye cevap verirdi Anna karamsar bir şekilde.

Anna, kıymetli Bayan Mathilda'sının bilgisi ve sahip olduklarıyla gurur duyuyordu, ama umursamaz bir şekilde sürekli eski kıyafetler giymesinden hoşlanmıyordu. "Bu elbiseyle dışarıya yemeğe gidemezsiniz, Bayan Mathilda," derdi dış kapının önünde sertçe durup. "Size çok yakışan yeni elbisenizi giyme-

niz gerek.” “Ama Anna, zamanım yok.” “Evet, var. Gelip giyinmenize yardım ederim, lütfen, Bayan Mathilda, bu elbiseyle yemeğe gidemezsiniz. Seneye, o zamana kadar yaşarsak, size yeni bir şapka da aldıracağım. Böyle dışarı çıkmanız çok yazık, Bayan Mathilda.”

Zavallı ev sahibesi iç çekip boyun eğmek zorunda kalırdı. Böyle umursamaz olmak neşeli, tembel mizacına uyuyordu ama bazen buna katlanmak zor oluyordu. Çünkü Anna onu görmeden kapıdan hızlıca çıkamazsa, çoğu zaman her şeyi tekrar yapması gerekiyordu.

Etrafında, tüm kıyafetlerine ve mallarına sahip çıkıp ilgilenecek İyi Anna varken hayat, rahat ve tembel Bayan Mathilda için her zaman çok kolaydı. Ama kader bu ya, dünyada her şey olacağına varıyordu. Neşeli Bayan Mathilda’nın da Anna’yla sorunları vardı.

Neye ihtiyacın varsa yerine getirilmesi hoştu ama en çok istediğin şeyi emretmeyip aptalca rica ettiğinde elde edememek can sıkıcı olabiliyordu. Bayan Mathilda keyifli kır yürüyüşlerine çıkmayı severdi; neşeli dostlarıyla batan güneşte muhteşem görünen tepelerden ve mısır tarlalarından özgürce uzaklara giderlerdi, tepedeki ay ve yıldızlar bembeyaz parlarken, mükemmel hava ve kaynayan kanlarıyla eve geç döndüklerinde, Bayan Mathilda arkadaşlarına o akşam evde sıcak yemek olmayabileceğini söylemiş olsa bile, Anna’nın öfkesini düşünmek mecburiyetinde kalırdı. Bayan Mathilda’nın mutlu ekibinin tamamı ve arkadaşları, sağlıklı hava, yakıcı rüzgârlar ve gözlerinde parlayan günışığıyla büsbütün yorulmuş, tükenmiş halde, hoş yemek ve güzel sohbet için tamamen hazır, hep beraber küçük

eve gelirlerdi. Kapalı kapıya gelmek ve Anna'nın izin günü mü değil mi diye meraklanmak, Anna'nın yemek için hazırladığı güzel şeyleri seven bu yorgun gruba zor gelirdi. Bayan Mathilda, Anna'yı yumuşatana ya da Anna dışarıdaysa genç Sallie'ye cesurca aç gruba yemek hazırlamasını emredene kadar, diğerleri titreyerek dışarıda beklemek zorunda kalırdı.

Böyle şeylere dayanmak bazen zor oluyordu ve Bayan Mathilda neşeli Lizzielere, melankolik Mollielere, sert, yaşlı Katie'lere ve aptal Sallielere karşı kendini feci şekilde zorba gibi hissediyordu.

Bayan Mathilda'nın İyi Anna'yla başka sorunları da vardı. Fakirler, sık sık yaptıkları üzere, Anna'nın birikimlerini kullanıp sonra ödeme yerine ona boş sözler veriyorlardı. Bayan Mathilda, Anna'sını bu durumdan kurtarmak zorundaydı.

İyi Anna'nın Bridgepoint'te yaşadığı yirmi yılda edindiği çok fazla tuhaf arkadaşı vardı ve Bayan Mathilda genellikle, Anna'yı hepsinden kurtarmak zorundaydı.

İYİ ANNA'NIN HAYATI

2. BÖLÜM

Anna Federner, yani İyi Anna, alt orta sınıfa mensup, dayanıklı Güney Alman soyundandı. On yedi yaşındayken doğduğu yerin yakınındaki büyük şehre, burjuva bir aileye hizmet etmeye gitti ama orada uzun süre kalmadı. Bir gün ev sahibesi, hizmetçisini yani Anna'yı, evini temizlemesi için bir arkadaşına önerdi. Anna kendini bir hizmetçi değil, bir köle gibi hissetti, bu yüzden oradan derhal ayrıldı.

Anna'nın, bir kızın yapması gereken doğru şeyin ne olduğuna dair sağlam, eski bir dünya görüşü vardı.

Hiçbir güç, bir akşam olsun boş salonda oturmasına neden olamazdı, mutfak düzenledikleri zaman boya kokusu midesini yorsa bile. Ve her zaman olduğu gibi, ne kadar yorgun olsa da Bayan Mathilda'yla uzun konuşmaları sırasında asla oturmazdı. Kız dediğin böyle olmalıydı ve hem saygılı olmak hem de ne yemek gerektiği konusunda her zaman bir kız gibi davranmalıydı.

Bu işten ayrıldıktan kısa bir süre sonra, Anna ve annesi Amerika'ya deniz yolculuğu yaptılar. İkinci sınıfta yolculuk ettiler ama onlar için çok uzun ve kasvetli bir seyahat oldu. Annesi zaten verem hastasıydı.

Güneyde hoş bir şehre indiler ve annesi orada yavaşça öldü.

Anna artık yalnızdı, üvey ağabeyinin yerleşmiş olduğu Bridgepoint'in yolunu tuttu. Bu ağabey ağır, hantal, iyi huylu bir Alman'dı, vücudundaki fazlalıklardan kaynaklanan birçok hastalığı vardı.

Fırıncıydı, evliydi ve geçinecek kadar hali vakti yerindeydi.

Anna ağabeyini severdi ama hiçbir zaman ve hiçbir şekilde ona bağımlı olmadı.

Bridgepoint'e vardığında, Bayan Mary Wadsmith'in yanında çalışmaya başladı.

Mary Wadsmith iri, açık tenli, aciz bir kadındı, iki çocuğun bakımından sorumluydu. Birkaç ay arayla ölen ağabeyi ve karısının ardından, çocuklar onunla kalmıştı.

Anna kısa sürede ev halkını tamamen kendi yönetimi altına aldı.

Anna kocaman, dolgun kadınların yanında iyi hissediyordu, zira böyle kadınlar daima tembel, dikkatsiz ya da tamamen aciz oluyordu, böylece hayatlarının tüm yükü Anna'nın üstüne düşüyor ve bu da onu tatmin ediyordu. Anna'nın patronları her zaman bu kocaman, aciz kadınlar ya da adamlardan biri olmalıydı, çünkü onlardan başka hiç kimse bu kadar rahat ve özgür olmayı kaldıramazdı.

Anna kedileri, köpekleri ve kocaman ev sahibelerini yürekten severdi ama çocukları sevmek için güçlü bir içgüdü

yoktu. Edgar ve Jane Wadsmith'e hiçbir zaman çok düşkün olmadı. Doğal olarak oğlan çocuğunu tercih ediyordu, çünkü erkekler onlar için bir şeyler yapılmasını, rahat ettirilmeyi ve karınlarının doyurulmasını severdi. Ama küçük kızın kadınısı tarafıyla karşılaşması gerekmişti, o ince zıtlık genç kızın doğasında erkenden kendini gösteriyordu.

Wadsmithler yazları taşrada hoş bir evde, kış aylarını ise şehirde otel odalarında geçiriyorlardı.

Yavaş yavaş onların hareketlerini tam anlamıyla kontrol altına almak, gidiş geliş yolculuklarındaki şeylere karar vermek ve yaşayacakları yeri ayarlamak Anna'ya kalmıştı.

Küçük Jane onunla zıtlasmaya başladığında, Anna'nın Bayan Mary'nin yanında üçüncü yılıydı. Jane tertipli, hoş bir küçük kızdı, genç bir kızın cazibesine sahipti, güzel ve tatlıydı, arkasına doğru özenle örülmüş iki sarı örgüsü vardı.

Bayan Mary'nin de, tıpkı Anna gibi, çocukları sevmek için bir içgüdüğü yoktu ama kendi kanından gelen bu iki gence düşküdü ve uysal bir şekilde, sevimli küçük kızın daha kuvvetli gücüne teslim oluyordu. Bayan Mary kızın nazik gücünden ve tatlı hâkimiyetinden daha fazla hoşlanırken, Anna her zaman daha zor olan erkek çocukla ilgilenmeyi tercih etmişti.

Bir bahar, taşınmak için tüm hazırlıklar yapıldığında Bayan Mary ve Jane beraberce taşradaki eve gittiler, Anna şehir meselelerini hallettikten sonra, tatili henüz başlamamış olan Edgar'la birlikte, onların peşinden gidecekti.

O yaz hazırlıkları boyunca, Jane birçok defa onun yöntemlerine karşı çıkararak Anna'yla sert bir şekilde çatışmıştı. Küçük

Jane için hoş olmayan emirler vermek kolaydı, tabii kendininkileri değil Bayan Mary'ninkileri. Kocaman, uysal, aciz, Anna'ya verecek emir bulamayan Bayan Mary Wadsmith'in emirlerini.

Böyle yaptığında Anna'nın gözleri yavaş yavaş keskinleşip sertleşir, alt dişlerini biraz öne çıkarıp tüm gücüyle çenesini sıkardı; hızlıca söylenen, "Ah, Anna! Bayan Mary bunu yapmanızı istedi!" cümlesini şöyle yanıtlardı: "Tabii, Bayan Jane."

Taşındıkları gün, Bayan Mary çoktan arabaya yerleşmişti. "Ah, Anna!" diye bağırdı küçük Jane, koşarak tekrar eve girerken, "Bayan Mary gelirken onun ve benim odamdan mavi dolapları getirmenizi söyledi." Anna'nın bütün vücudu kaskatı kesildi, "Onları yazın kullanmıyoruz, Bayan Jane," dedi kısık bir sesle. "Evet, Anna ama Bayan Mary bunun hoş olacağını düşünüyor, size unutmamanızı söylememi istedi, hoşça kalın!" Küçük kız merdivenlerden hafifçe sekerek arabaya bindi ve uzaklaştılar.

Anna basamaklarda donup kalmıştı, gözleri sert ve keskindi, parlıyordu; tüm bunlar zoruna gittiğinden vücudu ve yüzü katılaşmıştı. Sonrasında eve girip kapıyı kıracak gibi çarptı.

Sonraki üç gün boyunca Anna'yla yaşamak oldukça güç olmuştu. Yeni yavru köpeği, Anna'nın medarı iftihar, dul arkadaş Bayan Lehntman'ın hediyesi Baby bile, bu küçük güzel, siyah ve taba karışımı köpek bile Anna'nın yakıp kavuran alevlerinin sıcaklığını hissetti. Özgürlük ve yiyecek şeylerle dolu olacağını düşündüğü bu günleri sabırsızlıkla bekleyen Edgar, Anna'nın yakıcı bakışlarının altında bir an bile rahat edemedi.

Üçüncü gün, Anna ve Edgar Wadsmith taşra evine gittiler. Mavi dolapları arkalarında bıraktılar.

Edgar yol boyunca siyahi adamla ön tarafta oturdu ve arabayı sürdü. Güneyde, baharın ilk günlerinden biriydi. Tarlalar ve ormanlar, onları sırsıslam eden yağmura tutulmuştu. Atlar arabayı, kahverengi, yapışkan, çamurlu, yoldan geçenler tarafından kırılan veya toprağa gömülen, oraya buraya fırlatılmış taş yığınlarıyla kaplı uzun yolda yavaşça çektiler. Islak toprağın içinden ve üstünden küçük çiçekler, taze yapraklar ve eğrelti-otları tüy gibi tomurcuklar vermişti. Ağaçların tepeleri kırmızı ve sarılarla, göz alıcı, parıltılı beyazlar ve muhteşem yeşillerle parlıyordu. Aşağıdaki hava topraktaki ağır ıslaklıktan yükselen hafif sisle doluydu; sis, açık tarlalardaki bahar ateşlerinin mavi dumanının ılık ve hoş kokusuyla karışıyordu. Havaysa açıktı, yukarıda kuşların şarkıları, gün ışığının ve uzayan günlerin neşesi vardı.

Ama durgunluk ve canlılık, sıcaklık ve ağırlık ve baharın yağmurlu ilk günleriyle toprağın derinliklerinden gelen coşku-lu yaşama hissi, tutkulu bir neşeyle karşılanmadığında daima öfke, rahatsızlık ve huzursuzluk verir.

Sahibesiyile yaşayacağı mücadeleye gittikçe daha çok yaklaşırken, arabanın içinde yalnız olan Anna için sıcaklık, yavaşlık, taşlar yüzünden oluşan sarsıntı, atlardan yayılan ısı, insan, hayvan ve kuşların çığlıkları ve etraflarındaki yeni hayat ancak can sıkıcıydı. “Baby! Kıpırdamadan durmazsan sanırım seni öldüreceğim. Artık dayanamıyorum.”

O zamanlaryirmi yedi yaşında olan Anna henüz zayıf ve yorgun değildi. Başının ve yüzünün keskin, kemikli kenarlarıyla

köşeleri hâlâ etli ve yuvarlaktı ama berrak mavi gözlerinden ruh hali ve mizacı belirgin bir şekilde okunabiliyordu; zayıflığı kararlılıkla öne çıkarıp sıkı alt çenesinden başlamıştı.

Arabanın içinde yalnızken kaskatı kesilmişti, ama aynı zamanda kararlı olup karşı çıkma çabasıyla tüm vücudu titriyordu.

Araba Wadsmith kapılarından girerken küçük Jane onları görmek için dışarı koştu. Sadece Anna'nın yüzüne baktı; mavi dolaplar hakkında tek kelime etmedi.

Anna, arabadan kollarında küçük Baby ile indi. Yanında getirdiği her şeyi aldıktan sonra araba uzaklaştı. Anna hepsini verandada bıraktı ve ateşin yanı başında oturan Bayan Mary Wadsmith'in yanına gitti.

Bayan Mary, ateşin kenarındaki geniş bir koltukta oturuyordu. Koltuğun her kuytu köşesi, onun yumuşak, yayılmış vücuduyla dolmuştu. Siyah satenden bir sabahlık giymişti, kocaman canavarımsı kolları yumuşak etinin ağırlığıyla ezilmişti. Kocaman, nazık ve aciz halde hep orada otururdu. Açık tenli, yumuşak, sıradan, güzel bir yüzü; hoş ve boş gri-mavi gözleri, ağır ve uykulu gözkapakları vardı.

Anna'nın odaya girdiğini görünce gerilen ve heyecandan yerinde duramayan küçük Jane, Bayan Mary'nin arkasında duruyordu.

"Bayan Mary," diye başladı Anna. Tam kapının girişinde durmuştu, vücudu ve yüzü kendini tutmaktan kasılmıştı, dişleri sımsıkı kenetlenmişti, beyaz ışıklar soluk, berrak mavi gözlerinde keskin bir şekilde parlıyordu. Duruş biçimi, öfke ve korkunun tuhaf işaretleriyle sarmalanmıştı: kaskatı kesil-

mesi, kendini dizginleyişi, zoraki kontrolün verdiği sertliğin altındaki imalı hareketler, tutkuların kendini hep birden açığa vurduğu garip haller.

“Bayan Mary,” diye yavaşça çıktı kelimeler ağızından, kısık bir sesle konuşmuş ve sesi titremişti ama yine de sağlam ve güçlüydü. “Bayan Mary, artık buna dayanamıyorum. Bana bir şey yapmamı söylediğinizde yapıyorum. Elimden gelen her şeyi yapıyorum ve sizin için kendimi hasta edecek kadar çalıştığımı biliyorsunuz. Odalardaki mavi dolaplar yazın yetişemeyeceğim kadar çok iş çıkarıyor. Bayan Jane çalışmanın ne demek olduğunu bilmiyor. Eğer işleri bu şekilde yürütmek istiyorsanız ben gideceğim.”

Anna öylece durdu. Ettiği sözler, taşımaları gereken anlamın kuvvetinden yoksundu ama Anna’nın ruh halindeki güç Bayan Mary’yi baştan aşağı korkutmuş ve şaşırtmıştı.

Tüm kocaman ve aciz kadınlarda olduğu gibi, Bayan Mary’nin kalbi yönetmesi gereken yumuşak ve aciz yığının içinde zayıfça atıyordu. Küçük Jane’in tahrikleri zaten gücünü zorlamıştı. Üzerine bu gelince rengi soldu ve hemencecik bayıldı.

“Bayan Mary!” diye bağırdı Anna, sahibesine koşup tüm aciz ağırlığını tekrar koltuğa iterken. Çok endişelenen küçük Jane uçararak Anna’nın emirlerini yerine getirdi, amonyak tuzu, brendi, sirke ve su taşıdı, zavallı Bayan Mary’nin bileklerini ovdu.

Bayan Mary yavaşça küçük yumru gözlerini açtı. Anna ağlayan küçük Jane’i odadan dışarı gönderdi. Bayan Mary’yi kanepeye almayı tek başına becerdi.

Mavi dolaplar hakkında bir daha tek kelime edilmedi.

Anna kazanmıştı, birkaç gün sonra küçük Jane barışmak için ona yeşil bir papağan verdi.

Küçük Jane ve Anna altı yıl daha aynı evde yaşadılar. Sonuna kadar birbirlerine karşı dikkatli ve saygılı davrandılar.

Anna papağanları severdi. Kedilere ve atlara da baylırdı ama en çok köpekleri, köpeklerden de en çok arkadaşı dul Bayan Lehntman'ın hediyesi olan küçük Baby'yi severdi.

Dul Bayan Lehntman, Anna'nın hayatındaki heyecandı.

Anna onunla, fırıncılık yapan üvey ağabeyinin evinde tanıştı, ağabeyi küçük bir bakkal işleten rahmetli Bay Lehntman'ı çok iyi tanıyordu.

Bayan Lehntman uzun yıllardır ebelik yapıyordu. Kocasını öldükten sonra, kendinin ve iki küçük çocuğunun geçimini sağlaması gerekiyordu.

Bayan Lehntman güzel bir kadındı. Dolgun, yuvarlak bir vücudu, pürüzsüz, esmer teni, parlak koyu gözleri ve bakımlı, siyah dalgalı saçları vardı. Hoş, alımlı, yetenekli ve iyi biriydi. Son derece çekici, cömert ve cana yakındı.

Bizim İyi Anna'dan birkaç yaş büyüktü, Anna kısa süre içinde tamamen onun çekici, sempatik büyüğüne kapılmıştı.

Bayan Lehntman'ın işiyle ilgili en sevdiği şey, zorda kalan genç kızların doğurmasına yardım etmektir. Bu kızları kendi evine alır ve onlara gizlice bakardı; sonrasında kızlar masum bir şekilde evlerine ya da işlerine dönüp Bayan Lehntman'ın bakımları için harcadığı parayı yavaş yavaş ona ödemeye başlardı. Bu yeni arkadaş sayesinde, Anna daha geniş, daha eğlenceli bir

hayat sürüyor ve birikimlerini çoğunlukla, sahip olduğundan fazlasını harcayan Bayan Lehntman'a böyle zamanlarda yardım etmek için kullanıyordu.

Anna, Dr. Shonjen'le Bayan Lehntman aracılığıyla tanıştı, sonunda Bayan Mary Wadsmith'in evinden ayrılması gerektiğinde Dr. Shonjen onu işe aldı.

Bayan Mary'nin yanında geçirdiği son yıllarda Anna'nın sağlığı çok kötüleşmişti, akabinde zorlu hayatının sonuna kadar sağlık sorunları devam etmişti.

Anna orta boylu, zayıf, çalışkan ve endişelenip duran bir kadındı.

Her zaman kötü baş ağrıları olmuştu ama artık daha sık ve yıpratıcı baş ağrıları çekiyordu.

Yüzü zayıfladı, daha kemikli ve daha yorgun görünüyordu, cildinde, çalışan hasta kadınlarda ortaya çıkan soluk sarı lekeler benzer şeyler belirdi ve berrak mavi gözleri soldu.

Sırtı da ona epey rahatsızlık veriyordu. Çalışırken hep yorgundu, gittikçe daha da zor bir insan oldu ve aksileşti.

Bayan Mary Wadsmith, Anna'nın biraz kendisine bakmasını sağlamaya ve onu doktora göndermeye çalışıyordu sık sık. Şimdi güzel ve tatlı bir genç kadına dönüşen küçük Jane, Anna kendi iyiliği için bir şeyler yapsın diye çabalıyordu. Ama Anna, Bayan Jane'e karşı hep inatçıydı, işlerine karışılmasından ödü kopuyordu. Bayan Mary Wadsmith'in nazik önerisini de her seferinde kolayca geri çevirebiliyordu.

Bayan Lehntman, Anna'nın üzerinde biraz gücü olan tek kişiydi. Anna'yı, Dr. Shonjen'in onu bakıma alması için ikna etti.

Dr. Shonjen'den başka hiç kimse İyi ve Alman Anna'yı önce işini bırakmaya, sonra da ameliyatı kabul etmeye ikna edemedi, ne var ki Doktor, fakir Almanlarla nasıl başa çıkacağını biliyordu. Neşeli, şen şakrak, içten, eğlenceli ve komik olmasının yanı sıra, sağduyulu ve mantıklı olmaya cesaretlendiren biri olarak, İyi Anna'yı bile kendi iyiliği için bir şeyler yapmaya razı edebilirdi.

Edgar son birkaç yıldır evde değildi, önce okula gitmişti, şimdi de inşaat mühendisi olmaya hazırlanmak için bir yerde çalışıyordu. Bayan Mary ve Jane, Anna'nın evde olamayacağı süre boyunca, Edgar'ın yanına gitmeye söz verdiler, böylece Anna'nın çalışmasına ya da yerine yeni bir kız alınmasına gerek olmayacaktı.

Böylelikle, Anna biraz rahatlamıştı. Tekrar iyi ve güçlü olabilsin diye yapılması gerekenler için, kendini Bayan Lehtman'a ve doktora teslim etti.

Anna'nın ameliyatı gayet iyi geçti, çalışmaya dönecek gücü toplayacağı yavaş iyileşme sürecinde sabırlı ve neredeyse yumuşak başlıydı. Ama yeniden Bayan Mary Wadsmith için çalışmaya başlaması, birkaç aylık dinlenmenin tüm iyi etkilerini yok etti.

Zorlu çalışma hayatının geri kalanı boyunca Anna, bir daha hiç tam anlamıyla iyi olmadı. Sürekli baş ağrısı çekiyordu ve sürekli zayıf, yorgundu.

Çalışarak iştahını, sağlığını ve kuvvetini kaybetti; hem de ona bu kadar çok çalışmaması için yalvaranların uğruna. Onun anlayışına, inatçı, inançlı Alman ruhuna göre, bir kızın yapması gereken doğru şey buydu.

Anna'nın, Bayan Mary Wadsmith'in yanındaki yaşamı sona ermek üzereydi.

Artık tamamen genç bir kadın olan Bayan Jane kendi dünyasını kuracaktı. Yakında nişanlanacak ve evlenecekti, sonrasında Bayan Mary Wadsmith belki onunla yaşayabilirdi.

Anna böyle bir ev yönetiminde asla yer almayacağından emindi. Bayan Jane, Anna'ya karşı her zaman dikkatli, saygılıydı ve ona çok iyi davranıyordu. Ne var ki Anna, Bayan Jane'in sahibesi olacağı bir evde katiyen çalışamazdı. Kararı kesindi, bu yüzden Bayan Mary'nin yanındaki son iki yılı, öncekiler kadar mutlu geçmedi.

Değişim çok hızlı oldu.

Bayan Jane birkaç ay sonra evlenmek üzere nişanlandı; adam şehir dışından, Bridgepoint'ten trenle bir saat uzaklıktaki Curden'dandı.

Zavallı Bayan Mary Wadsmith, bu yeni ev düzeni kurulduğunda Anna'nın onlardan ayrı yaşayacağına dair verdiği kesin karardan bihaberdi. Bayan Mary'yle bu değişim hakkında konuşmak Anna'ya çok zor geliyordu.

Düğün hazırlıkları gece gündüz devam ediyordu.

Anna her şeyin yolunda gitmesi için çalışıp dikiş dikiyordu.

Bayan Mary daha da telaşlıydı ama Anna'nın her şeyi onlar için böyle kolaylaştırmasından memnun ve mutluydu.

Anna üzüntüsünü ve vicdanının sesini bastırmak için sürekli böyle çalıştı, zira Bayan Mary'yi bu şekilde bırakmak ona doğru gelmiyordu. Ama başka ne yapabilirdi? Bayan Jane'in yöneteceği bir evde, Bayan Mary'sinin yardımcısı olarak yaşamazdı.

Düğün günü gittikçe yaklaştı. Sonunda geldi ve geçti.

Genç çift balayına gitti, Anna'yla Bayan Mary ise eşyaları toplamak üzere evde kaldılar.

Zavallı Anna'nın o an bile kararını Bayan Mary'ye açıklayacak gücü yoktu ama artık söylemesi gerekiyordu.

Anna rahatlamak ve tavsiye almak için her boş anında arkadaşı Bayan Lehntman'a koşuyordu. Haberi Bayan Mary'ye verirken, arkadaşının da yanında olmasını istemişti.

Bayan Lehntman Bridgepoint'te olmasa, Anna belki de yeni evde yaşamayı denerdi. Arkadaşı onu böyle bir karar almaya zorlamamıştı, hatta böyle bir öneride dahi bulunmamıştı, ama ona karşı hissettikleri, sadık Anna'nın Bayan Mary'nin ihtiyaçlarına karşı başka türlü olsa zayıflamayacak o bağıni zayıflatmıştı.

Unutmayın, Bayan Lehntman, Anna'nın hayatındaki heyecandı.

Toplanma işi tamamen bitmişti ve Bayan Mary birkaç gün içinde, onun gelişini bekleyen genç çiftin yeni evine geçecekti.

Anna artık konuşmak zorundaydı.

Bayan Lehntman onunla gidip meseleyi zavallı Bayan Mary'ye açıklamasına yardım etmeyi kabul etti.

İki kadın beraberce boş oturma odasındaki ateşin yanında, kendi halinde oturan Bayan Mary Wadsmith'in yanına gittiler. Bayan Mary daha önce Bayan Lehntman'ı birçok kez görmüştü, bu yüzden kadının Anna'yla birlikte gelişini aklına hiçbir şüphe düşürmedi.

Konuşmaya başlamak iki kadın için de çok zordu.

Bu değişimi Bayan Mary'ye çok yumuşak ve nazik bir şekil-

de anlatmak gerekiyordu. Durumun aniliğinden veya heyecandan beyninden vurulmuşa dönmemeliydi.

Anna kaskatı kesilmişti; içi utanç, endişe ve kederle titriyordu. Her ne kadar iş bilir, atılgan ve kayıtsız olsa ve bu mesele onu pek alakadar etmese de cesur Bayan Lehntman bile, Bayan Mary'nin o kocaman, mülayim, aciz varlığı karşısında tuhaf, mahçup ve neredeyse suçlu hissetti. Yanında tüm bunların gücünü hissettiren, zavallı Anna'nın keskin kararı vardı; duygusuz, kendini beğenmiş ve baskı altında gibi davranmaya çabalıyordu.

“Bayan Mary,” –Anna'ya göre, bir şeyin vakti geldiğinde aniden, kısa ve öz bir şekilde yapılması gerekirdi– “Bayan Mary, Bayan Lehntman bugün buraya sizinle Curden'da kalamayacağımı söyleyebilmem için geldi. Tabii ki, yerleşmeniz için yardım etmeye gelirim ama sonrasında sanırım gelip burada, Bridgepoint'te kalacağım. Ağabeyim ve tüm ailesi biliyorsunuz ki burada ve onlardan bu kadar uzaklaşmamın doğru olmayacağını düşünüyorum, hem artık Curden'da hep beraber olacağınız için bana çok ihtiyacınız da olmaz, Bayan Mary.”

Bayan Mary Wadsmith'in kafası karışmıştı. Anna'nın ne demeye çalıştığını anlamamıştı.

“Ah, Anna, tabii ki ne zaman istersen ağabeyini görmeye gidebilirsin, maaşını her zaman öderim. Bunları bildiğini sanıyordum, yeğenlerin istedikleri sıklıkta seninle kalmaya gelebilir, bu bizi memnun eder. Bay Goldthwaite'inki gibi büyük bir evde her zaman yeterince oda olacaktır.”

Şimdi Bayan Lehntman'ın lafa girme zamanıydı.

“Bayan Wadsmith, ne demek istediğini tam olarak anlamadı Anna,” diye başladı. “Bayan Wadsmith, Anna sizin ne kadar iyi ve kibar olduğunuzu biliyor ve bunu ağzından düşürmüyor, onun için yapabileceğiniz her şeyi yaptığınızın da farkında. Her şey için minnettar ve aslında sizden ayrılmak da istemezdi, fakat artık Bayan Goldthwaite’in büyük, yeni bir evi olduğundan ve onu kendi bildiği gibi yönetmek isteyeceğinden, belki de Anna gibi onu çocukluğundan beri tanıyan biriyle değil de, onunla bu hayata başlayacak yeni hizmetçilerle çalışmasının daha iyi olacağını düşünüyor. Anna şu an böyle hissediyor, bana sordu ve ona bunun hepiniz için daha iyi olacağını söyledim, sizi çok sevdiğini ve ona karşı çok iyi olduğunuzu biliyorsunuz, hem Bridgepoint’te kalmasının neden yeni evdeki yaşam için daha iyi olacağını düşündüğünü anlayabilirsiniz, elbette Bayan Goldthwaite yeni evine alışana kadar kalacaktır. Bayan Wadsmith’e söylemeye çalıştığın şey buydu, değil mi, Anna?”

“Ah, Anna,” dedi Bayan Wadsmith usulca, ardından İyi Anna’nın duymaya dayanamadığı, şaşkınlığın getirdiği kederli bir tonla devam etti, “Ah, Anna, bunca seneden sonra benden ayrılmak isteyeceğin hiç aklıma gelmemişti.”

“Bayan Mary!” dedi. Gergin, titrek bir patlamayla çıktı kelimeler ağzından, “Bayan Mary, bundan sonra Bayan Jane için çalışacağım için sizden böyle ayrılıyorum. Sizin ne kadar iyi biri olduğunuzu biliyorum ve sizin için, Bay Edgar ve Bayan Jane için ölesiye çalışıyorum ama Bayan Jane, bundan sonra her şeyin normalden farklı olmasını isteyecek ve biliyorsunuz Bayan Mary, Bayan Jane’in her dakika yeni bir şey çıkararak

beni izlemesine dayanamam. Bayan Mary, bu çok kötü olur, zaten Bayan Jane aslında sizinle yeni eve gelmemi istemiyor, bundan eminim. Lütfen Bayan Mary bu konuda kötü hissetmeyin, eğer her şeyi sizin için olması gerektiği gibi yapabilecek olsam, asla yanınızdan ayrılmazdım.”

Zavallı Bayan Mary. Mücadele etmek ona göre bir şey değildi. Mücadele etse, Anna kesinlikle karşı koyamazdı fakat mücadele etmek, huzurlu Bayan Mary için dayanması güç bir işti, çok fazla endişeye yol açıyordu. Anna öyle istiyorsa, o zaman öyle yapmalıydı. Zavallı Bayan Mary Wadsmith iç çekti, üzüntüyle Anna'ya baktı ve sonra vazgeçti.

“Nasıl daha iyi olacağını düşünüyorsan öyle yapmalısın, Anna,” dedi sonunda ve tüm yumuşaklığıyla tekrar koltuğuna gömüldü. “Yapılacak en iyi şeyin bu olduğunu düşündüğün için çok üzgünüm, buna Bayan Jane’in de çok üzüleceğine eminim. Bayan Lehntman’ın seninle gelmesi çok hoş, eminim bunu senin iyiliğin için yapmıştır. Sanırım, şimdi biraz dışarı çıkmak istersin. Bir saat sonra gel de yatağa gitmeme yardım et, Anna.” Bayan Mary gözlerini kapattı ve ateşin yanında hareketsiz, sakın bir şekilde dinlendi.

İki kadın oradan ayrıldı.

Bu Anna’nın, Bayan Mary Wadsmith’e olan hizmetinin sonuydu, kısa süre sonra Dr. Shonjen’le ilgileneceği, yeni hayatı başladı.

Bekâr, neşeli bir doktorun evini idare etmek, Anna’nın el değmemiş Alman aklına yeni anlayışlar getirdi. Davranışları eskisi gibi kati bir şekilde sabitti ama Anna’nın o an için uygun bulup yaptığı bir iş artık tekrar edilebilirdi; mesela gecenin bir

saatinde kalkıp Dr. Shonjen ve bekâr arkadaşları için yemek hazırlamak, et ve kızarmış tavuk yapmak gibi.

Anna erkekler için çalışmayı seviyordu, zira erkekler çok bir büyük zevkle, çok fazla yemek yiyebiliyorlardı. Ayrıca kar-nı tok sırtı pek olduklarında memnun oluyor, Anna ne isterse onu yapmasına izin veriyorlardı. Yine de Anna başını yastı-ğa rahat koymuyordu, çünkü işine karışıl-sa da karışıl-masa da, mümkün olduğunca para biriktirmek ve günün her saati çalış-mak için gerginlik duyuyordu. Gelgelelim, gerçekten en sev-diği şey birilerini azarlayabilmektir. Artık sadece öbür kızları, siyah adamları, köpekleri, kedileri, atları ve papağanını değil, neşeli ev sahibini, şen Dr. Shonjen'i de yönlendirebiliyor ve iyiliği için onu sürekli azarlayabiliyordu.

Azarlamaları doktorun hoşuna gidiyordu, Anna da dokto-run muzipliklerini ve neşeli şakalarını seviyordu.

Bunlar Anna'nın mutlu günleriydi.

Anna'nın garip mizah anlayışı ilk burada ortaya çıktı; daha sonra kendini dalkavuk Katy'nin kabalıklarında, Sallie'nin sa-laklıklarında, Peter ve Rags'in edepsizliklerinde gösterdi. Dok-torun iskeletlerini hareket ettirmeyi, zenci çocuğun ödünü ko-parmayı, korkunun verdiği ıstırapla oğlanın gözleri yerinden uğrayana dek iskeletleri hareket ettirip tuhaf sesler çıkarmayı seviyordu.

Sonra bu hikâyeleri doktora anlatıyordu. Doktor içten kah-kahasını patlatınca, Anna'nın yorgun, zayıf, çizgili, kararlı yü-zünde yeni, muzip çizgiler oluşuyor, açık mavi gözleri mizah ve neşeyle parlıyordu. Memnun etme isteğiyle dolu olan İyi

Anna, bir deri bir kemik, evde kalmış bedenine gem vurup, hikâyeleriyle onu mutlu etmeye çabalıyordu.

Neşeli Dr. Shonjen'le geçirdiği bu ilk günler, İyi Anna'nın mutlu günleriydi.

Bu ilk günlerde Anna, bütün boş saatlerini arkadaşı dul Bayan Lehntman'la geçirdi. Bayan Lehntman iki çocuğuyla beraber küçük bir evde, şehrin Dr. Shonjen'le aynı kısmında yaşıyordu. Bu iki çocuktan büyüğü Julia adında bir kızdı ve on üç yaşında falandı. Bu Julia Lehntman itici bir kızdı, incelikten yoksun Alman babası gibi haşın görünüşlü, donuk ve inatçıydı. Bayan Lehntman onu kafasına çok takmıyordu, onda olan ve kızının istediği ne varsa veriyor, ne isterse yapmasına müsaade ediyordu. Bunun sebebi ilgisizlik ya da onu sevmemesi değildi, sadece işleri böyle yürütüyordu.

İkinci çocuğu oğlandı, kız kardeşinden iki yaş küçük, zeki, hoş, neşeli bir çocuktur. O da parası ve zamanıyla canı ne isterse onu yapıyordu. Bayan Lehntman böyleydi, çünkü hem kafasında hem de evde, dikkat ve zaman gerektiren çok fazla şey vardı.

Bizim İyi Anna'mızın evin işleyişindeki bu rehabet ve savsaklamaya, Bayan Lehntman'ın anne olarak çocuklarının eğitimindeki ilgisizliğine dayanması zordu. Tabii ki azarlayarak, Bayan Lehntman'ın para biriktirmesini sağlayarak ve her şeyi olması gerektiği hale sokarak elinden geleni yaptı.

Anna, Bayan Lehntman'ın zekâsı ve cazibesinin sihriyle büyülendiği ilk günlerde dahi onun evindeyken bir şeyleri düzeltme ihtiyacıyla huzursuz olmuştu. Şimdi evin büyüyen iki çocuğu daha önemli olduğundan ve artık uzun süredir

tanıştıkları için Anna'nın hayranlığı azaldığından, işleri doğru olduğunu düşündüğü şekilde yoluna koymaya çabalamaya başlamıştı.

Bugünlerde, olması gerektiği gibi davranması için genç Julia'yı izliyor ve onu feci bir şekilde azarlıyordu. Bunun sebebi, Julia Lehtman'ın İyi Anna'nın gözüne hoş gelmesi falan değildi; mesele, büyüyen genç bir kızın ona işleri nasıl doğru yapacağını öğreten birine sahip olmamasıydı.

Oğlanı azarlamak daha kolaydı, zira azarlamalar içine otur-muyordu; hatta paylamalar yiyecek yeni şeyler, neşeli sataşma-lar ve şakalarla beraber geldiğinden, bundan pekâlâ hoşlanı-yordu.

Julia tüm bunlara surat asıyordu, çoğu zaman da haklı bu-lunuyordu, sonuçta Bayan Annie onun akrabası değildi, oraya gelip sürekli sorun yaratmaya hakkı yoktu. Annesine başvur-mak da işe yaramıyordu. Bayan Lehtman'ın dinleyip duy-maması, cevap verip karar vermemesi, ondan isteneni söyleyip yapması ama yine de her şeyi olduğu gibi bırakması inanılmaz bir yetenektir.

Bir gün, durum neredeyse Anna'nın dostluğunun bile des-tekleyemeyeceği kadar kötüleşti.

Yaz vakti, bir pazar günü öğleden sonra, Anna Lehtman-ların evine geldiğinde, "Eee, Julia, annen dışarıda mı?" diye sordu.

Anna bugün çok iyi görünüyordu. Elbise seçiminde, yeni kıyafetlerini nerede ve nasıl kullanacağı konusunda her zaman çok dikkatli davranırdı. Bir kızın pazar günleri dışarı çıkarken nasıl görünmesi gerektiğiyle ilgili ülküsünü daima gerçekleşt-i-

rirdi. Anna hayatın her aşamasına ve sınıfına uygun olan, kaldırılabilir çirkinlik seviyesini çok iyi biliyordu.

Daima kendi zevkine göre, Bayan Wadsmith ve daha sonra kıymetli Bayan Mathilda'sı için üst sınıfa uygun parçalar seçse de, kendi ve arkadaşları için genelde ucuza aldığı şeylerin tuhaf Alman çirkinliğine sahip olduğunu görmek ilginçti. Her şeyin en iyisini bilirdi ve zorlu hayatı boyunca, bir kızın giymesi gereken doğru şeyin ne olduğuna dair hislerinden taviz vermedi.

Bu berrak yazın pazarında, güzelce süslenmiş halde, Lehntmanların evine gitmişti; kiremit rengi, geniş siyah boncuklu şeritlerle işlenmiş, yeni, ipek bir bluzun altına, koyu bir kumaştan etek giymiş ve renkli kumaşlar ve bir kuşla süslenmiş, sert, parlak, siyah hasır bir şapka takmıştı. Ellerinde yeni eldivenler ve boynunda da fular vardı.

İnce, zayıf, tuhaf vücudu ve hoş yaz güneşiyle aydınlanmış olsa da soluk sarı görünen yüzü, kıyafetlerinin parlaklığıyla garip bir uyumsuzluk oluştuyordu.

Anna, birkaç gündür uğramadığı Lehntmanların evine gitti ve güneydeki hoş şehirlerde yaşayan alt orta sınıfların hiçbir zaman kilitlemedikleri kapıyı açıp içeri girdiğinde, Julia'yı tek başına otururken buldu.

"Eee, Julia, annen nerede?" diye sordu. "Annem dışarıda ama gelin Bayan Annie, gelin de yeni erkek kardeşimize bakın." "Neden böyle saçma sapan konuşuyorsun, Julia?" diye sordu Anna otururken. "Saçma sapan konuşmuyorum, Bayan Annie. Annemin tatlı, sevimli bir erkek bebek evlat edindiğini bilmiyor muydunuz?" "Deli deli konuşuyorsun, Julia, böyle

şeyler söylememen gerektiğini biliyorsun.” Julia suratını astı. “Tamam, Bayan Annie, söylediklerime inanmak zorunda değilsiniz, bebek mutfakta, annem geldiğinde size kendi anlatır.”

Kulağa inanılmaz gelse de Julia doğru söylüyor gibi görünüyordu, üstelik Bayan Lehntman tuhaf şeyler yapabilen biriydi. Anna bu durumdan rahatsız olmuştu. “Ne demek istiyorsun, Julia?” dedi. “Hiçbir şey demek istemiyorum, Bayan Annie, bebeğin burada olduğuna inanmıyorsanız gidip kendiniz görebilirsiniz.”

Anna mutfığa gitti. İçeride gerçekten de bir bebek vardı, kanlı canlı bir oğlandı. Açık kapının yanındaki köşede duran sepetin içinde, derin bir uykundaydı.

“Annen onun bir süre burada kalmasına izin verdi yani,” dedi Anna, Bayan Annie’nin sinirlenmesini izlemek için peşinden mutfığa gelen Julia’ya. “Hayır, öyle değil, Bayan Annie. Annesi, Bishop’tan gelen şu Lilly denen kız, çocuk istemiyormuş, annem de bebeği çok sevdi, ona burada bakacağını ve kendi çocuğu olarak büyüteceğini söyledi.”

Anna’nın şaşkınlık ve öfkeden büsbütün dili tutulmuştu ilk defa. Ön kapı çarptı.

“Annem geldi işte,” diye bağırdı Julia, tedirgin zaferinin etkisiyle, zira sorunun hangi tarafında olduğundan kendi de pek de emin değildi.

“Annem geldi, şimdi doğruyu anlatıp anlatmadığımı ona kendiniz sorabilirsiniz.”

Bayan Lehntman onların yanına, mutfığa geldi. Her zamanki gibi uysal, sakin ve hoştu. Yine de bir ebe olarak başarılı olmasını sağlayan her zamanki tavrının ardında, huzursuz

bir suçluluk hissi parlıyordu bugün, çünkü İyi Anna'yla karşı karşıya olan herkes gibi, Bayan Lehntman da onun sert karakterinden, ağır eleştirilerinden ve dilinin sivrilüğünden korkuyordu.

Bu ikilinin beraber geçirdiği altı yılda, Anna'nın nasıl yavaş yavaş lider konumuna geçtiği açıkça görülüyordu. Tam olarak lider değildi tabii, çünkü Bayan Lehntman asla yönetilemezdi, işlerini sinsi bir şekilde yürütürdü, ama mesele bitmeden Anna, Bayan Lehntman'ın ne yapacağını öğrenebilirse idareyi ele alırdı. Şimdi kimin kazanacağını tahmin etmek zordu. Bayan Lehntman'ın kendi bildiğini okuyan bir aklı, dengeli, hoş bir dikkati vardı, ayrıca onun açısından bu iş çoktan bitmişti.

Anna her zamanki gibi, işlerin doğru şekilde ilerlemesi konusunda kararlıydı. Öfke ve korkuyla kaskatı kesilmiş, rengi solmuştu, gergindi; acı bir kavga yaklaştığında her zamanki gibi titriyordu.

Bayan Lehntman odaya girdiğinde rahat ve keyifliydi. Anna ise kaskatı, sessiz ve bembeyazdı.

“Seni uzun süredir görmüyoruz, Anna,” diye samimi bir şekilde lafa girdi Bayan Lehntman. “Ben de hasta oldun diye endişelenmeye başlamıştım. Aman! Gerçi bugün hava çok sıcak. Oturma odasına gelsene Anna, Julia da bize soğuk çay yapsın.”

Anna, Bayan Lehntman'ın peşinden derin bir sessizlik içinde diğer odaya gitti, ama orada ona söylendiği gibi oturmadı.

Anna'ya göre, bir şeyin zamanı geldiğinde aniden, kısa ve öz bir şekilde yapılması gerekirdi. Artık nefes almakta zorlanıyordu ve her kelime ağzından titreyerek çıkıyordu.

“Bayan Lehntman, Julia’nın Lily’nin oğlunu evlat edinmele ilgili söyledikleri doğru olamaz. Julia böyle söyleyince ona deli deli konuştuğunu söyledim.”

Anna’nın gerçekten duyumsadığı heyecan onun nefesini keser, kelimelerin ağzından sert ve titreyerek çıkmasına neden olurdu. Bayan Lehntman’ın hisleriye nefesini açar, kelimelerin ağzından daha yavaş ama öncekine göre daha hoş ve kolay çıkmasını sağlardı.

“Ama Anna,” diye başladı, “görmüyor musun, Lily artık Bishop’ın yanında çalıştığı için bebeğine bakamaz, hem çok tatlı, sevimli bir bebek, ayrıca küçük çocuklara ne kadar düşkün olduğumu bilirsin, küçük bir kardeşleri olmasının Julia ve Willie için de hoş olabileceğini düşündüm. Julia’nın bebeklerle oynamayı sevdiğini biliyorsun, ben çoğu zaman evde olmuyorum, Willie de günün her dakikası sokaklarda koşuyor, bebek Julia’ya arkadaşlık edebilir, hem sen Julia’nın bu kadar sokakta olmaması gerektiğini söylüyorsun hep, bebek onu evde tutmak için çok iyi bir neden.”

Anna’nın rengi her dakika, öfke ve hararetle daha da soluyordu.

“Bayan Lehntman, halihazırda yanındaki Julia ve Willie’yle gerektiği gibi ilgilenemezken başka bir bebek almanın ne anlamı var anlamıyorum. Julia’ya bak, ben burada değilsem kimse ona ne yapması gerektiğini söylemiyor, hem bebeğe nasıl bakacağını ona kim öğretecek? Çocuklarla nasıl ilgilenilmesi gerektiğine dair hiçbir fikri yok, sen de hep dışarıdasın, kendi çocuklarına ayıracak zamanın yok, bir de başkasının çocuğuyla mı uğraşmak istiyorsun? Umursamaz olduğunu biliyordum,

Bayan Lehtman, ama bunu yapabileceğini de düşünmemiştim. Hayır, Bayan Lehtman, başıboş, istediğini yapan iki çocuğun varken başkalarının çocuklarına bakmak sana kalmadı, hem her zaman çok paran da olmuyor, biliyorsun, bu konuda çok dikkatsizsin, hepsini harcıyorsun, Julia ve Willie büyüyorlar. Bunu yapman hiç doğru değil, Bayan Lehtman.”

Bu olabilecek en kötü şeylerden biriydi. Anna aklındakileri daha önce arkadaşına hiç söylememişti. Bu sözleri gerçekten işitmeyi kabul etmek, Bayan Lehtman için çok ağırdı. Bu kelimelerle tam olarak kastedileni anlamayı seçerse, Anna'dan bir daha evine gelmesini isteyemezdi. Anna'yı çok severdi, onun birikimlerine ve gücüne güvenmeye alışmıştı. Ayrıca Bayan Lehtman, sert fikirleri pek kavrayabilecek biri değildi. Keskin, sert köşeleri algılayamayacak kadar dağınıktı.

Şimdi de Anna'nın dediklerini, şunları söylemesini kolaylaştıracak bir şekilde anlamayı başarmıştı: “Ama Anna, sanırım, çocukların günün her dakikası ne yaptığı konusunda fazla endişeleniyorsun. Julia ve Willie gerçekten iyiler, mahalledeki en tatlı çocuklarla oynuyorlar. Senin de kendi çocuğun olsaydı, onları biraz kendi haline bırakmanın bir zararı olmadığını anlardın Anna, hem Julia bu bebeği çok seviyor. Tatlı küçük oğlancık, onu bir yetimhaneye göndermek ne kötü olurdu, öyle olacağını biliyorsun Anna, bu zavallı, tatlı, küçük bebeğe burada güzelce bakabilecekken onu yetimhaneye göndermem gerektiğini söylemek kolay, ama biliyorsun ki, bunu sen de yapmak istemezdin Anna, benimle böyle sert konuşsan da istemeyeceğini biliyorsun, Anna... Of, bugün hava çok sıcak, Julia, Bayan Annie bu kadar zamandır içeceğini beklerken soğuk çayla orada ne yapıyorsun?”

Julia soğuk çayı getirdi. Mutfaktan duyduğu konuşma onu o kadar heyecanlandırmıştı ki bardakların dışına ve tepsiye epey çay dökmüştü. Ama güvendeydi, zira Anna şu anki sorununa öyle gömülmüştü ki, bugün yeni bir yüzük taktığı o tuhaf, kemikli ellerini, o her şeyi yanlış yapan aptal, salak ellerini bile görmemişti.

“Buyurun Bayan Annie,” dedi Julia, “çayınız, koyu içmeyi sevdiğinizi biliyorum.”

“Hayır, Julia, soğuk çay falan istemiyorum. Annen bundan böyle parasını arkadaşlarına soğuk çay ikram etmek için kullanacak durumda değil. Artık bunu yapması doğru olmaz. Şimdi Bayan Drehten’i görmeye gidiyorum. O elinden geleni yapıyor, kendi çocuklarına bakmak için çok çalıştığından hasta. Şimdi oraya gidiyorum. İyi günler Bayan Lehntman, umarım yapmaman gereken şeyi yaparken şansın kötü gitmez.”

“Vay canına, Bayan Annie gerçekten de sinirlenmiş,” dedi Julia, Anna dış kapıyı bilhassa çatırdatacak kadar çarparak kapatıp evi salladıktan sonra.

Anna, Bayan Drehten’le samimi olmaya başlayalı birkaç ay olmuştu.

Bayan Drehten’in tümörü vardı ve tedavi olmak için Dr. Shonjen’e gelmişti. Doktor randevuları boyunca geçirdikleri vakitte birbirlerinden çok hoşlanmışlardı. Bu arkadaşlıkta heyecan yoktu, sadece çok çalışan, endişeli iki kadının paylaşımlarından oluşuyordu. Kadınlardan biri şişman, anaçtı; hoş, sabırlı, yumuşak, yorgun ve hoşgörülü bir yüzü vardı ve itaat etmesi gereken Alman bir kocaya, büyütmesi gereken kızlı erkekli tam yedi çocuğa sahipti. Diğeriyse evde kalmış vücudu,

sert çenesi, esprili, parlak, açık renk gözleri ve çizgili, yorgun, zayıf, soluk sarı yüzüyle bizim İyi Anna'mızdı.

Bayan Drehten sabırlı, gösterişsiz, çalışkan bir hayat sürüyordu. Yeterince düzgün ve dürüst bir adam olan kocası bira-cıydı ve çok fazla içer hale gelmişti, bu yüzden genelde asık suratlı, cimri ve kabaydı.

Yedi çocuklu ailede, dört tane iri yapılı, neşeli, erkek evlat ve üç tane çok çalışkan, itaatkâr, kendi halinde kız vardı.

Bu, İyi Anna'nın gerçekten onayladığı bir aile hayatıydı, ayrıca ailedeki herkes onu severdi. Erkeklerdeki egemen olma durumunu anlayan Alman bir kadın olarak, asık suratlı babaya karşı uysaldı ve adamın tepesini nadiren attırıyordu. Şişman, yorgun, sabırlı, hasta anneyi cana yakın bir şekilde dinliyor, akıllıca öğütler veriyor ve etkili bir şekilde yardım ediyordu. Gençler de onu çok seviyordu. Oğlanlar onunla sürekli dalga geçiyor, Anna onlara sert laflar çarpınca şamatacı kahkahalar patlatıyorlardı. Kızlar o kadar düzgündü ki, Anna'nın azarları ancak iyi öğütler vermekle sınırlıydı, o öğütleri de şapkaları için yeni süsler ve kurdelelerle, bazen de doğum günlerinde küçük takılarla tatlandırıyordu.

Anna, arkadaşı dul Bayan Lehntman'a karşı üzücü çıkışın-dan sonra rahatlamak için işte buraya gelmişti. Bayan Drehten'e bu derdini anlatacağından değildi. İdealleştirdiği bu duygusal yakınlıktan kaynaklanan yarasını asla açıkça ortaya koyamazdı. Bayan Lehntman'la olan ilişkisi anlatılmak için fazla kutsal ve fazla üzücüydü. Ama burada, bu büyük evdeki hareketliliğin içinde ve çeşit çeşit mücadelenin karşısında, kendi yarasının huzursuzluğunu ve acısını susturabilirdi.

Drehtenler taşrada, kümeler halinde büyük şehirlerimizin dışında yer alan, ahşap, çirkin evlerden birinde yaşıyordu.

Baba ve oğulların bütün işi buradaydı, bira yapıyorlardı; anne ve kızlarıysa temizlik yapıyor, dikiş dikiyor, yemek pişiriyorlardı.

Pazar günleri hepsi yıkanmış halde, tertemiz, mutfak sabunu kokardı. Oğlanlar, pazar kıyafetleriyle evin etrafında veya şehirde aylak aylak gezer ve özel günlerde kız arkadaşlarıyla birlikte pikniğe giderlerdi. Kızlar tuhaf, renkli elbiseleriyle günün çoğunu kilisede geçirir, sonra da arkadaşlarıyla yürüyüş yaparlardı.

Akşam yemeği için her zaman bir araya gelirlerdi, Almanların sevdiği neşeli pazar akşamı sofrasında, Anna her zaman hoş karşılanırdı. Bu yemeklerde oğlanlar ve Anna sert laflarla atışıp içten, gürültülü kahkahalar atar, kızlar da onlar için yemekleri hazırlayıp servis ederdi; anne her bir çocuğunu sever, baba da arada bir kaba sözlerle katılıp pek hoş olmayan bir his yaratırdı ama hepsi bu sözler hiç söylenmemiş gibi davranmayı öğrenmişti.

Anna, o pazar öğleden sonra, Bayan Lehntman'dan ve onun umursamazlığından ayrılıp bu evin rahatlığına gitti.

Drehten evinin her yeri açıktı. Kimse yoktu ama Bayan Drehten dışarıda, hoş kokulu yaz havasında, sallanan sandalyesinde dinleniyordu.

Anna arabadan eve yürürken sıcaklamıştı.

Serinletici bir içecek almak için mutfaka gitti, sonra dışarı çıkıp Bayan Drehten'in yanındaki basamaklara oturdu.

Anna'nın öfkesi başka bir hal almıştı. Üzerine bir hüzn

çökmüştü. Bayan Drehten'in sabırlı, cana yakın, nazik konuşmalarıyla, bu hüznün şimdi uysallığa dönüşmüş ve dinmişti.

Akşam olunca çocuklar birer birer damladı. Biraz sonra da neşeli pazar yemeği başladı.

Bayan Drehten'i tanıdığı bu aylar, Anna'ya her zaman rahatlık getirmemişti. Bu ilişki şişman fırıncının, yani üvey ağabeyinin ailesiyle sorunlar yaşamasına sebep olmuştu.

Üvey ağabeyi, şişman fırıncı, tuhaf bir adamdı. Kocaman, hantal bir mahluktu, daima nefes nefeseydi, kocaman vücudu ve iri bacaklarındaki büyük, şişmiş, patlamış damarlarıyla artık pek yürüyemiyordu. Pek yürümeye de çalışmıyordu. Yerine oturuyor, kalın sopasına yaslanıp çalışan işçilerini izliyordu.

Tatillerde ve bazı pazar günleri, fırıncı arabasıyla dışarı çıkıyordu. O zamanlar, bütün müşterilerine uğrayıp hepsine büyük, tatlı, üzümlü bir somun ekmek veriyordu. Bolca inleme ve nefes daralması eşliğinde, her evde tüm ağırlığını arabadan aşağı sürükler, tatlı görünümlü, siyah saçlı, iyi niyetli yüzü, yağlı teriyle birlikte, yaptığı işten duyduğu gurur ve cömertlikle parlardı. Her durakta, büyük sopasının yardımıyla, gittiği eve göre, mutfak veya salondaki en yakın sandalyeye aksayarak yürür, orada nefes nefese oturduktan sonra evin hanımefendisine veya aşçıya yardımcısının getirdiği üzümlü Alman somununu sunardı.

Anna hiçbir zaman onun müşterisi olmamıştı. Hep şehrin başka bir kısmında yaşamıştı ama yine de ağabeyi bu gezilerinde onu hiç es geçmezdi, her zaman ona da uğrar ve kendi eliyle somununu verirdi.

Anna üvey ağabeyini yeterince seviyordu. Onu hiçbir zaman çok iyi tanımadı, zira abisi zaten nadiren ve en az da kadınlarla konuşurdu, ama Anna onu dürüst, iyi ve nazik bulurdu, üstelik Anna'nın işlerine hiç karışmamıştı. Ayrıca Anna üzümlü ekmekleri seviyordu, yaz aylarında o ve hizmetçi kız bu ekmeklerle yetinebiliyordu, böylece evdeki parayla sürekli ekmek almamış oluyorlardı.

Ne var ki, üvey ağabeyinin evindeki diğer aile üyelerini hesaba katınca, işler bizim Anna için o kadar da kolay olmamıştı.

Üvey ağabeyi, karısı ve iki kızıyla yaşıyordu.

Anna ağabeyinin karısını hiçbir zaman sevmemişti.

İki kızdan küçük olanına, halası Anna'nın adını vermişlerdi.

Anna, üvey ağabeyinin karısını hiçbir zaman sevmemişti. Bu kadın Anna'ya çok iyi davranmış, işlerine karışmamış, onu gördüğüne hep memnun olmuş ve iyi ağırlamıştı ama yine de bizim İyi Anna'nın gözüne girememişti.

Anna, yeğenlerine karşı da gerçek bir sevgi beslemiyordu. Onları hiç azarlamıyor ya da iyilikleri için yol göstermeye çalışmıyordu. Üvey ağabeyinin evinin işleyişini hiç eleştirmiyor ya da karışmıyordu.

Bayan Federner güzel, eksiksiz bir kadındı, belki ruhu biraz sert ve soğuktu ama her zaman hoş, iyi ve nazik davranmaya çalışırdı. Kızları iyi eğitilmişti, sessiz, itaatkâr, iyi giyimlilerdi ama gelgelim bizim İyi Anna ne onları ne annelerini ne de yaptıkları işleri seviyordu.

Anna, arkadaşı dul Bayan Lehntman'la bu evde tanışmıştı.

Federnerler hiçbir zaman Anna'nın bu arkadaşına bağlılığını, ona ve çocuklarına olan ilgisini yanlış buluyor gibi davranmadılar. Bayan Lehntman, Anna ve ikisinin birbirlerine besledikleri hisler, her nasılsa onların eleştirileri için fazla güçlüydü. Ne var ki, Bayan Federner'in her şeye karanlık bakan bir aklı ve dili vardı. Tamamen kapkara değildi tabii, sadece sertleştirip biraz kara çalıyordu. Tanrının yüzünü bile sivilceli ve biraz adi gösterebilirdi, arkadaşlarına da hep böyle yapardı, gerçi niyeti kimsenin işine karışmak değildi.

Söz konusu Bayan Lehntman olduğunda, Bayan Federner gerçekten de karışmak istememişti ama Anna'nın Drehten ailesiyle olan arkadaşlığı çok başka bir meseleydi.

Neden Bayan Drehten, başkaları için bira fabrikasında çalışan, durmadan içen ve tutumlu, düzgün bir Alman erkeğine hiç benzemeyen bir kocası olan o zavallı işçi kadın, neden Bayan Drehten ve onun çirkin, tuhaf kızları kocasının kız kardeşinden sürekli hediyeler alıyordu? Hem de kendi kocası Anna'ya bu kadar iyi davranırken, kendi kızlarından birine onun adını vermişken, üstelik Drehtenler tamamen yabancıyken ve asla ıslah olamayacaklarken? Anna'nın böyle yapması doğru değildi.

Bayan Federner, bunları kocasının barut gibi, inatçı kardeşine doğrudan söylememesi gerektiğini biliyordu, ama Anna'nın bu durum hakkında ne düşündüğünü hissetmesini ve görmesini sağlamak için hiçbir fırsatı kaçırmıyordu.

Tüm Drehtenleri, fakirliklerini, kocasının içkiciliğini, dört büyük oğullarının sürekli aylak aylak gezinmesini, tuhaf, çirkin kızlarının Anna'nın yardımıyla giyinip iyi görünmeye

alışmasını ve zavallı, zayıf, alışkan, hastalıklı anneyi karalamak çok kolaydı, bol miktarda aşığılama içeren acımayla onları küçük düşürmek çok kolaydı.

Anna bu ataklara pek karşılık veremiyordu, zira Bayan Federner lafını hep şöyle bitiriyordu: “Ayrıca onlara hep çok iyi davranıyorsun, Anna. Onlara sürekli yardım etmesen nasıl idare ederlerdi hiç bilmiyorum, sen çok iyisin Anna, çok şefkatli bir kalbin var, aynı ağabeyin gibi, isteyen herkese neyin varsa verirsin, akrabaları olmamalarına rağmen senden bir şey almak biraz utanmazca. Zavallı Bayan Drehten, o iyi bir kadın. Zavallı şey, sürekli yabancılardan bir şeyler almak çok zor olmalı, hem de kocası aldıklarını ikiye harcarken. Daha dn Bayan Lehntman’a, Bayan Drehten’den daha çok üzüldüğüm biri olmadığını ve onlara sürekli yardım etmenin ne kadar iyi olduğunu söylüyordum, Anna.”

Bütün bunlar, vaftiz kızına gelecek ay doğum günü için altın bir saat ve zincir, ablası için de yeni ipek bir şemsiye alması anlamına gelmişti. Zavallı Anna, onları pek de sevmiyordu, ama sahip olduğu tek akrabalar da onlardı.

Bayan Lehntman bu ataklara hiçbir zaman katılmazdı. O, işlerini rahat ve özensizce hallederdi ama kendi amaçları uğru-na asla böyle şeyler yapmazdı, stelik Anna’ya onu başka arkadaşlarından kıskanmayacak kadar çok güveniyordu.

Tüm bu süreçte Anna, Dr. Shonjen’le mutlu hayatına devam ediyordu. Her gün, yoğun olduğu bir zaman dilimi vardı: Yemek pişiriyor, tasarruf yapıyor, dikiş dikiyor, temizliyor, azarlıyordu. Her akşam mutlu olduğu ansa, doktorunun, bu kadar ucuza aldığı ve onun için pişirdiği güzel şeyleri beğendi-

ğini gördüğü andı. Sonra Anna, ona gün içinde olanları anlatır, doktor da dinler ve kahkahalar patlatırdı.

Doktor bu düzeni gittikçe daha çok seviyordu, bu beş yıl içinde birkaç kez kendiliğinden Anna'nın maaşını artırmıştı.

Anna sahip olduklarından memnundu ve doktorunun onun için yaptığı her şeye minnettardı.

Böylece Anna'nın hizmet edip hayatını adayış şekli, her biri kendine özgü zevk ve acılarla devam etti.

Evlatlık alınan küçük oğlan, Anna'nın dul Bayan Lehntman'la arkadaşlığını sonlandırmadı. İyi Anna da umursamaz Bayan Lehntman da olası en vahim nedenler haricinde birbirinden vazgeçmezdi.

Bayan Lehntman Anna'nın hayatındaki tek heyecandı. Bayan Lehntman'ın kişiliği ve hareketlerindeki çekici görkem, onu diğer kadınlar tarafından sevilen biri haline getiriyordu. Ayrıca her zaman çok umursamaz olsa da cömert, iyi ve dürüsttü. Anna'ya, diğer arkadaşlarına güvendiğinden daha fazla güveniyor, onu daha fazla seviyordu, Anna bunu daima hissedebiliyordu.

Hayır, Anna, Bayan Lehntman'dan vazgeçemezdi, kısa zaman sonra onlarla daha da fazla meşgul olmaya başladı; Julia'nın küçük Johnny için doğru şeyler yapmasını öğretmeye çalışıyordu.

Şimdilerde, Bayan Lehntman'ın aklında yeni planlar şekilleniyordu ve Anna'nın onun planlarını dinleyip yardımcı olması gerekiyordu.

Bayan Lehntman, en çok başı dertte olan genç kızlara doğum yaptırmayı seviyordu. Bu kızları evlerine veya işlerine

dönebilene kadar kendi evinde misafir ediyor, kızlar da bakımları için harcanan parayı ona yavaş yavaş geri ödüyorlardı.

Anna arkadaşına bunun için her zaman yardım etmişti, zira her fakir, iyi kadın gibi, o da kızlara yardım edilmemesini doğru bulmuyordu. Gerçekten kötü olan kızları tasvip etmiyordu tabii, böyle kızları kınıyor, kalbiyle ve diliyle onlardan nefret ediyordu ama başı dertte olan dürüst, düzgün, iyi, çalışkan, aptal kızlara yardım edilmeliydi.

Böyle kızlar için Anna, Bayan Lehntman'a para ve güç sağlamayı daima sevmiştir.

Şimdi Bayan Lehntman, kızlara bakmak için büyük bir eve çıkmanın ve her şeyi büyütmenin iyi olacağını düşünüyordu.

Anna bu plandan hoşlanmamıştı.

Anna işlerinde gözü pek davranmazdı. Biriktir ve biriktirdiğin para elinde dursun, bu bildiği tek şeydi.

Gerçi İyi Anna'nın elinde durduğundan değildi.

Biriktirir, biriktirir ve her zaman biriktirirdi, sonra orada burada, şu ya da bu arkadaşına, birine dertliyken, birine neşeliyken, hastalıkta, ölümden, evlilikte veya genç insanları mutlu etmek için verirdi ve zar zor kazanıp biriktirdiği parası hep giderdi.

Anna, Bayan Lehntman'ın büyük bir evden nasıl para kazanacağını pek net göremiyordu. Bu kızlara baktığı şimdiki küçük evinde para kazanmıyordu, üstelik büyük bir evde para harcayacak çok daha fazla şey olacaktı.

Böyle şeyleri açıkça görmek İyi Anna için zordu. Bir gün Lehntmanların evine geldi. "Anna," dedi Bayan Lehntman, "kiralık olduğunu gördüğümüz, köşedeki o güzel, büyük ev

var ya. Dün orayı bir yıllığına kiraladım. Bir miktar ön ödeme yaptım, bilirsin, garanti olsun diye, şimdi evi istediğin gibi düzenleyebilirsin. İstedliğini yapabilirsin.”

Anna artık çok geç olduğunu biliyordu. Yine de, “Ama Bayan Lehntman, başka bir eve çıkmayacağını söylemiştin, daha geçen hafta bunu demiştin. Ah, Bayan Lehntman, böyle yapacağını düşünmemiştim!”

Anna artık çok geç olduğunu çok iyi biliyordu.

“Biliyorum Anna, ama çok güzel bir evdi, tam bize göreymiş ve evi görmek için başka birileri daha gelmişti, sen de çok uygun olduğunu söylemiştin hem, ayrıca ben tutmasam diğerleri tutacaklarını söylediler, sana sormak istedim ama zaman yoktu ve gerçekten Anna, çok fazla yardıma ihtiyacım yok, her şeyin yolunda gideceğini düşünüyorum. Yalnızca başlamak ve düzeltmek için biraz yardıma ihtiyacım var, sadece bu Anna, sonrasında fevkalade iyi gideceğini biliyorum. Bekle Anna, göreceksin, orayı hem istediğin gibi düzenleyebilirsin hem de çok güzel görünmesini sağlarsın, böyle şeylere çok yatkınsın. Güzel bir yer olacak. Dediklerimde haklı olduğumu göreceksin, Anna.”

Anna tabii ki bu ev için para verdi, ama bunun yapılacak en iyi şey olduğuna inanmıyordu. Hayır, bu çok kötü bir fikirdi. Bayan Lehntman buranın kirasını asla çıkaramazdı ve bu evi elinde tutmak çok masraflı olurdu. Ama zavallı Anna ne yapabiliirdi? Unutmayın, Bayan Lehntman Anna’nın hayatındaki tek heyecandı.

Anna’nın, Bayan Lehntman’ın evinde olan bitenler üzerindeki kontrolü, artık Lily’nin küçük oğlu Johnny gelmeden

önceki gibi değildi. O olay, Anna için bir yenilgi olmuştu. Kazanan belli olana dek savaşmamışlarsa da Bayan Lehntman açıkça kazanmıştı.

Bayan Lehntman'ın da Anna'ya, en az Anna'nın ona olduğu kadar ihtiyacı vardı ama Bayan Lehntman Anna'yı kaybetme riskini daha kolay göze alabiliyordu, bu yüzden İyi Anna'nın kontrol gücü gittikçe daha çok zayıfladı.

Arkadaşlıkta gücün her zaman inişe geçtiği bir nokta vardır. Birinin yönetme gücü, kazanamadığı an gelene dek sürekli yükseldikçe yükselir ve o zaman, gerçekten kaybetmese de, zafer kesin olmadığı için bu güç yavaş yavaş azalır. Ancak evlilik gibi yakın bağlarda, bu etki yıllar geçtikçe artıp daha da güçlenebilir ve asla düşüşe geçmez. Gelgelelim, kaçacak yol kalmadığında böyle olabilir.

Arkadaşlık, yapılan iyiliklerle süregider. Araya her zaman bir ayrılık veya daha büyük bir gücün girme tehlikesi vardır. Etkili olma hali, arkadaşlardan birinin kesinlikle kopamayacağı durumda istikrarlı bir gidişat sağlayabilir.

Anna, Bayan Lehntman'ı çok istiyordu, Bayan Lehntman da Anna'ya ihtiyaç duyuyordu ama her zaman başka yollar vardı ve eğer Anna bir kere pes ettiyse bir kez daha edebilirdi, Bayan Lehntman neden korkacaktı ki?

Hayır, İyi Anna açıkça savaşmasa da aslında daha güçlüydü. Bayan Lehntman artık daha fazla ısrar edebiliyordu. Anna'nın yumuşak bir kalbi olduğunu o da biliyordu. Anna gerçekten yardıma ihtiyacı olan biri için yapabileceklerinden asla vazgeçmezdi. Zavallı Anna'nın hayır deme gücü yoktu.

Ayrıca Bayan Lehntman, Anna'nın hayatındaki tek heye-

candı. Heyecan insanın hayatındaki en kusursuz şeydir ve yokluğunda yaşam çok ıssızdır.

Böylelikle Anna, bunun arkadaşı için doğru bir şey olmadığını bilse de tüm birikimlerini bu ev için verdi.

Bir süre, hepsi evi yerleştirmekle meşgul oldu. Evi düzenlemek Anna'nın tüm birikimlerini yedi, zira Anna bir şeyleri güzelleştirmeye başlayınca, olması gerektiği kadar iyi olmadan duramazdı.

Her nasılsa, evle şimdi asıl Anna ilgileniyordu. Bayan Lehntman, istediği olduğundan artık bu konuda ruhsuz görünüyordu, evle ilgilenmiyordu, zihni tedirgin, hareketleri huzursuz ve dikkati her zamankinden daha dağınıktı. Evindeki herkese karşı iyi ve nazıktı, en iyisinin nasıl olduğunu düşünüyorlarsa öyle yapmalarına izin veriyordu.

Anna, Bayan Lehntman'ın aklında tamamen yeni bir şeyler olduğunu hemen fark etti. Bayan Lehntman'ı bu kadar rahatsız eden neydi? O, her şeyin Anna'nın kafasında olduğunu söylüyordu. Hiçbir derdi yoktu. Herkes çok iyiydi ve evdeki her şey çok güzeldi. Ama belli ki, ortada tamamen yanlış giden bir şeyler vardı.

Anna, bu konuda üvey ağabeyinin karısı, ağzından kerpetenle laf aldığı Bayan Federer'den bayağı bir şey duydu.

Yeni evdeki tozların, işlerin ve yerleşmenin arasında, Bayan Lehntman'ın huzursuzluğu ve Bayan Federer'in karanlık ipuçları sayesinde, Anna'nın görüş alanında yeni bir adam, Bayan Lehntman'ın tanıdığı yeni bir doktor belirdi.

Anna adamlarla hiç tanışmamıştı ama ondan bahsedildiğini çok sık duymuştu. Gerçi arkadaşı dul Bayan Lehntman bu

konuda konuşmamıştı. Anna, Bayan Lehntman'ın bu adamı, kendisinin o zaman etkin bir şekilde çözmeye gücünün olmadığı bir gizem haline getirdiğini biliyordu.

Bayan Federner her zaman karanlık önerilerde bulunuyor ve hoş olmayan ipuçları veriyordu. İyi kalpli Bayan Drehten bile bu konu hakkında bir şeyler söylemişti.

Bayan Lehntman, gerekmedikçe yeni doktordan bahsetmiyordu. Çok gizemli ve nahoştu, bizim Anna'nın buna dayanması çok zordu.

Anna'nın dertleri üst üste geliyordu.

Bayan Lehntman'ın evinde iç karartıcı, ürkütücü, gizemli ve belki de çok kötü bir adam ortaya çıkmıştı. Dr. Shonjen'in evindeyse, doktorun bir kadına olan ilgisine dair işaretler belirlemeye başlamıştı.

Bayan Federner, zavallı Anna'ya sık sık bundan da bahsediyordu. Doktor yakında belli ki evlenecekti, Bay Weingartner'ın evine gitmeyi çok seviyordu, adamın kızı doktoru seviyordu, bunu herkes biliyordu.

Bugünlerde üvey ağabeyinin evindeki oturma odası, Anna'nın işkence odasıydı. Her şeyden kötüsü de, yengesinin söylediklerinde haklı olmasıydı. Doktor cidden evlenecek gibiydi ve Bayan Lehntman çok tuhaf davranıyordu.

Zavallı Anna. Bunlar karanlık günlerdi ve çekeceği daha çok şey vardı.

Önce doktorla olan derdi baş gösterdi. Dr. Shonjen'in nişanlı olduğu doğrudu, yakında evlenecekti. Anna'ya kendisi söyledi.

İyi Anna şimdi ne yapacaktı? Dr. Shonjen tabii ki onun kal-

masını istiyordu. Anna, tüm bu sorunlardan dolayı çok üzgündü. Doktor evlendiğinde burada, onun evinde kalırsa işlerin kötü olacağını biliyordu ama katı davranıp gitmeye de gücü yoktu. En sonunda, deneyip kalacağını söyledi.

Doktor kısa süre sonra evlendi. Anna evi tamamen güzel ve temiz tutuyor, gerçekten orada kalabilmeyi umuyordu. Ama bu da uzun sürmedi.

Bayan Shonjen kibirli, sevimsiz bir kadındı. Sürekli hizmet ve ilgi bekliyor, hizmetçilere teşekkür bile etmiyordu. Kısa süre sonra doktorun tüm eski çalışanları evden ayrıldı. Anna, Dr. Shonjen'e gidip durumu açıkladı. Tüm çalışanların, doktorun yeni karısı hakkında düşündüklerini anlattı. Sonra ona üzgün bir şekilde veda edip oradan ayrıldı.

Anna şimdi ne yapacağı konusunda fazlasıyla kararsızdı. Curden'a, mektuplarında Anna'ya ne kadar ihtiyacı olduğunu yazan Bayan Mary'sinin yanına gidebilirdi ama Anna, Bayan Jane'in onun işlerine karışmasından hâlâ çekiniyordu. Ayrıca artık burası da orası kadar tatsız olsa da, henüz Bridgepoint'ten ve Bayan Lehntman'dan ayrılamazdı.

Anna, doktorun arkadaşlarından birinden Bayan Mathilda'yı duydu. Gelgelelim, Bayan Mathilda için çalışmak konusunda şüpheleri vardı. Artık bir kadın için çalışmanın iyi olacağını düşünmüyordu. Bayan Mary'yle çok iyi denk gelmişlerdi ama çoğu kadınla uyuşacaklarını sanmıyordu.

Kadınların çoğu, onun işlerine karışırdı.

Anna, Bayan Mathilda'nın epey iri bir kadın olduğunu duydu, belki onun Bayan Mary'si kadar iri değildi ama yine de iriydi ve İyi Anna öyle olmalarını daha çok seviyordu. Zayıf,

küçük, hareketli olmalarını ve sürekli bakınıp etrafı gözetmelerini sevmiyordu.

Anna, şimdi kendisi için yapılması gereken en iyi şeyin ne olduğuna karar veremiyordu. Dikiş dikip geçimini bu yolla sağlayabilirdi ama bu işi pek sevmezdi.

Bayan Lehntman, Bayan Mathilda'nın yanına girmesi için ısrar etti. Anna'nın orayı seveceğine emindi. İyi Anna emin değildi.

“Peki, Anna,” dedi Bayan Lehntman, “sana ne yapacağımızı söyleyeyim. Seninle birlikte, fal bakan şu kadına gideceğiz, belki senin için şu an en iyi yolu gösterecek bir şeyler söyler.”

Fal bakan bir kadına gitmek çok kötüydü. Anna koyu bir Güney Alman katoliğiydi ve kiliselerdeki Alman rahipler böyle şeyler yapmanın çok kötü olduğunu söylerdi hep. Ama İyi Anna başka ne yapabilirdi? Elinden gelenin en iyisini yapmak için çabalasa da, kafası çok karışmış ve sıkılmıştı, tamamen yanlış giden hayatı canını sıkıyordu. “Tamam, Bayan Lehntman,” dedi Anna sonunda, “sanırım, artık seninle oraya gidebilirim.”

Bu fal bakan kadın bir medyumdu. Şehrin alt mahallesinde bir evi vardı. Bayan Lehntman ve İyi Anna kadına gitti.

Medyum kapıyı onlara kendisi açtı. Dağınık, pasaklı, üstü başı dökülen bir kadındı; ikna edici, bilinçli, etrafını kontrol altına alan bir tavrı ve fazlasıyla yağlı saçları vardı.

Kadın onları eve buyur etti.

Dış kapısı, güneyin küçük evlerinde olduğu gibi doğrudan salona açılıyordu. Salonda kalın, çiçek desenli bir halı vardı.

Oda, tamamen el yapımı pis eşyalarla doluydu. Bazıları duvara asılıydı, bazıları koltuklarda ve sandalyelerin arkalarındaydı; bazıları masaların, bazıları da fakir insanların sevdiği o ıvır zıvırların üstündeydi. Her yerde kırılacak küçük şeyler duruyordu. Bu küçük şeylerin çoğu zaten kırılmıştı, oda tıkış tıkış ve kirliydi.

Medyumlar, salonlarını iş için kullanmazlardı. Daima yemek odalarında transa girerlerdi.

Bütün bu evlerdeki yemek odaları, kış boyunca oturma odası olarak kullanılırdı. Ortada süslü, yünlü kumaşla örtülmüş, yuvarlak bir masa vardı; örtüsü yağ içindeydi zira sürekli yenisiyle değiştirmektense onu öyle bırakmak daha kolaydı. Kapitone sandalyeler koyu, eski ve kirliydi. Halı, masadan düşen yemekler, ayakkabıların altından kazınan kir ve zamanla yerleşen tozla solmuştu. Kasvet dolu yeşilimsi duvar kâğıtları, duman yüzünden iç karartıcı pis bir griye dönmüştü ve her yer soğan ve koca et parçalarından yapılan çorbanın kokusuyla kaplıydı.

Medyum ne istediklerini öğrenince, Bayan Lehntman ve bizim Anna'yı bu yemek odasına getirdi. Üçü de masanın etrafında yerlerini aldıktan sonra kadın transa girdi.

Medyum önce gözlerini kapattı, sonra gözleri kocaman bir şekilde açıldı, boş bakıyorlardı. Kadın birkaç derin nefes aldı, bir iki kez tıkanıp ve güçlüğüyle yutkundu. Arada bir elini savurarak değişmeyen, sabit bir tonla, yavaşça konuşmaya başladı.

“Görüyorum – görüyorum – böyle üstüme gelmeyin – görüyorum – görüyorum – çok fazla şekil var – böyle üstüme gelmeyin – görüyorum – görüyorum – bir şey düşünüyorsun

– şimdi bunu yapmak isteyip istemediğini bilmiyorsun. Görüyorum – görüyorum – böyle üstüme gelmeyin – görüyorum – görüyorum – emin değilsin – görüyorum – görüyorum – etrafında ağaçlar olan bir ev – karanlık – akşam – görüyorum – görüyorum – eve giriyorsun – görüyorum – çıktığını görüyorum – iyi olacak – git ve bunu yap – emin olmadığın şeyi yap – her şey güzel olacak – en iyisi bu, şimdi bunu yapmalısın.”

Durdu, derin derin yutkundu, gözleri eskisi gibi oldu, güçlkle yutkundu ve sonra yine önceki pasaklı, normal haline döndü.

“Ruhun sana söylediklerinden öğrenmek istediğini öğrendin mi?” diye sordu kadın. Bayan Lehntman evet cevabını verdi, tam da arkadaşının öğrenmek için yanıp tutuştuğu şeydi bu. Anna, batıl inançlarından, iyi rahibine duyduğu korkusundan ve bütün bu kir ve yağdan iğrendiğinden huzursuzdu ama artık yapabileceği en iyi şeyin ne olduğunu bildiği için çok memnundu.

Anna kadına emeği için ödemesini yaptı ve geri döndüler.

“Bak işte Anna, ben sana böyle olması gerektiğini söylemedim mi? Bak, ruh da öyle söylüyor. Bayan Mathilda’nın yanına girmelisin, yapabileceğin en iyi şeyin bu olduğunu söylemiştim sana. Bu akşam gidip kadını evinde görürüz. Seni bu falcıya götürdüğüm ve artık ne yapacağını bildiğin için sevinmedin mi Anna?”

Bayan Lehntman ve Anna, o akşamı Bayan Mathilda’yı görmeye gittiler. Bayan Mathilda, etrafı ağaçlarla kaplı bir evde yaşayan arkadaşında kalıyordu. Ama o sırada orada değildi.

Eğer bunlar akşam, karanlıkta yaşanmasaydı, evin etrafı ağaçlarla dolu olmasaydı ve Anna, tıpkı o gün medyum kadı-

nın söylediği gibi, içeri girip hemen çıkmasaydı, yani her şey bire bir medyumun anlattığı gibi olmasaydı, İyi Anna Bayan Mathilda'nın yanına asla girmezdi.

Anna Bayan Mathilda'yı görmedi, onun adına konuşan arkadaşından da hoşlanmadı.

Bu arkadaş koyu tenli, tatlı, kibar, küçük bir kadındı, anneydi, kendi ev işlerinde memnun edilmesi gayet kolay olan, çalışanlarına çok iyi davranan biriydi ama kaygısız genç arkadaş Bayan Mathilda'nın yerine konuşurken iyi incelemesi ve her şeyin doğru olduğundan, Anna'nın elinden geleni yapacağından emin olmak için çok dikkatli davranması gerekiyordu. Anna'nın yol yordamı hakkında her şeyi; ne kadar harcayacağını, ne kadar sık dışarı çıktığını, çamaşır bulaşık yıkayıp yıkamayacağını, yemek yapıp yapamayacağını, dikiş dikip dikemeyeceğini sordu.

İyi Anna bunlara dayanmak için dişini sıktı ve sorulara pek cevap vermedi. Bayan Lehntman konuşmanın bir nebze de olsa iyi gitmesini sağladı.

İyi Anna içerleyip öfkelenmişti, Bayan Mathilda'nın arkadaş onun bu işe uygun olduğunu düşünmüyordu.

Bayan Mathilda yine de istekliydi, Anna'ysa medyumun söylediği gibi olması gerektiğini biliyordu. Bayan Lehntman da bundan emindi ve Anna için yapılacak en iyi şeyin bu olduğunu söylüyordu. Bu yüzden Anna, Bayan Mathilda istiyorsa onun yanında çalışıp çalışamayacağını görmek için deneyebileceğini haber etti.

Böylece Anna, Bayan Mathilda'yla ilgilendiği yeni bir hayata başladı.

Anna, Bayan Mathilda'nın yaşayacağı kırmızı kiremitli evi düzenleyip çok hoş, temiz, güzel bir hale soktu. Köpeği Baby ve papağanını da getirdi. Yardımcı olarak yanına Lizzie'yi aldı, kısa süre sonra herkes halinden memnundu. Tek sorun papağandı, çünkü Bayan Mathilda onun çığlıklarını sevmiyordu. Baby'nin kalmasında sorun yoktu ama papağan olmazdı. Zaten Anna da papağanı hiç sevmemişti, bu yüzden bakmaları için onu Drehten ailesinin kızlarına verdi.

Anna'nın, Bayan Mathilda'nın yanında tam olarak huzura kavuşabilmek için önce iyi kalpli Alman rahibine ne yaptığını, ne kadar kötü bir davranışta bulunduğunu ve bir daha asla böyle bir şey yapmayacağını söylemesi gerekiyordu.

Anna bütün varlığıyla gerçekten inanıyordu. Şansına, hiç inançlı insanlarla yaşamamıştı ama bu onu endişelendirmiyordu. Onlar için her zaman yapması gerektiği gibi dua ediyordu, onların iyi insanlar olduklarından emindi. Doktor şüphelerini dile getirerek onunla dalga geçmeyi severdi, Bayan Mathilda da bunu yapmayı seviyordu, kilisesinin hoşgörölü tavrı sayesinde, Anna böyle şeyler yapmalarının kötü olduğunu düşünmedi hiç.

Anna, işlerin neden yolunda gitmediğini anlamakta daima zorlanıyordu. Bazen gözlükleri kırılıyordu ve böylece kiliseye karşı görevini yapması gerektiği gibi yapmadığını düşünüyordu.

Bazen o kadar çok işle uğraşırdı ki ayine gidemezdi. O zamanlarda hep bir şeyler olurdu. Anna asabileşir, eli ayağına dolaşır ve çılgına dönerdi. Bu halinden herkes mustarip olurdu ve sonunda gözlükleri kırılırdı. Bu çok kötü bir haberdirdi çünkü onları tamir ettirmek çok pahalıydı. Gözlüğünün kırıl-

ması yine de bir şekilde Anna'nın dertlerini ortadan kaldırırdı, çünkü o zaman tüm bunların kendisi yüzünden yolunda gitmediğini anlardı. Azarlayabildiği sürece, başına gelen terslikler düşüncesiz, umursamaz dünyanın kötülükleri olabilirdi, ne var ki gözlükleri kırılınca asıl neden ortaya çıkıyordu. Bu, kötü davrananın kendi olduğu anlamına geliyordu.

Hayır, Anna için yapması gereken şeyleri yapmamanın bir yararı yoktu, zira böyle durumlarda her şey ters gidiyor ve sonunda düzeltmek için para gerekiyordu ve bu İyi Anna için katlanması en zor şeydi.

Anna görevini her zaman yerine getirirdi. Ne zaman gerekirse günah çıkarır ve ibadet ederdi. Tabii, insanları kendi iyilikleri için veya bir şeyleri ona daha ucuza vermeleri için kandırdığını rahibe anlatmazdı.

Anna bu tür hikâyeleri, neler dediğini açıklayarak doktora ve daha sonra kıymetli Bayan Mathilda'sına anlatırken, gözleri her zaman neşe ve keyifle parlardı, böylece gerçekten bir günah işlememiş olduğundan rahibe anlatması gerekmezdi artık.

Ama Anna falcıya gitmenin gerçekten kötü olduğunu biliyordu. Bunun rahibe, olduğu gibi anlatılması ve cezasının çekilmesi gerekiyordu.

Bunu yaptıktan sonra, Anna'nın yeni hayatı güzel başlamıştı, onun sayesinde Bayan Mathilda ve diğerleri yapması gerekenleri yapıyorlardı.

Evet, Bayan Mathilda'yla ilgilendiği zamanlar, İyi Anna'nın zorlu çalışma hayatındaki en mutlu günlerdi.

Anna, Bayan Mathilda'nın yanında her işi yapıyordu: kıyafetler, şapkalar ve ev işlerinin yanı sıra, Bayan Mathilda'nın ne

zaman ne giyeceği ve yapması gereken en iyi şeyin ne olduğu vs. Bayan Mathilda'nın, Anna'ya bırakmayacağı ve bırakmaktan memnun olmayacağı hiçbir iş yoktu.

Anna azarlıyor, pişiriyor, dikeyor ve öyle güzel para biriktiriyordu ki Bayan Mathilda'nın harcayacak epey parası oluyordu; bu da Anna ve yardımcısı olan kıza daima daha fazla iş çıkardığından, aldığı şeylerle ilgili hanımefendisini sürekli azarlayarak daha da meşgul oluyordu. Ama tüm azarlamalarına rağmen Anna, kıymetli Bayan Mathilda'sının bilgisi ve malı mülküyle gurur duyuyordu. İyi Anna, bunu tanıdığı herkese sürekli anlatıyordu.

Evet, bunlar Anna'nın hayatındaki en mutlu günlerdi, her ne kadar arkadaşlarıyla büyük üzüntüler yaşasa bile. Ama bu üzüntüler, İyi Anna'nın daha önceki yıllarda olduğu gibi canını yakmıyordu artık.

Bayan Mathilda, Anna'nın hayatındaki heyecan değildi ama Anna ona karşı öyle kuvvetli bir sevgi besliyordu ki, bu sevgi hayatını neredeyse tamamen dolduruyordu.

Bayan Mathilda'nın yanındaki hayatının bu kadar güzel olması İyi Anna için iyi bir şeydi, zira bugünlerde Bayan Lehntman daha da kötü hale gelmişti. Artık biraz daha tanıdığı doktor belli ki gizemli olduğu kadar kötü de biriydi ve dul ebe Bayan Lehntman üzerinde bir gücü vardı.

Anna artık Bayan Lehntman'ı neredeyse hiç görmüyordu.

Bayan Lehntman ondan biraz daha borç almış ve ardından tüm borcu için Anna'ya bir senet vermişti, ondan sonra Anna onu bir daha hiç görmedi. Artık Lehntmanların evine gitmeyi tamamen bırakmıştı. Uzun, hantal, iyi, sarışın, aptal kıızı Julia

sık sık Anna'yı görmeye geliyordu ama annesi hakkında pek bir şey anlatamıyordu.

Bayan Lehntman'ın durumu kesinlikle daha da kötüleşmiş gibi görünüyordu. Bu, İyi Anna için çok büyük bir üzüntüydü, ama Bayan Mathilda'yı bu denli önemsemese duyacağı türden büyük bir üzüntü değildi.

Bayan Lehntman'ın durumu iyice beter oldu. Doktor, o gizemli, korkunç adam, yanlış bir şeyler yaparken yakalandı.

Bayan Lehntman da bu işlere karışmıştı.

Olabilecek en kötü durumlardı, ama hem doktor hem Bayan Lehntman sonunda bu işten sıyrılmayı başardı.

Herkes Bayan Lehntman'a çok üzülüyordu. Bu doktorla tanışmadan önce gerçekten de çok iyi bir kadındı, hatta şimdi bile o kadar da kötü değildi.

Son birkaç yıldır, Anna arkadaşını görmemişti bile.

Gelgelelim Anna, edinecek yeni arkadaşlar buluyordu hep; fakirlere özgü iyi niyetle onun birikimlerini kullanan ve sonra geri ödemek yerine sözler veren insanlar... Anna asla bu insanların gerçekten iyi olacaklarını düşünmüyordu ama yapmaları gerekeni yapmadıklarında, borç verdiği parayı ödemediklerinde ve onu önemsemez göründüklerinde, işte o zaman dünyadan soğuyordu.

Hayır, hiçbirinin yapılması gereken doğru şeyin ne olduğu hakkında bir fikri yoktu. Bu nedenle, Anna çaresizce tekrarladı.

Fakirler eşya konusunda cömerttir. Elllerinde olanı her zaman verirler ama söz konusu onlar olduğunda, bu alma verme işleri hediye verene karşı bir borçluluk duygusu oluşturmaz.

Anna tutumlu bir Alman olsa da, biriktirdiği her şeyi vermeye ve dolayısıyla hasta olur, çok yaşlanır veya çalışamazsa başının çaresine bakacak kadar parası olup olmayacağından kaygı duymaya hazırды. Biriktir ve biriktirdiğın para elinde kalsın prensibi, sadece biriktirdiğı günlerde geçerliydi, Anna gibi tutumlu bir Alman için bile. Paranın yaşlılık zamanına kalacağının garantisi yoktu, zira biriktirilene güvenilemiyordu, ya bankalarda çalışan yabancıların ellerinde ya da arkadaş yatırımlarında durması gerekiyordu.

Bu yüzden, çalışan fakirlerden biri yardım istediğinde, biraz birikmiş olan bir kadının onlara hayır demesinin imkânı yoktu.

Böylece İyi Anna, arkadaşlarına, yabancılara, çocuklara, kedi köpeklere, onun bakımını isteyen ya da ihtiyacı var gibi görünen herkese neyi var neyi yoksa verdi.

Anna bir türlü geçimini sağlayamayan, hemen köşe başında yaşayan berber ve karısına da bu şekilde yardım etmeye başlamıştı. Çok çalışıyorlardı, tutumluydular, ahlaksızlıkları yoktu ama berber, şu para kazanamayan insanlardan biriydi. Kimin ona borcu varsa ödemezdi. Ne zaman iyi bir iş alsa hasta düşer, işe gidemezdi. Böyle dertlerinin olması elbette onun suçu değildi ama hiçbir işi yolunda gitmiyordu.

Karısı sarışın, zayıf, soluk, küçük bir Alman'dı, çocuklarını zar zor doğurmuş, çok erken çalışmaya başlamış ve hasta olana kadar da durmamıştı. Onun işleri de hep ters giderdi.

Karı kocanın sürekli yardıma ve sabıra ihtiyacı vardı, işte İyi Anna ikisine de sürekli bunları veriyordu.

İyi Anna'nın yardımına ihtiyaç duyan bir diğeriye, başkalarına yaptığı iyilik yüzünden başı dertte olan bir kadındı.

Bu kadının kayınbiraderi –ki çok iyi biriydi– verem hastası olan bir Bohemyalının dükkânında çalışıyordu. Adamın durumu o kadar kötüleşti ki işini yapamaz hale geldi, ama yine de hastanede yatacak kadar kötü değildi. O nedenle, bu kadın onu yanına aldı. Kibar bir adam değildi, kadının onun için yaptıkları karşısında minnettar olduğu da söylenemezdi. Kadının iki çocuğuna ters davranıyor ve evi sürekli dağıtıyordu. Doktor çok yemesi gerektiğini söyledi, kadın ve kayınbiraderi ona yiyecekler aldılar.

Aralarında arkadaşlık, duygusal bir yakınlık yoktu, kadın baktığı bu adamdan hoşlanmıyordu bile. Ortak bir memleket veya akrabalık iddiası da yoktu, ama kadın fakirlere özgü iyi niyetliliğin gereği, neyi var neyi yoksa adama verdi ve verilenler karşısında minnettar bile olmayan bu adam uğruna evini pis bir yer haline getirdi.

Sonra, kadın kendi başını belaya sokmuş oldu tabii. Kayınbiraderi evlenmişti. Kocasını da işini kaybetmişti. Kiraya verecek parası yoktu. Yardımlarına yetişense, İyi Anna'nın birikimleri olmuştu.

İşte böyle devam etti. Bazen küçük bazen de büyük bir kız başını derde sokuyordu, Anna onları dinleyip yer bulmalarına yardım ediyordu.

Anna, sokak kedilerine ve köpeklerine ev bulana kadar bakıyordu. Bulduğu evlerdeki insanların, hayvanlara iyi davranıp davranmayacağını öğrenmek hususunda daima dikkatliydi.

Topladığı tüm sokak hayvanları arasında, sadece genç Peter ve neşeli küçük Rags'ten ayrılmayı hiç istememişti. Bu ikisi, Bayan Mathilda'nın evinin bir parçası oldular.

Peter işe yaramaz bir hayvandı; aptal, ahmak, el üstünde tutulan, korkak bir erkekti. Duvarın öbür tarafında bir köpek varsa arka bahçede aşağı yukarı koşturur, duvarın yanında havlayıp zıplardı, gelgelelim en küçük köpek bile çiti aşıp içeri girse ve Peter'a yalnızca bir bakış fırlatsa, o vakit Anna'sına koşar ve onun eteklerinin altına gizlenirdi.

Peter'ı aşağıda tek başına bıraktıklarında ulurdu. "Yalnızım," diye sızlanırdı, bunun üzerine İyi Anna'nın gidip onu alması gerekirdi. Bir keresinde Anna birkaç geceliğine, çok da uzak olmayan bir evde kalmış ve yol boyunca Peter'ı taşıması gerekmişti, zira Peter kendini evin dışında, sokakta bulunca korkmuştu. Peter epey iri bir hayvandı, öylece oturup ulumuştur, İyi Anna yol boyu onu kollarında taşımıştı. Bu Peter tam bir korkaktı ama tatlı, nazik gözleri vardı, başı çoban köpeği gibiydi ve yıkandığı zaman tüyleri sık, beyaz ve güzel oluyordu. Hem Peter hiç alıp başını gitmezdi, tatlı gözleriyle bakar ve okşanmaktan hoşlanırdı, yanından ayrıldığınızda sizi unuttur ve ne zaman bir gürültü duysa havlardı.

Küçük bir yavruyken, bir gece onu Anna'nın bahçesine koymuşlardı, Anna'nın onun nereden geldiği hakkında bildiği tek şey buydu. İyi Anna Peter'ı çok sevdi ve iyi bir Alman anenin oğluna yapacağı gibi şımarttı.

Küçük Rags'in doğası çok farklıydı. Çok hareketli bir hayvandı, kabarık tüylü ve pudra rengiydi, durmadan havaya atlayıp zıplayarak hızla salak Peter'ın altından geçer ya da sık sık doğrudan şişman, kör, uykucu Baby'nin üzerine atılırdı, sonra da delişmen bir telaşla sokak kedilerinden birinin peşinden fırlardı.

Rags sevimli, neşeli küçük bir köpekti. İyi Anna onu da seviyordu ama bu sevgi, yakışıklı korkağı, aptal delikanlısı Peter'a duyduğu kadar güçlü bir sevgi değildi.

Baby, Anna'nın geçmiş yaşamına ait bir köpekti, ona geçmişteki sevgisinin eski bağlarıyla tutunuyordu. Peter orta yaşlarını süren, şımarık, yakışıklı genç bir adamdı, Rags ise her zaman oyuncak gibi bir şey olmuştu. Anna onu severdi ama öyle çok derin bir bağları yoktu. Rags günün birinde bir yolunu bulup çıkagelmiş ve ona hızlıca bir ev bulunamayınca da orada kalıvermişti.

Mutfakta hep beraber mutlu bir aile olmuşlardı: İyi Anna, Sallie, yaşlı Baby, genç Peter ve neşeli, küçük Rags.

Papağan Anna'nın hayatından çıkmıştı. Papağanı hiçbir zaman gerçekten sevememişti ve Drehtenleri ziyarete gittiğinde, onu sormak neredeyse aklından bile geçmiyordu artık.

Bayan Drehten, Anna'nın her pazar uğradığı arkadaşıydı. Bayan Drehten'den, dul Bayan Lehntman'dan aldığı gibi öğütler almıyordu, zira Bayan Drehten etkilemeyi veya yönetmeyi düşünmeyen, mülayim, yorgun, sakın yapılı biriydi. Ne var ki bu iki yorgun, çalışan Alman kadını, dünyanın üzücü ve ahlaksız işleyişine beraberce yas tutabiliyordu. Bayan Drehten insanın neler çekebileceğini biliyordu.

O günlerde, Drehtenler için işler yolunda gitmiyordu. Çocuklar iyiydi ama babalarının siniri ve harcamaları, gerekli düzenin kurulmasına engel oluyordu.

Zavallı Bayan Drehten'in tümörü hâlâ sorun yaratıyordu. Artık çok az iş yapabiliyordu. Bayan Drehten yorgun, sabırlı, iri bir Alman kadınıydı, yumuşak, çizgili, sarımtırak bir yüzü

vardı ve ifadesinden, itaat ettiği Alman bir kocası olduğu, birçok kız ve erkek çocuk doğurup büyüttüğü, durmadan çalıştığı ve dertlerine hiç çare bulamadığı okunuyordu.

Bayan Drehten daha da kötüye gidiyordu, doktor şu anki durumda tümörü almanın daha iyi olacağını düşünüyordu.

Bayan Drehten'e Dr. Shonjen bakmıyordu artık. Bütün hepsi, tanıdıkları iyi bir Alman doktora gidiyordu.

"Görüyorsunuz ya Bayan Mathilda," dedi Anna, "artık hiçbir Alman hasta bizim doktora gitmiyor. Dayanabildiğim kadar onun yanında kaldım ama şimdi şehre taşındı, orası fakir insanların gidemeyecekleri kadar uzak, karısı da gerinip duruyor ve sırf gösteriş için çok fazla para harcıyor, bu yüzden doktor artık biz fakirlere bakamıyor. Zavallı adam, artık sürekli para kazanmayı düşünmek zorunda. Doktor konusunda çok üzgünüm Bayan Mathilda, ama Bayan Drehten sıkıntı yaşadığında onu utanmazca savsakladı, bu yüzden onu hiç görmüyorum artık. Doktor Herman iyi, düzgün bir Alman, o hiç böyle şeyler yapmaz. Ayrıca Bayan Drehten hastaneye ameliyat olmaya gitmeden önce, yarın buraya sizi görmeye gelecek Bayan Mathilda. Önce sizi görüp ne diyeceğinizi duymadan gönül rahatlığıyla gidemez."

Anna'nın tüm arkadaşları, İyi Anna'nın kıymetli Bayan Mathilda'sına saygı gösterirdi. Bunu yapmasalar nasıl İyi Anna'yla arkadaş kalabilirlerdi ki? Bayan Mathilda bu arkadaşları nadiren görse de onlar Anna aracılığıyla daima çiçeklerini ve güzel sözlerini gönderiyorlardı. Anna ara sıra, birini Bayan Mathilda'nın tavsiyesini almaya getirirdi.

Fakir insanların dost canlısı olmaları ve onlardan üstün in-

sanlardan, kitaplarda okudukları, iyi insanlardan tavsiye almayı böylesine sevmeleri müthiş bir şey.

Bayan Mathilda, Bayan Drehten'le görüştü ve ona ameliyat olmaya gideceğine sevindiğini, bunun kesinlikle yapılacak en iyi şey olduğunu söyledi, böylece iyi Bayan Drehten'in da içi rahatladı.

Bayan Drehten'in tümörü güzelce çıkarıldı. Ameliyatın ardından hiçbir zaman çok iyi olmadı ama yine de işlerini biraz daha iyi yapabiliyor, ayakta kalıp çok yorulmuyordu.

Ve Anna'nın hayatı böylece devam etti; Bayan Mathilda'yla, onun kıyafetleri ve malı mülküyle ilgileniyor, yardımını isteyen ya da ihtiyaç duyan herkese iyi davranıyordu.

Artık yavaş yavaş Bayan Lehntman'la araları düzelmeye başlamıştı. Tabii, asla daha önce oldukları gibi olamazlardı. Bayan Lehntman bir daha asla İyi Anna'nın hayatındaki heyecan olamazdı ama tekrar arkadaş olabilirlerdi ve Anna, ihtiyacı olan bütün Lehntmanlara yardım ederdi. Bunun da sırası yavaş yavaş gelecekti.

Bayan Lehntman tüm dertlerinin nedeni olan o kötü, gizemli adamdan ayrılmıştı. Taşındığı yeni büyük evden de vazgeçmişti. Bu adamla yaşadığı sorunun ardından işleri bayağı yavaşlamıştı. Yine de iyi kötü geçiniyordu. İyi Anna'ya borcunu ödemekten söz etmeye başladı. Ancak bu laflar pek de uzun sürmedi.

Anna, Bayan Lehntman'ı artık sık görüyordu. Bayan Lehntman'ın kıvrıkcık, siyah, dalgalı saçlarına griler düşmüştü. Esmer, dolgun, güzel yüzü sert çizgilerini kaybetmiş, sarkmıştı ve bitkin görünüyordu. Şişmanlamıştı, kıyafetleri pek güzel

görünmüyordu. Davranışları her zamanki gibi sakin, dikkatliyse her zamanki gibi dağınıktı ama her hareketinde olası tehlikelere karşı huzursuzluk, korku ve kuşku vardı.

İyi Anna'ya geçmişte yaşadıklarına dair tek bir kelime anlatmasa da yaşadıklarının onu rahat ya da tamamen özgür bırakmadığı açıkça görülebiliyordu.

Bu iyi kadın için, çünkü -Bayan Lehntman gerçekten de iyi bir kadındı- bu Alman kadın için herkesin bildiği ve yanlış olduğunu düşündüğü şeyi yapmak çok zor olmuştu. Bayan Lehntman güçlüydü ve cesareti vardı ama dayanması çok zor olmuştu. İyi Anna bile onunla rahatça konuşamıyordu. Aralarında, Bayan Lehntman'ın ilişkisine dair bir gizem ve üzüntü vardı hep.

Şimdi de sarışın, aptal, beceriksiz kızı Julia'nın bir sorunu vardı. Annesinin onunla ilgilenmediği yıllarda, Julia şehirdeki bir dükkânda tezgâhtarlık yapan genç bir adamla arkadaşlık etmişti. Çocuk düzgün, sıradan bir gençti; pek para kazanmıyordu ve bakımından sorumlu bir annesi olduğundan para biriktirmesi mümkün görünmüyordu. O ve Julia birkaç yıldır beraberlerdi ve artık evlenmeleri gerekiyordu. Ama nasıl evlenebilirlerdi ki? Çocuk, hem Julia'yla beraber bir başlangıç yapıp hem de yaşlı annesini geçindirebilecek kadar kazanmıyordu. Julia çalışmaya pek alışık değildi ve inatla Charley'nin pis, huysuz, yaşlı annesiyle yaşayamayacağını söylüyordu. Bayan Lehntman'ın parası yoktu. Ancak toparlanmaya başlamıştı. Tabii ki, yardımlarına koşan Anna'nın birikimleri oldu.

Neyse ki bu evliliği gerçekleştirmek Anna'ya da yaradı, tüm bunların karşılığında onları azarlıyor, uzun, becereksiz Julia'yı

ve onun iyi, sabırlı, aptal Charley'sini yönetiyordu. Ucuza eşya alıp yeni bir ev kurmayı sevmiştii.

Julia ve Charley kısa süre sonra evlendiler ve her işleri yolunda gitti. Anna onların ihmalkâr hallerini, pahalı şeylere para harcamalarını onaylamıyordu.

“Yok, Bayan Mathilda,” diyordu, “bugünlerde gençlerin, ihtiyaç olduğunda kullanmak için para biriktirip bir kenara koyma gibi bir düşünceleri yok. İşte Julia ve Charley. Daha geçen gün gittim, üstü mermer yeni bir masa almışlardı ve masanın üstünde lüks, yepyeni bir çerçeve vardı Bayan Mathilda. ‘Bunu nereden buldunuz?’ diye sordum Julia’ya. ‘Ah, Charley doğumgünüm için aldı,’ dedi, parasını ödeyip ödemediklerini sorduğumda hepsini ödemediklerini ama yakında ödeyeceklerini söyledi. Şimdi size soruyorum Bayan Mathilda, ellerindeki hiçbir şeyin parasını ödememişken hangi akla hizmet doğumgünü için yeni şeyler alırlar? Julia’nın bir iş yaptığı yok, öylece oturup nasıl para harcayacağını düşünüyor, Charley de köşeye bir kuruş koymuyor. Bugünün insanları gibisini daha önce hiç görmedim Bayan Mathilda, para konusunda dikkatli olmak gibi dertleri yok. Julia ve Charley’nin çocukları olduğunda, onları doğru düzgün büyütmek için hiçbir şeyleri olmayacak. Charley’nin ona aldığı saçma şeyleri gösterdiğinde bunu Julia’ya da anlattım Bayan Mathilda ve o ahmak, kıkırdayan haliyle bana, belki de çocuklarının olmayacağını söyledi. Ona böyle konuştuğu için utanması gerektiğini söyledim ama bilmiyorum Bayan Mathilda, bugünlerde gençlerin yapmaları gereken doğru şeyin ne olduğuna dair en ufak fikirleri yok, belki de çocuklarının olmaması daha iyi olur, hem biliyorsunuz ya

bir de Bayan Lehntman var. Kendi çocuklarına bakmak yeterince büyük bir sorun değilmiş gibi, daha fazla para harcamak için bir de küçük Johnny'yi evlat edindi. Yok Bayan Mathilda, insanlar nasıl böyle şeyler yapıyor hiç anlamıyorum. İnsanlar bugünlerde doğru yanlış ayrımı yapamıyor gibi, umursamaz davranıyorlar, daima kendilerini ve nasıl her daim güzel zaman geçireceklerini düşünüyorlar. Yok Bayan Mathilda, insanların nasıl böyle şeyler yaptıklarını anlamıyorum.”

İyi Anna dünyadaki umursamaz, kötü şeyleri anlamıyor ve bu konulardan gittikçe daha da soğuyordu. Hayır, tek bir kişi bile yapması gereken doğru şeyin ne olduğunu bilmiyordu.

Anna'nın geçmiş hayatı artık sona yaklaşıyordu. Yaşlı, kör köpeği Baby hastaydı ve muhtemelen ölecekti. Anna Bayan Mary Wadsmith'in yanında çalışırken, dul Bayan Lehntman'ın arkadaşlıklarının başında, ona verdiği ilk hediyesiydi Baby.

Bu değişen zaman boyunca Baby Anna'nın yanında kalmış, yaşlanmış, şişmanlamış, körleşmiş ve tembelleşmişti. Baby küçükken hareketliydi, tam bir fare avcısıydı ama bu o kadar uzun zaman önceydi ki artık unutulmuştu, uzun yıllardır Baby sadece hasır sepetten sıcak yatağını ve yemeğini istiyordu.

Anna hareketli hayatında diğerlerine, Peter'a, küçük tuhaf Rags'e de ihtiyaç duymuştu, ama en büyükleri her zaman Baby'ydi ve Anna'ya geçmişteki sevgisinin eski bağlarıyla tutunuyordu. Anna, genç köpeklerin zavallı Baby'nin sepetini kullanmalarına engel olmaya çalıştığında onlara sert davranıyordu. Baby, hareketsizleşen her köpekte olduğu gibi, son birkaç yıldır görmüyordu. Zayıf düştü, şişmanladı, nefesi yetmiyor-

du, artık ayakta bile duramıyordu. Anna, Baby'nin yemeğini yediğinden ve genç köpeklerin onun yemeğini elinden almadıklarından emin oluyordu.

Baby hastalıktan ölmedi. Sadece daha da yaşlandı, körleşti, öksürdü, sessizleşti ve sonra yavaş yavaş, güneşli bir yaz sabahında öldü.

Hayvanlarda yaşlılıktan daha can sıkıcı bir şey yoktur. Nendense ağarmış saçlar, buruşmuş deriler, yaşlanmış kör gözler, çürümüş işe yaramaz dişler onlarda çok yanlış görünür. Yaşlı bir adam ya da kadının, neredeyse her zaman onları daha genç, daha gerçek bir hayata bağlayan bağları; çocukları ya da geçmişteki görevlerinin hatıraları vardır. Ama yaşlı ve tüm dünyevi çabalarından koparılmış bir köpek can sıkıcı, ölümsüz bir Struldbrug'a* benzer, ölümün yaşamın içinde kasvetlice varlığını sürdürmesi gibi.

İşte böyle, günlerden bir gün yaşlı Baby öldü. Bu, İyi Anna için üzücünden çok daha öte, son derece hüznlüydü. Zavallı yaşlı hayvanın o yorgun hali, kör, ihtiyar gözleri ve iç karartan sarsıcı öksürüğüyle daha fazla sürünmesini istememişti ama yine de bu ölüm Anna'dan çok şey götürdü. Şapşal genç Peter ve neşeli küçük Rags onu teselli etmek için yanındaydı ama Baby geçmişi hatırlayabilen tek köpeğiydi.

İyi Anna, Baby'si için gerçek bir mezar istedi ama bu, Hıristiyan bir ülkede mümkün değildi, böylece Anna yaşlı arkadaşını düzgünce sardı ve onu sadece kendisinin bildiği sakin bir yere gömdü.

* Jonathan Swift'in *Gulliver'in Gezileri* romanındaki, seksen yaşından sonra ölü kabul edilen ama yaşlansa da ölümsüz olan insanlar. [Ç.N.]

İyi Anna, zavallı ihtiyar Baby için ağlamadı. Hayır, yalnız hissedecek zamanı bile olmadı, çünkü üzüntüler üst üste geldi. Artık Bayan Mathilda için çalışmayacaktı.

Anna, Bayan Mathilda'nın yanına ilk geldiğinde bunun sadece birkaç yıl için olabileceğini biliyordu, çünkü Bayan Mathilda'nın sürekli gezmek gibi bir alışkanlığı vardı; sık sık evini değiştirir, yeni yerler bulup yaşamak için oralara giderdi. İyi Anna o zamanlar bu konu üzerine pek düşünmemişti, zira Bayan Mathilda'ya ilk gittiğinde orada çalışmaktan hoşlanacağına ihtimal vermemiş, o yüzden de endişelenmemişti. Sonra beraber geçirdikleri o mutlu yıllarda, Anna bu durumu unutmuştu. Geçen yıl, ayrılık vaktinin yaklaştığını anladığında, kendini böyle bir şeyin olmayacağını düşünmeye zorlamıştı.

Bayan Mathilda bu konu hakkında konuşmak istediğinde, "Bunu şimdi konuşmayalım Bayan Mathilda, belki o zamana hepimiz ölmüş oluruz," ya da, "O zamana kadar yaşarsak Bayan Mathilda, belki de burada kalmaya devam edersiniz," derdi.

Hayır, bu gerçekten olacakmış gibi konuşamazdı, bir kez daha yabancılarla bırakılmak çok yorucu olurdu.

Hem İyi Anna hem Bayan Mathilda bunun hiçbir zaman olmayacağını düşünmeye çalışıyordu. Anna, Bayan Mathilda'yı orada tutmak için her türlü çalışmayı, elinden gelen her şeyi yaptı, Bayan Mathilda da İyi Anna'nın onunla gelmesi için her türlü yolu düşündü ama ne Anna'nın çalışmaları ne de Bayan Mathilda'nın planları başarılı olabildi. Bayan Mathilda gidecekti, çok uzaktaki yeni bir ülkeye gidecekti ve Anna orada yaşayamazdı, çok yalnız kalırdı.

Bu ikilinin ayrılmaktan başka çareleri yoktu. “Belki o zamana hepimiz ölmüş oluruz,” diye tekrar ediyordu Anna ama o da olmadı. “O zamana kadar yaşarsak Bayan Mathilda,” cümlesi doğru çıktı. Zavallı ihtiyar, kör Baby dışında herkes, o zamana kadar yaşadı ve ayrılmak zorunda kaldı.

Zavallı Anna ve zavallı Bayan Mathilda. O son gün birbirlerine bakamadılar. Anna kendini meşgul edemiyordu. İçeri girip çıkıyor, arada birilerini azarlıyordu.

Anna şimdi geleceği konusunda ne yapması gerektiğine karar veremiyordu. Bir süreliğine, yaşadıkları bu küçük, kırmızı kiremitli evde kalacağını söyledi. Belki birkaç kiracı alırdı. Bilmiyordu, daha sonra Bayan Mathilda’ya yazıp her şeyi anlatırdı.

Hüzünlü gün uzadı da uzadı, artık her şey hazırды, Bayan Mathilda trene binmek üzere ayrıldı. Anna gergin, solgun bir halde, kurumuş gözleriyle, yaşadıkları küçük, kırmızı kiremitli evin beyaz taş basamaklarında durdu. Bayan Mathilda’nın duyduğu son şey, İyi Anna’nın Şapşal Peter’a, Bayan Mathilda’ya güle güle demesini ve onu asla unutmamasını emretmesiydi.

İYİ ANNA'NIN ÖLÜMÜ

3. BÖLÜM

Bayan Mathilda'yı tanıyan herkes, İyi Anna'nın onun yanına yerleşmesini istiyordu, zira Anna'nın insanlara, onların kıyafetlerine ve mal mülklerine nasıl güzel bakabildiğini hepsi biliyordu. Anna, Curden'a, Bayan Mary Wadsmith'in yanına da gidebilirdi, ama bu seçeneklerden hiçbiri ona iyi görünmüyordu.

Artık Bayan Lehtman'ın yanında da kalmak istemiyordu. Bundan böyle, Anna için her şeyi önemli kılan biri olmasa da, artık yeni insanların emrinde çalışacağı bir yere yerleşmek istemediğine emindi. Anna için kimse kıymetli Bayan Mathilda'sı gibi olamazdı. Bir daha kimse, her şeyi özgürce onun yapmasına izin vermezdi. Daha iyi olur, diye düşündü Anna güçlü, gergin ve yorgun bedeniyle; küçük, kırmızı kiremitli, dayalı döşeli evde yaşayıp kiracı olarak geçinmek daha iyi olur. Bayan Mathilda eşyaları ona bırakmıştı, yani başlangıç için paraya ihtiyacı yoktu. Belki bu şekilde yaşamayı başarabilirdi. Her işi ve her şeyi en iyi olacağını düşündüğü şekilde yapabilirdi. Üstelik hayatını sürdürmek için, mecbur olduğundan daha fazla de-ği-

şiklik yapamayacak kadar yorgundu. Böylece yaşadıkları evde kaldı ve odalara erkek kiracılar buldu, kadınları almıyordu.

Kısa süre sonra, işler Anna için daha az sıkıcı hale geldi. Az sayıdaki kiracıları onu seviyordu. Azarlamalarından ve onlar için yaptığı güzel yemeklerden memnundular. Güzel şakalar yapıyorlar, kahkahalarla gülüyorlar ve Anna ne isterse hep onu yapıyorlardı, çok geçmeden tüm bunlar Anna'nın hoşuna gitmeye başladı. Bayan Mathilda'yı sürekli özliyordu elbette. Onun bir yıl içinde veya belki daha sonra geri gelmesini, ardından tabii ki onu yanına almasını ve tekrar ona bakabilmeyi umuyor, bekliyor ve bazen bundan emin oluyordu.

Anna, Bayan Mathilda'nın her şeyini titiz bir şekilde saklıyordu. Kiracılar, Bayan Mathilda'nın masasını çizerse, bir güzel azar yiyorlardı.

Kiracılardan bazıları candan, iyi, güneyli Almanlardı ve Anna onları zorla ayine gönderiyordu. Kiracılardan biri, dinç bir Alman öğrenciydi, Bridgepoint'te doktor olmak üzere okuyordu. Anna'nın favorisiydi ve iyi olması için onu eski doktorunu azarlar gibi her daim azarlıyordu. Bir de, bu neşeli çocuk yıkanırken hep şarkı söylüyordu, Bayan Mathilda da böyle yapardı. Anna'nın kalbi, ona ihtiyacı olan her şeyi geri getiren bu genç adamla tekrar ısındı.

Bu yüzden, Anna'nın hayatı bugünlerde tamamen mutsuz geçmiyordu. Çalışıyor ve azarlıyordu, başıboş kedi köpek ve insanları vardı, hepsi onun ilgisini istiyor ve buna ihtiyaç duyuyor gibi görünüyordu, onun azarlamalarını seven, candan Alman adamları vardı ve yaptığı güzel yemekleri fazlasıyla yiyorlardı.

Hayır, İyi Anna'nın hayatı bugünlerde o kadar mutsuz değildi. Eski arkadaşlarını çok görmüyordu, çok meşguldü ama arada bir pazar günü öğleden sonra dışarı çıkıp iyi Bayan Drehten'i görmeye gidiyordu.

Tek sorun, Anna'nın güç bela geçinebilmesiydi. Kiracılarından çok az para alıyor ve onlara o kadar güzel yemekler veriyordu ki iki yakasını bir araya zor getiriyordu. Dertlerini anlattığı iyi Alman rahip, ona kiracılarından biraz daha fazla kira almasını salık verdi, Bayan Mathilda da mektuplarında bunu yapması için ısrar ediyordu ama İyi Anna nedense bunu yapmıyordu. Kiracıları iyi adamlardı ve çok paralarının olmadığını biliyordu, bu yüzden halihazırda orada yaşayanların kirasını artıramıyor, yeni gelenlerden de daha fazla ödemelerini isteye-miyordu. Tüm gün boyunca çalışıyor, tüm gece nasıl biriktirebileceğini düşünüyor ve tüm çabalarının sonucunda zar zor geçinebiliyordu. Kenara koyacak kadar para kazanamıyordu.

Anna'nın o kadar az parası vardı ki her işi onun yapması gerekiyordu. Küçük Sallie'ye bile onu yanında tutacak kadar para veremiyordu.

Yanında küçük Sallie ya da başka birinin çalışmaması, Anna'nın dışarı çıkmasını zorlaştırıyordu, zira bir evi bomboş bırakıp çıkmanın doğru olmadığını düşünüyordu. Pazar günleri ara sıra, şimdi fabrikada çalışan Sallie geliyor ve İyi Anna için evde kalıyordu, böylece Anna da dışarı çıkıp öğleden sonrayı Bayan Drehten'le geçiriyordu.

Hayır, Anna eski arkadaşlarıyla artık çok görüşmüyordu. Bazen üvey ağabeyini, karısını ve yeğenlerini görmeye gidiyordu ve onlar da her doğumgününde ona hediyeler vermeye

geliyorlardı, üvey ağabeyi onu üzümlü ekmekten asla mahrum bırakmamıştı. Ama bu akrabalar İyi Anna için hiçbir zaman çok önemli olmamıştı. Onlara karşı sorumluluklarını yerine getiriyordu, üvey ağabeyini seviyordu, onun getirdiği üzümlü ekmek somunlarına –hele ki şimdi– müteşekkirdi, vaftiz kızlarına ve karısına güzel hediyeler verse de bu ailedeki kimse Anna’nın içine işlememişti.

Bayan Lehntman’ı çok nadir görüyordu. Eski bir arkadaşlığı onarmak zordu, hele ki o arkadaşlıkta tatsız hayal kırıklıkları yaşandıysa. Tekrar arkadaş olabilmek için iki kadın da ellerinden geleni yaptı ama bir daha asla o kadar yakın olamadılar. Aralarında konuşamadıkları çok fazla şey vardı, hiç açıklanmamış ve affedilmemiş şeyler. İyi Anna hâlâ aptal Julia için elinden geleni yapıyordu ve hâlâ arada bir Bayan Lehntman’ı görüyordu, ne var ki, bu aile Anna üzerindeki etkisini kaybetmişti artık.

Artık Anna’nın en iyi arkadaşı Bayan Drehten’di. Bu arkadaşlıkta yalnızca üzüntülerini paylaşıyorlardı. Sürekli Bayan Drehten’in ne yapması gerektiğini konuşuyorlardı; zavallı Bayan Drehten başlıca derdiyle, yani kötü kocasıyla artık hiçbir şekilde başa çıkamıyordu. Çalışıp sabırlı olması, çocuklarını sevmesi ve çok sessiz olması gerekiyordu. Bayan Drehten, İyi Anna üzerinde daima yatıştırıcı bir anne etkisi yaratıyordu; Anna’ysa asabi, gergin ve yorgun bedeniyle gelip onun yanına oturuyor ve onunla baştan aşağı tüm sorunlarını konuşuyordu.

İyi Anna’nın bu yirmi yıl boyunca Bridgepoint’te edindiği onca arkadaş arasından şimdi yanında olanlar sadece iyi rahip

ve sabırlı Bayan Drehten'di, Anna onlarla bütün sorunları hakkında konuşabiliyordu.

Anna çalıştı, düşündü, biriktirdi, azarladı ve tüm kiracılarına, Peter'la Rags'e ve diğer herkese baktı. Anna'nın çalışmasının sonu yoktu ve gittikçe daha da yorgun düşüyor, daha da sararıyor, yüzü daha ince, daha bitkin ve endişeli görünüyordu. Kötü olan sağlığı bazen daha da kötüleşiyordu, böyle zamanlarda iyi Bayan Drehten'i ameliyat eden Dr. Herman'a gidiyordu.

Anna'nın ihtiyacı olan, arada bir dinlenmek ve daha fazla yemek yemekti, böylece güçlenebilirdi ama bunlar Anna'nın yapabileceği son şeylerdi. Anna asla dinlenemezdi. Hem yaz hem kış boyunca çalışmalıydı, yoksa hayatta geçinemezdi. Doktor güçlenmesi için ona ilaçlar verdi ama pek işe yaramamış gibiydiler.

Anna gittikçe daha çok yorgun düşüyordu, baş ağrıları daha sık ve atlatması daha zor oluyordu, artık neredeyse her an hasta hissediyordu. Geceleri pek uyuyamıyordu. Köpekler çıkardıkları seslerle onu rahatsız ediyordu ve sanki vücudundaki her şey ona acı veriyordu.

Doktor ve iyi rahip sık sık onun kendine daha iyi bakması için uğraşıyorlardı. Bayan Drehten, bir müddet çalışmayı bırakmadığı sürece kesinlikle iyileşemeyeceğini söylüyordu. Anna o zamanlarda güçlenmek için kendine bakacağına, yataкта biraz daha uzun süre dinleneceğine ve daha fazla yemek yiyeceğine söz veriyordu. Gelgelelim, sürekli yemek pişirirken ve yemekleri henüz masaya koyamadan yorulurken gerçekten nasıl daha fazla yiyebilirdi?

Artık Anna'nın tek arkadaşı Bayan Drehten'di. Bu kadın, Anna gibi inatçı ve inançlı bir Alman'a kendi iyiliği için yapması gerekenleri yaptırmak için fazla kibar ve sabırlıydı.

Anna, ikinci kış süresince daha da kötüleşti. Yaz geldiğinde, doktor artık bu şekilde yaşamaya devam edemeyeceğini söyledi. Onun çalıştığı hastaneye gelmesi gerektiğini, orada onu ameliyata alacağını söyledi. Böylelikle iyileşip güçlenir ve gelecek kış çalışabilecek hale gelirdi.

Anna, doktorun söylediğini bir süre dinlemedi. Bunu yapmazdı, zira tüm ev doluydu ve onu öylece bırakıp gidemezdi. Sonunda bir kadın çıkıp Anna'nın kiracılarıyla ilgileceğini söyledi, böylece Anna da gitmeye hazır olduğunu bildirdi.

Anna ameliyatı için hastaneye gitti. Bayan Drehten'in sağlık durumu da iyi değildi ama İyi Anna'nın yanında bir arkadaşı olsun diye, o da şehre gitti. Beraberce, doktorun Bayan Drehten'i iyileştirdiği yere vardılar.

Birkaç gün içinde Anna'yı hazırladılar. Ardından ameliyatı yaptılar ve sonra İyi Anna güçlü, gergin, yorgun bedeniyle öldü.

Bayan Drehten, ölüm haberini Bayan Mathilda'ya gönderdi.

"Sevgili Bayan Mathilda," diye yazdı Bayan Drehten, "Bayan Annie zorlu bir ameliyattan sonra dün hastanede öldü. Sürekli sizden, doktordan ve Bayan Mary Wadsmith'ten bahsediyordu. Tekrar Amerika'ya döndüğünüzde, Peter ve küçük Rags'i yanınıza alacağınızı umduğunu söyledi. Siz gelene kadar onlara ben bakacağım Bayan Mathilda. Bayan Annie huzurla öldü ve size sevgilerini gönderdi Bayan Mathilda."

MELANCTHA

MELANTHA

HERKES DİLEDİĞİ GİBİ

Rose Johnson, bebeğini dünyaya getirirken çok zorlandı.

Rose Johnson'ın arkadaşı Melanctha Herbert, bir kadının yapabileceği her şeyi yaptı. Rose'la ilgilendi; somurtkan, çocuksu, korkak, siyahi Rose homurdanıp yaygaralar koparak inleyip kendini bayağı bir canavar gibi iğrençleştirirken, Melanctha sabırlı, alçakgönüllü, yatıştırıcı ve yorulmak bilmezdi.

Doğumdan sonra ne kadar sağlıklı olsa da, çocuk uzun süre yaşamadı. Rose Johnson umursamaz, ihmalkâr ve bencildi; Melanctha birkaç günlüğüne ayrılmak zorunda kaldığında bebek öldü. Rose Johnson bebekten hoşlanmasına hoşlanmıştı ama belki de bir ara varlığını unutmuştu ve her nedense çocuk ölmüştü; Rose ve kocası Sam çok üzgündü ama bu gibi şeyler Bridgepoint'teki zenci camiasında çok sık olurdu, o yüzden bunun üzerine çok fazla düşünmediler.

Rose Johnson ve Melanctha Herbert birkaç yıldır arkadaşlardı. Rose kısa süre önce düzgün, dürüst, kibar bir adam olan

Sam Johnson'la evlenmişti; Sam kıyı seferleri yapan bir vapurda tayfaydı.

Melanctha Herbert henüz kanunen evli değildi.

Rose Johnson gerçek bir siyahtı; uzun, yapılı, suratsız, aptal, çocuksu, güzel bir zenciydi. Mutlu olduğunda güler, canı sıkıldığında her şeye homurdanır ve surat asardı.

Rose Johnson gerçek bir zenciydi ama beyazlar tarafından kendi çocukları gibi yetiştirilmişti.

Rose mutlu olduğunda gülüyordu ama o sıcak, görkemli zenci ışığı yayan, geniş, coşkulu kahkahadan yoksundu. Rose hiçbir zaman zencilere özgü dünyevi, sınır tanımayan neşeyle dolmuyordu. Onunki sıradan, herhangi bir kadın kahkahasıydı.

Rose Johnson umursamaz ve tembeldi ama beyazlar tarafından yetiştirilmişti, her daim rahatlığa gereksinim duyuyordu. Beyazlarca verilen eğitimi sadece alışkanlıklarında yer etmişti, doğasına işlememişti. Rose'da siyah insanlara has basit, gelişigüzel bir ahlaksızlık vardı.

Rose Johnson ve Melanctha Herbert, çoğu kadın ikili gibi, arkadaş olmak için tuhaf bir çiftti.

Melanctha Herbert zarif, soluk sarı tenli*, zeki, çekici bir zenciydi. Rose gibi beyazlar tarafından büyütülmemişti ama yarı yarıya gerçek beyaz kanı taşıyordu.

O ve Rose Johnson, Bridgepoint'teki üst sınıf zencilerdendi.

"Hayır, ben sıradan zencilerden değilim," derdi Rose Johnson, "ben beyazlar tarafından yetiştirildim, Melanctha da çok

* Özgün metinde soluk sarı, "pale yellow" ile ifade edilmiştir ve "yellow" argoda zenci kırması anlamına da gelir. [E.N.]

akıllı, okulda çok şey öğrendi, o da sıradan zencilerden değil, gerçi benim Sam Johnson'ım gibi bir kocası yok.”

İncelikli, zeki, çekici, yarı beyaz Melanctha Herbert neden bu kaba, ortalama, suratsız, sıradan, siyah, çocuksu Rose'u seviyor, onun için bir şeyler yapıp kendini alçaltıyordu? Ve neden bu ahlak yoksunu, hafif meşrep, miskin Rose çok da yaygın olmayan bir şekilde iyi bir zenci adamla evlenmişken, Melanctha taşıdığı beyaz kanı, çekiciliği ve düzgün bir konuma olan arzusuyla hâlâ kanunen evli değildi?

Tüm yaşamının nasıl bu hale geldiğini düşünmek, karmaşık, istekli Melanctha'yı bazen umutsuzluğa sürüklüyordu. Bu kadar hüznünlükten nasıl yaşamaya devam edebileceğini düşünüyordu sık sık.

Günün birinde Melanctha, tanıdığı bir kadının çok hüznünlü olduğu için nasıl kendini öldürdüğünü anlatmıştı Rose'a. Bazen yapması gereken en doğru şeyin bu olduğunu düşündüğünü söylemişti.

Rose Johnson hiç de böyle düşünmüyordu.

“Sırf hüznünlüsün diye neden kendini öldürecekmiş gibi konuştuğunu hiç anlamıyorum, Melanctha. Ben sırf hüznünlüyüm diye asla kendimi öldürmezdim, Melanctha. Hüznünlüyüm diye belki başka birini öldürürdüm ama asla kendimi öldürmezdim. Olur da kendimi öldürseydim Melanctha, ancak kazayla öldürmüş olurum ve kendimi kazayla öldürseydim Melanctha, fena halde üzülürdüm.”

Rose Johnson ve Melanctha Herbert, bir gece kilisede tanışmışlardı. Rose Johnson dine çok önem vermezdi. Bu konuda gerçekten heyecanlanacak kadar duygusu yoktu.

Melanctha Herbert henüz dini nasıl kullanacağını bilmiyordu. Kafası arzularıyla hâlâ fazlasıyla karıştı. Yine de, zencilerin yaptığı gibi, arkadaşlarıyla beraber sık sık zenci kilisesine gidiyordu, böylece yavaş yavaş birbirlerini yakından tanımaya başladılar.

Rose Johnson beyazlar tarafından bir hizmetçi gibi değil, kendi çocukları gibi yetiştirilmişti. O henüz bir bebekken ölen annesi, ailenin güvenilir bir hizmetkârıydı. Rose tatlı, sempatik, güzel bir siyah bebektir; bu insanların çocuğu olmadığından Rose'a kendi evlerinde baktılar.

Rose büyüdükçe beyazlardan siyahilere doğru yöneldi ve bir süre sonra artık eski evinde yaşamamaya başladı. Sonra, onu büyüten insanlar yaşamak için başka bir şehre taşındılar ve Rose bir şekilde Bridgepoint'te kaldı. Ailesi, Rose'un geçimi için biraz para ayırmıştı, bu parayı arada bir alıyordu.

Rose, fakirlerin yaptığı gibi, evinde bir kadınla yaşıyordu, sonra bir nedeni olmaksızın gidip başka bir kadınla yaşadı. Tüm bu zaman boyunca her zaman yanında biri vardı, Rose önce şu, sonra bu siyah adamla nişanlandı, her zaman nişanlı olmaya özen gösterirdi, zira Rose'un düzgün ahlak konusunda güçlü bir sağduyusu vardı.

"Hayır, ben herhangi bir adamla gezecek sıradan bir zenci değilim, sen de olmamalısın Melanctha," dedi bir gün kafası karışık ve kendinden pek emin olmayan Melanctha'ya ne yapması gerektiğini anlatırken. "Hayır Melanctha, ben bunu yapacak sıradan bir zenci değilim, çünkü ben beyazlar tarafından yetiştirildim. Senin de gayet iyi bildiğin gibi Melanctha, ben gezdiklerimle hep nişanlıyım."

Rose hayatına böyle devam etti: her zaman rahat, hayli dü-rüst, fazlasıyla tembel ve halinden memnun.

Bir süre bu şekilde yaşadıktan sonra, Rose kendi konumun-daki birinin gerçekten evlenmesinin hoş ve çok güzel olacağını düşündü. Kısa süre önce Sam'le tanışmıştı, ondan hoşlanıyordu ve iyi bir adam olduğunu biliyordu; hem Sam'in her gün çalıştığı ve iyi maaş aldığı bir işi de vardı. Sam Johnson da Rose'dan hoşla-nıyordu ve evlenmeye hazırdı. Günün birinde, gerçek, büyük bir düğün yaptılar ve evlendiler. Sonra Melanctha Herbert'ın dikişle-ri nakışları ve becerikli yardımlarıyla, küçük, kırmızı kiremitli bir evi rahatça döşediler. Ardından Sam, kıyı şeridi vapurundaki tay-falık işine döndü ve Rose evinde kalıp tüm arkadaşlarına, bir ko-cayla kanunen evli olmanın ne güzel olduğunu anlatıp övündü.

Hayatları, bütün yıl boyunca sorunsuz devam etti. Rose tembeldi ama pis değildi, Sam dikkatliydi ama çok titiz değil-di, üstelik Melanctha her gün gelip etrafın derli toplu durma-sına yardım ediyordu.

Rose'un bebeği doğmak üzereyken, Rose Melanctha'nın o zamanlar iyi huylu, siyahı bir çamaşırcı kadınla beraber yaşadığı evde kalmaya gitti.

Rose orada kalmaya gitti, böylece bebeği doğururken hem hastanedeki doktora yakın olabilirdi hem de hastayken Me-lanctha ona bakabilirdi.

Bebek burada doğdu ve burada öldü, sonra Rose tekrar kendi evine, Sam'in yanına gitti.

Melanctha'nın hayatı, Rose Johnson'ınki gibi basit değil-di. Melanctha için isteklerini ve sahip olduklarını örtüştürmek kolay değildi.

Melanctha Herbert, gördüğü her şeyi istediğinden elindekileri de kaybediyordu. Melanctha başkalarını bırakmazken, kendi hep bırakılıyordu.

Melanctha hep çok fazla ve çok sık severdi. Her zaman gizemli, kurnaz hareketler, inkârlar, belirsiz kuşklar ve karmaşık hayal kırıklıklarıyla doluydu. Sonrasında ani, fevri ve kontrolsüz davranır, acı çeker ve bu baskı altında güçlü olmaya çalışırdı.

Melanctha Herbert sürekli sessizlik ve sakinlik arıyordu ve daima başını derde sokmanın bir yolunu buluyordu.

Melanctha bu kadar hüznülyken nasıl kendini öldürmediğini merak ediyordu sık sık. Bunun yapabileceği en iyi şey olduğunu düşünüyordu sık sık.

Melanctha Herbert, annesi tarafından dindar olmak üzere yetiştirilmişti. Melanctha annesinden pek hoşlanmazdı. Annesi, komşuların deyimiyle “Bağyan” Herbert, tatlı görünümlü, oturaklı, hoş, soluk sarı, siyahi bir kadındı. “Bağyan” Herbert’in hareketleri her zaman biraz dalgın, gizemli ve ürkekti.

Melanctha annesi gibi soluk sarı, gizemli ve hoştu ama onun doğasındaki gerçek güç, gürbüz, nahoş ve fazlasıyla çekilmez siyah babasından geliyordu.

Melanctha’nın babası, Melanctha ve annesinin yaşadığı yere ancak arada bir uğrardı.

Melanctha, babasının yaptığı herhangi bir şeyi duymayalı, görmeyeli, bilmeyeli yıllar olmuştu.

Melanctha Herbert neredeyse her zaman siyah babasından nefret etmişti, ama ondan aldığı gücü elbette seviyordu. Bu yüzden hisleri, soluk sarı, tatlı görünümlü annesindense, siyah,

kaba saba babasına çok daha yakındı. Annesinden aldığı özellikler ona kendini hiç saygıdeğer hissettirmemişti.

Melanctha Herbert çocukluğu boyunca kendini sevmemişti. Bütün bu dönem, hatırlaması acı veren anılarla doluydu.

Melanctha babasını ve annesini sevmemişti ve onlar da Melanctha'ya bakmayı çok zahmetli bulmuşlardı.

Melanctha'nın anne ve babası kanunen evlilerdi. Babası cüsseli, siyah, erkeksi bir zenciydi. Melanctha ve annesinin yaşadığı yere ancak arada bir gelirdi, ama o hoş, tatlı görünüşlü, soluk sarı kadın, gizemli, ürkek ve dalgın hareketleriyle onu anlayışla karşılar, iri, siyah, erkeksi kocasını düşünürdü.

James Herbert sıradan, siyah bir işçiydi, kızına karşı acımasız ve sertti, ama kızı da yetiştirmesi en rahatsızlık verici çocuklardan biriydi.

Genç Melanctha babasını ve annesini sevmemişti; inatçı bir cesareti ve hayli terbiyesizleşebilen bir dili vardı. Melanctha okula gitmişti ve çok hızlı öğreniyordu, sonra da bu bilgileri hiçbir şey bilmeyen anne ve babasını sinir etmek için nasıl kullanması gerektiğini çok iyi biliyordu.

Melanctha Herbert'ın daima inatçı bir cesareti olmuştu. Atlarla olmayı hep sevmişti; çılgın şeyler yapmayı, at sürmeyi ve onları ehlileştirmeyi seviyordu.

Melanctha küçük bir kızken atlarla yaşama şansı bulmuştu. Melanctha ve annesinin yaşadığı yerin yakınında Bishopların ahırını vardı, Bishoplar zengin bir aileydi ve her zaman güzel atları olurdu.

Bishopların arabacısı John, Melanctha'yı sever ve onun atlarla ne isterse yapmasına izin verirdi. John düzgün, güçlü

bir melezdi, güzel bir evi, karısı ve çocukları vardı. Melanctha Herbert, John'un çocuklarının hepsinden daha büyüktü. Artık on iki yaşında, büyümüş bir kızdı, kadın olmaya başlıyordu.

Melanctha'nın babası James Herbert, Bishopların arabacısı John'u çok iyi tanıyordu.

Bir gün James Herbert, karısı ve kızının yaşadığı yere geldiğinde çok öfkeliydi.

"Senin kızın olacak şu Melanctha nerede?" dedi hiddetli bir şekilde, "yine Bishopların ahırına, o John denen adamın yanına gittiyse, yemin ederim onu öldüreceğim. Neden şu kıza daha iyi sahip çıkmıyorsun, sen onun annesisin."

James Herbert güçlü, geniş yapılı, merhametsiz, siyah, öfkeli bir zenciydi. Hiçbir zaman neşeli bir zenci olmamıştı. Diğer adamlarla içtiğinde bile -ki bunu çok sık yapardı- asla tam anlamıyla neşeli olmazdı. En genç, özgür ve rahat günlerinde bile, o sıcak, görkemli zenci ışığı yayan, geniş, coşkulu kahkahadan yoksundu.

Kızı Melanctha Herbert'ın zorlama bir kahkahası vardı. Ancak gerçekten sorunlarla çevrildiği, her şeyini katıp mücadeleye ettiği zamanlar güçlü, tatlı ve kendi halindeydi, işte o zamanlar da kahkahasını kullanmıyordu. Dertten nefret ettiğini söyleyen zavallı Melanctha için bu ne yazık ki her zaman doğruydı. Melanctha Herbert daima sessizlik ve sakinlik arıyor ama ancak heyecanlanmanın yeni yollarını bulabiliyordu.

James Herbert genellikle çok sinirli bir zenciydi. Öfkeli ve ciddiydi, nasıl pislik yapacağını ve hiçbir şey bilmeyen babasına karşı öğrendiklerini ne şekilde kullanacağını çok iyi bilen

Melanctha'ya kızmak için geçerli sebepleri olduğundan çok emindi.

James Herbert sık sık Bishopların arabacısı John'la içerde. John iyi doğası gereği, bazen Herbert'in Melanctha'ya olan hislerini yumuşatmaya çalışırdı. Melanctha, John'a babasından veya ev hayatından şikâyet etmiyordu. Bu Melanctha'nın yapacağı bir şey değildi, en kötü dertlerinin arasında bile kimseye şikâyetinde bulunmazdı ama yine de her nasılsa, Melanctha'yı tanıyan herkes onun ne kadar acı çektiğini bilirdi. Biri Melanctha'yı ancak gerçekten sevdiğinde onu nasıl affedeceğini anlayabilirdi, Melanctha bir kere bile şikâyet etmemiş ya da mutsuz görünmemişti, ruh hali her zaman iyiydi ama yine de ne kadar acı çektiği anlaşılıyordu.

Babası James Herbert da dertlerini hiç anlatmazdı, o kadar öfkeli ve ciddiydi ki sormak kimsenin aklına gelmezdi.

Komşularının deyimiyle "Bağyan" Herbert'in ne kocası ne kızı hakkında konuştuğu duyulmuştu. Her zaman hoş, tatlı görünüşlüydü, gizemli, ürkek ve biraz dalgın hareketleri vardı.

Herbertlar dertlerini içlerinde tutan bir aileydi ama her nasılsa onları tanıyanlar, olan biten her şeyi bilirdi.

Akşam Herbert ve arabacı John'un beraber içmek için buluşacağı günün sabahında, Melanctha en iyi ruh haliyle neşeli bir şekilde ahıra gitti. İyi arkadaşı John, o sabah kızın ne kadar tatlı ve iyi biri olduğunu ve ne kadar çok acı çektiğini kesin olarak hissetti.

John çok düzgün, siyahi bir arabacıydı. Melanctha'yı çocuklarının en büyüğü olarak görüyordu. Gerçekten de onun

içindeki kadını gücü kuvvetli bir şekilde hissediyordu. John'un karısı da Melanctha'dan her zaman hoşlanmış ve onun için daha güzel bir ortam yaratmak amacıyla elinden geleni yapmıştı. Melanctha da bütün hayatı boyunca kibar, iyi ve düşünceli insanları sevmiş ve onlara saygı duymuştu. Melanctha her zaman huzur, kibarlık ve iyiliği sevmiş ve bütün hayatı boyunca kendi için de bunları istemişti, ne var ki zavallı Melanctha ancak başını derde sokmanın yeni yollarını bulabiliyordu.

O akşam John ve Herbert beraber bir süre içtikten sonra, iyi John ona, Melanctha'nın ne kadar da iyi bir kız olduğunu anlatmaya başladı. Belki iyi John çok fazla içmişti, belki de John'un Melanctha hakkında yaptığı konuşmada arkadaş canlısı bir büyüğün hislerinden daha yumuşak bir şeylerin parıltısı vardı. Çok içmişlerdi ve John o sabah, Melanctha'nın bir kadın olarak gücünü kuvvetli bir şekilde hissetmişti. James Herbert her zaman öfkeli, şüpheli, ciddi bir zenciydi ve içmek onun daha rahat hissetmesini sağlamıyordu. John gittikçe artan bir hayranlıkla, biraz kendine biraz da babasına Melanctha'nın erdem ve tatlılıklarını anlatırken, James Herbert oturup dinlediği yerde oldukça siyah ve korkunç görünüyordu.

Aniden aralarında siyahlara özgü ağır küfürlerle dolu bir an yaşandı ve siyah ellerde keskin jiletler parladı, ikisi de zencilerin yaptığı gibi ellerini arkaya savurmuştu, sonrasındaki birkaç dakika boyunca şiddetli bir kesip biçme olayı yaşandı.

John düzgün, hoş, iyi huylu, açık kahve tenli bir zenciydi ama kanlı kesikler atmak için jileti nasıl kullanması gerektiğini biliyordu.

İki adam odada içen diğer zenciler tarafından ayrıldığında,

John çok yaralanmamıştı ama James Herbert'in sağ omzundan vücudu boyunca çaprazlamasına inen kötü bir kesiği vardı. Jilet kavgası derin yaralar açmasa da kesikleri çok kanlı olduğundan fena görünürdü.

Temizlenip yarası sarılana kadar diğer zenciler Herbert'i tuttu, sonra da sarhoşluğunu ve kavganın etkisini üzerinden atması için yatağa yatırdılar.

Ertesi gün karısı ve kızının yaşadığı yere gittiğinde çok öfkeliydi.

"Senin kızın olacak şu Melanctha nerede?" dedi karısını gördüğünde. "Yine o John denen adamın yanına, Bishopların ahırına gittiyse, yemin ederim onu öldüreceğim. Düzgün bir evlat olmak için ne güzel bir yol tutmuş. Neden şu kıza daha iyi sahip çıkmıyorsun, sen onun annesi değil misin!"

Melanctha Herbert kendini bildi bileli, olduğundan daha büyük davranırdı ve bir kadın olarak gücünü kullanmayı çok erken yaşta öğrenmişti, ama yine de yaradılıştan gelen çarpıcı bilgeliğiyle bile, kötülük hakkında bir şey bilmiyordu. Melanctha etrafında sık sık duyduğu şeylerle aslında ne kastedildiğini henüz anlamıyordu, bunlar şiddetli bir şekilde yeni yeni uyanmaya başlıyordu içinde.

Babası öfkeli sözleriyle ona saldırmaya başladığında, ondan ne duymak istediğini, ne demeye bu kadar hiddetli olduğunu gerçekten anlamamıştı. Öfke içinde, aklına gelen her yolla kızına aslında bilmediği bir şeyi söyletmeye çalışıyordu. Melanctha dayandı ve sorduğu hiçbir şeye cevap vermedi, Melanctha'da tehlikeli bir cesaret vardı ve o zamanlar siyah babasından ciddi anlamda nefret ediyordu.

Tüm bu karmaşa tamamen bittiğinde Melanctha gücünü, sık sık içinde kıpırdandığını hissettiği ve artık daha sağlam durmak için kullanabileceği gücünü fark etmeye başladı.

James Herbert kızıyla giriştiği bu savaşı kazanamadı. Bir süre sonra, John ve keskin jiletinin kesiği gibi, bunu da unuttu.

Melanctha artık içinde olduğunu bildiği güçle, babasından nefret etmeyi neredeyse unuttu.

Melanctha artık John'u, karısını ve hatta güzel atları görmeyi pek umursamıyordu. Bu hayat çok sakin, düzenliydi ve artık ilgisini çekmiyor, onda heyecan uyandırmıyordu.

Melanctha artık gerçekten de bir kadın olmaya başlıyordu. Hazırdı, sokaklarda ve karanlık köşelerde erkekleri keşfetmek, onların doğasını ve çeşitli işleyişlerini öğrenmek için araştırmaya başladı.

Bundan sonraki birkaç yılda Melanctha onu bilgeliğe götüren birçok yol öğrendi. Bu yolları öğrendi ve bulanık da olsa uzaktaki bilgeliği gördü. Bu öğrenme yılları, gerçekten yanlış bir şey yapmasa ve yapmaya niyetlenmese de, Melanctha'yı doğrudan belaya götürdü.

İlgi ve gözetimle büyütülen kızlar daima, onları bilgeliğe götürecek yöntemler öğrenebilecekleri dünyaya kaçış anı bulurlar. Melanctha Herbert gibi yetiştirilmiş bir kız için böyle bir kaçış çok basit olmuştu. Genellikle yalnızdı, kimi zaman yanında onun gibi bir arkadaşı olurdu, kimi zaman da tren yolu etrafında, limanlarda veya yeni binaların çevrelerinde, çok fazla adamın çalıştığı yerlerde gezinir dururdu. Sonra karanlık etraftaki her şeyi örttüğünde, o veya bu adamı tanımaya baş-

lardı. Onlara doğru ilerlerdi, onlar da cevap verirdi, sonra biraz geri çekilirdi ve her seferinde onu tutanın ne olduğunu bilmezdi. Bazen neredeyse fazla ileri giderdi, böyle zamanlarda, gerçekten bilmeyiştten gelen güç sıradan adamın çabasını durdururdu. Tuhaf bir cehalet, güç ve arzu deneyimiydi. Melanctha bu kadar çok istediği şeyin ne olduğunu bilmiyordu. Korkuyor ama yine de aslında bir korkak olduğunu anlamıyordu.

Erkekler Melanctha için hiçbir zaman çok önemli olmamıştı. Onu memnun etmek için fazla gençlerdi. Melanctha her tür parlak güce karşı kuvvetli bir saygı duyuyordu. Melanctha'yı kuvvetli ve katlanılmaz siyah babasına, soluk sarı ve tatlı görünümlü annesine olduğundan çok daha yakın hissettiren de buydu. Annesinden geçen özellikler ona kendini hiç saygıdeğer hissettirmiyordu.

Bu gençlik günlerinde, Melanctha'nın bilgi ve güç adına sahip olduğu tek şey erkeklerdi. Gelgelelim, bu gücü tam anlamıyla idrak etmeyi erkeklerden öğrenmemişti.

Melanctha, on iki yaşından on altı yaşına dek sürekli bilgeliği arayarak gezinse de bulanık bir tezahürden daha fazlasını göremedi. Bütün bu süre boyunca okul eğitimine devam etti; siyahi çocukların çoğunun gittiğinden daha uzun süre okula gitti.

Melanctha'nın, bilgelik arayışını her zaman gizli kapaklı ve hızlı bir şekilde yapması gerekiyordu, çünkü o zamanlar annesi hâlâ hayattaydı. "Bağyan" Herbert onu izliyordu; Melanctha tüm cesaretine rağmen, artık sık sık Melanctha'nın annesiyle yaşadığı yere gelen babasına anlatılacak bir şeyler çıkmasından korkuyordu.

Bugünlerde, Melanctha birçok farklı erkekle konuştu, durdu, yürüdü ama hiçbirini derinden tanımayı öğrenmedi. Hepsi, Melanctha'nın dünyayla ilgili bilgi ve deneyime sahip olduğunu varsaydı. Her şeyi bildiğine inandıklarından ona hiçbir şey anlatmadılar ve onlar hakkında karar vermeye çalıştığını düşünerek hiçbir şey sormadılar, bu yüzden Melanctha geniş bir çevrede gezinmiş olsa da tüm bu süre boyunca fazlasıyla güvendedi.

Öğrenme teşebbüsünde bulunduğu günlerde, bu güvenlik harika bir deneyimdi; gelgelim Melanctha bu harikalığı hissetmiyordu, bildiği tek şey bunların hiçbirinin gerçek bir değerinin olmadığıydı.

Melanctha, tüm hayatı boyunca gerçek deneyim konusunda çok hevesli olmuştu. Deli gibi istediği şeyi almadığını biliyordu, tüm cesaretine rağmen Melanctha bir korkaktı, bu yüzden gerçekten anlamayı beceremiyordu.

Melanctha gezinmeyi, tren yolu istasyonunun yakınlarında durup erkekleri, motorları, makasları ve orada çalışmakla meşgul olan her şeyi izlemeyi severdi. Tren istasyonlarının bitmek bilmez bir büyüğü vardı. Her türlü ihtiyacı karşılıyorlardı. Kanı yavaş akan tembel adamlar için onlara kuvvetli bir hareket gücü veren, düzenli, yatıştırıcı bir devinim dünyasıydı buralar. Çalışmaları gerekmedikçe yine de bunu derinden hissederdiler; hem de orada çalışan ya da oranın sahibi olan adamlardan daha fazla. Duygularını hiç acı çekmeden yaşamak isteyenler için gelip giden insanları izlemek, motor vuruşları ve uzun düdüklemlerle gelen o tatmin, kalp atışları ve heyecan kırıltısı çok hoştu. İstasyonun üstünde bulunan çitlerin deliklerin-

den izleyen bir çocuk içinse, gizem ve hareketin harikalar diyarıydı. Çocuk gürültüyü bütünüyle sever, ayrıca gürültüsünü karanlıkta kaybederek tünele giren trenin son sürat gidişinden hemen önce gelen rüzgârın sessizliğini de sever, kimi zaman halkalar halinde ve her daim kıvılcımlar ve mavi renkle tüten dumanı da sever.

Melanctha için istasyon birçok erkeğin ve belki de özgür ve baş döndüren bir geleceğin heyecanıyla doluydu.

Melanctha sık sık buraya gelir, erkekleri ve çalışmakla meşgul diğer her şeyi izlerdi. Adamların her zaman onunla konuşacak zamanı olurdu: “Selam, lokomotif binmek ister misin?” “Selam, ne de güzel bir sarı kızsın, gelip nasıl çalıştığını görmek ister misin?”

Tüm siyahi çalışanlar Melanctha’yı severdi. Genelde ona yaşadıkları heyecanlı şeyleri anlatırlardı; Batı’da nasıl içinde nefes alacak hava olmayan tünellerden geçip, incecik ve yüksek iskelet köprülerden, büyük kanyonların köşelerinden döndüklerini ve kimi zaman vagonların kimi zaman da trenlerin dar köprülerden düştüğünü, ölümün ve her çeşit kötülüğün karanlık yerlerden onlara bakıp yüzlerine güldüğünü falan. Sonra bazen trenin nasıl dik, kaygan dağlardan hızla indiğini, kocaman kayaların gümbürdeyerek aşağı yuvarlandığını ve bazen vagonlara çarpıp insanları öldürdüğünü anlatıyorlardı. Bu hikâyeleri anlatırken işçilerin yuvarlak, siyah, parlayan yüzleri ciddileşirdi ve siyah derileri griye döner, anlatırken kendilerini korkutan şeylerin şaşkınlığı ve korkusuyla gözlerinin akı görünürdü.

Cüsseli, ciddi, hüzünlü, açık kahve tenli bir işçi vardı, sık sık Melanctha'ya hikâyeler anlatırdı. Güneydeki beyaz adamlardan birinin sarhoş olup da ona lanet bir zenci olduğunu söylediğini ve koltuk ücretini bir zenciye ödemeyi reddedip istasyon arasında trenden indirildikten sonra onu öldürmeye çalıştıklarını anlatırken, Melanctha'nın zekâ ve halden anlayan bir şekilde dinleyişi hoşuna gidiyordu. Olayın sonrasında, bu işçi güney bölgesinin o kısmına gitmeyi bırakmak zorunda kalmıştı, zira tüm beyaz adamlar bir daha oraya giderse onu kesinlikle öldüreceklerine yemin etmişlerdi.

Melanctha bu ciddi, hüzünlü, açık kahverengi zenciye se-verdi, Melanctha tüm hayatı boyunca nezaket ve iyilik istemiş, bunlara saygı duymuştu, ayrıca bu adam ona daima iyi öğütler vermiş ve gerçek bir nezaketle davranmıştı, Melanctha bu tip şeyleri çok derinden hissediyordu ama başını sürekli belaya sokmasına neden olan özelliklerini değiştirmesi için yardım veya etki etmelerine asla izin veremiyordu.

Melanctha, gün ışığının son saatlerini çoğunlukla işçiler ve diğer adamlarla geçiriyordu, gelgelelim karanlık çöktüğünde her şey değişiyordu. İşte o zaman Melanctha kendini, ona göre centilmen olan sınıfın içinde buluyordu. Bir memur ya da ambarcı onunla tanışıyor, duruyor ve belki bir süre beraber yürüyorlardı.

Melanctha her seferinde kaçsa da bunun için genellikle çabalaması gerekirdi. Bu kadar delicesine istediği şeyin ne olduğunu bilmiyordu, ama bütün cesaretine rağmen bu Melanctha bir korkaktı, bu yüzden de anlamıyordu.

Melanctha ve adamın biri, akşam vakti karşılıklı durup

konusurlardı. Bazen Melanctha'nın yanında başka bir kız da olurdu, böyle zamanlarda kalmak da kaçmak da daha kolay olurdu, böylelikle kendilerine beraber yol açabilirler, birbirlerine laf atıp kahkahalar göndererek adamın dikkatini toplamasına engel olurlardı.

Ama Melanctha yalnız olduğunda –ki sık sık yalnız olurdu– bazen bilgeliğe uzanan yolda uzun bir adım atmaya çok yaklaşırdı. Konuşurken, bazı adamlar onun hakkında birçok şey öğrenirdi ama bunlar hiçbir zaman tamamen doğru olmazdı, çünkü Melanctha bütün hayatı boyunca bir hikâyeyi tam olarak anlatmayı öğrenemedi. Her seferinde, ama farkında olmadan, hikâyeyi tamamen farklı hale getiren büyük parçaları unutmayı başarıyordu, böylelikle ne olduğuna, ne dediğine ve gerçekten ne yaptığına dair şeyleri asla doğru biçimde hatırlamıyordu. Adam bazen yakınına gelir, onu alıkoyar, kolundan tutar veya şakalarını biraz daha belirginleştirirdi, Melanctha böyle zamanlarda kaçardı. Melanctha'nın dünya bilgeliğine sahip olduğunu düşünen adam niyetini açıkça belli etmezdi, nihayet Melanctha kaçışını yaptığında, işi garantilediğini sandığından onu durdurmaya yetecek kadar hızlı hareket edememiş olurdu.

İşte bu ve bunun gibi şeylerle Melanctha bilgeliğin sınırlarında gezindi. “Söylesene, neden buraya geldiğinde daha uzun süre kalmıyorsun?” diye sorarlardı ona, sonra cevap beklerlerdi, Melanctha güler ve bazen daha uzun kalırdı ama her seferinde tam zamanında kaçardı.

Melanctha Herbert bilmeyi çok istiyor ama bilgiden korkuyordu. Büyüdükçe, genellikle daha da uzun kalmaya başladı

ve bu bazen neredeyse fiziksel bir mücadeleye dönüşse de Melanctha her seferinde kaçmayı başarıyordu.

Tren istasyonunun yanındaki gemi rıhtımı, Melanctha'nın gezinirken gitmeyi en sevdiği yerdı. Genelde yalnız gelirdi, bazen de yanında iyi huylu bir siyah kız olurdu; uzun süre durur ve yük indiren adamları izlerdi, gemilerin kömür ikmalini seyrederdi, güçlü, esnek vücutları ve çocuksu vahşi bağırışlarıyla koşup büyük yükleri gemilerden depolara ittiren, taşıyan, çeken, özgürce salınan zencilerin acı çıglıklarını can kulağıyla dinlerdi.

Adamlar, "Hey, dikkat et yoksa gelip seni yakalarsın," ya da "Hey, selam, sarı kız, gel de seninle denize açılalım," diye bağırdılar. Melanctha, kendisine şaşılacak şeyler anlatan ciddi, yabancı denizcilerin bazılarını tanıyordu; ayrıca bir aşçı bazen onu ve arkadaşlarını gemiye alıyor, yemeklerini nerede hazırladığını, adamların nerede uyuduğunu, atölyelerin nerede olduğunu ve her şeyin onlar tarafından nasıl hemen orada, gemi güvertesinde yapıldığını gösteriyordu.

Melanctha bu karanlık ve kokuşmuş yerleri görmeyi sevdi. Çok çalışan adamları izlemeyi, onlarla konuşmayı ve onları dinlemeyi hep sevmişti. Ama Melanctha onu bilgeliğe götürecek yolları asla bu daha kaba adamlardan öğrenmeye çalışmıyordu. Gün ışığında kaba adamlarla konuşmayı, onların hayatlarını, işlerini, yol yordamlarını dinlemeyi severdi fakat karanlık etraftaki her şeyi kapladığı vakit, Melanctha kendisini izlediğini gören bir gemi memuru veya genç bir nakliyeciyile buluşup konuşur, ufkunu geliştirmeyi bu yolla denerdi.

Melanctha aynı zamanda inşaatlarda çalışan adamları izle-

meye de bayılıyordu. Kaldırıp kondurmalarını, kazmalarını, testere kullanmalarını ve taş kesmelerini seyretmek hoşuna gidiyordu. Gündüz vakti, sıradan işçilerle tanışıyordu. “Haha, kızım, dikkatli ol yoksa şu taş üstüne düşecek ve seni küçük parçalara ayırıp pestilini çıkaracak. Sence senden güzel jöle olur mu?” Bunu dedikten sonra hepsi güler ve şakalarının çok komik olduğunu düşünürlerdi. “Hey, tatlı sarı kız, burada benim olduğum yerde durmak seni çok korkutur mu? Cesaretin varsa buraya, seni tutabileceğim bir yere gel. Yapman gereken tek şey, şu yukarı çektikleri taşın üstüne oturmak, buraya geldiğinde seni sıkıca tutarım, sakın korkma, tatlım.”

Bazen Melanctha çok tehlikeli olan bu şeylerden birkaçını yapardı ve böyle adamlara daima gücünü ve deli cesaretini gösterirdi. Bir keresinde kayıp yüksek bir yerden düşmüştü. Bir işçi onu yakaladığı için ölmemişti ama sol kolu çok fena kırılmıştı.

Bütün adamlar etrafını sarmıştı. Kolu kırıldığında, Melanctha’nın bu işe kalkışma ve acıya dayanma cesaretine hayran kalmışlardı. Hepsi büyük bir saygıyla onunla beraber doktora gitmiş ve ardından zaferle evine götürmüşlerdi, her biri onun ciyaklamamasıyla övünüyordu.

James Herbert, o gün karısının yaşadığı evdeydi. İşçileri ve Melanctha’yı gördüğünde çok sinirlenmişti. Adamları küfürlerle kovmuştu, az daha kavga edeceklerdi, Melanctha’ya bakması için bir doktor çağrılmasına müsaade etmiyordu. “Neden şu kıza daha iyi sahip çıkmıyorsun, sen onun annesin.”

James Herbert artık böyle şeyler konusunda kızıyla kavga etmiyordu. Onun dilinden, okulda aldığı eğitimden ve hiçbir

şey bilmeyen, kaba, siyah bir adama çok pis şeyler söyleyebilme huyundan korkuyordu. Ve işte o zaman, Melanctha acısının arasında ondan gerçekten nefret ediyordu.

Melanctha, bir kadın olarak hayatının ilk dört yılını böyle geçirdi. Melanctha'nın başına birçok şey geldi, ama bunlardan hiçbirinin onu doğru yola, dünya bilgeliğine götürecek o kesin yola yönlendirmediğini çok iyi biliyordu.

Melanctha Herbert, Jane Harden'la tanıştığında on altı yaşındaydı. Jane bir zenciydi ama o kadar beyazdı ki hemen hemen kimse zenci olduğunu tahmin edemezdi. Jane çok iyi eğitim görmüştü. İki yıl siyahilerin kolejine gitmişti. Kötü davranışları yüzünden ayrılmak zorunda kalmıştı. Melanctha'ya çok şey öğretmişti. Ona, bilgeliğe götüren yolları nasıl yürüyeceğini öğretmişti.

Jane Harden o zamanlar yirmi üç yaşındaydı ve çok fazla deneyimi vardı. Melanctha'dan fazlasıyla etkileniyordu ve Melanctha, Jane'i tanıyabildiği için kendisiyle gurur duyuyordu.

Jane Harden anlamaktan korkmuyordu. Gerçek deneyimlerle ilgili güçlü bir algısı olan Melanctha, karşısında anlamayı öğrenmiş bir kadın olduğunu biliyordu.

Jane Harden'ın birçok kötü alışkanlığı vardı. Çok fazla içerd i ve çok gezinirdi. Bu gezinmeler sırasında, güvende olmak istediğinde güvende olurdu gerçi.

Kısa süre sonra Melanctha da onunla gezinmeye başladı. Melanctha içmeyi ve diğer alışkanlıklardan bazılarını denemişti ama bunlar onun pek ilgisini çekmiyordu. Ama gerçekten anlama arzusu her gün daha da kuvvetleniyordu.

Bu ikili artık gün ışığında bile kaba adamları tanımaya

çalışmıyordu, Melanctha için iyi sınıf artık biraz daha yükseklerdeydi. Artık nakliyecileri ve memurları tanımaya çalışmıyordu, iş adamlarını, satış temsilcilerini ve hatta bunlardan daha yukarıdaki adamları tanımaya çalışıyordu. Jane ve o sık sık onlarla konuşur, yürür, güler ve hepsinden kaçırdı. Bu hâlâ aynıydı, onları tanıma ve onlardan kaçma, artık her nasılsa Melanctha'ya farklı hissettiriyordu, yaşanan hep aynı şey olsa da farklı bir tadı vardı, zira Melanctha şimdi bilgeliği olan bir kadınlardı ve belirsiz de olsa anlaması gereken şeyin ne olduğunu görmeye başlamıştı.

Melanctha bilgeliği erkeklerden öğrenmedi. Melanctha'nın anlamaya başlamasını sağlayan bizzat Jane Harden olmuştu.

Jane, zamanla sertleşmiş bir kadındı. Güçlüydü ve gücünü kullanmayı seviyordu, fazlasıyla beyaz kanına sahipti ve bu onun açıkça görmesini sağlıyordu; içmeyi seviyordu ve bu da onu pervasız kılıyordu. İçindeki beyaz kan güçlüydü, Jane'in yiğitliği, dayanıklılığı ve can alıcı bir cesareti vardı. Başı ne kadar dertte olursa olsun her zaman kazanırdı. Melanctha Herbert'ı ona benzeyen yönleri nedeniyle seviyordu, ayrıca Melanctha gençti, tatlıydı ve Jane Harden'ın sık sık deneyimlerine dair anlattığı hikâyeleri zekâ ve halden anlayan bir ilgiyle dinliyordu.

Jane, Melanctha'ya gittikçe daha düşkün oluyordu. Kısa süre sonra, erkekleri görüp onların yol yordamını öğrenmekten çok beraber olmak için gezinmeye başladılar. Melanctha Jane'le odasında uzun saatler geçiriyordu, ayakucunda oturup hikâyelerini dinliyor, onun kuvvetini ve sevgisinin gücünü hissediyordu. Ve yavaş yavaş, kendisini kesinlikle bilgeliğe götürecek yolu açıkça görmeye başladı.

Okulda veya evde olmadığı her anı Jane Harden'la geçirdiği iki yılın sonu gelmeden önce, Melanctha açıkça görmeye başlamıştı, dünyaya bilgeliğini veren şeyin ne olduğundan artık çok emindi.

Jane Harden'ın her zaman biraz parası olurdu, şehrin aşağı kısmında bir odası da vardı. Bir keresinde, siyahilerin gittiği bir okulda ders vermişti. Gelgelelim, kötü davranışları yüzünden onu da bırakmak zorunda kalmıştı. Başına bela açan şey durmadan içmesiydi, zira bunun üstünü örtmek asla gerçekten mümkün olmuyordu.

Jane'in içki alışkanlığı onu gittikçe daha da kötü etkiliyordu. Melanctha içmeyi denemişti ama onun pek ilgisini çekmemişti.

İlk yıl boyunca, Jane Harden ve Melanctha Herbert arasında güçlü olan Jane'di. Jane Melanctha'yı seviyor, onu her zaman zeki, cesur, tatlı ve uysal buluyordu. Jane'in niyeti, Melanctha'ya dünyadaki birçok insana bilgeliklerini verenin ne olduğunu öğretmektir ve yıl bitmeden bunu başarmıştı.

Jane'in bunu öğretmek için birçok yolu vardı. Melanctha'ya bir sürü şey anlatmıştı. Melanctha'yı çok sevmiş ve bunu ona derinden hissettirmişti. Diğer insanlarla, erkeklerle, Melanctha'yla birlikte olur ve insanların ne istediğini, gücü olunca neler yaptıklarını anlamasını sağlardı.

Melanctha o sıralar, saatlerce Jane'in ayakucunda oturur ve onun bilgeliğini hissedirdi. Jane'i sevmeyi ve bunu çok derinden hissetmeyi öğrenmişti. Bugünlerde biraz neşeyi öğrendi, ne kadar hevesle acı çekebileceğini öğrendi. Bu acı, hiç çekilmeyen, siyah babasından ve kimi zaman da annesinden bildiği

acılarından çok farklıydı. O zamanlar savaşıyordu, acı çekerken güçlü ve cesur olabilirdi, ama Jane Harden'la olan ilişkisinde özlüyor, onu çok istiyor ve onun için yakarıyordu.

Melanctha için fazlasıyla çalkantılı, çok karışık bir yıl olsa da kesinlikle anlamaya başlamıştı.

Bunu her anlamda Jane Harden'dan öğrenmişti. Jane'in onu dışarıda bıraktığı, yapılmayacak, hissedilmeyecek, düşünlmeyecek veya konuşulmayacak iyi ya da kötü hiçbir şey yoktu. Bazen dersler Melanctha'ya fazla ağır geliyordu ama her nasılsa, her seferinde dayanmayı başarıyordu ve yavaş yavaş ama her zaman artan bir direnç ve hisle, Melanctha gerçekten anlamaya başladı.

Sonra, aralarındaki ilişki yavaş yavaş tamamen farklı bir hal aldı. Melanctha Herbert yavaş yavaş daha güçlü oldu. Ve yavaş yavaş birbirlerinden uzaklaşmaya başladılar.

Melanctha, ona bunları öğreten kişinin Jane Harden olduğunun bilincindeydi, ama Jane Melanctha'nın artık ihtiyacı olmayan birçok şey yapıyordu. Bir de konu ne yaptığına, ne ettiğine gelince, Melanctha hiçbir şeyi asla doğru düzgün hatırlayamıyordu. Melanctha ara sıra Jane'le bozuşuyordu, artık beraber dolaşmıyorlardı ve bazen Melanctha, Jane Harden'ın öğretilerine ne kadar borçlu olduğunu gerçekten de unutuyordu.

Melanctha, dünya bilgeliğine her zaman sahipmiş gibi hissetmeye başlamıştı artık. Aslında ona bunu öğretenin Jane olduğunu tabii ki biliyordu ama aralarındaki gittikçe daha da güçlenen sorunlar bunun üzerini örtüyordu.

Jane Harden zamanla sertleşmiş bir kadındı. Bir zamanlar çok güçlüydü ama içki alışkanlığı yüzünden artık her türlü

gücü zayıflamıştı. Melanctha içmeyi denemişti ama onun pek ilgisini çekmemişti.

Jane'in güçlü, sertleşmiş doğası ve içki alışkanlığı, artık ona gerçekten ihtiyaç duymayan Melanctha'yı affetmesini daha da zorlaştırdı. Şimdi güçlü olan Melanctha ve ona bağımlı olan Jane'di.

Melanctha artık on sekiz yaşına gelmişti. Zarif, soluk sarı tenli, güzel, zeki, çekici bir zenciydi, biraz gizemli huyları vardı, her zaman iyi ve hoştu ve daima insanlar için bir şeyler yapmaya hazırdı.

Melanctha artık Jane Harden'la çok az görüşüyordu. Jane bundan pek hoşlanmıyordu, bazen Melanctha'ya kötü davranıyor ama içki alışkanlığı her şeyin üzerini örtüyordu.

Jane Harden'a karşı olan duygusunu tamamen kaybetmek Melanctha'nın doğasında yoktu. Melanctha tüm hayatı boyunca Jane'in her tür derdine yardım etmeye hazırdı, sonrasında, Jane gerçekten de paramparça olduğunda, Melanctha ona yardımcı olmak için elinden geleni yaptı.

Ama Melanctha Herbert artık bizzat öğretmeye hazırdı. Melanctha artık istediği her şeyi yapabiliyordu. Melanctha artık insanların ne istediğini biliyordu.

Melanctha nasıl daha uzun süre kalabileceğini biliyordu; ne zaman daha uzun kalmak istediğine karar vermesi gerektiğini ve istediğinde nasıl kaçabileceğini öğrenmişti.

İşte böylece Melanctha tekrar gezinmeye başladı. Şimdi, onun için her şey çok farklıydı. Artık konuştuğu kişiler asla kaba adamlar olmuyordu, ona göre çok daha iyi sınıftan olan beyaz adamlar da artık pek umurunda değildi. Melanctha'nın

istediği daha gerçek bir Şeylerdi, onu derinden etkileyecek bir Şeyler, onu içinde ekili olan bilgeliikle tamamen dolduracak bir Şeylerdi; bu bilgeliğin onu gerçekten tamamen doldurmasını delicesine istiyordu.

Melanctha bugünlerde daha uzaklarda geziniyordu. Artık gezinirken hep yalnızdı. Melanctha'nın bilmek, daha uzun süre kalmak veya istediğinde kaçmak için yardıma ihtiyaı yoktu.

Gerçekten kendine uygun olanı bulmadan önce, bir sürü adam denedi. Gezinmeye başlayalı neredeyse bir yıl olmuştu ki genç bir melezle tanıştı. Mesleğe yeni başlayan bir doktordu. Gelecekte büyük ihtimalle iyi para kazanırdı ama Melanctha'nın düşündüğü bu değildi. Onun iyi, güçlü, nazik ve oldukça entelektüel olduğunu düşünüyordu, zaten Melanctha bütün hayatı boyunca iyi ve düşünceli insanları sevmiş, onları istemişti, ayrıca bu doktorun, Melanctha'yı en başta gözü tutmamıştı. Uzakta durmuş ve Melanctha'nın ne istediğini anlamamıştı. İşte bu yüzden, Melanctha onu daha fazla istiyordu. Birbirlerini tanımaya başladılar. Aralarındaki Şey güçlenmeye başladı. Melanctha onu o kadar çok istiyordu ki artık hiç gezinmiyordu. Kendini sadece bu deneyime veriyordu.

Melanctha Herbert artık Bridgepoint'te yalnız başınaydı. Bir o, bir bu siyahi kadınla yaşıyor, dikiş dikiyor ve bazen bir siyahi okulunda yedek eğitmen olarak ders veriyordu. Melanctha'nın artık ne evi ne de düzenli bir işi vardı. Hayat Melanctha için yeni başlıyordu. Genti ve bilgeliği öğrenmişti; zarif, soluk sarı tenli ve çok hoştu, daima insanlar için bir Şeyler

yapmaya hazırdı, biraz gizemli huyları vardı ve bu, insanların ona daha içten bir şekilde güvenmelerini sağlıyordu.

Jefferson Campbell'la tanışmadan önceki yıl boyunca, Melanctha birçok adam denemiş ama hiçbiri ilgisini çok çekmemişti. Onlarla tanışıyor, zaman geçiriyor ve ayrılıyordu, belki gelecek sefere daha heyecanlı olacağını düşünüyor ve her seferinde, bunların onun için gerçek bir anlamı olmadığını görüyordu. Artık istediği her şeyi yapabiliirdi, artık herkesin istediği şeyleri biliyordu ama yine de, tüm bunların onun için hiçbir heyecanı yoktu. Bu adamlarla hiçbir şey öğrenemeyeceğini biliyordu. Ona bir şeyler öğretebilecek birini istiyordu ve bunu bulup bulamayacağına bakmayı bile düşünmeden, sonunda onu bulduğundan emin oldu, evet, gerçekten de bulmuştu.

Komşuların deyimiyle "Bağyan" Herbert, Melanctha'nın soluk sarı annesi o yıl boyunca çok hastaydı ve o yıl içinde de öldü.

Melanctha'nın babası son yıllarda, karısı ve Melanctha'nın yaşadığı eve çok sık uğramamıştı. Melanctha, babasının artık Bridgepoint'te olduğundan bile emin değildi. Şimdi annesine çok iyi davranan Melanctha'ydı. Sorunu olan herkese karşı iyi olmak Melanctha'nın huyuydu.

Melanctha annesine iyi baktı. Bir kadının yapabileceği her şeyi yaptı; soluk sarı annesiyle ilgilendi, yatıştırdı ve yardım etti, ona bakmak ve ölümünü kolaylaştırmak için her anlamda çok çalıştı. Ama bu sırada annesini daha fazla sevmedi; annesi de her zaman zor bir çocuk olan ve her an terbiyesizleşebilecek kızını hiçbir zaman pek sevmedi.

Melanctha bir kadının yapabileceği her şeyi yaptı ve sonunda annesi öldü, Melanctha onu defnetti. Babasından haber

almamıştı ve Melanctha, hayatının geri kalanında babasının yaptığı herhangi bir şeyi ne gördü ne duydu ne de bildi.

Sonlara doğru Melanctha'nın hasta annesine bakmasına yardım eden, genç Doktor Jefferson Campbell'dı. Jefferson Campbell, Melanctha Herbert'ı daha önce sık sık görmüş ama ondan pek hoşlanmamıştı, üstelik iyi biri olduğuna da hiç inanmamıştı. Nasıl gezindiğiyle ilgili bir şeyler duymuştu. Jane Harden'ı da biraz tanırды, onunla arkadaşlık eden ve gezinip duran Melanctha Herbert'ın da iyi biri olamayacağından emindi.

Dr. Jefferson Campbell ciddi, azimli, tatlı, genç ve neşeli bir doktordu. Herkesle ilgilenmeyi ve kendi siyahi insanlarını seviyordu. Bu Jeff Campbell hayatı her zaman çok kolay bulurdu, onun yanında olmak herkesin hoşuna giderdi. Çok iyi ve anlayışlıydı, çok içten ve neşeliydi. Mutlu olduğunda şarkı söyler ve kahkaha atardı, onunki sıcak, görkemli zenci ışığı yayan, özgür, coşkulu bir kahkahaydı.

Jeff Campbell, henüz hiç gerçek bir sorun yaşamamıştı. Jefferson'ın babası iyi, nazik, ciddi, dindar bir adamdı. Çok sağlam, çok zeki, çok onurlu, açık kahve tenli, gri saçlı bir zenciydi. Kâhyalık yapmış ve yıllarca Campbell ailesi için çalışmıştı, ondan önce annesi ve babası da özgür insanlar olarak bu aileye hizmet etmişti.

Jefferson Campbell'ın babası ve annesi tabii ki kanunen evlilerdi. Jefferson'ın annesi tatlı, minik, soluk kahverengi, kıbar bir kadındı, iyi kocasına saygı gösterir ve itaat ederdi, tek çocuğu olan iyi, azimli, neşeli, çalışkan doktor oğluna tapar, hayranlık besler, onu çok severdi.

Jeff Campbell ailesi tarafından dindar biri olarak yetiştirilmişti ama din, Jeff'in ilgisini hiçbir zaman çok çekmemişti. Jefferson çok iyiydi. Ailesini seviyor ve onları hiç incitmiyordu, onları memnun etmek için elinden geldiğince her zaman, her istediklerini yapıyordu, en çok da bilimi, deney yapmayı ve bir şeyler öğrenmeyi seviyordu; doktor olmayı çok önceden beri istiyordu, ayrıca siyahilerin hayatlarıyla hep çok ilgili olmuştu.

Campbell ailesi ona çok iyi davranmış ve hırsı konusunda yardımcı olmuştu. Jefferson çok çalışıp siyahilerin üniversitesine gitmiş ve doktor olmuştu.

Çalışmaya başlayalı iki üç yıl olmuştu. Herkes Jeff Campbell'ı severdi, çok güçlü, merhametli, neşeli ve anlayışlıydı, saf bir neşeyle kahkaha atar ve bütün siyahilere yardım etmeyi severdi.

Jeff, Jane Harden hakkında her şeyi biliyordu. Bazı sorunları sırasında onunla ilgilenmişti. Melanctha hakkında da her şeyi biliyordu, gerçi annesi hasta olana dek onunla hiç tanışmamıştı. Sonra hasta annesine bakmak için Melanctha'ya yardımcı olmaya çağırılmıştı. Dr. Campbell Melanctha'nın huylarından hoşlanmıyor ve Melanctha Herbert'in iyi biri olabileceğini hiç sanmıyordu.

Dr. Campbell, bazı sorunları sırasında Jane Harden'la ilgilenmişti. Jane bazen Melanctha'yı ona kötülerdi. Her şeyi ona borçlu olan Melanctha Herbert'in, öyle bir kızın, başka adamlara gidip onu terk etmeye ne hakkı vardı, gelgelelim Melanctha Herbert'in birilerine nasıl davranması gerektiğiyle ilgili asla bir sağduyusu olmamıştı. Melanctha'nın aklı iyi çalışıyordu, Jane bunu inkâr etmiyordu ama o aklı düzgün şeyler yapmak için kul-

lanmıyordu. Gerçi kaba, zenci bir babası varken Melanctha'dan ne beklenebilirdi, Melanctha sürekli babasını kötülerdi ama aynı onun gibiydi, aslında ona hayrandı, babası da kime ne borcu olduğunun hiç farkında olmazdı ve Melanctha aynı onun gibiydi, bununla gurur da duyuyordu, Jane Melanctha'nın sürekli öyle değilmiş gibi konuşmasını dinlemekten yorulmuştu. Jane Harden, aklı iyi çalıştığı halde onu kullanmayan insanlardan nefret ediyordu, Melanctha'da da bu zayıflık vardı, insanlarla dost kalmak istiyor, babası gibi olmak istediğini hiç söylemiyordu, üstelik bu denli ona benzerken ve bu durumdan gayet memnunken, Melanctha'nın babasını kötölemesi çok saçmaydı. Hayır, Jane Harden, Melanctha'nın işine yaramazdı. Ah evet, Melanctha ona iyi davranmak için yanına gelirdi. Melanctha bunu kesinlikle yapardı. Kimseyi asla gerçekten bırakmazdı. Aklını böyle çekinmeden davranmaya yetecek kadar kullanmıyordu. Melanctha Herbert'in aklı iyi çalışıyordu, Jane bunu inkâr etmiyordu ama artık Melanctha Herbert'ı ne görmek ne de duymak istiyordu, Melanctha'nın artık onu görmeye gelmemesini umuyordu. Ondan nefret etmiyordu ama babası hakkında bir şeyler duymak ve Melanctha'nın her zaman yaptığı ve ona hiçbir şey ifade etmeyen konuşmalarını çekmek istemiyordu. Jane Harden artık tüm bunlardan çok yorulmuştu. Artık Melanctha'ya hiçbir faydası yoktu ve eğer Dr. Campbell onu görürse, Jane'in onu görmek istemediğini söylese iyi ederdi, konuşmalarını ona inanmaya hazır başka birine yapabilirdi. O zaman Jane Harden iyice düşüşe geçebilir, Melanctha'yı ve önceki hayatını unutabilir, sonra da içmeye başlayıp her şeyin üstünü örtebilirdi.

Jeff Campbell tüm bunları çok sık duymuştu ama duydukları onu pek ilgilendirmemişti. Bu Melanctha hakkında daha fazla şey bilmek gibi bir arzusu yoktu. Bir keresinde, Jane Harden'ı ziyarete gittiği sırada, onu evin dışında başka bir kızla konuşurken duymuştu. Kızın yaptığı konuşmada fazla bir şey yoktu. Jane Harden'ın, ona Melanctha'yı kötülerken söylediği şeyleri duymadı. Melanctha hakkında duyduklarındansa, Jane'le daha çok ilgiliydi. Jane Harden'ın iyi çalışan bir aklı olduğunu biliyordu, zamanında güçlüydü de, gerçekten bir şeyler yapabilirdi ama şimdi bu içki olayı her şeyin üstünü tamamen örtmüştü. Jeff Campbell bunu görmek zorunda kaldığı her seferinde üzülmüyordu. Jane Harden zamanla sertleşmiş bir kadındı, ama Jeff yine de ondan hoşlanmasını sağlayan iyi ve güçlü birçok şey buluyordu Jane'de.

Jeff Campbell, Jane Harden için elinden geleni yaptı. Melanctha hakkında bir şeyler duymak istemiyordu. Ona karşı pek bir hissi yoktu. Onda ilgisini çeken bir şey bulamıyordu. Jane Harden çok güçlü bir kadındı ve Jane'in gerçekten de aklı iyi çalışıyordu, onu bir işe yaraması için kullanmıştı, tabii içki onu böyle etkisi altına almadan önce.

Dr. Campbell, Melanctha Herbert'a hasta annesiyle ilgilenmesinde yardımcı oluyordu. Melanctha'yı bir süredir epey sık görüyordu, bazen uzun süre konuşuyorlardı ama Melanctha ona Jane Harden hakkında hiçbir şey söylememişti. Onunla genel meseleler, ilaçlar veya komik hikâyeler dışında bir şey konuşmamıştı. Melanctha, ona birçok soru sormuş ve anlatılanları hep dikkatle dinlemişti, Jeff'in doktorlukla ilgili söylediği her şeyi, diğer herkesten öğrendiği şeyleri hep hatırlıyordu.

Bu konuşmalar Jeff Campbell'ın pek de ilgisini çekmiyordu. Onu bu kadar çok görünce, Melanctha'dan daha fazla hoşlanmamıştı. Melanctha hakkında çok düşünmüyordu. Onun Jane Harden'inki gibi iyi çalışan bir akli olduğuna inanmıyordu. Jane Harden'dan daha çok hoşlanıyor ve o kötü içki alışkanlığını hiç edinmemiş olmasını diliyordu.

Melanctha Herbert'in annesi artık gittikçe hastalanıyordu. Melanctha gerçekten de bir kadının yapabileceği her şeyi yaptı. Melanctha'nın annesi yine de kızını daha fazla sevmeydi. "Bağyan" Herbert bu konuda bir şey söylememişti ama kızı hakkında pek iyi şeyler düşünmediğini herkes görebiliyordu.

Dr. Campbell, "Bağyan" Herbert'a bakmak için artık sık sık, uzun süre boyunca orada olmak zorunda kalıyordu. Bir gün "Bağyan" Herbert çok hastalandı. Dr. Campbell, kadının o gece kesinlikle öleceğini düşündü. Akşam, söylediği gibi Herbertların evine geri döndü, oturup "Bağyan" Herbert'ı izleyecek ve yanında biri olması gerekirse Melanctha'ya yardım edecekti. Melanctha Herbert ve Jeff Campbell o gece boyunca beraberce oturdular. "Bağyan" Herbert ölmedi. Ertesi gün biraz daha iyiydi.

Melanctha'nın annesiyle beraber yaşadığı bu ev kırmızı tuğladandı ve iki katlıydı. Evi dolduracak fazla mobilyaları yoktu, pencerelerden bazıları da kırılmış ve onarılmamıştı. Melanctha'nın ev için kullanabileceği fazla parası yoktu, ama iyi huylu, siyahi, onlara her zaman yardım eden bir komşu kadınla birlikte, Melanctha annesine bakmayı ve evi nispeten düzenli ve temiz tutmayı başarıyordu.

Melanctha'nın annesi üst kattaki odada yataktaydı, aşağıdaki merdivenler doğrudan o odaya çıkıyordu. Üst katta sadece iki oda vardı. Melanctha ve Dr. Campbell beraber nöbet tuttukları o gece basamaklarda oturdular, böylece Melanctha'nın annesini duyabiliyor ve ışık loş da olsa onu görebiliyorlardı ve isterlerse oturup kitap okuyabiliyor veya usulca konuşabiliyor, üstelik "Bağyan" Herbert'ı da rahatsız etmiyorlardı.

Dr. Campbell okumayı hep çok sevmiştir. Dr. Campbell o gece yanında kitap getirmemiştir. Unutmuştu. Oturup Melanctha'nın annesini izlerken, cebine kendini oyalamak için okuyacak bir şeyler koymak niyetindeydi aslında. "Bağyan" Herbert'ın bakımını yaptıktan sonra gelip Melanctha'nın oturduğu basamağın hemen üstündeki basamağa oturdu. Kitabını getirmeyi nasıl unutmuş olduğunu anlattı. Melanctha evde eski gazeteler olduğunu söyledi, belki Dr. Campbell bir süreliğine zaman geçirmesine yardımcı olacak bir şeyler bulabilirdi. Tamam, dedi Dr. Campbell, bu hiçbir şey yapmadan orada oturmaktan daha iyiydi. Dr. Campbell Melanctha'nın ona verdiği eski gazeteleri gözden geçirmeye başladı. Hoşuna giden bir şey olduğunda Melanctha'ya da okudu. Melanctha şimdi onun yanında epey sessizdi. Dr. Campbell biraz biraz Melanctha'nın kendisine nasıl karşılık verdiğini hissetmeye başladı. Dr. Campbell biraz biraz Melanctha'nın belki de iyi çalışan bir aklı olduğunu hissetmeye başladı. Dr. Campbell Melanctha'nın aklının iyi çalıştığından henüz emin değildi, ama biraz biraz belki de çalıştığını düşünmeye başlamıştı.

Jefferson Campbell, üzerine çalıştığı konular ve siyahiler için yapabilecekleri hakkında herkesle konuşmayı severdi. Me-

lanctha Herbert, bu meselelerle ilgili hiçbir zaman onun düşündüğü gibi düşünmemişti. Melanctha, Dr. Campbell'a bunlar hakkında ne düşündüğünü pek anlatmamıştı. Melanctha, Dr. Campbell'ın hayatta iyi ve düzenli olmak, sürekli heyecana kapılmamak konusundaki hislerini paylaşmıyordu, oysa Jeff Campbell herkesin böyle olmasını istiyordu, böylece herkes bilge ve mutlu olacaktı. Melanctha gerçek deneyim için daima güçlü duygular beslemişti. Melanctha Herbert, gerçek bilgeliğe onun anlattığı yolla ulaşılacağına pek inanmıyordu.

Dr. Campbell kısa süre sonra eski gazeteleri okumayı bitirdi ve sonra bir şekilde, her zaman düşündüğü şeyler hakkında konuşmaya başladı. Dr. Campbell sadece heyecan duymak için değil, insanların neyi dert ettiğini anlayabilmek için çalışmak istediğini söyledi. Anneni babanı sevmen ve tüm hayatın boyunca düzenli olman gerektiğine inanıyordu, sürekli yeni şeyler ve heyecanlar için can atmamalıydın, nerede olduğunu, ne istediğini her zaman bilmeliydin, tam olarak ne kastettiysen, her şeyi öyle anlatmalıydın. Jeff Campbell'ın tekrar ettiği üzere, bu onun bildiği veya inandığı tek hayattı. "Hayır, sürekli heyecanlı olmam ve sürekli her tür deneyimi yaşamak istemem bir işe yaramaz. Sadece düzenli, sakın bir biçimde ailemle yaşayarak, işimi yapıp insanlara bakarak ve onları anlamaya çalışarak da birçok deneyim edinebilirim. Şu etrafta koşturma işine pek inanmıyorum ve siyahilerin bunu yaptığını görmek istemiyorum. Ben bir siyahiyim ve bu beni üzmüyor, siyahileri iyi insanlar olarak ve sahip olmalarını istediğim şeylerle görmek istiyorum, bu düzenli yaşamaya, çok çalışmaya ve bir şeyleri anlamaya bağlı; işte bu her düzgün insanı heyecanlı tutmak

için yeterli.” Jeff Campbell şimdi biraz sinirli konuşuyordu. Melanctha’ya değildi siniri, konuşurken onu hiç düşünmemişti. Anlatmaya çalıştığı, istediği hayat biçimi ve siyahilerin bir şeyleri isteyiş yöntemiydi.

Tüm bunları söylerken Melanctha Herbert onu dinlemişti. Söylediklerinde ciddi olduğunu biliyordu, ama bunlar ona pek bir şey ifade etmiyordu ve bir gün, bunun hiç de gerçek bilgelik olmadığını Dr. Campbell’ın da anlayacağından emindi. “Ama o zaman Jane Harden konusunda ne demeli?” dedi Melanctha, Jeff Campbell’a, “Bana onda bir şey görüyormuşsunuz gibi geliyor Dr. Campbell, oraya çok sık gidiyorsunuz. Onunla, evde aileleriyle yaşayan, gerçekten öyle yaşamalarını istediğinizi söylediğiniz iyi kızlarla konuştuğunuzdan çok daha fazla konuşuyorsunuz. Söylediğinizle yaptığınız pek birbirine uyuyormuş gibi görünmüyor. Ve çok iyi biri olmanıza gelince Dr. Campbell,” diye devam etti Melanctha, “kiliseye gitmek öyle pek umurunuzda değil ama yine de insanlar için sürekli bunun gibi şeylere inandığınızı söylüyorsunuz. Bana öyle geliyor ki Dr. Campbell, siz de aslında biz diğerleri gibi iyi zaman geçirmek istiyorsunuz, ama doğru olanın iyi olmak olduğunu, heyecan yaşamamak gerektiğini söylemeye devam ediyorsunuz, aslında bunları yapmak istemiyorsunuz, tıpkı ben ve Jane Harden gibi. Hayır, Dr. Campbell, konuşurken kesinlikle kendinizi tanımıyormuşsunuz, ne kastettiğinizi bilmiyormuşsunuz gibi geliyor bana.”

Jefferson her zaman yaptığı gibi durmadan konuşmuştu ve Melanctha’nın cevabı, şimdi sadece daha fazla konuşmasına neden olmuştu. Biraz güldü, ama güzelce uyuyan “Bağ-

yan” Herbert’ı rahatsız etmemek için çok kısık sesle, sonra Melanctha’ya ıslıl ıslıl baktı ve cevap vermek için hazırlandı.

“Evet,” diye başladı, “gerçekten de böyle söylediginizde, kulağa ne kastettiğimi bilmiyormuşum gibi geliyor Bayan Melanctha, ama bunun tek sebebi söylediğim şeylerle aslında ne kastettiğimi yeterince anlamamış olmanız. Asla çeşitli insanlar tanımak istemediğimi söyleyemem Bayan Melanctha, çok çeşitli insan olmadığını söyleyemem, asla Jane Harden gibi birini tanımak ve karşılıklı konuşmak için onu iyi bulmadığımı söyleyemem, ama Jane Harden’da sevdiğim şey güçlü olması, heyecanları değil. Yaptığı kötü şeyleri takdir etmiyorum Bayan Melanctha, fakat Jane Harden güçlü bir kadın ve onun bu özelliğine her zaman saygı duyarım. Hayır, dediklerime inanmadığınızı biliyorum Bayan Melanctha ama ben ciddi-yim, tek sorun beni anlamamanız. Dine gelince, bu benim iyi olma yolum değil Bayan Melanctha, ne var ki din, hayatlarını yaşarken iyi ve düzenli olmaları adına birçok insan için iyi bir yol, eğer inanıyorlarsa din iyi olmalarına yardımcı oluyor, eğer bunu yaparken dürüstlerse dine uyduklarını görmek isterim. Hayır, benim hoşuma gitmeyen şey Bayan Melanctha, siyahilerde çok fazla gördüğüm, heyecanlanmak için sürekli yeni şeyler istemeleri.”

Jefferson Campbell konuşmasını burada kesti. Melanctha Herbert cevap vermedi. İkisi orada sessizce oturdular.

Jeff Campbell sonra yeniden eski gazeteleri okumaya başladı. Melanctha’nın oturduğu basamağın hemen üstündeki basamakta oturup okumaya devam etti, kafasını aşağı yukarı oynatıp duruyordu, bazen okuyor bazen de yapmak istediği

şeyler hakkında düşünüyordu, sonra siyah elinin tersini ağzına sürüyor ve ara sıra düşünceyle kaşlarını çatıyordu, bazen de düşünmesine yardımcı olsun diye elleriyle başını ovalıyordu. Melanctha kıpırdamadan oturdu ve yanan lambayı izledi, arada rüzgâr vurup duman çıkarmaya başlayınca lambayı biraz kısıyordu.

İşte Jeff Campbell ve Melanctha Herbert böylece basamaklarda sessizce, uzun bir süre oturdular, birlikte olmayı pek önemsemiyormuş gibilerdi. Bu şekilde bir saat kadar oturdular, sonra Jefferson yavaş ama güçlü bir hisle basamaklarda Melanctha'yla yalnız oturduğunu fark etti. Melanctha Herbert'in orada yalnız olduklarının farkında olup olmadığını bilmiyordu. Jefferson bunu biraz merak etmeye başlamıştı. Yavaş yavaş ikisinin de kesinlikle bu hissi duymaları gerektiğini hissetti. Onun da böyle hissettiğini bilmesi çok önemliydi. İki si orada sessizce, uzun bir süre oturdular.

Sonunda Jefferson, lambanın nasıl koktuğundan bahsetmeye başladı. Jefferson lambanın neden koktuğunu açıklamaya başladı. Melanctha onun konuşmasına müsaade etti. Cevap vermedi, sonra Jefferson konuşmayı kesti. Biraz sonra Melanctha daha dik oturdu ve sorular sormaya başladı.

“Biraz önce düzenli yaşamak ve söylediğiniz diğer şeylerle ilgili ne kastettiğinizi kesinlikle anlamadım Dr. Campbell. Siz iyi insanlara, hani sürekli aynı sizin gibi olduklarını söylediğiniz iyi insanlara hiç benzemiyorsunuz Dr. Campbell. Ben iyi insanlar tanıyorum Dr. Campbell ve sizin iyi ve dindar insanlarla alakanız yok. Siz herhangi bir adamın olabileceği kadar özgür ve rahatsınız Dr. Campbell ve sürekli Jane Harden'la

olmayı seviyorsunuz, o da gayet kötü biri, onu hor görmüyorsunuz, ona kötü biri olduğunu asla söylemezsiniz. Ondan sadece bir arkadaş gibi hoşlandığınızı biliyorum Dr. Campbell, bu yüzden biraz önce bana söylediklerinizle ne kastettiğinizi kesinlikle anlamıyorum. Dürüst davrandığınızı biliyorum Dr. Campbell ve sürekli size inanmaya çalışıyorum ama iyi ve dindar olmak istediğinizi söylerken ne kastettiğinize bakınca, size inandığımı söyleyemem çünkü sizin hiç de öyle bir adam olmadığınızdan eminim Dr. Campbell, üstelik tuhaf insanlarla olmaktan da hiç utanmıyorsunuz ve yaptığınız şeylerin söylediklerinizle hep aynı olduğunu düşünür gibisiniz, Dr. Campbell, ben söylediklerinizle ne kastettiğinizi kesinlikle anlamıyorum.”

Dr. Campbell neredeyse “Bağyan” Herbert’i uyandıracak kadar yüksek sesle güldü. Melanctha’nın ona bunları söyleyişi hoşuna gidiyordu. Güçlü bir biçimde, Melanctha’nın aklının belki de iyi çalıştığını hissetmeye başladı. Artık rahatça kahkaha atıyordu ama yine de Melanctha’yı kızdıracak kadar yüksek değildi. Gülüşü arkadaş canlısıydı, sonra yüzünü ciddileştirdi, düşünmesine yardımcı olsun diye başını ovuşturdu.

“Biliyorum, Bayan Melanctha,” diye başladı, “biraz önce size söylediklerimle ne kastettiğimi anlamak sizin için çok kolay değil ve belki de sevdiğim iyi insanlardan bazıları da iyi olmam gereken yönler hakkında sizden daha iyi düşünmüyorlardır. Ama bunun bir önemi yok Bayan Melanctha. Biraz önce size söylediklerimle kastettiğim, bir şeyleri sırf heyecanlanmak için yapmadığım ve bunu yapmaya asla inanmayacağımdı Bayan Melanctha. Görüyorsunuz ya Bayan Melanctha, birçok siyahinin davrandığı

gibi diyorum. Siyahiler, çocuklarını daha iyi yetiştirmek için çok çalışmak, işlerini önemsemek, aileleriyle düzenli yaşamak, para biriktirmek yerine, düzenli yaşayıp bunları yapmak, düzgün bir yaşamdan alışkanlıklar edinmek yerine, ortalıkta koşturup duruyorlar, muhtemelen içip akıllarına gelebilecek kötü olan her şeyi yaparak, hem de sürekli yaptıkları kötü şeyleri sevdiklerinden değil, sırf heyecanlanmak istediklerinden. Hayır Bayan Melanctha, görüyorsunuz ben de siyahi bir adamım, bu beni üzmüyor, siyahilerin iyi, dikkatli ve daima dürüst olmalarını istiyorum, her zaman olabildiğince düzgün yaşamalarını istiyorum, bu şekilde herkes iyi zaman geçirip mutlu olabilir, dürüst kalıp meşgul olabilir, heyecanlanmanın yeni yollarını bulmak için sürekli kötü şeyler yapmaları da gerekmez, bundan eminim Bayan Melanctha. Evet, Bayan Melanctha, kesinlikle her şeyin iyi ve sakın olmasını seviyorum ve kesinlikle bunun biz siyahiler için en iyi yol olduğunu düşünüyorum. Hayır Bayan Melanctha, sadece bunu söylemekle de kalmıyorum. Başka bir şey de kastetmiyorum Bayan Melanctha, gerçekten iyi olmak derken kastettiğim sadece bu. Dindar olmak ve çeşitli insanlardan hoşlanmamak değil, Bayan Melanctha. Çeşitli insanlar hayatınıza düzenli bir şekilde girdiğinde onları tanımamanız gerektiğini söylemiyorum asla, Bayan Melanctha. Benim kastettiğim Bayan Melanctha, sırf ortalıkta koşturmak ve heyecanlanmak için herkesi tanımaya çalışmamanız gerektiği. Benim nefret ettiğim bu çeşit şeyler Bayan Melanctha, biz siyahiler için çok kötü bir şey bu. Biraz önce size söylediklerimle şimdi ne kastettiğimi daha iyi anladınız mı bilmiyorum. Ama artık söylediklerim konusunda ciddi olduğumu biliyorsunuz, Bayan Melanctha.”

“Evet, böyle konuşunca sizi kesinlikle anlıyorum. Söylediklerinizle ne kastettiğinizi kesinlikle anlıyorum. Böyle söyleyerek, herhangi birini sevmenin doğru olduğuna kesinlikle inanmadığınızı anlıyorum, Dr. Campbell.” “Tabii ki inanıyorum Bayan Melanctha, sevgiye kesinlikle inanıyorum, herkese karşı iyi olmaya, herkesin neye ihtiyacı olduğunu anlamaya çalışmaya ve onlara yardım etmeye inanıyorum.” “Ah, sevginin bu halini çok iyi bilirim Dr. Campbell ama bu kesinlikle benim kastettiğim sevgi değil. Ben gerçek, güçlü, ateşli sevgiyi kastediyorum Dr. Campbell, sizi seven biri için size her şeyi yaptıran sevgiyi.” “Bu çeşit sevgi hakkında henüz pek bir şey bilmiyorum Bayan Melanctha. Görüyorsunuz ya, ben hep böyleyim Bayan Melanctha. Sürekli yaptığım işle ilgili düşünüyorum, bu yüzden böyle aylaklıklar için zamanım yok, hem ayrıca biliyorsunuz Bayan Melanctha, ben heyecanlanmaktan gerçekten de hiç hoşlanmıyorum ve bu çeşit sevgi sürekli heyecanlı olmayı gerektiriyor gibi görünüyor. Fena halde o sevgiye tutulanlara baktığımda düşündüğüm kesinlikle bu. Benim gibi bir adama kesinlikle uymayan bir şey. Görüyorsunuz ya Bayan Melanctha, ben sakın adamlardanım ve tüm siyahilerin sakın bir yaşam sürmesi gerektiğine inanıyorum. Hayır Bayan Melanctha, ben kendimi kesinlikle bu çeşit bir derde bulaştırmadım.”

“Evet, bunu açıkça görebiliyorum Dr. Campbell,” dedi Melanctha, “bunun kesinlikle sizi doğru tanımama engel olan ve kesinlikle söylediklerinizle kastetmek istediğinizi sağlayan şey olduğunu görüyorum. Siz bir şeyleri gerçekten kalpten hissetmekten kesinlikle çok korkuyorsunuz, Dr. Campbell. Sizin sürekli istediğiniz tek şey, sadece iyi olmaktan konuşmak,

insanlarla iyi vakit geçirmek için oynamak ve kendinizi kesinlikle beladan uzak tutmak. Bu tip bir yaşam pek hoşuma gitmez gibi geliyor. Bu, bana göre kesinlikle iyi olmak değil. Bu, bana göre sizin bir şeyleri gerçekten kalpten hissetmekten fena halde korkmanızdan başka bir şey değil ve Dr. Campbell, benim görebildiğim kadarıyla, kesinlikle söylediklerinizle kas-tedebileceğiniz tek şey bu.”

“Bundan pek emin değilim Bayan Melanctha, etrafımdaki şeylerin hoş ve sakin olmasından kesinlikle hoşlandığımı söylesem de bir şeyleri kalpten hissedemediğimi kesinlikle düşünmüyorum ama bir adam kesinlikle öldürölmek istemiyorsa, onun aptalca tehlikelerden uzak durmasında bir sakınca görmüyorum Bayan Melanctha ve ben, biriyle güçlü bir aşk yaşamaktan daha tehlikeli bir şey bilmiyorum Bayan Melanctha. Hastalık ve gerçek dertler beni rahatsız etmez Bayan Melanctha, gerçek bir dert esnasında ne yapabileceğimle ilgili konuşmak istemiyorum ama siz bu konuda bir şeyler biliyorsunuz Bayan Melanctha, gelgelelim sırf heyecanlanmak için bu tarz korkunç bir tehlikeye bulaşmakta kesinlikle hiçbir mantık bulamıyorum. Hayır Bayan Melanctha, ben sevmenin kesinlikle iki yolunu biliyorum. İlki, insanın işini yapıp ailesiyle hoş, sakin bir yaşamı olması ve her zaman iyi yaşayıp düzenli davranması gibi geliyor; ikincisi ise sokaktaki hayvanların sevgisi gibi geliyor ve bu da bana pek hoş görünmüyor Bayan Melanctha, tabii birileri bundan hoşlanabilir, bunun doğru olmadığını asla söyleyemem, bildiğim tek sevgi biçimleri bunlar Bayan Melanctha ve ben kesinlikle sırf başıma bela almak için bu tür bir şeye karışmak istemem.”

Jefferson durdu ve Melanctha biraz düşündü.

“Bu kesinlikle bunca zamandır sizin hakkınızda düşündüklerime bir açıklama getirdi Dr. Campbell. Sizin nasıl bu kadar canlı olabildiğinizi, herkesi ve her şeyi bildiğinizi, nasıl her şey hakkında daima yüksekten konuştuğunuzu ve nasıl herkesin sizden bu kadar hoşlandığını, nasıl sürekli düşünür gibi göründüğünüz halde aslında kimseyi gerçekten tanımadığınızı ve kesinlikle pek de anlayışlı olmadığınızı merak ediyordum. Tüm bunların nedeni Dr. Campbell, iyi olmayı kolayca kaybetmekten korkmanız ve bana öyle geliyor ki Dr. Campbell, bu çeşit bir iyiliğin pek de bir kıymeti yok.”

“Belki de haklısınızdır Bayan Melanctha,” diye cevap verdi Jefferson. “Haksız olabileceğinizi söylemiyorum, Bayan Melanctha. Belki bu tür şeyleri daha iyi bilmeliyim Bayan Melanctha. Siyahilere bakışında belki bunun bir yardımı dokunur, Bayan Melanctha. Hayır, asla haksız olduğunuzu söyleyemem, ama belki iyi bir öğretmenim olsaydı kadınlar hakkında doğru düzgün şeyler öğrenebilirdim.”

Tam o sırada, “Bağyan” Herbert uykusunda biraz kıpırdandı. Melanctha basamaklardan çıkıp yatağa, ona bakmaya gitti. Dr. Campbell da ayağa kalkıp ona yardım etmeye gitti. “Bağyan” Herbert uyandı, şimdi biraz daha iyiydi. Artık sabah olmuştu, Dr. Campbell Melanctha’ya gerekli talimatları verdi ve sonra oradan ayrıldı.

Melanctha Herbert, hayatı boyunca iyi, kibar ve düşünceli insanları sevmiş ve onları istemişti. Jefferson Campbell, Melanctha’nın istediği her şeye sahipti. Jefferson güçlüydü, yapılıydı, yakışıklıydı, neşeliydi, zekiydi ve melezdi. Başta

Melanctha'yı tanımaya çalışmamış, onu tanımaya başlayınca da pek hoşlanmamış ve onun iyi biri olabileceğine inanmamıştı. Ama Jefferson Campbell çok kibardı. Jefferson asla diğer adamlar gibi, Melanctha'ya göre artık çirkin olmaya başlayan şeyler yapmamıştı. Hem ayrıca, Jefferson Campbell Melanctha'nın gerçekten ne istediğini biliyor gibi görünmüyordu, tüm bunlar Melanctha'nın, adamın onun üzerindeki gücünü daha da kuvvetli hissetmesine neden oluyordu.

Dr. Campbell her gün "Bağyan" Herbert'ı görmeye geliyordu. "Bağyan" Herbert, ona beraber baktıkları geceden sonra biraz daha iyiydi ama "Bağyan" Herbert gerçekten hastaydı ve kısa süre sonra öleceği artık kesindi. Melanctha annesi için gerçekten de, bir kadının yapabileceği her şeyi yaptı. Melanctha bunları yaparken, Jefferson onun hakkında daha iyi şeyler düşünmedi. Onda bulmak istediği iyilik değildi. Jane Harden'ın, Melanctha'nın herkese iyi davrandığını ama bunun onun gözünde Melanctha'yı yükseltmediğini söylerken haklı olduğunu çok iyi biliyordu. "Bağyan" Herbert da bu dönemde, hatta yaşamının son gününde bile Melanctha'yı daha fazla sevmedi, bu yüzden Jefferson, Melanctha'nın annesine her zaman iyi davranmasını hiçbir zaman tam anlamıyla takdir etmedi.

Jefferson ve Melanctha artık birbirlerini çok sık görüyorlardı. Artık birbirleriyle olmaktan hoşlanıyorlar ve birbirleriyle konuşurken güzel vakit geçiriyorlardı. Birbirleriyle konuşurken genellikle hâlâ dışarıdaki meselelerden ve ne düşündüklerinden bahsediyorlardı. Çok sık olmayan küçük anlar dışında, hisleri hakkında hiçbir şey söylemiyorlardı. Melanctha bazen Jefferson'la birazcık dalga geçiyordu, sadece unutmadığını gös-

termek için, ama çoğunlukla onun konuşmasını dinliyordu, zira Jefferson inandığı şeyler hakkında konuşmayı hâlâ seviyordu. Melanctha, Jefferson Campbell'dan her gün daha da fazla hoşlanıyordu ve Jefferson Melanctha'nın aklının kesinlikle iyi çalıştığını öğrenmeye ve onun gerçek tatlılığını biraz biraz hissetmeye başlıyordu. Bunun nedeni, Melanctha'nın "Bağyan" Herbert'a iyi davranması değildi, bu Jefferson'a pek bir şey ifade etmiyordu, gelgelelim Melanctha'nın doğasında, Jefferson'ın artık onunla beraberken hissetmeye başladığı güçlü bir tür tatlılık vardı.

"Bağyan" Herbert her geçen gün daha da hasta oluyordu. Yine bir gece, Dr. Campbell, kadının sabah olmadan kesinlikle öleceğinden emin gibiydi. Dr. Campbell, "Bağyan" Herbert'ın ölümünü kolaylaştırmak amacıyla onun için elinden gelen her şeyi yapmaya ve ona bakan Melanctha'ya yardım etmeye geleceğini söyledi. Dr. Campbell o akşam diğer hastalarıyla işi bitince geri geldi, "Bağyan" Herbert'ı rahatlattı, sonra yorgun görünen Melanctha'nın lambayla oturduğu basamağın hemen üstündeki basamağa oturdu. Dr. Campbell da yorgundu, ikisi de orada sessizce oturdular.

"Bu gece aşırı yorgun görünüyorsunuz, Dr. Campbell," dedi Melanctha sonunda, kısık ve yumuşak bir sesle, "Gidip uzanmak, biraz uyumak istemez misiniz? Herkese karşı hep fazla iyi davranıyorsunuz, Dr. Campbell. Anneme göz kulak olmak için bu gece burada, benimle kalmanızı isterim ama siz herkes için sürekli bir şeyler yaparken burada kalmanız doğru gelmiyor. Buraya geri dönmeniz çok nazikçe Dr. Campbell fakat bu gece siz olmadan da idare edebilirim. Gerekirse yan

komşumdan yardım isteyebilirim. Siz evinize, yatmaya gidin, Dr. Campbell. Buna ihtiyacınız var gibi görünüyor.”

Jefferson bir süredir sessizdi, tüm bu süre boyunca uysalca Melanctha’ya bakmıştı.

“Bana karşı bu kadar tatlı ve düşünceli davranacağınızı kesinlikle hiç düşünmemiştim Bayan Melanctha.” “Dr. Campbell,” dedi Melanctha, daha da nazik bir şekilde, “benden hoşlanabileceğinizi kesinlikle hiç düşünmemiştim. Benim tatlı yönlerimin de olup olmadığını görmek isteyebileceğinizi hiç düşünmemiştim.”

Çok yorgun, çok nazik ve çok sessiz halde, ikisi de orada uzun bir süre oturdular. Sonunda Melanctha alçak, değişmeyen bir ses tonuyla Jefferson Campbell’la konuşmaya başladı.

“Siz kesinlikle çok iyi bir adamsınız, Dr. Campbell, bunu sizi gördüğüm her gün daha fazla hissediyorum. Dr. Campbell, artık sizi tanıyorum, sizin gibi iyi bir adamla arkadaş olmayı çok isterim. Siz diğer erkekler gibi, bana daima çirkin gelen şeyler yapmıyorsunuz, Dr. Campbell. Bana doğruyu söyleyin, Dr. Campbell, benimle arkadaş olma konusunda ne düşünüsünüz? Şunu kesinlikle biliyorum ki Dr. Campbell, siz iyi bir adamsınız ve eğer benimle arkadaş olacağınızı söylerseniz, birçok erkeğin kendilerinden hoşlanmalarını istedikleri kızlara yaptığı gibi, bana kesinlikle sırt çevirmezsiniz. Bana doğruyu söyleyin Dr. Campbell, benimle arkadaş olur musunuz?”

“Ama Bayan Melanctha,” dedi Campbell yavaşça, “bunu size bu şekilde, öylece söyleyemem. Tahmin edersiniz ki, kendiliğinden olur da arkadaş olursak buna çok memnun olurum Bayan Melanctha, ama görüyorsunuz ya Bayan Melanctha,

herkese hızlıca bir şeyler söylesem de ben kesinlikle akıllı yavaş çalışan, sakın bir adamım ve size bir şey söylediğimde gerçekten onu kastetmek isterim, sizi kesinlikle gerçekten tanıyıp sizden nasıl hoşlandığımdan, sizin için neleri daha iyi yapmak istediğimden emin olana dek, bu gibi şeyleri öylece söyleyemem. Ne demeye çalıştığımı biliyorsunuz Bayan Melanctha.” “Bana karşı dürüst olduğunuz için size kesinlikle hayranım, Jeff Campbell,” dedi Melanctha. “Ah, ben her zaman dürüstümdür, Bayan Melanctha. Her zaman dürüst olmak kolayıma geliyor, Bayan Melanctha. Tek yapmam gereken, daima doğrudan ne düşündüğümü söylemek. Birine ne düşündüğümü doğrudan söylememek için kesinlikle gerçek bir nedenim olmadı.”

Beraber sessizce oturdular. “Şunu kesinlikle merak ediyorum, Bayan Melanctha,” diye başladı sonra Jeff Campbell, “şunu kesinlikle merak ediyorum, siz ve ben, birbirimizin gerçekten ne düşündüğünü tam olarak biliyor muyuz? Bunu kesinlikle merak ediyorum Bayan Melanctha, birbirimize söylediklerimizle gerçekten ne kastettiğimizi biliyor muyuz?” “Söylediklerinize göre kastettiğiniz şey, benim kötü bir insan olduğumu düşünmeniz, Jeff Campbell,” diye parladı Melanctha. “Ama hayır Bayan Melanctha, kesinlikle hiç böyle bir şey kastetmedim. Siz de en az benim kadar biliyorsunuz ki, sizi gördüğüm her gün, hakkınızda daha iyi şeyler düşünüyor ve artık sürekli sizinle konuşmak istiyorum Bayan Melanctha, beraber olduğumuz zamanlardan ikimizin de hoşlandığını düşünüyorum, sizin herkese karşı her zaman iyi ve tatlı davranışınızı gitgide daha çok fark ediyorum. Mesele şu ki, herkesle

hızlı hızlı konuşsam da ben her şeyi ağırdan alırım Bayan Melanctha, size emin olmadığım bir şey söylemek istemiyorum, ayrıca söylediklerinizle ne kastettiğinizi tamamen bildiğimden kesinlikle emin değilim. Görüyorsunuz ya Bayan Melanctha, bu yüzden size öyle söyledim.”

“Bana karşı dürüst olduğunuz için size bir kez daha teşekkür ederim, Dr. Campbell,” dedi Melanctha. “Sanırım sizi yalnız bırakacağım, Dr. Campbell. Zannedersem diğer odaya gidip biraz dinleneceğim. Sizi yalnız bırakıyorum, belki burada olmazsam uyur, biraz dinlenirsiniz. İyi geceler, Dr. Campbell, daha sonra yardımınıza ihtiyacım olursa seslenirim Dr. Campbell, umarım güzelce dinlenebilirsiniz, Dr. Campbell.”

Melanctha yanından ayrıldıktan sonra Jeff Campbell orada oturdu, çok sessizdi ve sadece merak ediyordu. Melanctha’nın ona söylediği şeylerle ne kastettiğini pek bilmiyordu. Melanctha Herbert’ı gerçekten ne kadar tanıdığını pek bilmiyordu. Onunla bu kadar zaman geçirmeye devam edip etmemesi gerektiğini düşündü. Şimdi onunla ne yapması gerektiğini düşünmeye başladı. Jefferson Campbell herkesi seven bir adamdı, birçok insan da onunla beraber olmayı severdi. Kadınlar ondan hoşlanırdı; güçlüydü, iyiydi, anlayışlıydı, masumdu, sert ve kibardı. Bazen onlarla olmasını çok istiyor gibi görünürlerdi. Böyle davrandıklarında Campbell’ı çok yoruyorlardı. Bazen onlarla biraz oynasa da hiç güçlü bir hissi olmamıştı. Ama şimdi Melanctha Herbert’la her şey farklı görünüyordu. Jefferson ne istediğini bildiğinden emin değildi. Melanctha’nın ne istediğini bildiğinden de emin değildi. Aralarındaki yalnızca bir oyunsa, Melanctha’yla bunu yapmak istemiyordu. Ama

ona bir şeyleri kalpten hissetmeyi bilmediğini söylemişti, hatırlıyordu. Ona, gerçek bir şeyler hissetmekten nasıl korktuğunu söylediğini hatırlıyordu; onu en çok rahatsız eden de buydu, Melanctha ona pek anlayışlı olmadığını söylemişti. Bu Jefferson'ın canını çok sıkıyordu, gerçekten anlayışlı olmayı fena halde istiyordu. Jefferson, Melanctha'nın söyledikleriyle ne kastettiğini bir bilebilseydi. Jefferson, kadınlar hakkında daima bir iki şey bildiğini düşünürdü. Şimdi hiçbir şey bilmediğinin farkına varıyordu. Melanctha hakkında en ufak bir şey bilmiyordu. Bu konuda yapılacak doğru şeyin ne olduğunu bilmiyordu. Bunun sadece oynadıkları bir oyun olup olmadığını merak ediyordu. Bu bir oynusa devam etmek istemiyordu ama olay gerçekten pek anlayışlı olmamasıysa ve Melanctha Herbert'la gerçekten anlayışlı olmayı öğrenebilecekse, o zaman bir korkak olmak istemediğinden çok emindi. Ne istediğini bilmek çok zor bir şeydi. Düşündü de düşündü ama yine de ne istediğini bilmiyordu. Sonunda bunu düşünmeyi bıraktı. Melanctha'yla aralarındaki şeyin sadece bir oyun olduğundan emindi. Düşünmeyi bırakınca, "Hayır, onunla bu şekilde saçmalamaya artık kesinlikle devam etmeyeceğim," dedi sonunda yüksek sesle kendi kendine. "Aylaklık yapmayı kesinlikle kesip işimi ve 'Bağyan' Herbert gibi insanların ne sorunu olduğunu düşünmeye devam edeceğim." Jefferson cebinden kitabını çıkardı ve lambaya yaklaşıp zorlu bilimsel okumasına başladı.

Jefferson orada bir saat kadar oturup okudu, Melanctha'nın ne demeye çalıştığıyla ilgili tüm dertlerini gerçekten tamamen unutmıştı. Sonra "Bağyan" Herbert nefes almakta zorluk çekti. Uyandığında zorlukla nefes alıyordu. Dr. Campbell yanına

gitti ve ona yardımcı olacak bir şeyler verdi. Melanctha diğer odadan çıkageldi ve doktorun ona söylediği şeyleri yaptı. İkisi beraber “Bağyan” Herbert’in rahatlamasını sağladılar, bir süre sonra kadın tekrar derin uykusuna daldı.

Dr. Campbell oturduğu basamağa döndü. Melanctha gelip bir süre onun yanında dikildi, sonra oturdu ve kitap okuyuşunu izledi. Çok geçmeden konuşmaya başladılar. Jeff Campbell belki de her şeyin tamamen farklı olduğunu düşünmeye başladı. Belki de Melanctha’yla aralarındaki şey sadece bir oyun değildi. Her halükârda yanında olmasından çok memnundu. Melanctha’ya okuduğu kitaptan bahsetmeye başladı.

Melanctha’nın soruları her zaman zekiceydi. Jefferson, onun aklının iyi çalıştığını artık çok iyi biliyordu. Orada beraber otururken çok güzel zaman geçiriyorlardı. Sonra tekrar sessizleşmeye başladılar.

“Geri gelip benimle konuşmanız kesinlikle büyük bir iyilik Bayan Melanctha,” dedi Jefferson sonunda, zira artık Melanctha’nın oyun oynamadığından neredeyse emindi. Melanctha gerçekten de iyi bir kadındı, iyi çalışan bir aklı vardı, gerçek, güçlü bir tatlılığa sahipti, ona gerçekten bir şeyler öğretebilirdi. “Ah, sizinle konuşmayı çok seviyorum Dr. Campbell,” diye yanıtladı Melanctha. “Hem siz sadece dürüst davranıyordunuz, bir adamın bana gerçekten dürüst davranmasını daima sevmişimdir.” Sonrasında tekrar sessizleştiler, aralarında sürekli duman tüttüren lambayla öylece oturdular. Melanctha, Dr. Campbell’a doğru eğilmeye başladı, sonra elini iki elinin arasına alıp sıkıca tuttu ama ona hiçbir şey söylemedi. Sonra elini bırakıp biraz daha yaklaştı. Jefferson biraz kıpırdandı

ama hiçbir şey yapmadı. Sonunda Melanctha, “Pekâlâ,” dedi sertçe. “Sadece düşünüyordum,” diye başladı Dr. Campbell yavaşça, “sadece merak ediyordum,” konuşmasına devam etmeye hazırlanıyordu. “Düşünmenizi bir şey hissedecek kadar kısa süreliğine durduramaz mısınız Jeff Campbell?” dedi Melanctha biraz üzgünce. “Bilmiyorum,” dedi Jeff Campbell yavaşça, “Bu konuda pek bir şey bilmiyorum Bayan Melanctha. Hayır, düşünmeyi pek kesmiyorum Bayan Melanctha ve eğer düşünmeyi durdurmadan bir şey hissedemeyeceksem, korkarım ki bu tarz bir hisle pek işim olmayacak Bayan Melanctha. Benim gerçekten pek bir şey hissetmememle ilgili endişelenmeyin Bayan Melanctha. Ben kesinlikle hissettiğimi düşünüyorum Bayan Melanctha, bunu, düşünmeyi nasıl durduracağımı bilmeden yapsam da.” “Korkarım ki, anlattığınız türden bir hissi pek kıymetli bulmuyorum Dr. Campbell.” “Kesinlikle yanıldığınızı düşünüyorum Bayan Melanctha, siz bana karşı ne hissediyorsanız ben de size karşı o kadarını hissediyorum Bayan Melanctha, tabii ki hissediyorum. Böyle konuştuğunuzda beni tanıdığınızı düşünmüyorum. Beni ne kadar önemsedığınızı bana doğrudan söyleyin Bayan Melanctha.” “Sizi önemsemek mi Jeff Campbell,” dedi Melanctha yavaşça. “Sizi kesinlikle önemsiyorum Jeff Campbell, düşünüp durduğunuzdan daha az ve bilip bilebileceğinizden çok daha fazla.”

Jeff Campbell bunun üzerine durakladı, Melanctha’nın söylemeye çalıştığı şeyin gücüyle sessizleşmişti. Uzun bir süre sessizce orada oturdular. “Eee Jeff Campbell,” dedi Melanctha. “Ah,” dedi Dr. Campbell biraz kırırdanarak, sonra uzun bir süre sessiz kaldılar. “Bana söyleyecek hiçbir şeyin yok mu Jeff

Campbell?” diye sordu Melanctha. “Şey tabii, biraz önce birbirimize ne diyorduk. Görüyorsun ya Bayan Melanctha ben çok sakın, ağırdan alan bir adamım, bana söylediğin tüm bu şeylerle ne kastettiğini tam anlamıyla bildiğimden hiç emin olamıyorum. Ama senden çok hoşlanıyorum Bayan Melanctha ve içinde çok iyi şeyler barındırdığından gayet eminim. Buna inanıyorsun değil mi, Bayan Melanctha?” “Evet, bu söylediğine inanıyorum, Jeff Campbell,” dedi Melanctha, sonra sessizleşti, bu kez sessizliğinde büyük bir üzüntü vardı. “Sanırım gidip tekrar uzanacağım, Dr. Campbell,” dedi. “Beni bırakma Bayan Melanctha,” dedi Jeff Campbell hızlıca. “Neden, benden ne istiyorsun Jeff Campbell?” diye sordu Melanctha. “Şey,” dedi Jeff Campbell yavaşça, “sadece seninle konuşmaya devam etmek istiyorum. Seninle her türlü şeyi konuşmayı kesinlikle çok seviyorum. Bunu kesinlikle biliyorsun, Bayan Melanctha.” “Sanırım gidip tekrar uzanacağım, seni düşüncelerinle baş başa bırakacağım,” dedi Melanctha kibarca. “Bu gece gerçekten çok yoruldum, Dr. Campbell. İyi geceler, umarım güzelce dinlenirsin, Dr. Campbell.” Melanctha iyi geceler dilemek için onun oturduğu yerin başında durdu ve sonra hızlıca ve aniden onu öptü, ardından yine hızlıca uzaklaştı ve Jeff'i orada bıraktı.

Dr. Campbell orada sessizce oturdu, çok az düşünüyor ve ara sıra bir şeyler hissetmeye başlıyordu, sabah olana dek yalnız başınaydı, sonra hastanın yanına gitti, Melanctha ona yardım etti, “Bağyan” Herbert'ın ölümünü kolaylaştırdı. “Bağyan” Herbert sabah ona kadar dayandı, sonra yavaşça ve çok acı çekmeden ölüp gitti. Jeff Campbell annesinin ölümünü kolay-

laştırmak için son ana dek Melanctha'yla kaldı. Her şey bittiğinde, işleri düzenlemekte Melanctha'ya yardımcı olması için siyahî komşu kadını çağırdı, sonra diğer hastalarına bakmak için gitti. Kısa süre sonra, Melanctha'ya geri döndü. Annesinin cenazesi için yardımcı oldu. Bunun ardından, Melanctha iyi niyetli komşu kadınla yaşamaya başladı. Melanctha, Jeff Campbell'ı hâlâ sık sık görüyordu. Aralarındaki şey çok güçlü bir hal almaya başlamıştı.

Melanctha artık yanında Jeff Campbell olmadan asla gezinmiyordu. Bazen ikisi beraber geziniyorlardı. Jeff Campbell, sürekli düşünüp durduğu şeyleri onunla konuşmaktan vazgeçmemişti. Beraberlerken, Melanctha artık o kadar çok konuşmuyordu. Konuşmamasıyla ilgili Jeff Campbell ona ara sıra sataşıyordu. "Hem Jane Harden ve diğerlerinin senin hakkında söylediklerinden hem de ilk tanıştığımızda çok konuştuğundan, gerçekten konuşkan biri olduğunu düşünmüştüm Melanctha. Bana doğruyu söyle Melanctha, neden artık benimle daha fazla konuşmuyorsun, belki ben çok konuştuğum için sana bir şey söyleme fırsatı vermiyorumdur ya da belki beni o kadar çok dinledin ki artık konuşmanın gözünde pek önemi kalmadı. Dürüst ol Melanctha, neden benimle daha fazla konuşmuyorsun." "Nedenini çok iyi biliyorsun Jeff Campbell," dedi Melanctha. "Kesinlikle çok iyi biliyorsun Jeff, benim söylediklerim sana göre pek değerli değil. Sen her şey hakkında benim düşündüğümünden çok daha fazla düşünüyorsun ve benim o konularda söyleyeceklerim senin çok da umurunda olmuyor. Söylediklerimin doğru olduğunu biliyorsun Jeff, her zaman olduğun gibi, ki bu huyunu çok seviyorum, gerçekten

dürüst ol.” Jeff güldü ve sevgiyle ona baktı. “Asla böyle bir şey söyleyemem, haklı değilsin, Melanctha. Görüyorsun ya, sen sadece herkesin senden duymak istediğini düşündüğün şeylerden konuşmayı seviyorsun ve böyle olduğunda Melanctha, dürüst olmak gerekirse, seni dinlemek pek de umurumda olmuyor ama bazen gerçekten düşündüğün bir şey söylüyorsun ve o zaman seni dinlemeyi çok seviyorum.” Melanctha o güçlü tatlılığıyla gülümsedi, gücünü derinden hissediyordu. “Birinden gerçekten hoşlandığımda kesinlikle çok konuşmam, Jeff. Görüyorsun ya, bir kadının gerçekten ne hissettiği hakkında konuşması pek bir işe yaramıyor. Gerçekten hissetmeye başladığında böyle şeyleri gittikçe daha iyi görüyorsun, Jeff. O zaman, konuşmaya her zaman hazır olmuyorsun. Göreceksin Jeff, söylediklerim doğru çıkacak.” “Hep haksız olduğunu söyleyemem, Melanctha,” dedi Jeff Campbell. “Belki benim düşüncem dediğim şey gerçekten o kadar da ufuk açıcı bir şey değildir. Bana gerçekten bir şeyler söylediğinde, bundan böyle asla haksız olduğunu söylemeyeceğim, Melanctha. Belki ne kastettiğini gerçekten anlarsam her şeyin çok farklı olduğunu görürüm.” “Bana karşı hep çok tatlı ve iyisin, Jeff Campbell,” dedi Melanctha. “Sana karşı kesinlikle iyi değilim, Melanctha. Seni konuşmalarım ile sürekli sıkıyorum ama senden gerçekten çok hoşlanıyorum Melanctha.” “Ben de senden hoşlanıyorum, Jeff Campbell, sen benim için anne, baba, kardeş, çocuk, her şeysin. Bana karşı ne kadar iyi olduğunla ilgili daha fazlasını söyleyemem, Jeff Campbell, seninle tanışmadan önce, çirkin şeyler yapmayan, iyi bir erkek tanıımıyordum, Jeff Campbell. Görüşürüz Jeff, işlerin bittiğinde yarın gelip beni gör.” “Tabii,

Melanctha, bunu yapacağımı biliyorsun,” dedi Jeff Campbell ve sonra uzaklaşarak onun yanından ayrıldı.

Bu aylar, Jeff Campbell için belirsiz zamanlardı. Melanctha'yı gerçekten ne kadar tanıdığından hiç emin olamıyordu. Artık onu uzun uzun ve çok sık görüyordu. Ondan gittikçe daha fazla hoşlanıyordu. Gelgelelim, yine de onu çok iyi tanıyormuş gibi gelmiyordu. Onun içindeki iyiliğe her daim güvenebilirmiş gibi hissetmeye başlıyordu. Ama yine de, gerçekten onun hakkında o kadar emin olamıyordu. Melanctha'nın, onun hakkında emin olamamasına neden olan huyları vardı, yine de ona karşı hisleri çok artmıştı. Tüm bunlar hakkında gerçek kelimelerle düşünmüyordu artık. Bunun kendi içinde bir kavgayla çözümlenmesine izin veriyordu. İçinde sürekli devam eden bu kavgada artık taraf tutmuyordu.

Jeff artık Melanctha'yla olmayı çok seviyor, ama yine de onun yanına gitmekten nefret ediyordu. Her nedense ona giderken her zaman korkuyordu, yine de bir korkak olmayacağına kesin karar vermişti. Onun yanındayken bu korkuyu hiç hissetmiyordu. O zamanlarda daima dürüst ve yan yanalar dı. Ne var ki yanına her gittiğinde, onu Melanctha'dan biraz daha uzun süre uzak tutabilecek herhangi bir şey olmasını istiyordu.

Tüm bu aylar, Jeff Campbell için çok belirsiz zamanlardı. Gerçekten ne istediğini bilmiyordu. Melanctha'nın ne istediğini de bilmiyordu, bundan fazlasıyla emindi. Jeff Campbell bütün hayatı boyunca insanlarla olmayı sevmişti, bütün hayatı boyunca düşünmeyi de sevmişti, gelgelelim Jeff Campbell hâlâ büyük bir çocuktü ve daha önce bu tuhaf hisse hiç kapılmamıştı.

O gece, işlerini bitirip Melanctha'yı göreceği zaman, bulabildiği ve onu alıkoyacak herkesle konuştu, bu yüzden, Melanctha'nın onu beklediği eve nihayet vardığında saat çok geçti.

Jeff, Melanctha'nın onu beklediği yere girdi, şapkasını ve ağır paltosunu çıkardı, ardından bir sandalye çekip ateşin yanına oturdu. O gece çok soğuktu, Jeff oraya oturdu ve ellerini ovuşturup ısıtmaya çalıştı. Melanctha'ya sadece, "Nasılsın?" dedi, henüz onunla konuşmaya başlamamıştı. Melanctha orada, ateşin yanında sessizce oturdu. Sıcaklık, soluk sarı ve çekici yüzüne hoş, pembe bir parlaklık veriyordu. Melanctha alçak bir sandalyede oturuyordu, güçlü hislerini göstermeye her daim hazır olan uzun, titreyen parmakları, sakince kucağında duruyordu. Melanctha, Jeff Campbell'ı beklemekten çok yorulmuştu. Orada sessizce, sadece izleyerek oturdu. Jeff zinde, koyu tenli, sağlıklı, neşeli bir zenciydi. Elleri sağlam, merhametli ve heyecansızdı. Büyük elleriyle, kadınlara hep bir ağabey gibi dokunurdu. Güney ışıkları gibi, her daim sıcak engin bir ışık yayıyordu. Onun hakkında gizemli olan bir şey yoktu. Açıktı, hoştu, neşeliydi ve bir zamanlar Melanctha'nın istediği gibi, gerçekten anlamak istiyordu.

O akşam orada, hoş ateşle kendini ısıtarak sandalyesinde oturdu, uzun bir süre sessiz kaldı. Onu izleyen Melanctha'ya bakmadı. Orada oturup sadece ateşe baktı. Koyu renkli, dürüst yüzü ilk başta gülümsüyor, gülümsemesine yardımcı olsun diye siyah-kahverengi elinin tersini ağzına sürüyordu. Sonra düşünmeye başladı, düşünmesine yardımcı olması için kaşlarını çattı, başını sertçe ovaladı. Sonra tekrar gülümsedi, ama bu gülümseme artık küçümsemeye dönüşmenin eşiğinde

geziyordu. Gülümseyişi gitgide daha da değişti, sonra yüzüne derin bir mutsuzluk, bir iğrenmişlik hissi yerleşti. şimdi yüzü daha karanlıktı, gülümseyişi acımasızdı, bakışlarını ateşten çevirmeden, fazlasıyla gerilmiş olan Melanctha'yla konuşmaya başladı.

“Melanctha Herbert,” diye başladı Jeff Campbell, “seni tanıdığım bunca zamandan sonra hakkında gerçekten çok az şey biliyorum. Görüyorsun ya Melanctha, ben böyleyim,” Jeff düşünceyle kaşlarını çatmış, odaklanmış bir halde ateşe bakıyordu, “görüyorsun ya şu an böyle olduğuna inanıyorum, Melanctha. Bazen eşi benzeri olmayan bir kız gibi geliyorsun, bazen de bambaşka bir kız gibisin, bu iki kız kesinlikle birbirlerinden çok farklılar, senin bu ikisini de barındırmana bir anlam veremiyorum. Bu ikisinin kesinlikle birbirleriyle ilgileri varmış gibi görünmüyor. Bazen asla güvenemeyeceğim bir kız gibi geliyorsun, öyle acımasız bir kahkahan var ki resmen takırıyor ve tavırların kötüleşiyor, onları içten yaptığına inanmıyorum, ama yine de bunları sende kesinlikle sık görüyorum, annenin ve Jane Harden'ın sende gördüğü bu, senin yanına gelmekten bu kadar nefret etmeme neden olan da bu. Ve sonra Melanctha, bazen kesinlikle tamamen farklı bir varlıksın, o zamanlar içinde kesinlikle gerçek güzelliğe benzeyen bir şey ortaya çıkıyor. Bunun nasıl tatlı bir şey olduğunu kesinlikle anlatamam, Melanctha. Bu yönün ortaya çıktığında, gerçek bir tatlılığın var gibi geliyor, saf bir çiçekten daha harika bir tatlılık, gün ışığından daha hassas bir nezaket, yaz gelmiş gibi hissettiren bir zarafet, her şeyi baştan yaratan bir anlayış biçimi, işte tüm bunlar, sürdüğü kısa süre boyunca kesinlikle

gerçek görünüyor, zira o kısa sürede bunu kesinlikle görebiliyorum ve bu, bana kesinlikle yeni bir dinim varmış gibi bir his veriyor. Ben böyle bir hisle dolup taşmışken, tamamen farklı o kız çıkıveriyor ve senin aslında o olman daha mümkün görünüyor, sonra ben sana gelmekten fena halde korkuyorum ve kesinlikle sana güvenebileceğimi hissetmiyorum. Ayrıca senin hakkında kesinlikle hiçbir şey bilmiyorum, hangisinin gerçek Melanctha Herbert olduğunu kesinlikle bilmiyorum ve seninle kesinlikle bir daha konuşmak istediğimi sanmıyorum. Bana doğruyu söyle Melanctha, yalnız olduğunda, gerçek ve dürüst olduğunda hangisi sensin? Söyle bana Melanctha, çünkü bunu kesinlikle bilmek istiyorum.”

Melanctha ona cevap vermedi, Jeff kısa bir süre sonra, ona bakmadan konuşmasına devam etti. “Ayrıca Melanctha, bazen gerçekten biraz zalim görünüyorsun, insanların acı çekmesi ya da dertleri umurunda değilmiş gibi, sendeki bu sert şey beni bazen gerçekten geriyor, ‘Bağyan’ Herbert’la olduğun zamanlardaki gibi. Elbette bir kadının yapabileceği her şeyi yaptın Melanctha, bu işleri daha iyi yapan birini kesinlikle görmedim, yine de nasıl söyleyeceğimi bilmiyorum Melanctha, ama verdiğin his son derece şefkatsiz bir şeyler barındırıyordu, iyi insanlarda görmeye alıştığım histen çok farklı, Jane Harden ve ‘Bağyan’ Herbert’ın konuşmaya yetecek kadar güç bulduklarında söyledikleri gibiydin, yine de Melanctha, her nasılsa sana gerçekten çok yakın hissediyorum ve içinde kesinlikle son derece harika, güçlü bir tatlılık var. Kesinlikle bilmek istiyorum Melanctha, korkmam gereken bir şey var mı? Bir zamanlar, kadınlar hakkında bir şeyler bildiğimi sanırdım

Melanctha. Artık kesinlikle şunu söyleyebilirim ki, ben senin hakkında hiçbir şeyi tam olarak bilmiyorum Melanctha, üstelik uzun zamandır yanındayım, birçok kez saatler boyunca seninleydim ve seninle olmayı inanılmaz derecede çok seviyorum, düşündüğüm her şeyi sana söyleyebiliyorum. Kesinlikle daha anlayışlı olmayı diliyorum, Melanctha. Bunu kesinlikle istiyorum, Melanctha.”

Jeff durdu ve ateşe öncekinden daha da sert baktı. Yüzündeki düşünceli ifade kayboldu ve içindeki her şeyi tekrar gözden geçirmiş ve düşündüklerinden iğrenmiş bir hal aldı. Uzun bir süre orada sessizce oturdu, sonra yavaşça, her nasılsa aniden yanındaki Melanctha Herbert’in titrediğini ve tüm bunların ağırlına gittiğini fark etti. “Ah, Melanctha,” diye bağırdı Jeff Campbell, yerinden kalkıp kollarını bir ağabey gibi ona sardı. “Buna dayanabileceğim kadar dayandım, Jeff,” diye hıçkırdı Melanctha, sonra kendini mutsuzluğuna bıraktı, “sana memnuniyet verecek her şeyi söylemene müsaade etmeye hazırdım, Jeff. Hakkımda istediğin her şeyi söyleyebilirdin, Jeff, dayanmaya çalışacaktım, sen kesinlikle memnun ol diye, Jeff, ama bana karşı çok acımasız davrandın. Bir kadına ne kadar acı çektirebileceğini denerken, o kadına arada bir rahat vermelisin, Jeff. Hiçbirimiz buna sürekli katlanamayız, Jeff. Ben kesinlikle elimden geldiğince dayandım, sen memnun ol diye, ama ben... ah, Jeff, bu akşam çok ileri gittin Jeff. Biraz daha devam etsen bir dakika daha dayanamazdım, Jeff. Bir kadının gerçekten nasıl olduğunu öğrenmek istediğinde, asla bu kadar acımasız olmamalıydın Jeff, ne kadar dayanabileceğini hiç düşünmeden, her zaman yaptığın gibi sert davranmamalıydın, Jeff.” “Ah,

Melanctha,” diye bağırdı Jeff Campbell korkuyla. Sonrasında ona karşı çok şefkat gösterdi, onu yatıştırırken iyi, güçlü, nazik bir ağabey gibiydi. “Ah Melanctha, tatlım, biraz önce söylediklerinle ne kastettiğini kesinlikle anlamıyorum. Ah Melanctha, zavalılık, sana gerçekten acı çektirdiğimin farkında olduğuma inanmış olamazsın. Ah Melanctha, benim bir Kızılderili gibi davranabileceğimi düşündüysen benden nasıl hoşlanabilirsin?” “Bilemedim işte, Jeff,” dedi Melanctha ona sokulurken, “benimle ne yapmak istediğini kesinlikle hiçbir zaman anlamasam da istediğin her şeyi yapmanı istedim, senin için daha anlayışlı olabilmek için. Buna dayanmayı gerçekten fena halde denedim, Jeff, böylece benimle ne istersen yapabilecektin.” “Aman Tanrım, Melanctha!” diye bağırdı Jeff Campbell. “Senin hakkında gerçekten hiçbir şey bilmiyorum, Melanctha, zavalılık.” Jeff onu yakınına çekti. “Ama artık sana daha da hayranım ve çok daha fazla güveniyorum, Melanctha. Kesinlikle böyle, söylediğim şeylerle seni incittiğimi kesinlikle hiç düşünmedim, Melanctha. Melanctha, zavallı, tatlı, titrek bebek, iyi ol, Melanctha. Seni böyle incittiğim için ne kadar üzülüğümü anlatamam, Melanctha. Seni incitmek istemediğimi göstermek için yapabileceğim her şeyi yaparım, Melanctha.” “Biliyorum, biliyorum,” diye mırıldandı Melanctha ona sarılarak. “Senin iyi bir adam olduğunu biliyorum, Jeff. Her ne kadar beni incitebilecek olsan da bunu hep biliyordum.” “Nasıl böyle düşünebildiğini kesinlikle anlamıyorum, Melanctha, hem de sırf seni incitmek için bu kadar uğraştığımı düşünmüşken.” “Şşş, sen sadece mükemmel, koca bir çocuksun, Jeff Campbell, henüz gerçek acı hakkında hiçbir şey bilmiyorsun,” dedi Melanctha

ağlamasının ardından ona gülümseyerek. “Görüyorsun ya Jeff, gerçekten iyi tanıdığım ve saygı duymaya devam ettiğim kimse yoktu hayatımda, seni tanıyana kadar.” “Bunu kesinlikle anlamıyorum, Melanctha. Diğer siyahilerin çoğundan daha iyi biri değilim. Sadece benden önce tanıştıklarıyla şansın yaver gitmemiş, o kadar, Melanctha. Ben kesinlikle o kadar iyi değilim, Melanctha.” “Şşş, Jeff, ne olduğun hakkında en ufak şey bilmiyorsun,” dedi Melanctha. “Belki de haklısındır, Melanctha.” Jefferson iç çekti ve sonra gülümsedi, sonra uzun bir süre beraberce sessiz kaldılar, ardından biraz daha nezaket gösterisi ve sonra vakit geç oldu, Jeff onun yanından ayrıldı.

Jeff Campbell, tüm bu aylar boyunca, iyi annesine Melanctha Herbert hakkında hiçbir şey anlatmamıştı. Her nasılsa, onu bu kadar sık görmesini hep kendine saklamıştı. Melanctha da onunla hiçbir arkadaşını tanıştırmamıştı. Bu kadar çok beraber olmaları bir sırmaş gibi davranıyorlardı, ama aslında durumu onlar için zorlaştıracak kimse yoktu. Jeff Campbell nasıl olup da böyle gizli kaldıklarını gerçekten bilmiyordu. Bunun Melanctha’nın istediği bir şey olup olmadığını bilmiyordu. Jeff onunla bu konuda hiç konuşmamıştı. Sanki bu kadar çok görüştüklerini kimsenin bilmemesi gerektiği hususunda karşılıklı anlaşılmıştı. Sanki daima yalnız görüşmeleri aralarında kararlaştırılmıştı, böylece birbirleriyle konuşurken ne kastettiklerini beraberce çözebileceklerdi.

Jefferson, Melanctha’ya sık sık iyi annesinden bahsediyordu. Melanctha’nın onunla tanışmak isteyip istemediğini hiç sormadı. Jefferson neden her şeyin böyle gizli olduğunu hiçbir zaman tam olarak anlamıyordu. Melanctha’nın gerçekten

ne istediğini hiç bilmiyordu. Günler boyunca, doğası gereği, Melanctha'nın neyi istediğini hissederek gibi olduysa onu yaptı. Böylece yalnız kalmaya ve çokça zaman geçirmeye devam ettiler ve şimdi bahar gelmişti, dışarıda gezebilecekleri bir sürü yer vardı.

Artık mutlu oldukları pek çok gün oluyordu. Jeff her gün Melanctha'dan daha da hoşlandığını fark ediyordu. Ve tabii, içinde gerçek, derin hisler barındırmaya başlıyordu. Hâlâ içindekileri Melanctha'ya dökmeyi, her şeyin ona ne kadar güzel geldiğini, onunla olmayı nasıl sevdiğini, ona her şeyi anlatmayı seviyordu. Bir gün, Jeff'in ayarladığı üzere pazar günü dışarı çıkacak, muhteşem tarlalarda mutlu, uzun bir gün geçirecek, tüm gün boyunca yalnız olacaklardı. Bir gün öncesinde Jeff, Jane Harden'ı görmeye gitti.

Jane Harden neredeyse bütün gün çok hastaydı ve Jeff Campbell onu iyileştirmek için elinden geleni yaptı. Bir süre sonra Jane biraz rahatladı ve ardından Jeff'le Melanctha hakkında konuşmaya başladı. Jane, Jeff'in Melanctha'yı ne kadar sık gördüğünü bilmiyordu. Jane bugünlerde Melanctha'yı hiç görmüyordu. Jane, Melanctha'yla ilk tanıştığı zamanlardan konuşmaya başladı. Jane, Melanctha'nın o günlerde ufkunun ne kadar dar olduğunu anlatmaya başladı. O zamanlar gençti ve akli iyi çalışıyordu. Jane Harden asla Melanctha'nın iyi çalışan bir akli olmadığını söylemezdi, gelgelelim o günlerde Melanctha'nın ufku gerçekten de pek geniş değildi. Jane, Melanctha'yı her anlamda nasıl eğittiğini Jeff Campbell'a açıklamaya başladı. Sonra Melanctha'nın öğrenmeye ne kadar hevesli olduğunu açıklamaya başladı. Nasıl gezindiklerini anlatmaya başladı.

Sonra Jane, Melanctha'nın bir zamanlar onu, Jane Harden'ı nasıl sevdiğini anlatmaya başladı. Jeff'e, Melanctha'nın ona karşı sergilediği bütün kötü yönlerini anlatmaya başladı. Jane, Melanctha'nın onu terk ettikten sonra hayatına nasıl devam ettiği konusunda bildiği her şeyi anlatmaya başladı. Jane farklı farklı adamları, beyazları, siyahileri anlatmaya başladı; Melanctha bu konuda seçici değildi, konuşmasının arasında "Melanctha kötü biri olduğundan değil," dedi, hem Melanctha'nın akli iyi çalışıyordu, Jane Harden asla onun iyi çalışan bir akli olmadığını söyleyemezdi, ne var ki Melanctha, Jane'in ona öğrettiği her şeyi kullanmak istiyordu, bu yüzden durmadan öğrenmek istiyordu.

Jane, Jeff Campbell'ın her şeyi daha net görmesini sağlamaya başlamıştı. Jane Harden, tüm bu konuşmayla gerçekten ne yaptığının bilincinde değildi. Jane, Jeff'in ne hissettiğini bilmiyordu. Jane konuşurken daima dürüsttü ve o an Melanctha Herbert'la geçirdiği eski günleri hakkında konuşmaya başlayıvermişti. Jeff, Jane'in söylediği her şeyin doğru olduğunu çok iyi biliyordu. Jeff Campbell şimdi açıkça görmeye başlıyordu. Kendini çok kötü, hasta hissediyordu. Melanctha'nın henüz ona öğretmediği birçok şey biliyordu artık. Çok kötü hissediyordu, kalbi buruktu, Melanctha ona kesinlikle çok çirkin görünüyordu. Jeff sonunda derin hislere sahip olmanın ne demek olduğunu anlamaya başlıyordu. Biraz daha Jane Harden'la ilgilendi, ardından diğer hastalarına, sonra da evine gitti, oturdu ve nihayet düşünmeyi bıraktı. Çok kötüydü, kalbi buruktu. Çok yorgundu, tüm dünya ona bunaltıcı geliyordu, sonunda artık gerçekten ne hissettiğini çok iyi biliyordu. Canının

böyle acımasından biliyordu. Sonunda gerçekten anlamaya başladığını çok iyi biliyordu. Ertesi güne, bahar tarlalarında Melanctha'yla yapayalnız geçirecekleri, uzun ve mutlu bir gezinti ayarlamıştı. Ona bir not yazıp gidemeyeceğini söyledi, kötü durumda bir hastası vardı ve onunla kalmalıydı. Ondan sonraki üç gün Melanctha'ya bir haber göndermedi. Tüm bu günler boyunca çok hastaydı, kalbi buruktu, en azından derin hislere sahip olmanın ne demek olduğunu öğrendiğini artık çok iyi biliyordu.

Sonunda bir gün Melanctha'dan mektup aldı. "Bana ne yapmaya çalıştığını kesinlikle anlamıyorum Jeff Campbell," diye yazmıştı Melanctha Herbert. "Bunca gündür neden yanımda olmadığını kesinlikle anlamıyorum Jeff Campbell, ama bunun kesinlikle iyi olmak için seçtiğin tuhaf huylardan biri olduğunu ve yaptıklarından birden pişmanlık duyduğunu sanıyorum. İyi olmak için seçtiğin yola bayıldığımı söyleyemeyeceğim, Jeff Campbell. Üzgünüm, ama bu davranış şekline artık dayanamayacağım Dr. Campbell. İnsanlarla bir arada olmak konusunda yeterince iyi olduğumu düşünmüşsün gibi davranıp, sonra sanki kötü biriymişim de benden hep nefret ediyormuşsun gibi hareket etmene artık kesinlikle dayanamıyorum. Gerçekten, korkarım ki Dr. Campbell, artık buna dayanamayacağım. Böyle sürekli değişmene artık kesinlikle katlanamam. Gerçekten, korkarım ki Dr. Campbell, seni sürekli yanında olacak derecede önemseyen birini hak etmiyorsun. Gerçekten, korkarım ki Dr. Campbell, artık seni gerçekten görmeyi hiç istemiyorum. Elveda Dr. Campbell, dilerim ki gerçekten hep mutlu olursun."

Jeff Campbell bu mektubu okumayı bitirince, odasında sessizce uzun bir süre oturdu. Kıpırdamadan oturuyordu, başta çok sinirliydi. Sanki isteyerek acı çekmenin ne demek olduğunu kendi bilmiyormuş gibi. Melanctha'nın gerçekten ne istediğini hiç bilmezken onunla kalmak için çok gayret etmemiş gibi. Öfkeli olmakta çok haklı olduğunu biliyordu, gerçekten bir korkak olmadığını biliyordu. Melanctha, Jeff'e göre affetmesi çok zor olan birçok şey yapmıştı, biliyordu. Jeff, nazik olmak, güvenmek ve sadık kalmak için elinden gelenin en iyisini yaptığını çok iyi biliyordu ve şimdi... Sonra Jeff aniden, bir gece Melanctha'nın acı çekerken ne kadar güçlü olduğunu hatırladı, ondaki tatlılığın kendine geri döndüğünü hissetti, ardından onu gerçekten her zaman affedeceğini, gerçekten onu incittiği için çok üzgün olduğunu ve hemen ona gidip onu rahatlatmak istediğini anladı. Jeff, Jane Harden'ın Melanctha ve onun kötü huyları hakkında kendisine anlattığı şeylerin doğru olduğunu çok iyi biliyordu ama yine de fena halde Melanctha'yla beraber olmak istiyordu. Belki ona gerçekten daha iyi anlamayı öğretirdi. Belki o ona her şeyin nasıl doğru olabileceğini ve Jeff'in ona inanıp güvenmekte nasıl haklı olabileceğini öğretirdi.

Jeff oturdu ve cevaplamaya başladı. "Sevgili Melanctha," diye yazdı. "Bana yazdığın ve az önce okuduğum mektupta her şeyi doğru anladığını kesinlikle düşünmüyorum. Sana gerçekten her zaman inanmak ve güvenmek için çektiklerim konusunda adil veya anlayışlı olduğunu kesinlikle düşünmüyorum. Benim gibi düşünen bir adam için, çok sık çok kötü şeyler yaptığını düşünmemenin ne kadar zor olduğunu hatırlamakta her zaman adil olduğunu kesinlikle düşünmüyorum.

Mektubunu aldığımda çok sinirlenmekte haksız olduğumu kesinlikle düşünmüyorum, Melanctha. Şunu çok iyi biliyorum ki Melanctha, ben seninleyken hiçbir zaman bir korkak olmadım. Bu benim için çok zor ve öyle olmadığını da söylemedim, benim için anlayışlı olmak ve senin gerçekten ne istediğini anlamak, bana söylediğin şeylerle ne kastettiğini kavramak zor. Yönlendirdiğin yolu takip ederken gösterdiğim yavaşlığa dayanmanın senin için çok zor olmadığını söylemiyorum. Biliyorsun Melanctha, seni incittiğimde içim çok fena acıyor, ne var ki sana karşı her zaman gerçekten dürüst olmalıyım. Seninle olmanın benim için başka bir yolu yok, senin peşinden yeterince hızlı gelemediğimde, bunun benim de canımı yaktığını çok iyi biliyorum. Sana karşı bir korkak olmak istemiyorum Melanctha, kastetmediğim şeyler söylemek istemiyorum. Eğer dürüst olmamı istemiyorsan Melanctha, seninle asla konuşmam, bu durumda sen de beni bir daha görmek istemediğini söylemekle haklısın, ama sana karşı her zaman hissettiğim şeyi biraz olsun biliyorsan, Melanctha, senin hakkında doğru düşünmeye ve hissetmeye çalıştığımı birazcık biliyorsan, gelip seni görmekten ve tekrar başlamaktan memnuniyet duyarım. Seni son gördüğümden beri Melanctha, bütün bu hafta boyunca ne kadar kötü olduğumla ilgili bir şey söylemeyeceğim, Melanctha. Böyle şeyleri tekrar tekrar konuşmak hiçbir zaman işe yaramıyor. Tek bildiğim, sana karşı elimden geleni yaptığım Melanctha, sadece dürüst olduğumu ve senin bana gösterdiğin yollarda kendime uygun olacak hızda ilerlediğimi söyleyebilirim. Bu yüzden sürekli değişmemle ilgili daha fazla saçmalama, Melanctha. Ben değişmiyorum, bana doğru ve dürüst

gelen şeyi yapmak zorundayım, sana asla bundan farklı bir şey söylemedim, her zaman böyle yapacağımı çok iyi biliyorsun. Eğer gelip yarın seni görmemi ve beraber dışarı çıkmayı istersen çok memnun olurum Melanctha. Ne yapmamı istersin, bana hemen haber ver, Melanctha.

En derin saygılarımla,
Jefferson Campbell”

“Lütfen buraya gel, Jeff,” yazdı Melanctha cevap olarak. Jeff, ona gitmekten ne kadar memnun olsa da yavaşça gitti. Melanctha izlediği yerden onu görünce hızla yanına geldi. Beraberce eve girdiler. Beraber olmaktan çok memnunlardı. Birbirlerine çok iyi davranıyorlardı.

“Bu sefer neredeyse gerçekten, artık seni görmeye gelmemi istemediğini düşünmüştüm, Melanctha,” dedi Jeff Campbell, birbirleriyle konuşmaya başladıklarında. “Bana gerçekten de belki bu sefer her şeyin, birlikteliğimizin bittiğini düşündürdün Melanctha, çok kızgın ve üzgündüm, Melanctha.”

“Bana karşı kesinlikle çok kötüydün, Jeff Campbell,” dedi Melanctha sevgiyle.

“Artık haksız olduğunu söylemiyorum kesinlikle, Melanctha,” diye yanıtladı Jeff, neşeli kahkahasını atmaya fazlasıyla hazır halde, “artık bunu söylemem, Melanctha, ama yine de gerçekten, belki de sana ihtiyacın olduğundan daha kötü davranmamışımdır Melanctha.”

Jeff, Melanctha’yı kollarına aldı ve öptü. İç çektikten sonra sessizleşti. “Eee, Melanctha,” dedi sonunda, biraz daha gülerek, “eee, Melanctha, asla öyle olmadığını söyleyemezsin, gerçekten iyi arkadaşsak, asla hayır diyemezsin. Bu yolda birleşmek için

gerçekten çok çalıştık, o yüzden bunu kesinlikle hak etmiş olacağız, tabii bir gün gerçekten elde edersek.” “Gerçekten çok çalıştık, Jeff, söylediğin şeyin doğru olmadığını düşünmüyorum,” dedi Melanctha. “Başıma açtığın tüm dertlerle bitap düşmüşken bunu asla inkâr edemem, Jeff, seni kötü çocuk Jeff,” deyip gülümsedi, iç çekti ve sonra sessizleşti.

En sonunda Jeff’in gitmesi gerekti. Uzun bir süre basamaklarda durup birbirlerine veda etmeye çalıştılar. En sonunda, Jeff zorla vedalaştı. En sonunda, zorla merdivenlerden inip uzaklaştı.

Geçen sefer Jane Harden yüzünden kaybettikleri uzun, mutlu gezintiyi gelecek pazara ayarladılar. Melanctha, Jane Harden’ın konuşması hakkında henüz bir şey duymamıştı tabii.

Jeff artık Melanctha’yı her gün görüyordu. Jeff’in içinde bütün bu süre boyunca bir kararsızlık vardı, çünkü neredeyse Melanctha’yı terk etmek istemesine neden olan şeyi ona henüz anlatmamıştı. Jeff, bunu Melanctha’ya anlatmamasının kendisine göre doğru olmadığını biliyordu. Ancak dürüst olup ona gerçekten anlattığında aralarında gerçek bir huzur sağlanabilecekti, biliyordu. O uzun pazar günü, Jeff ona gerçekten anlatacağından emindi.

O gün gezinirken çok mutlulardı. Yanlarında yiyecek bir şeyler götürmüşlerdi. Muhteşem tarlalarda oturdular, mutlulardı; ormanda gezindiler, mutlulardı. Jeff bu şekilde gezinmeyi her zaman sevmişti. Jeff bir şeylerin büyüyüşünü izlemeyi her zaman sevmişti, ağaçlardaki ve yerdeki renkleri seviyordu, nemli toprakta ve üzerine uzanmayı sevdiği çimende bulduğu

ve sürekli aramakla meşgul olduğu, küçük, parlak renkli böcekleri seviyordu. Jeff hareket eden, kımıldayan, rengi, güzelliği ve gerçek bir varlığı olan her şeyi seviyordu.

Jeff bu günü çok sevmiştii. Hâlâ içinde olan derdin varlığını neredeyse unutmuştu. Jeff orada, Melanctha Herbert'la olmayı seviyordu. Jeff'in bulup ona anlattığı her şeyi dinlemesi olsun, tüm bu varlıkların arasında onun neşesini hissetmesi olsun, o an sahip olduklarından farklı bir şey istediğini asla söylememesi olsun, Melanctha ona karşı hep çok anlayışlıydı. Gerçekten gezindikleri bu ilk uzun gün, kesinlikle dolu dolu ve mutlu bir gündü.

İlerleyen saatlerde yorulmuşlardı, Melanctha yere oturdu, Jeff kendini boylu boyunca onun yanına attı. Jeff orada uzandı, sessizdi, sonra onun elini sıkıp öptü ve, "Bana karşı kesinlikle çok iyisin, Melanctha," diye mırıldandı. Melanctha bunu kalbinde hissetti ve cevap vermedi. Jeff uzun süre yukarı doğru bakarak orada uzandı. Üzerinde gördüğü bütün küçük yaprakları sayıyordu. Üzerinden geçen bütün küçük bulutları gözleriyle takip ediyordu. Çok yüksekte uçan, üzerindeki bütün kuşları izledi, tüm bu süre boyunca Jeff, Melanctha'ya ne bildiğini, Jane Harden'ın birkaç hafta önce ona anlattığı şeyleri söylemek zorunda olduğunu biliyordu. Bunu anlatmak zorunda olduğunu içten içe çok iyi biliyordu. Zordu ama Jeff Campbell'a göre, bundan kurtulmanın tek yolu söylemekti, Melanctha'yı gerçekten tanımanın tek yolu, onu tanımak için verdiği tüm mücadeleyi ona anlatmaktı, ona anlatacağı ki Jeff'in derdini daha iyi anlamasına yardım edebilsin, ona yardım etsin ki bir daha Melanctha'dan hiçbir şekilde şüphelenmesin.

Jeff orada uzun bir süre yattı, sessizce, sürekli yukarı doğru bakarak, o anda Melanctha'ya çok yakın hissederek. Sonra biraz ona doğru döndü, daha güçlü hissetmek için ellerini ellerine alıp yakınına çekti, ardından yavaşça –zira kelimeler ona çok zor geliyordu– onunla bu konuşmayı yapmaya başladı.

“Melanctha,” diye başladı Jeff yavaşça, “Melanctha, geçen hafta neden gittiğimi ve neredeyse seni bir daha görme şansımı kaybedeceğimi anlatmamış olmamı doğru bulmuyorum. Jane Harden hastaydı, ona bakmak için evine gittim. Senin hakkında bildiği her şeyi anlatmaya başladı. Benim seni ne kadar yakından tanıdığımı bilmiyordu. Ona, konuşmaya devam etmemesini söylemedim. Bana senin hakkında her şeyi anlatırken onu dinledim. Bana anlattığı şeyleri dinlemek gerçekten çok zordu. Senin hakkında söylediği her şeyin doğru olduğunu biliyordum. Özgür davrandığını biliyordum, Melanctha, siyahilerde görmekten nefret ettiğim o heyecanı tatmayı sevdiğini biliyordum. Tabii Jane Harden'ın söylediklerini duyana kadar bu kadar kötü şeyler yaptığını bilmiyordum, Melanctha. Jane Harden bana anlattığında hasta oldum, Melanctha. Belki sana güvenmemekle hata ettim, Melanctha ama bu benim için işleri çok çirkinleştirdi. Sana karşı dürüst olmaya çalışıyorum, Melanctha, olmamı istediğin gibi.”

Melanctha ellerini Jeff Campbell'dan çekti. Orada öylece oturuyordu, öfkesinde derin bir küçümseme vardı.

“Baştan aşağı bencil biri olmasaydın, Jeff Campbell, bana böyle şeyler söylemek zorunda olmamaya özen gösterirdin.”

Jeff bir süre sessiz kaldı, cevap vermeden önce bekledi. Onu tutan Melanctha'nın sözlerindeki güç değildi, zira buna

cevabı vardı; onu tutan şey, Melanctha'yı dolduran ruh halindeki güçtü, buna bir cevabı yoktu. En sonunda, yavaşça gelen kavga etme hissiyle bu etkiden kurtuldu ve cevap vermeye başladı.

“Jane Harden’ın konuşmasını durdursam benim için daha doğru olurdu, asla aksini söyleyemem Melanctha,” diye başladı, “sana gelip seni tanımadan önce nasıl biri olduğunu senden dinlemeliydim. Yapmam gereken doğru şey buydu, asla aksini söyleyemem, Melanctha. Ama kesinlikle şüphem yok ve kesinlikle biliyorum ki, nasıl biri olduğunu, huyunu suyunu, öğrenebilme adına bulabildiğin tüm yöntemlerle geliştirdiğin ufkunu nasıl kullanmaya çalıştığını bilmeye hakkım var. Seninle ilgili bu tip şeyleri bilmeye kesinlikle hakkım var, Melanctha. Jane Harden’ın konuşmasını durdurmam gerekirdi, aksini asla söyleyemeyeceğimi çok sık yineliyorum, sana gelip her şeyi anlatmanı istemeliydim ama sanırım senden duymak canımı daha fazla acıtır diye kendimi korumak istedim. Belki de seni anlatmak zorunda bırakmanın sana daha fazla acı vermesini engellemek istedim. Bilmiyorum, bunu canının yanmasını önlemek için mi yoksa kendim için mi yaptığımı bilmiyorum. Belki Jane Harden’ın bana bunları anlatmasına izin verdiğim ve onu dinlemek yerine hemen yanına gelip senin anlatmanı istemediğim için bir korkağım ama şundan kesinlikle eminim Melanctha, senin hakkında böyle şeyleri bilmeye kesinlikle hakkım var. Senin hakkında bunları bilmeye hakkım olmadığını asla söyleyemem, Melanctha.” Melanctha o sert kahkahasını attı. “Bana sorup sormamakla ilgili endişe duymana gerek yoktu, Jeff Campbell. Sorabilirdin,

hiç canımı acıtmazdı. Sana kesinlikle hiçbir şey anlatmazdım.” “Ben bundan pek emin değilim, Melanctha,” dedi Jeff Campbell. “Kesinlikle bana anlatırdın diye düşünüyorum. Kesinlikle, bana anlatmada hiçbir sakınca olmadığını hissetmeni sağlayabilirdim diye düşünüyorum. Kesinlikle, yaptığım tek yanlış şeyin Jane Harden’ın bana anlatmasına müsaade etmek olduğunu düşünüyorum. Kesinlikle, onun bana anlattıklarını öğrenmekle hata yapmadığımı biliyorum. Kesinlikle çok iyi biliyorum ki Melanctha, sana gelseydim, bana her şeyi anlatırdın.”

Jeff sessizleşti; bu mücadele güçlü bir şekilde aralarında duruyordu. Aralarında sürekli devam eden şey bir mücadeleydi. Akılları ve kalpleri daima farklı çalıştığından, aralarında sürekli devam eden şey bir mücadeleydi.

Sonunda Melanctha onun elini aldı, üzerine eğildi ve öptü. “Sana kesinlikle bayılıyorum, Jeff Campbell,” diye fısıldadı.

Bir süre için Jeff Campbell ve Melanctha Herbert arasında hiçbir sorun olmadı. Artık sık sık, uzun süreler boyunca beraberlerdi. Artık sürekli beraber olmaktan ikisi de çok büyük keyif alıyordu.

Yaz gelmişti, gezinebilecekleri ılık gün ışığı vardı. Yaz gelmişti ve Jeff Campbell’in gezinmek için daha fazla zamanı vardı, çünkü siyahiler yazın pek hasta olmuyordu. Yaz gelmişti ve her yerde tatlı bir sessizlik vardı, etraflarında duydukları tüm gürültüler tatlıydı; neşelerinin yanı sıra, bu ılık günlerde beraber olmayı çok seviyorlardı.

Bugünlerde Jeff Campbell ve Melanctha Herbert birbirleriyle epeyce konuştular, bugünlerde konuşmaları gittikçe

gerçek âşıklaırınkine benzemiřti. Jeff eskisi gibi dūřundūklarinden konuřmuyordu artık. Bazen Melanctha'nın yanındayken uyanıp kendine gelir gibi oluyor, sonra aslında uzun sūredir Melanctha'nın yanında olduėunu ve gerçekten de bu sūre boyunca dūřunmesi gerekmediėini fark ediyordu.

Onunla gezmeyi çok sevdiėi bu ılık gūnlerde, Jeff bazen Melanctha'ya saf neředen bahsederdi. Bazen Jeff kendini gūçlū bir duygu içinde kaybederdi. Artık çok sık ve sūrekli daha da çok neře hissederek nasıl veya ne dūřundūėunu bilmediėini fark ederdi. Melanctha ona bōyle hissettirmeyi seviyordu. Biraz gūluyor, onun hep dūřūnen eski halini hatırlıyor ve kendine olan hislerinin daima bōyle iyi olmasıyla dalga geçiyordu, sonra da ona gūzel, ōzgūr, saf, gūçlū yōntemleriyle artık iyi bildiėi tūm sevgiyi, Jeff'in durmadan emin olmak istediėi sevgiyi veriyordu.

Jeff de artık içinden geldiėi gibi yařıyor ve bunu seviyordu, etrafındaki būtūn varlıkların neřesini gūçlū bir řekilde hissediyor ve bu his iini řiřirip dolduruyordu, hissettiėi bu řeyi ōzgūrce, řefkatli ōpūcūklerle, neřeyle, nazik okřayıřlarla Melanctha'ya dōkūyordu adeta. Melanctha bu yūzden onu çok seviyordu; onun Jeff Campbell'ı, ōnceden tanıdıėı ve ona çirkin řeyler yapan adamlar gibi davranmıyordu asla. Ve sahip oldukları bu hissi uzun, ılık yaz gūnlerinde gittikçe daha da çok seviyorlardı; artık sūrekli beraberlerdi, bu tatlı ikili, daha da çok bař bařalardı. Bu yaz gecelerinde, dolu sokaklardan gelen gūrūltūler, org sesleri, danslar, insan, kōpek ve atların ılık kokusu ve gūneyin gūçlū, tatlı sert, pis, nemli, ılık, zenci yazının tūm neřeıyla çevrili halde geziniyorlardı.

Artık Jeff her gün gerçekten sevgi dolu olmaya daha da yaklaşıyor gibi görünüyordu. Artık Melanctha her gün kendini ona daha da özgürce veriyordu. Artık ikisi her gün beraber bu güçlü, doğru hissi daha da çok hissediyor gibi görünüyorlardı. Her gün daha da fazla, birbirlerinin ne hissettiğini gerçekten daha iyi anlıyor gibi görünüyorlardı. Jeff her gün daha da fazla güvendiğini hissediyordu. Ne yaptığını kelimelerle her gün daha da az düşünüyordu. Artık Melanctha her gün ona daha da fazla gerçek ve güçlü hislerini gösteriyordu.

Bir gün üzerlerinde çok büyük bir neşe vardı, bu yeni his şimdiye dek hissettiklerinden çok daha yoğundu. Bütün gün boyunca kendilerini samimi gezintilerinde kaybetmişlerdi. Şimdi, etraflarındaki yeşil, parlak, ışık benekleriyle dolu bir dünyada uzanmış dinleniyorlardı.

Peki, gerçekten o anda onlara ne olmuştu? Melanctha ne yapmıştı da her şey onlar için böylesine çirkinleşmişti? Melanctha o anda ne hissetmişti ki Jeff, Jane Harden ona Melanctha'nın ufkunu genişletmeyi nasıl öğrendiğini anlatırken hissettiği her şeyi hatırlamıştı? Jeff bunun nasıl olduğunu bilmiyordu. Yeşil, sıcak ve çok hoştu; Melanctha her nasılsa bir anda, her şeyi onun açısından çirkinleştirmişti. Melanctha şimdi ona ne yapıyordu? Onun ve tüm siyahilerin izlemesi gereken doğru yol, her zaman ona göre yaşamaları gereken yol neydi? Şimdi Melanctha Herbert neden ona bu kadar çirkin görünüyordu?

O an, Melanctha Herbert her nasılsa ondan ne istediğini Jeff'e derinden hissettirmişti. Jeff Campbell artık insanların gerçekten ufkunu genişletmek için ihtiyaç duyduğu şeyi

hissediyordu. Jeff içinde güçlü bir iğrenme hissediyordu; Melanctha'ya karşı bir iğrenme değildi bu, aslında kendisi için de değildi, herkesin sahip olmak istediği şey için de değildi; iğreniyordu çünkü ufkunu geliştirmek için tam olarak ne istediğini asla bilemezdi; iğreniyordu çünkü sürekli yapması gereken şeyin tam olarak ne olduğunu asla bilemezdi; önceden kendisi için, tüm siyahiler için inandığı, düzenli yaşamak, sırf sürekli heyecanlanmak için yeni şeylere sahip olmayı asla istememek gibi şeylerin doğru olup olmadığını asla bilemezdi. Bütün eski düşünceleri içine güçlü bir şekilde tekrar yerleştirdi. Sonra biraz doğruldu ve Melanctha'yı üzerinden attı.

Jeff asla, sonrasında bile, onu harekete geçiren şeyin ne olduğunu bilemedi. Jeff asla, sonrasında bile, Melanctha'nın samimi ve dürüst olduğu zamanlarda onun gerçekten nasıl biri olduğundan emin olamadı. Bildiğini sanıyordu ama sonra aynı bunun gibi bir an geliyordu ve ona güçlü olması gerektiğini hatırlatıyordu. Sonra Jeff, aslında hiçbir şey bilemeyeceğini anlıyordu. O zaman, Melanctha'nın aslında ne istediğini asla bilemeyeceğini anlıyordu. O zaman, ne hissettiğini aslında hiçbir zaman bilemeyeceğini anlıyordu. Tek bildiği, Melanctha'nın orada, yanında olmasını fena halde istiyor oluşuydu, ama onu üzerinden atmayı da fena halde istiyordu. Melanctha'nın ondan istediği gerçekten neydi? Onun, Jeff Campbell'ın, Melanctha'nın ona vermesini istediği şey neydi? "Artık kesinlikle," diye sızlandı Jeff Campbell içinden, "artık kesinlikle ne istediğimi bildiğimi düşünüyordum. Melanctha'ya nasıl güveneceğimi bildiğimi düşünüyordum. Onunla bunca zaman yaşadıklarımdan sonra gerçekten

de böyle olduğumu sanıyordum. Şimdiyse kesinlikle, onun hakkında gerçek bir şey bilmediğimi biliyorum. Ah, Tanrım bana yardım et, aklıma sahip çık!" Jeff içinden sızlandı ve yüzünü yeşil çimene gömdü, Melanctha Herbert yanında çok sessizdi.

Sonra Jeff ona bakmak için döndü. Yanında kımıldamadan yatıyordu, yüzündeki yaşlar acı vericiydi. Jeff bunu görünce, Melanctha'yı her derinden yaralayışında olduğu gibi çok üzüldü, bunu her yerinde hissedebiliyordu. "Sana yine böyle kötü davranmak istemedim, Melanctha, tatlım," ona karşı çok şefkatliydi. "Sana böyle kötü davranmayı kesinlikle istememiştim, Melanctha, tatlım. Seni incitmek gibi bir niyetim yokken bazen sana böyle davranmama neyin sebep olduğunu kesinlikle bilmiyorum, Melanctha, tatlım. Böyle kötü olmayı kesinlikle istemiyorum Melanctha, o kadar hızlı olup bitiyor ki sana nasıl davrandığımı anlayamıyorum. Sana böyle kötü davrandığım için kesinlikle çok üzgünüm, Melanctha, tatlım." "Sanırım, Jeff," dedi Melanctha, alçak ve acı bir sesle, "sanırım, Jeff, bir arada olmaktan utanmamız gerektiğini düşünüyorsun ve benim kesinlikle böyle hissetmemin bir yolu olmadığına inanıyorsun, bu yüzden ara sıra bana böyle hissettirmekten başka bir yol bulamıyorsun. Bana olan davranışlarından seni doğru anlıyorsam, bu hep ama hep yaptığın şey, Jeff Campbell. Sana söylediğim gibi, kesinlikle her zaman yaptığın şey bu, Jeff Campbell. Bana böyle kötü davrandığına göre artık bana hiç güvenmiyorsun, değil mi? Söylediklerimde kesinlikle haklıyım, Jeff. Sanki beni gerçekten hiç tanıımıyormuşsun gibi, bana neden daha fazla güvenmediğinle ilgili sorduklarıma ce-

vap istemekte kesinlikle haklıyım, Jeff. Sen kesinlikle bana hiç güvenmedin, Jeff, beni duyuyor musun?” “Evet, Melanctha,” diye cevapladı Jeff usulca. Melanctha durakladı. “Sanırım, seni bu sefer kesinlikle affedemem, Jeff Campbell,” dedi Melanctha sertçe. Jeff de durakladı ve biraz düşündü. “Korkarım, bir kez daha kesinlikle affedemezsin, Melanctha,” dedi hüzünle.

Orada uzun bir süre, sessizce uzandılar, her biri derin derin kendi derdini düşünüyordu. Sonunda Jeff, Melanctha’ya tekrar onun hakkında ne düşündüğünü anlatmaya başladı. “Şu anda beni dinlemek istemediğine kesinlikle eminim, Melanctha, ama görüyorsun ya Melanctha, gerçekten, ben hep böyleyim. Görüyorsun ya Melanctha, gerçekten, ben artık hep böyleyim. Seni henüz uzun süredir tanımazken Melanctha, sadece iki çeşit yaşam tarzı bildiğimi, biri ailelere diğeryise hayvanlara has olduğu hakkında neler söylediğimi ve bu ikincisini hiçbir siyahi için nasıl da tasvip etmediğimi hatırlıyor musun? Görüyorsun ya Melanctha, ben böyleyim. Şimdi yeni bir hissim var, bana öğrettiğin bir his, aynı bir zamanlar sana dediğim gibi, benim için yeni bir din gibi, belki de aşkın gerçekten ne olduğunu görüyorum, her şeyin yerli yerinde olmasını, yeni şeylerin, birbirinden tamamen farklı küçük parçaların, önceden sahip olmanın kötü olduğunu düşündüğüm şeylerin bir tane güzel, büyük bir his yaratmak için uyum içinde olduklarını görüyorum. Görüyorsun ya, Melanctha, sen benim kesinlikle böyle görmemi sağladın, daha önce çeşitli sevgilerin bir araya gelip bir yaşam tarzını tamamen ve gerçekten güzel hale getireceğini hiç bilmezdim. Bunu bazen görüyorum, bana nasıl öğrettiğini Melanctha, gerçekten, o zamanlarda seni seviyorum,

Melanctha, gerçek bir din gibi, sonra birden üzerime bir ruh hali çöküyor, senin hakkında gerçek hiçbir şey bilmiyorum Melanctha, tatlım, sonra birden belki de bunların çok güzel olduğunu düşünmekle ve önceleri dillendirdiğim gibi kendim ve tüm siyahiler için doğru olanın düzenli yaşamak olduğunu düşünmemekle kesinlikle hata ettiğim hissi geliyor ve o zamanlar Melanctha, belki de gerçekten kötü biri olduğunu düşünüyorum, bunu belki de sürekli heyecan yaşamak istediğim için yaptığımı düşünüyorum, ki bu heyecanları hiç de yaşamak istemiyorum, sonra sana kötü davranıyorum Melanctha, kendimi durduramıyorum, hiçbir zaman, çünkü izlediğim yolda hep doğru olmak istiyorum. Doğru şeyi yapmayı fena halde istiyorum Melanctha, gerçekten doğru olduğunu bildiğim yol eskiden düşündüğüm gibi eski yolum mu, yoksa bana gerçek bir din gibi hissettirdiğin yeni yolum mu olduğuna, düşünmem için gerçekten doğru yol olup olmadığını nasıl bulacağıma dair hiçbir fikrim yok, sana bu kadar sorun çıkardığım, kötü davranışlarımla seni incittiğim için inanılmaz üzgünüm. Bana yardım edemez misin, Melanctha, her şeyi toparlamak için, böylece nasıl davranmam gerektiğini gerçekten ve doğru şekilde bilirim. Görüyorsun ya Melanctha, senin yanında bir korkak olmak istemiyorum, ah hangi davranışımın doğru olduğunu kesin olarak bir bilseydim. Kesinlikle bilseydim ona göre davranırdım, Melanctha, buna eminim, Melanctha. Bana gerçeği ve doğruyu bulmamda yardım edemez misin, Melanctha, tatlım. Nasıl davranmam gerektiğini bilmeyi kesinlikle çok istiyorum.”

“Hayır, Jeff, tatlım, sana sürekli yaşadığın bu sorun hakkın-

da pek yardımcı olamam. Şu an yapabileceğim tek şey, Jeff, senin her zaman iyi biri olduğuna dair inancımı sürdürmek, Jeff, beni kesinlikle fena halde incitmiş olsan da sana olan inancım sonsuz, Jeff, sana inanıyorum Jeff, senin bana defalarca kötü davranmandan çok daha fazla hem de.”

“Bana karşı kesinlikle çok iyisin, Melanctha, tatlım,” dedi Jeff, uzun, kırılğan bir sessizlikten sonra. “Bana karşı kesinlikle çok iyisin, Melanctha, tatlım, bense sana hep çok kötü davranıyorum. Beni gerçekten, tam anlamıyla seviyor musun Melanctha, her zaman?” “Her zaman, sonsuza kadar, bundan emin olabilirsin. Ah, Jeff, hep böyle aptalca davranıyorsun.” “Haklı olmadığını söyleyemem, Melanctha,” diye cevap verdi Jeff. “Ah, sevgili Jeff, seni her zaman seveceğim, artık bunu biliyorsun, kesin olarak. Eğer bilmiyorsan Jeff, kesin olarak ve sonsuza kadar emin olman için bunu sana kanıtlayacağım.” Uzun bir süre orada aşklarıyla çevrili halde uzandılar, sonra Jeff mutluluğuna geri döndü.

“Bana öğrettiklerini doğru bir şekilde öğrendiğim için kesinlikle iyi bir çocuğum, Melanctha, tatlım,” diye başladı Jeff Campbell gülerek, “kötü bir öğrenci olduğumu söyleyemezsin asla, Melanctha, üstelik dersten hiç kaçmadan her gün sana gelmeye hazırım. Tıpkı öğretmenim gibi gerçekten parlak biri olmayı öğrenmek için sürekli çalışan iyi bir çocuğum, aksini asla söyleyemezsin, değil mi Melanctha? Sana karşı iyi bir çocuk olmadığımı söyleyemezsin, Melanctha.” “Öğrencilerinin yararına olmayan şeyleri asla öğretmeyen, benim gibi iyi, sabırlı bir öğretmen kadar iyi değilsin, Jeff Campbell, beni duyuyor musun, Jeff? Bana kötü davrandığında her zaman böyle affedici

olmakla, bu zorlu eğitim boyunca daima sabırlı olmakla iyi yaptığımı sanmıyorum.” “Ama beni hep affediyorsun, değil mi, Melanctha, her zaman?” “Her zaman, sonsuza kadar, bundan emin olabilirsin, Jeff, korkarım seni affetmekten asla vazgeçmeyeceğim, bana karşı hep böyle kötü olacaksın ve ben de hep çok affedici olmak zorunda kalacağım” “Ah! Ah!” diye bağırdı Jeff, gülererek, “her zaman böyle kötü olmayacağım, tabii ki hayır, Melanctha, tatlım benim. Beni gerçekten affediyor musun, beni gerçekten, tam anlamıyla seviyor musun, Melanctha?” “Tabii, tabii, Jeff, şu an ve her zaman, bana artık inanıyorsundur, kesinlikle inanıyorsundur Jeff, her zaman.” “İnanışımı umuyorum, tüm kalbimle, Melanctha, tatlım.” “Ben de aynısını umuyorum, Jeff, tatlı çocuk, artık sevgi dolu olmanın ne demek olduğunu gerçekten biliyorsun, sana bunu kanıtladım ki bir daha unutkan davranmayasın, Jeff. Sana sürekli söylediğim şeyi kesin ve net olarak anlıyorsun değil mi, Jeff?” “Evet, Melanctha, tatlım,” diye mırıldandı Jeff, o anda çok mutluydu. Güneyin tutkulu, ılık, zenci ışığında, uzun bir süre uzanıp dinlendiler.

Gerçekten uzun bir süre için Jeff Campbell ve Melanctha Herbert arasında bariz bir sorun olmadı. Sonra gün geldi ve Jeff artık ne istediğini açıkça söyleyemediğini fark etti. Melanctha ne istiyordu onu da soramıyordu.

Kimi zaman, Melanctha sürekli heyecanlı olmaktan yorulduğunda, Jeff ikisinin yapmaları gereken doğru şeyin ne olduğu hakkında uzun süre konuştuğunda, kendini artık pes etmiş ve kötü bir hissin içinde kaybolmuş gibi hissediyordu. Bazen sevgileri kuvvetlendiğinde ve Jeff'in içinde tuhaf bir his

yükseldiğinde, Melanctha yaklaşmakta olanı hissedebiliyordu, o zamanlarda kendini bu kötü hissin içinde kaybediyor ve bu durum ne yaptıklarını bilmezmiş gibi davranmasına neden oluyordu. Yavaş yavaş, Jeff ona etrafındakileri geliştirmek için ne istediğini anlattığında, tekrar Jeff'in derdini dinlemek zorunda kaldığında, Melanctha aklına bile getirmek istemeyeceğı şekillerde zihinsel acılar çektiğini hissetmeye başladı.

Jeff, onun çektiğı bu ıstıraba bakınca, yapması gereken doğru şeyin ne olduğunu kendi içindeki çatışmalarla çözmesine, Melanctha'nın artık dayanamadığını güçlü bir şekilde hissetmeye başladı. Jeff, Melanctha'yla birlikteyken durmaksızın içinde sürüp giden bu tür kavgalara devam etmemesi gerektiğini hissediyordu artık. Jeff Campbell kendi ve tüm siyahiler için hangi düşüncesinin doğru olduğunu henüz bilmiyordu. Jeff her seferinde anlamaya daha da yaklaşıyordu ama artık Melanctha'nın ıstırabı çok kötü bir hal almıştı, bu yüzden Jeff gerçekten sevmek için doğru yolun ne olduğundan hâlâ gerçekten emin olmadığını gösterirken, Melanctha'nın artık onun yanında duramayacağını biliyordu.

Jeff hızlı olması gerektiğini görüyordu, hızlı olursa Melanctha ondan tüm istediklerini almak için sürekli beklemek zorunda kalmayacaktı. Jeff artık dürüst olamıyordu, artık gerçekten anlayışlı olmayı deneyemiyordu, zira Melanctha Herbert'in sürekli ne kadar çok acı çektiğini her an hissediyordu.

Jeff bugünlerde ona gerçekten ne olduğunu pek bilmiyordu. Bildiğı tek şey, her zaman dürüst olmak için hislerini ortaya döktüğünde, heyecanlandığında, Melanctha'nın

her nasılsa onu hiç duymuyor gibi görünmesiydi, sadece ona bakıyor ve Jeff başını ağrıtıyormuş gibi görünüyordu, o zaman Jeff'in dürüst olmayı bırakması gerekiyordu, hızlı davranması ve Melanctha'nın ondan istediği şeyleri yapması gerekiyordu.

Jeff içten içe bundan pek hoşlanmıyordu. Melanctha'nın onun her şeyi ağırdan alışına dayanacak kadar güçlü olmadığı-nı artık çok iyi biliyordu. Ama artık hislerinde dürüst olmadığını da biliyordu. Artık Melanctha'ya hissettiğinden daha fazlasını göstermek zorundaydı. Melanctha onu hızlandırıyordu, Jeff hislerinin gerçek olmadığını biliyordu ama yine de kendi hislerini yavaş yaşıyor diye Melanctha'ya daha fazla acı çektiremezdi.

Jeff Campbell için tüm bu doğru olanı yapma işini kendi içinde halletmek çok zordu. Eğer Jeff Campbell açıkça konuşamaz, gerçekten dürüst olamazsa kendi içinde asla çok güçlü olamazdı. Şimdi Melanctha sürekli ne kadar iyi biri olduğunu ve Jeff'ten ne kadar çektiğini hissettirince onu hızlandırıyordu, böylelikle Jeff içindeki duyguları doğru düzgün hissetmek için güçlü olamıyordu. Artık onun yanındayken, ona karşı hissedebileceğinden daha fazlasını hisseder gibi davranıyordu. Artık onun yanındayken içinde onu tutan bir şeyler oluyordu, onun-
layken sürekli kendi hislerinin çok ötesinde davranıyordu.

Jeff Campbell bugünlerde içinde neler döndüğünü hiç bilemiyordu. Tek bildiği, artık Melanctha'nın yanındayken huzursuz olduğuydu. Tek bildiği, Melanctha'yla birlikteyken sürekli huzursuz olduğuydu, bunun nedeni sırf eskisi gibi anlayışlı olamadığından değildi, ona karşı hiç dürüst olamadığından, 168

artık sürekli onun şiddetli acısını hissediyordu, ona karşı doğrudan, güzel bir his beslediğini biliyordu, ama Melanctha çok hızlı giderken kendi çok yavaş kalıyordu; Jeff gerçek hislerini ona güçlü bir biçimde gösterme şansı bulamadığını biliyordu.

Tüm bunlar Jeff Campbell için gittikçe daha da zor bir hal alıyordu. Güçlü olabildiği için kendiyile gurur duyuyordu. Çok uzun bir süre sonra, bunu kafasında kötü bir şekilde hissedeceğini bildiğinden Melanctha'yı incitmemek konusunda hassas davranıyordu, ona karşı artık dürüst olamamaktan nefret ediyordu, tüm bunları çözmek için onsuz, yalnız kalmak istiyordu ama ondan uzak kalırsa Melanctha'nın acı çekeceğinden korkuyordu. Onun yanındayken hep huzursuzdu, onun hakkında düşünürken huzursuzdu, ona karşı iyi, düzgün, kuvvetli bir sevgi beslediğini biliyordu ama artık bunu ona karşı iyi ve dürüst olmak için kullanamazdı.

Jeff Campbell bugünlerde Melanctha için durumu daha iyi hale getirmek amacıyla ne yapabileceğini hiç bilmiyordu. Ona karşı davranış ve düşüncelerini düzenlemek için gerçekten ne yapabileceğini hiç bilmiyordu. Melanctha onu hızla kendiyile birlikte çekiyordu ve Jeff onu incitmeye cesaret edemiyordu, ama Melanctha'nın ondan beklediği hızla o yola giremezdi.

Jeff Campbell'ın Melanctha Herbert'la geçirdiği bu günler artık pek neşeli değildi. Artık onun hakkında kendi kendine kelimelerle düşünüp durmuyordu. Onunla gerçek derdinin ne olduğunu pek bilmiyordu.

Bazen tüm bu dertleri kısa bir süreliğine tamamen unuttuğunda, Jeff ve Melanctha güçlü, tatlı bir sevgiyle çok mutlu oluyorlardı. O zamanlarda, bazen Jeff kendini gerçek aşkıyla

çok yükseklerde uçarken buluyordu. Bazen Jeff ruhunun tamamen sevgiyle kaplanıp dolduğunu hissediyordu. Jeff artık daima derin hisler içindeydi.

Jeff artık daima hissettiğinden çok daha hızlı gitmek zorunda kalıyordu. Ama yine de doğru, güçlü bir hissi olduğunu biliyordu. Artık Jeff ne zaman düşünse, sevgisinden şüphe duyduğu kişi Melanctha oluyordu. Artık ona sık sık sevgisi konusunda dürüst olup olmadığını soruyordu. Tüm bunlar hakkında tuhaf bir şey hissederek sık sık soruyordu ama şüpheleri asla çok güçlü değildi. Melanctha da ona hep, “Evet, Jeff, tabii ki, bunu biliyorsun, her zaman,” diye cevap veriyordu, yine de Jeff onu sevgisinden sürekli şüphe duyuyordu.

Jeff artık daima derin hisler içindeydi. Jeff artık asla Melanctha’nın ona karşı duyduğu sevgi konusunda dürüst olup olmadığını bilmiyordu.

Tüm bu günler boyunca, Jeff kendi içinde tereddütler yaşıyordu, yanlış bir şey yapıp ikisini de zor duruma sokmamak için nasıl davranması gerektiğini bilmiyor, huzursuzlanıyordu. Melanctha’nın içinde gerçek sevgi bulup bulamayacağını görmek için onu derinden hissetmesi gerektiğini düşünüyordu ve onunlayken kendini hep durduruyordu, zira sürekli onu fena halde incitmekten korkuyordu.

Artık gidip onu görmek zorundayken, her zaman başka bir şeylerle alıkoymayı tercih ediyordu. Artık her zaman onunla olmayı sevmiyordu, gerçi onunla olmamayı da gerçekten istemiyordu. Artık hiçbir zaman onunla gerçekten huzurlu hissetmiyordu, iyi arkadaşlık ettiklerinde bile. Artık her zaman onunlayken dürüst olamazmış gibi hissediyordu. Ve Jeff, tüm

hislerini ona söyleyecek kadar güçlü hissetmediğinden, onunlayken hiç mutlu olamıyordu. Her gün onunla vakit geçirip kavga etmemek için hislerinin ortaya çıkmasına engel olmak artık daha da zor geliyordu.

Bir akşam, geç saatte ona gidecekti. Gitmeden önce uzun bir süre bekledi. Bu gece onu kesinlikle inciteceğinden korkuyordu. Onunla kavga edebileceğini düşününce hiç gitmek istemiyordu.

Yanına gittiğinde, Melanctha'yı çok sinirli bir şekilde oturur buldu. Jeff şapkasını ve paltosunu çıkarıp ateşin yanına, Melanctha'yla oturdu.

"Eğer daha geç gelseydin, Jeff Campbell, seni bir daha ne görür ne de konuşurdum, benden alçakgönüllü bir şekilde özür dilesen bile." "Özür dilemek mi Melanctha," diye güldü Jeff alaycı bir şekilde. "Özür dilemek mi Melanctha, böyle bir şeyle gurur duyamam ama Melanctha, senden özür dilemek beni rahatsız etmiyor, Melanctha, beni düşündüren tek şey, Melanctha, sana yanlış bir şey yapmak." "Böyle konuşmak kolay, Jeff. Ama bana karşı cesur olmakla hiçbir zaman gurur duymadın." "Onu bilmiyorum Melanctha. Gerçekten söylemek istediğim şeyleri sana söyleyecek cesaretim var." "Ah, evet Jeff, bunu biliyorum. Ama ben gerçek cesareten bahsediyorum, öylece gezinip durmaktan ve ne olacağını önemsememekten, her soruna karşı her zaman hazırlıklı olmaktan. Bilmek istersen, Jeff, gerçek cesaretle kastettiğim bu." "Ah, evet, Melanctha, bu tür cesareti bilirim. Onu bazı siyah adamlarda ve senin gibi bazı kızlarda ve Jane Harden'da bol bol görüyorum. Hiç işinizin olmadığı bir yere girip tahmin edildiği üzere incindiğinizde,

bağırmadığınız için nasıl böbürlenip olay çıkardığınızı biliyorum. Sonra tabii, sizin gibi insanlar çektiği acılara karşı güya çok cesur oluyor, ama benim hastalarımda gördüğüm şu ki, asıl bütün sorunlara yol açan şey böylesi bir cesaret, çünkü cesaretlerinde asil olmayanlar sürekli sineye çekiyorlar ve sona gelindiğinde en çok acı çekenler de onlar oluyor. Etrafta dolaşıp sürekli para harcamaya hazır olmak, sonra açlığı adamın karısının ve çocuğunun çekmesi gibi bir şey, onların cesareti görülüyor, üstelik onlar acı çekmeyi hiç istemiyor ama buna dayanmak ve tek bir şey söylememek zorundalar. Bazı siyahilerdeki cesareti artık böyle görüyorum. Hiç üzerlerine vazife olmadıkları şeyler yaparken, başlarına bir sürü bela açtıklarında sızlanmayacak kadar cesur olduklarını gösterirken çok gürültü çıkarıyorlar. Sızlanmadıkları için cesur olmadıklarını söylemiyorum, Melanctha, ama sırf sızlanmayacaklarını göstermek için bela aramalarında bir anlam bulamıyorum. Hayır, düzgün yaşamakta, sırf heyecanlanmak için sürekli bütün siyahilerin seçtiği yeni yollara (ki bunu görmekten nefret ediyorum) girmeden her gün cesur olmakta bir sorun görmüyorum. Hayır, işinin olmadığı yerde sırf gösteriş için cesur davranmakta bir anlam bulamıyorum, Melanctha. Sana hemen şuracıkta bunu söylemeye utanmıyorum, Melanctha, sırf gezinip bela aramak için cesur olmaya can atmadığımı söylemeye utanmıyorum.”

“Evet, sen hep böylesin zaten, Jeff, bir türlü anlamıyorsun, hissettiğin şeyleri anlamıyorsun. İnsanların yeni şeyler aramak için gittikleri yolların nasıl derinleştiğini, heyecanlanmalarını gerektiren şeyleri anlamana imkân yok.”

“Hayır, Melanctha, gidip belayı muhakkak bulacakları

yerlere bakarlarsa, başlarına gerçekten bela açılmayacağını düşünmeye hakları olabilir demiyorum. Hayır Melanctha, tüm bu tehlike, hazırlıklı olma, sızlanmama durumu, bu tarz konuşmalar kulağa kesinlikle çok iyi geliyor ama iki adam kavga ettiğinde, güçlü olan genelde sert darbelerle üste çıkar, dayığı yiyen adam da benim şu ana dek görebildiğim kadarıyla bu durumdan hiç hoşnut kalmaz, ben bu ikisinin arasında asalet açısından bir fark görmüyorum, sonuç olarak ikisinin de kavga etmek için bir araya gelmek gibi bir işi olmamalı. Ne zaman böyle bir şey görsem, idrak ettiğim tek yol kesinlikle bu, Melanctha.” “Bunun nedeni, bir şeyleri asla basitçe göremiyor oluşun, Jeff, her zamanki düşünme biçimin. Fark yaratan, herkesin işlerini yoluna koyma biçimi, Jeff Campbell.” “Belki öyledir, Melanctha, haklı olmadığını söylemiyorum kesinlikle, Melanctha. Sana sadece açıkça söylüyorum, Melanctha, her zaman gördüğüm biçimde. Belki işinin olmadığı yerlerde koşturur, dimdik durup ben çok cesurum, hiçbir şey bana zarar veremez dersen, o zaman hiçbir şey sana zarar veremez, Melanctha. Ben böyle hiçbir şey görmedim. Gerçekten bundan daha farklı bir şey diyemem, Melanctha, ama senden bir şeyler öğrenmeye her zaman hazırım, Melanctha. Belki biri seni fırlattığı tuğlayla ikiye ayırdığında hiç bağırılmazsın Melanctha. Sana asla olmaz demiyorum, Melanctha, ama böyle bir duruma şahit olma fırsatım olduğunda gördüğüm şey bu değil.”

Orada sessizce, ateşin başında oturdular, pek sevgi dolu hissediyor gibi görünmüyorlardı.

En sonunda uzun, sevgisiz sessizliklerini bozarak, “Şunu kesinlikle merak ediyorum,” dedi Melanctha sersemce, “Şunu

kesinlikle merak ediyorum, neden bunlar hep benim başıma geliyor, neden önemseyemediğim insanların onlara saygı duymamı sağlayacak iyi yönleri yok?”

Jeff, Melanctha'ya baktı. Sonra ayağa kalktı ve odada aşağı yukarı yürüdü, sonra geri geldi, yüzü sert, karanlıktı, Melanctha'ya karşı sessizdi.

“Ah sevgili Jeff, neden şimdi bana böyle ciddi davranıyorsunuz? Az önce ciddi bir şey kastetmedim tabii ki, Jeff. Sana biraz önce söylediklerim Jeff. Sadece nasıl her şeyin benim başıma geldiğini düşünüyordum.”

Jeff Campbell kımıldamadan, karanlık yüzüyle oturdu ve cevap vermedi.

“Bana öyle geliyor ki Jeff, başım böylesine ağrırken bu akşam bana biraz iyi davranabilirsin; uğraştığım zor işler yüzünden çok yoruldum, bana yardım edebilecek kimse olmadan yaşarken sürekli dert çıkaran bir sürü şey oluyor. Bana öyle geliyor ki Jeff, bu akşam bana iyi davranabilirsin, ayrıca söylediğim her küçük şeye sinirlenme.”

“Sırf bana bir şeyler söylüyorsun diye sana asla sinirlenmem, Melanctha. Ama az önce dediklerini gerçekten bile isteye söylediğini düşünüyorum.” “Ama sen bana olan sevginde durmadan yeterince iyi olmadığını söylüyorsun, kesinlikle durmadan bana karşı iyi ve anlayışlı olmadığını söylüyorsun hep.” “Sana kesinlikle durmadan söylediğim bu, tıpkı sana durmadan hissettiğim gibi Melanctha, bunu söylemeye hakkım var, güçlü olmaya ve bunu hissetmeye, buna kesinlikle inanmaya hakkım var ama senin böyle hissetmen doğru değil, Melanctha. Sen böyle hissettiğinde Melanctha, sevgimizdeki her şeyi kesinlikle

yanlış bir hale sokuyor bu. O kadar yanlış ki böyle bir sevgiye sahip olmaya kesinlikle dayanmamam.”

Sonra uzun süre ateşin yanında, sessizce oturdular, sevgisiz, birbirlerine hiç bakmadan. Melanctha kıpırdanıp duruyordu, çok gergindi. Jeff sert, suratsız, karanlık ve çok ciddi idi.

“Ah, neden sana söylediğim şeyi unutamıyorsun Jeff, kesinlikle çok yorgunum, başım da ağrıyor hem.”

Jeff kımıldandı, “Tamam, Melanctha, bunu düşünerek kötü hissedip başını ağrıtmama şimdi,” dedi, Jeff kendine bunu zorla yaptırdı, Melanctha’nın başının gerçekten bu yüzden ağrıdığını hissedince, ona karşı yeniden sabırlı bir doktor olmuştu. “Sorun yok Melanctha tatlım, kesinlikle yok, sana söylüyorum. Sen şimdi biraz uzan, tatlım, ben ateşin başında oturup biraz okuyacağım, seni izleyeceğim, dinlenmene yardımcı olmak için sana bir şey vermem gerekirse buradayım.” Jeff ona iyi doktorluk yapıyordu, ona karşı çok tatlı ve şefkatliydi, Melanctha Jeff’in yardım etmek için orada olmasından memnundu, Melanctha yavaşça uykuya daldı, Jeff onun gerçekten uyuduğunu görene dek orada, yanı başında bekledi, sonra da gidip ateşin yanına oturdu.

Jeff tekrar düşünmeye çalıştı, ama bütün bu düşünceleriyle net bir sonuca varamadı. Yaptığı tüm zorlu işler ve düşünceleriyle birlikte, doğru biçimde anlayamadığı her şeyi yoğun, ağır ve kötü bir şekilde hissediyordu. Sonra biraz kıpırdandı, ardından her zamanki gibi düşüncelerini unutmak için bir kitap çıkardı, okumayı seviyordu, kısa süre sonra okuduğu şeye gömüldü, böylece bir süre için ufkunun pek de geniş olmadığını unuttu.

Böylece Jeff, okurken bir süre için kendini unuttu, Melanctha uyuyordu. Sonra Melanctha çığlık atarak uyandı. “Ah, Jeff, beni sonsuza dek terk ettiğini sandım. Ah, Jeff, beni asla terk etme. Ah, Jeff, elbette, elbette, bana karşı hep çok iyi ol.”

O andan itibaren, Jeff Campbell’ın üzerinde bir yük oluştu, rahat hissetmek için üzerinden kaldıramadığı bir yük. Bu yükü taşımamak için sürekli çabalıyordu, bunu Melanctha’ya hissettirmemeye çalışıyordu ama her zaman orada, içindeydi. Artık Jeff Campbell her daim ciddiydi, karanlık, ağır, suratsızdı, Melanctha’yla sık sık hiç kıılmıdamadan uzun süre oturuyordu.

Bir gece, geç saatte, “Sana o gece söylediğim şey için beni hiç affetmedin, değil mi, Jeff?” diye sordu Melanctha uzun bir sessizliğin ardından. “Benim için mesele affetmek değil, Melanctha. Mesele sadece senin bana karşı ne hissettiğin, benim için fark yaratan bu. O zamandan beri, bunu kastetmediğini gösteren hiçbir şey görmedim sende, artık iyi biri olduğumu düşünmemenle ilgili söylediklerinle...”

“Senin gibi adam hiç görmedim, Jeff. Herkes, ne hissettiğini kelimelerle açıkça söylesin istiyorsun. Söylediklerimle ne kastettiğimi neden sürekli sana açıklamam gerektiğini kesinlikle anlamıyorum. Üstelik o gece o denli yorgunken söylediğim şeylerle ne kastettiğimi sormayacak kadar sevmiyorsun beni. Ne dediğimi hiç bilmiyordum.” “Ama bana hiç anlatmıyorsun, Melanctha, öyle bir şey kastetmediğini bir de senin ağzından duysam.” “Ah Jeff, benimleyken hep böyle aptalsın, sürekli soru sorup beni sürekli sıkıyorsun. Üstelik sana söylediğim hiçbir şeyi hatırlamıyorum ve başımın ağrısı canımı acıtıyor, beni yarı yarıya öldürüyor, kalbim öyle bir zıplıyor ki bazen acıdan

öleceğimi düşünüyorum, hep hüzünlüyüm, bazen kendimi öldürecek bir şeyler almayı düşünüyorum, sürekli düşünüp bir şeyler yapmaktan aklıma takılan çok şey var, endişelenecek çok şey var, sonra bir de sen çıkmış söylediklerimle ne kastettiğimi soruyorsun. Bunun cevabını gerçekten bilmiyorum, Jeff. Bana öyle geliyor ki, arada bir bana karşı dikkatli olmak gibi iyi bir duygu besleyebilirsin.” “Buna hakkın yok, Melanctha Herbert,” diye parladı Jeff karanlık, hoşnutsuz öfkesiyle, “yapmamam gereken şeyleri bana yaptırmak için sürekli incinmeni, hasta olmanı, acı çekmeni silah olarak kullanmaya hakkın yok. Sürekli acını ileri sürmeye hakkın yok.” “Bunları söyleyerek ne kastediyorsun, Jeff Campbell?” “Ne dediysem onu kastediyorum, Melanctha. Sanki birbirimizi sevmemizin tek sorumlusu benmişim gibi davranıyorsun. Seni inciten bir şey olduğunda sanki tüm bunları başlatan sadece benmişim gibi davranıyorsun. Ben korkak falan değilim, beni duyuyor musun Melanctha? Ben yaptığım şeyleri başkaları yüzünden yaptığımı düşünüp, sorunlarımı diğer insanlara yüklemiyorum. Ben kesinlikle hep hazırım, Melanctha, beni kesinlikle tanımalıydın, benim dertlerime benim için katlanmalıydın ama şimdi sana açıkça, düşündüğüm gibi söylüyorum, Melanctha, benimle sevgini paylaşmanın beraber acı çekmeyi istemenin nedeni sadece benmişim gibi davranmayacağım.” “Ama tam da böyle hissetmen gerekmiyor mu, Jeff Campbell? Bana istediğin her şeyi yapmana izin vermekten başka bir şey yaptım mı? Seni, sevgini paylaşmaya zorladım mı? Bana olan sevgini taşımaktan başka bir şey yaptım mı? Ben kesinlikle, Jeff Campbell, benim için böyle bir şey hissetmeni sağlayacak bir yola başvurmadım.”

Jeff, Melanctha'ya öylece baktı. "Yani her şeyi etrafıca düşündüğünde bunları söylüyorsun, Melanctha. Eh, artık sana kesinlikle söyleyecek hiçbir lafım yok, Melanctha, eğer açıkça böyle düşünüyorsan, Melanctha." Jeff neredeyse ona kahkahalarla gülecekti, şapkasını ve paltosunu alıp onu sonsuza dek terk etmek üzere döndü.

Melanctha başını kollarına bıraktı, tüm bedeni, içi titriyordu. Jeff kısa bir an durup üzgün üzgün ona baktı. Onu böyle hemencecik terk etmeyi içine sindiremiyordu.

"Ah, artık deliririm, kesinlikle biliyorum," diye mırıldandı Melanctha orada yenik, zavallı ve zayıf bir halde otururken.

Jeff gidip onu kollarına aldı. Jeff o anda ona çok iyi davranmış ama ikisi de bir zamanlar beraber olduklarında hissettikleri gibi tamamlanmış hissetmediler.

O andan itibaren Jeff'in içinde gerçek bir azap vardı.

Melanctha'nın o gece ona söyledikleri doğru muydu? Tüm bu belayı onların başına saran kendisi miydi? Yanlış yolları sadece o mu seçmişti? İster uyanık ister uyuyor olsun, Jeff'in içinde sürekli bu azap vardı.

Jeff artık ne hissedeceğini bilmiyordu. Sürekli içindeki bu derdi neresinden tutup düşüneceğini bilmiyordu. Sadece karman çorman bir mücadele ve içerleme, bir farkındalık hissediyordu; hayır, Melanctha o akşam ona söylediklerinde haklı değildi, sonra an geliyordu ve belki de kendini geliştirme konusunda hiç olamayacağı kadar hatalı olduğunu hissediyordu. İşte o zaman Melanctha'nın sevgisindeki derin tatlılıkla ve içinde durmaksızın hissettiği soğuk, ağır nefret onu kuvvetli bir şekilde vuruyordu.

Jeff, Melanctha'nın o gece söylediklerinde haksız olduğunu çok iyi biliyordu ne var ki Melanctha onun içine işlemiştir, bir şeyler hissetmeyi bildiği tek yolda zavallı ve yavaştır. Jeff, Melanctha'nın haksız olduğunu biliyordu ama yine de içinde derin bir şüphe vardı. Böyle ağırdan alan biri olarak ne bilebilirdi ki? Sadece düşünerek yolunu bulan biri olarak ne bilebilirdi? Gerçek sevginin ne olduğunu öğrenmek için bu kadar uzun süre eğitilen biri olarak ne bilebilirdi? Jeff'in içinde sürekli bu azap vardı.

Melanctha artık ne zaman Jeff'le olsa, onu kendi istediği gibi hissettiriyordu. Bunu sırf ona kanıtlamak için mi, yoksa artık onu sevmediği için mi ya da Jeff'i daha sevgi dolu biri yapmanın yolu olarak düşündüğü için mi yapıyordu? Jeff böyle şeylerin nasıl onun başına geldiğini anlamıyordu.

Melanctha artık ona her zamanki hali olduğunu söylediği gibi davranıyordu. Şimdi sürekli soru sorması gereken Jeff'ti. Onu bir daha ne zaman görmeye gelmesi gerektiğini soran her zaman Jeff'ti. Artık Melanctha ona karşı hep iyi ve sabırlıydı, hep nazik ve sevgi doluydu, Jeff ona ne sorsa, ne istese vereceğini hissediyordu ama artık bunu kendi mutluluğu için yapmıyordu. Artık bütün bunları sadece onun nezaketine ihtiyaç duyan Jeff Campbell'ı memnun etmek istermişçesine yapıyordu. Artık aralarındaki dilenci her daim Jeff'ti. Artık Melanctha kendi ihtiyacı olduğu için değil, ona borcu olduğu için veriyordu. Artık Jeff bu işin onun için gittikçe zorlaştığını düşünüyordu.

Bazen Jeff önündeki şeyleri parçalayıp atmak istiyordu, artık sürekli bir şeylerle kavga etmek, onlara kızmak istiyordu ve artık Melanctha ona karşı sürekli sabırlı davranıyordu.

Artık Jeff'in ta derinlerinde, Melanctha'nın sevgisine dair hep bir şüphe vardı. Gerçekten şüphelenmesine neden olacak bir şüphe değildi, ama Jeff bu hisle asla gerçekten sevmeydi, artık bir şeyin, ondaki bir şeyin değil, sevgilerindeki bir şeyin yanlış olduğunu biliyordu. Jeff Campbell, Melanctha'nın içinde sevgileriyle ilgili ne olduğunu tahmin etmek için doğru yolu bilmiyordu, sevgisinde dürüst olup olmadığını bulmak için onun içine ulaşmanın hiçbir yolunu kestiremiyordu, artık aralarında yanlış giden bir şeyler vardı, artık bir zamanlar Melanctha'nın ona hissettirdiği şekilde emin hissetmiyordu, bunu gerçekten anlamak zorundaydı.

Melanctha onun için çok fazlaydı. Melanctha'nın ona karşı gerçekten ne hissettiğini bulmak konusunda çaresizdi. Jeff ona sık sık gerçekten sevip sevmediğini soruyordu. Her seferindeyse, "Evet, Jeff, tabii ki, bunu biliyorsun," cevabını alıyor, fakat tatlı, güçlü bir sevgi yerine, artık yalnızca sabırlı, nazik bir tahammül hissediyordu.

Jeff bilmiyordu. Eğer böyle bir şey hissetmekte haklıysa, artık kesinlikle Melanctha Herbert'la olmak istemiyordu. Jeff Campbell, Melanctha'nın onunla olmaya ihtiyacı olduğundan değil, sadece Jeff'in hatırı için sevgi vereceğini düşünmekten fena halde nefret ediyordu. Böylesi bir sevgiye Jeff'in dayanması çok zordu.

"Jeff bana böyle tuhaf davranmana neden olan ne? Jeff artık beni kesinlikle kıskanıyorsun. Tabii Jeff, nasıl bana böyle bakacak kadar aptal olabildiğini hiç anlamıyorum." "Birini kıskanabileceğimi düşüneyim deme Melanctha, beni duyuyor musun? Mesele şu ki, sen beni kesinlikle hiçbir zaman anla-

mıyorsun. Ben artık hep böyleyim Melanctha. Beni seversen, ne yaptığını, zamanında kimin neyi olduğunu umursamam. Beni sevmezsen, artık ne yapacağını, kimin neyi olacağını umursamam. Bana karşı iyi olmanı asla istemem Melanctha, tabii sana bunu yaptıran sevgin değilse. Kesinlikle senin nezaketine maruz kalmak istemiyorum. Beni sevmiyorsan buna dayanabilirim. İstemediğim tek şey, bana kibarlık olsun diye iyi davranman. Eğer beni sevmiyorsan, sen ve ben, yaşadığımız bütün güçlü hisleri hemen burada bırakırız, Melanctha. Seni düşündüğümde Melanctha, tatlım, başka kimseyi düşünmüyorum. Bu söylediğim doğru, Melanctha, her zaman. Canımı sıkabilecek tek şey senin sevgin Melanctha, yani eğer beni gerçekten sevmiyorsan tek yapman gereken sadece bana bunu söylemen. Elimden geldiğince seni rahatsız etmeyeceğim, Melanctha. Benimle ilgili kesinlikle endişelenmemelisin, Melanctha, asla. Sadece bana açıkça söyle Melanctha, olduğu gibi, hissettiğin gibi. Sana doğruyu söylüyorum, Melanctha, buna kesinlikle dayanabilirim. Nedenini veya niçinini bilmeyi de hiç umursamayacağım, Melanctha. Sevmek benim için yaşamak gibi Melanctha, bana karşı bunu gerçekten hissetmiyorsan, aramızda hiçbir şey yok demektir Melanctha, değil mi? Sana karşı her zaman hissettiğim gibi açık ve dürüst konuşuyorum, Melanctha. Ah, Melanctha, tatlım, beni seviyor musun? Ah, Melanctha, lütfen, lütfen, bana doğruyu söyle, söyle, beni gerçekten seviyor musun?”

“Ah, çok aptal bir çocuksun Jeff, tabii ki seni seviyorum. Her zaman ve sonsuza kadar Jeff, sana her zaman iyi davranıyorum. Ah, çok aptalsın Jeff, ne zaman aramızın iyi olduğunu

anlamıyorsun. Ah sevgili Jeff, bu gece kesinlikle çok yorgunum, bir de sen canımı sıkma. Evet, seni seviyorum, Jeff, bunu ne kadar sık söylememi istiyorsun. Ah çok aptalsın Jeff ama evet, seni seviyorum. Artık bu gece bunu bir daha söylemeyeceğim Jeff, beni duyuyor musun? Artık bana sadece iyi davran Jeff, yoksa sana fena halde kızacağım. Evet, seni seviyorum, tabii ki Jeff, gerçi sen bunu hiçbir şekilde hak etmiyorsun. Evet, evet, seni seviyorum. Evet, Jeff, iyice uykum gelene kadar söyleyeceğim. Evet, seni seviyorum, Jeff ve bunu söylememi istemeyi kesinlikle bırakman gerekiyor. Ah, seni koca aptal çocuk Jeff Campbell, tabii ki seni seviyorum, ah seni aptal şey, benim Jeff Campbell'ım. Evet, seni seviyorum ve bunu bu gece bir kez daha kesinlikle söylemeyeceğim, Jeff, beni duyuyor musun?"

Evet, Jeff Campbell onu duyuyordu, gerçekten ona inanmayı deniyordu. Ondan gerçekten şüphe etmiyordu ama her nasılsa Melanctha'nın söyleyiş biçimi ona yanlış geliyordu. Jeff artık Melanctha'nın yanında afallamış hissediyordu. Ondaki bir şeylerin yanlış olduğunu biliyordu. Ondaki bir şeyler, bir zamanlar onunlayken sürekli sahip olduğu neşeyi her an parçalayan azabı güçlendiriyordu.

Jeff artık sürekli Melanctha'nın onu sevip sevmediğini merak ediyordu. Melanctha'nın onların birlikteliğinin başlamasına neden olanın o olduğunu söylerken haklı olup olmadığını merak ediyordu. Başlarına açtıkları tüm belanın ve hâlâ aralarında var olan sorunların gerçek sorumluluğunun ona ait olduğunu söylerken Melanctha haklı mıydı? Eğer öyleyse Jeff ne kadar da kaba davranmıştı. Eğer Melanctha haklıysa, ona sık sık fena halde çektiirdiği acılara dayanırken ne kadar

da iyi davranmıştı. Ama hayır, bunlara kesinlikle kendisi için dayanmıştı, Jeff'i mutlu etmek için değil. Tabii ki, uzun uzun düşündüğü şeylerde o kadar da yanılmış olamazdı. Tabii ki, uzun süren sevgileri boyunca her gün ne olduğunu doğru bir şekilde hatırlayabilirdi. Tabii ki, Melanctha'nın belli ki sürekli düşündüğü gibi zavallı bir korkak değildi. Tabii ki, tabii ki, ama sonra içindeki azap her dakika daha da kötü bir hal aldı.

Bir gece, Jeff Campbell yatağında düşünceleriyle uzanıyordu, artık gecelerce düşünmekten uyuyamıyordu. O gece aniden yatağında doğruldu, her şeyi açıkça görebiliyordu, yumruğuyla yastığına vurdu, yalnız başına orada oturken az daha bağıracaktı, "Melanctha'nın dediği gibi kaba biri değilim. Benim endişeyle düşündüklerimin hepsi yanlış. Eşit başladık, ikimiz de diğerinin istediğini değil, kendi istediğimizi yaptık. Melanctha Herbert da aynı benim yaptığım gibi yaptı çünkü buna dayanmayı isteyecek kadar çok sevdi. Bunu gerçekten farklı bir şekilde düşünmem tamamen yanlış. Onun sevgisinde doğru ve içten olup olmadığını kesinlikle bilmiyorum. Bana karşı her zaman doğru ve içten olup olmadığını anlamam için hiçbir yol yok. Tek bildiğim, onu benimle olması için asla zorlamadığım. Melanctha kendi yarattığı sorunu üstlenmeli, aynı benim kendi yarattığım sorunu üstleneceğim gibi. Başında gerçek bir bela olduğunda herkes kendi başının çaresine bakmak zorunda kalır. Melanctha bunu benim başlattığımı ve başına bela açtığımı söylerken kesinlikle doğru hatırlamıyor. Tanrı aşkına hayır, ona karşı ne korkak ne de kaba davrandım. Hissettiğim gibi oldum, aramızdaki mesele kesinlikle tamamen bu ve herkes kendi derdiyle başa çıkmak zorunda. Bu sefer, kesinlikle

haklıyım.” Jeff uzandı, sonunda rahatlamıştı, uyudu ve uzun süren şüpheli azabından kurtuldu.

“Biliyor musun, Melanctha,” diye başladı Jeff Campbell, bir dahaki sefere onunla uzun süre konuşabilecek kadar yalnız kaldığında, “Biliyor musun, Melanctha, bazen senin hazır olmak ve asla bağırıp çağırmamak hakkında söylemekten hoşlandığın şeylerle ilgili çok fazla düşünüyorum. Bana öyle geliyor ki Melanctha, bağırıp çağırmamakla ne kastettiğini kesinlikle doğru anlamıyorum. Bana öyle geliyor ki, bir şeylere dayanmak için cesur olmak sadece canın yandığı anda gösterilen tepki değil, asıl sonrasında gelen, kavgada yaralanmanın yarattığı etkiyle hasta olman, yıllarca sana bakılması, ailenin acı çekmesi ve bunların hepsidir; benim anladığıma göre gerçekten cesur olmak için kesinlikle direnmeli ve bağırıp çağırmamalısın.” “Ne demeye çalışıyorsun, Jeff?” “Demek istediğim şu, bana öyle geliyor ki, gerçekten bağırıp çağırmamak, canının yandığını asla göstermemek için güçlü olmaktır. Bana öyle geliyor ki, bir sorun yüzünden başının ağrması ve bunu göstermek ‘Ah, ah, çok fena canımı yaktınız, lütfen canımı acıtmayın, beyefendi,’ demekten daha cesurca değil. Bana kesinlikle öyle geliyor ki, birçok insan zaten herkesin sürekli dayanmak zorunda olduğu şeylere dayandığında kendini cesur zannediyor; bunlara hepimiz dayanıyoruz, kesinlikle hiçbirimiz bunlardan hoşlanmıyoruz, ama yine de çoğumuz, sırf buna dayanmak zorunda kaldığımız için, cesur olduğumuzu düşünmüyoruz.”

“Şimdi ne kastettiğini anlıyorum, Jeff Campbell. Hoşuna giden zalimce şeylere şeye dayanmayı kesinlikle kestiğim için mesele çıkarıyorsun. Ama bil ki, sen zaten hep böyle yapar-

sın, Jeff Campbell. Affettiğim onca Şeye karşı tek bir doğru hissin yok.” “Bir kereliğine eğlencesine sđylemiŐtim, Melanctha ama Şimdi, kesinlikle sđyluyorum, işinin olmadığı yerlere burnunu sokabileceğini sanıyorsun, çok cesurum ve hiçbir Şey canımı yakamaz diyorsun, sonra her zamanki gibi canını yakan bir Şey oluyor, sen de acını her seferinde herkes gđrebilsin diye gđsteriyorsun, sonra da öyle cesurum ki hiçbir Şey canımı yakmadı ama onun bunu yapmaya kesinlikle hakkı yoktu diyorsun, bakın ne kadar da acı çektim ama hiç bağırıp çağırdığımı duymuyorsunuz, gerçi biraz hissi olan herhangi biri beni acı çekerken gđrse  zen gđstermek dışında bana kesinlikle dokunmazdı. Bazen kesinlikle anlamıyorum Melanctha, bu yaptığının neresi bildiğimiz sızlanmaktan daha cesurca?” “Hayır, Jeff Campbell, izlediğin bu yolla ufkunu kesinlikle geliŐtirmeyecek gibisin.” “Hayır, Melanctha, sen de geliŐtirmeyeceksin. Gerçekten acı çekebilecek tek kişinin yalnızca sen olduğunu d Ő nuyorsun.” “Eh, buna nasıl dayanacağını bilen tek insan kesinlikle hep ben olmadım mı? Hayır, Jeff Campbell, gerçekten buna değebilecek birini sevmekten kesinlikle çok memnun olurum ama denedim ve onu asla bu dünyada bulamıyorum.” “Hayır, ayrıca bu düşünme biiminle, sen Melanctha onu asla ama asla bulamayacaksın. Hiçbir erkeğin sevgine uzun süre kesinlikle sahip olamayacağını anlayamıyormusun, Melanctha? Sen Melanctha, senin içinde, derinlerinde sadık bir his, gerçek bir his yok. O an hislerinle hızlı davranamıyorsan, o zaman seni orada daha fazla tutacak bir Şeyin de olmuyor. Görüyorsun ya Melanctha, sen hep böylesin, böylesin, kendi yaptıklarını ya da seninle aynı Şeyleri hissed-

kişinin yaptıklarını doğru biçimde hatırlayamıyorsun. Sen Melanctha, mesele ne yaptığına ve başına ne geldiğini düşün-
düğüne gelince, kesinlikle doğru hatırlayamıyorsun.” “Senin
için böyle konuşmak kolay tabii, Jeff Campbell. Sen doğru ha-
tırlıyorsun çünkü evine gidip her şeyi başından sonuna düşün-
medikçe hiçbir şey hatırlayamıyorsun, gelgelelim bu şekilde
doğru hatırlamanın bana göre kesinlikle pek bir kıymeti yok,
Jeff Campbell. Ben, olayın içindeyken hatırlamaya kesinlikle
doğru hatırlamak derim, Jeff Campbell, öyle anlarda bana her
zaman davrandığın gibi davranmamak gibi bir his duyuyor-
sun, ama sonra eve gidip Jeff Campbell, düşünmelerine baş-
lıyorsun, sonrasında senin için iyi ve affedici olmak kesin-
likle çok kolay oluyor. Hayır, benim için hatırlamanın yolu bu
değil, Jeff Campbell, benim gördüğüm kadarıyla hatırlamanın
yolu bizi bekleyen insanlara sürekli acı çektirmek değil. Bana
öyle geliyor ki Jeff Campbell, ben asla bir insanı alçak görüp
küçümseyemem, hani geçen yaz sırf o hatırlama nöbetlerin-
den birini geçirdiğinde beni üzerinden attığın gibi. Hayır, Jeff
Campbell, bana kesinlikle gerçek hatırlama gibi gelen şey, her
ân gerektiğinde hissetmek. Neyin doğru olması gerektiği hak-
kında kesinlikle bir şey bilmiyorsun, Jeff Campbell. Hayır, Jeff,
sana katlanmak zorunda olan her zaman kesinlikle bendim.
Sen eve hatırlamaya giderken acı çekmek zorunda olan her za-
man kesinlikle bendim. Hayır, ne hissetmeye ihtiyacın oldu-
ğuna dair hâlâ bir fikrin yok, Jeff. Hayır, ikimiz için de hatır-
laması gereken her zaman kesinlikle benim, Jeff Campbell. Ne
düşündüğümü bilmek istiyorsan, bizim yaşadığımızın doğrusu
esas olarak bu, Jeff Campbell.” “Böyle bir konuşma yaparken

fevkalade mütevazı oluyorsun kesinlikle, Melanctha, kesinlikle öyle oluyorsun, Melanctha,” dedi Jeff Campbell gülerek. “Bazen sürekli dışarıda olduğumu düşününce, kesinlikle çok parlak ve tanıdığım çoğu kişiden daha iyi olduğumu düşününce Melanctha, fena halde burnu büyük biri olduğumu düşünüyorum, ama sen böyle konuşunca Melanctha, fevkalade mütevazı bir adam olduğumu görüyorum kesinlikle.” “Mütevazı mı!” dedi Melanctha öfkeyle. “Mütevazı, kendine verebileceğin kesinlikle en tuhaf özelliklerden biri, Jeff, hem de gülerken.” “Bu, kesinlikle nasıl düşündüğüne bağlı,” dedi Jeff Campbell. “Aslında mütevazı olduğumu hiç düşünmezdim Melanctha ama senin konuşmanı dinleyince gerçekten öyle olduğumu görüyorum. Benden biraz farklı olsalar da en az benim kadar iyi yaşayan bir sürü insan var. Şimdi seninleyken Melanctha, eğer doğru anlıyorsam, sen tanıdığın hiç kimse hakkında böyle düşünmüyorsun.” “Kesinlikle ben de mütevazı olabilirim, Jeff Campbell,” dedi Melanctha, “gerçekten tanıdığımda saygı duymaya devam edebileceğim biriyle tanışabilirsem tabii. Ama eğer bilmek istersen söyleyeyim, böyle biriyle kesinlikle hiç tanışmadım, Jeff Campbell.” “Hayır, Melanctha, sahip olduğun bu düşünme biçimiyle öyle birini bulabilecekmişsin gibi görünmüyor, Melanctha, sen o an hissettiklerin dışında hiçbir şeyi hatırlamaz, başkasının neler hissettiğini anlamazken, onlar da tıpkı senin gibi bağırıp çağırıyorsa tabii. Hayır, Melanctha, düşündüğün kadar iyi olabilecek biriyle tanışma ihtimalinin çok yüksek olduğunu hiç sanmıyorum.” “Hayır, Jeff Campbell, mesele benim için hiç de senin söylediğin gibi değil. Bunun nedeni, ben bir şeyi elde ettiğimde, ne istediğimi her

zaman bilirim. Ona sahip olana dek bekleyip sonra elimdekini fırlatıp atmama, ardından da gelip az önce yaptığının bir hata olduğunu söylememe kesinlikle gerek yok, benim anladığım hiç de böyle bir şey değil, daha önce istediğimi düşünmediğim şeye sahip olmayı istiyorum. Bir şeyler hissettiğimde, kendimi kimse benimle denk olamaz gibi hissettiren şey, ne istediğimi bilmek, Jeff Campbell. Kesinlikle söylemem gerekir ki Jeff Campbell, senin yöntemlerin bana pek iyi gibi görünmüyor, asla gerçekten ne istediğini bilmemek ve herkesin acı çekmek zorunda kalması. Hayır Jeff, hangi düşüncemizin daha iyi ve daha güçlü olduğu konusunda çok da şüpheye yer olduğunu kesinlikle düşünmüyorum.”

“Canın nasıl isterse, Melanctha Herbert,” diye bağırdı Jeff Campbell ve ayağa kalktı, yüksek sesle çirkin bir küfür etti, artık Melanctha’yı sonsuza dek terk edecek kadar öfkeliydi, sonra aynı hızla onu kollarının arasına alıp tuttu.

“Sen ne aptal bir çocuksun, Jeff Campbell,” diye fısıldadı Melanctha sevgiyle.

“Ah evet,” dedi Jeff hüzünlü bir şekilde. “Kimseye kızgın kalamıyorum, küçük bir çocukken de kalamazdım. Genelde ağlardım, gerçekten öfkelenip herkesin yaptığı gibi kızgınlığımı uzun süre devam ettiremezdim. Bana yaramıyor, Melanctha, sana asla kızgın kalamam, Melanctha, tatlım. Ama sakın biraz önce söylediğin şeyleri haklı bulduğumu sanma. Kesinlikle öyle düşünmüyorum, Melanctha, gerçekten, ama olmam gerektiği gibi kızgın da olamıyorum. Hayır Melanctha, küçük kız, gerçekten, düşündüklerinde haklı değilsin. Bunu kesinlikle biliyorum, Melanctha. Düşündüğün şeyler-

de bana hakkımı vermiyorsun, Melanctha. Elveda Melanctha, sen her zaman benim küçük kızım olacaksın.” Sonra bir süre birbirlerine çok iyi davrandılar, ardından Jeff o akşam onun yanından ayrıldı.

Melanctha şimdi bir kez daha gezinmeye başlamıştı. Melanctha henüz sürekli gezinmiyordu ama yavaş yavaş başka birilerini aramaya başlaması gerekiyordu. Melanctha Herbert iyi siyahi kızlardan bazılarıyla görüşmeye tekrar başlamıştı, bazen onlarla geziniyordu. Melanctha gezinirken henüz yalnız olma ihtiyacı hissetmiyordu.

Jeff Campbell, Melanctha’nın tekrar gezinmeye başladığını bilmiyordu. Jeff’in tek bildiği, artık sık sık onunla olamayacağıydı.

Jeff bunun başına nasıl geldiğini hiç bilmiyordu ama öncesinde onu ağırlamak için vakti var mı diye sormadan Melanctha Herbert’ı görmeye gitmeyi hiç düşünmüyordu. O zaman Melanctha biraz düşünüyor, sonra da şöyle diyordu: “Bir bakayım Jeff, yarın demiştin değil mi? Şu aralar kesinlikle fena halde meşgulüm Jeff. Bu hafta hiçbir şekilde ayarlayamayacağım gibi görünüyor, Jeff. Kesinlikle seni yakın zamanda görmeyi istiyorum, Jeff. Artık yapacak daha çok şeyim var, Jeff, işim yokken, seninle olmak için çok fazla zaman ayırıyordum. Sanırım Jeff, seni bu hafta kesinlikle göremem, yapacak bunca şeyim varken.” “Tamam, Melanctha,” diye cevap veriyordu Jeff çok kızarak. “Beni kesinlikle istediğinde gelirim ancak, Melanctha.” “Şimdi Jeff, biliyorsun ki sırf seni görmek için sürekli diğer insanlarla olmayı ihmal edemem. Gelecek hafta salı günü beni görmeye gel, duydun mu? Salı

günü çok meşgul olacağımı sanmıyorum, Jeff.” O zaman Jeff Campbell onu rahat bırakırdı, kalbi kırık, öfkeli olurdu, zira Jeff Campbell gibi gururlu erkekler için bir dilenciden farksız hissetmek çok zordu. Yine de, Melanctha’nın söylediği gibi, kendisi için ayarlanan günlerde her zaman ona giderdi, Jeff Campbell hâlâ Melanctha’nın ne istediğini gerçekten anladığından emin değildi. Melanctha daima onu sevdiğini söylüyordu, Jeff bunu tabii ki bilmeliydi. Melanctha daima onu kesinlikle her zamanki gibi sevdiğini söylüyordu, ama tabii şimdi kesinlikle yapması gerekenlerle meşgul olmalıydı, Jeff bunu biliyordu.

Jeff, Melanctha’nın onu bu denli meşgul edecek ne yapması gerektiğini hiç bilmiyordu ama ona böyle bir soru sormaya hiç zahmet etmedi. Ayrıca Jeff böyle bir meselede Melanctha Herbert’in ona asla gerçek bir cevap vermeyeceğini biliyordu. Bunun sebebi Melanctha’nın basit bir cevap vermeyi bilmemesi miydi, emin değildi. Hem zaten Jeff, onun için neyin önemli olduğunu nasıl bilebilirdi ki? Jeff Campbell, Melanctha’ya hiçbir işinde karışmaya hakkı olmadığını her zaman güçlü bir şekilde hissediyordu. Birbirlerine bu tarz konularda asla soru sormamışlardı. Birbirlerine göz kulak olma hakkı olduğunu hiç düşünmemişlerdi. Ve Jeff Campbell şimdi, Melanctha’nın hayatta neyin doğru olduğunu düşündüğünü soramazdı, bu konuda herhangi bir hak iddia edemeyeceğini her zamankinden daha fazla hissediyordu. Jeff’in kendinde sorgulama hakkı gördüğü tek şey Melanctha’nın sevgisiydi.

Gün geçtikçe, Jeff gerçekten ne kadar acı çekebileceğini daha iyi öğreniyordu. Bazen yalnızken canı öyle çok yanıyordu

ki, gözünden ağır ağır bir iki damla yaş dökölüyordu. Ama artık günden güne bunun canını ne kadar daha fazla acıtabileceğini bildiğinden, bir zamanlar Melanctha'nın hislerine karşı duyduğu derin korkuyu kaybetmişti. Canı böylesine yarken bile, acı çekmek o kadar da büyük mesele değil, diye düşündü Jeff Campbell. Çok canı yanıyordu, aynı bir zamanlar Melanctha'nın canını yaktığını bildiği gibi, ama o da buna katlanabiliyor ve hiçbir şekilde bağırıp çağırmıyordu.

Yumuşak kalpli bir tabiatı olanlar, güçlü tutkuları çoğunlukla hissetmeyenler için acı çekmek genellikle çok zor görünür. Bu kişiler acı çekmenin ne olduğunu bilmediklerinden, acı çekmek onlara çok korkunç gelir ve bu nedenle acı çekmek zorunda kalan herkese fena halde yardım etmek isterler, nasıl acı çekileceğini gerçekten bilen birine karşı derin bir hürmet gösterirler. Ama gerçekten acı çekme sırası onlara gelince, kısa süre içinde korkularını, duyarlılıklarını ve meraklarını kaybetmeye başlarlar. Ben bile dayanabiliyorsam demek ki çok da fena bir şey değil, derler. Sürekli acı çekmek, buna dayanmak pek hoş değildir tabii, ama sırf nasıl dayanacaklarını bildikleri için diğerleri onlardan daha bilge değildir.

Tutkulu bir tabiatı olanlar, kendilerine daima acı çektirirler, bu insanlar duygularını heyecanları kadar keskin yaşarlar, acı çektiklerinde hep daha yumuşak kalpli olurlar ve acı çekmek onlara iyi bir şey gibi görünür. Yumuşak kalpli, tutkusuz ve rahat tabiatı olanlar acı çektiklerinde her zaman daha çok zorlanırlar, zira bir zamanlar acı çekmek zorunda kalan herkese karşı besledikleri korkuyu, hürmeti ve merakı kaybederler, çünkü artık acı çekmenin ne demek olduğunu kendileri de biliyordur

ve nasıl dayanacaklarını en az diğerleri kadar bildiklerinden o kadar da korkunç görünmüyordur.

Jeff Campbell'a da bugünlerde böyle geliyordu. Jeff artık ta içinde gerçekten acı çekmenin ne olduğunu biliyordu ve acıyla geçen her gün, Melanctha'yı nasıl daha iyi anlayacağını biliyordu. Jeff Campbell, Melanctha Herbert'ı hâlâ seviyordu ve ona hâlâ gerçekten güveniyordu, içinde hâlâ bir gün tekrar bir araya geleceklerine dair umut vardı fakat bu his günden güne yavaşça zayıflıyordu. Hâlâ beraber epey zaman geçiriyorlarsa da artık asla birbirlerine gerçekten güvenmiyorlardı. Eskiden, beraber oldukları günlerde, Jeff, Melanctha'nın içinden neler geçtiğini pek bilmesede ona olan güveninin ne kadar derin olduğunu çok iyi biliyordu; şimdiyse Melanctha Herbert'ı daha iyi tanıyordu ama ona karşı hiç derin bir güven hissetmiyordu. Artık Jeff ona karşı gerçekten hiç dürüst olamıyordu. Şüphe duymadığı tek şey onun sevgilisi olmasıydı, ama her nasılsa artık Melanctha'nın sevgisine pek inanmıyordu.

Melanctha Herbert, Jeff ona soru sorduğunda artık biraz sinirleniyordu, "Daha önce kimseye benimle olması için bir kereden fazla şans vermedim Jeff, sanaysa kesinlikle yüz kere vermişimdir, beni duyuyor musun?" "Peki neden vermeyesin, Melanctha, bana bir milyon şans verirsin, tabii beni gerçekten seviyorsan!" diye parladı Jeff sinirle. "Benden böyle bir şey istemeyi hak edip etmediğini de bilmiyorum, Jeff Campbell." "Benim bahsettiğim şey hak etme meselesi değil ki Melanctha. Sevgi. Eğer beni gerçekten seviyorsan buna zaten kesinlikle şans demeysin." "Tabii Jeff, bana akıllılık taslıyorsun, değil mi," "Hayır, Melanctha, ayrıca seni kuskanmıyorum da. Sadece

davranış şeklini beni şüphelendiriyor.” “Ah evet, Jeff, erkekler baştan ayağa kıskandıklarında hep böyle söylerler, aynı şeyler. Beni kıskanmak için bir nedenin yok Jeff ve bu konuşma beni feci şekilde yordu, anlıyor musun?”

Jeff Campbell, Melanctha'ya bir daha onu sevip sevmediğini hiç sormadı. Artık araları gittikçe kötüleşiyordu. Artık Jeff, Melanctha'nın yanında hep çok sessizdi. Artık Jeff ona karşı hiç dürüst olmak istemiyordu, artık Jeff'in ona söyleyecek pek bir şeyi yoktu.

Artık beraber olduklarında konuşmanın çoğunu Melanctha yapıyordu. Melanctha'nın yanında artık sık sık başka kızlar da oluyordu. Melanctha, Jeff Campbell'a karşı her zaman nazikti ama onunla yalnız kalmaya ihtiyacı var gibi de görünmüyordu. Jeff'e en iyi arkadaşymış gibi davranıyordu, onunla hep böyle konuşuyordu ama yine de artık onu çok sık görmek istiyormuş gibi görünmüyordu.

Bu durum Jeff Campbell için her gün daha da zorlaşıyordu. Sanki Melanctha'yı gerçekten sevmeyi öğrendiğinde artık Melanctha'nın ona ihtiyacı kalmamış gibiydi. Jeff bundan emin olmaya başlamıştı.

Jeff Campbell, Melanctha'nın yeniden gezinmeye başladığını henüz bilmiyordu. Jeff, Melanctha'dan şüphelenmekte aceleci davranmamıştı. Jeff'in tek bildiği, Melanctha'nın artık onu gerçekten sevdiğine güvenmediğiydi.

Jeff'in içinde artık hiç şüphe kalmamıştı. Melanctha'yı gerçekten sevdiğini çok iyi biliyordu. Melanctha'nın artık onun için gerçek bir din olmadığını çok iyi biliyordu. Jeff Campbell şunu da çok iyi biliyordu ki, artık ona güvenemeyecekse, onu

çok sevse ve acı çekmenin gerçekten ne olduğunu bilse dahi Melanctha'yı gerçekten istemiyordu.

Melanctha Herbert her gün daha da az onun yanında oluyordu. Konuşması çok hoştu ve onunla olmaktan çok memnundu ama her nasılsa bunlar Jeff'i hiç rahatlatmıyordu.

Melanctha Herbert'in yanında artık hep bir sürü arkadaş vardı. Jeff Campbell onlarla olmayı hiç istemiyordu. Artık Melanctha, sık sık söylediği üzere, onunla yalnız geçirebileceği vakit ayarlamayı gittikçe daha da zor buluyordu. Bazen geç kalıyordu. O zamanlarda Jeff hep sabırlı olmaya çalışıyordu, zira Jeff Campbell neleri hatırlaması gerektiğini çok iyi biliyordu ve bu yüzden, doğru olanın onun bu yaptığına dayanması gerektiğini biliyordu.

Sonra, Melanctha sık sık onu görmemenin yolunu bulmaya başladı ve bir keresinde onunla buluşmak için söz vermişken başka bir yere gitti.

O zaman, Jeff Campbell gerçekten öfkeyle doldu. Artık onu asla istemeyeceğini biliyordu. Artık ona asla gerçekten güvenemeyeceğini biliyordu.

Jeff Campbell, Melanctha'nın neden onunla buluşmaya gelmediğini hiç bilmiyordu. Jeff, Melanctha'nın yeniden gezinmeye başladığıyla ilgili birkaç konuşma duymuştu. Jeff Campbell ara sıra hâlâ ona yardım edecek bir doktora ihtiyaç duyan Jane Harden'ı görüyordu. Jane Harden, Melanctha'ya ne olduğunu her zaman çok iyi biliyordu. Jeff Campbell, Jane Harden'la Melanctha hakkında kesinlikle bir şey konuşmuyordu. Jeff, Melanctha'ya her zaman sadıktı. Jeff, Jane Harden'ın ona Melanctha'yla ilgili çok fazla şey söylemesine izin vermi-

yordu, gerçi Jane'in onu sevdiğini bilmesine de izin vermiyordu. Gelgelelim, Jeff o ve ya bu şekilde, Melanctha hakkında bir şeyler öğrenmişti, Melanctha'nın Rose Johnson'la birlikte sık sık buluştuğu bazı adamlardan haberi vardı.

Jeff Campbell, Melanctha'dan gerçekten şüphelenmek için kendine müsaade etmese de artık onu istemediğini çok iyi anlamaya başlamıştı. Melanctha Herbert, onu Jeff'in bir zamanlar hissedebileceğini düşündüğü gibi sevmemişti hiç, Jeff artık bunu biliyordu. Bir zamanlar, hakkında nasıl hissedeceğini asla bilemeyeceğini düşünecek kadar yüksekteydi Melanctha. Şimdiyse Jeff, Melanctha Herbert'ı anlayabileceği noktaya gelmişti. Melanctha'ya sert davranmasının nedeni, Melanctha'nın onu gerçekten sevmemesi değildi, sadece böyle bir hayale kapıldığı için üzülüyordu. Bir de gerçek olduğunu hissettiği, dünyayı onun için güzelliklerle dolu kılan şeyi kaybettiğine üzülüyordu, artık o yeni dinden yoksundu, eskiden iyi ve gerçek güzelliğe sahip olduğunu düşündüğü şeyi kaybetmişti.

Jeff Campbell çok kızgındı çünkü Melanctha'ya ona karşı dürüst olması için daima yalvarmıştı. Jeff onun kendisini sevmemesine, ona karşı dürüst olmamasına dayanamıyordu.

Jeff Campbell, Melanctha'nın onunla buluşmaya gelmediği yerden kendi evine gitti, üzgün ve çok kızgındı.

Jeff Campbell içindeki bu histen kurtulmak için ne yapması gerektiğinden emin olamıyordu. Elbette güçlü olmalı ve bu sevgiyi içinden atmalıydı, ama artık gerçek bilgelige sahip olduğundan emin miydi? Melanctha Herbert'ın ona karşı asla derin bir sevgi beslemediğinden emin miydi? Melanctha Herbert'ın asla hürmet görmeyi hak etmediğinden emin miydi? Jeff'in içi

sürekli bu azapla doluydu, ama artık Melanctha'nın onun için o kadar da yüce olmadığını hissediyordu.

Jeff, Melanctha ona haber gönderecek mi diye bekledi. Melanctha Herbert ona bir satır yazı bile göndermedi.

Sonunda Jeff, Melanctha'ya mektup yazdı. "Sevgili Melanctha, benimle söz verdiğin gibi buluşmadığın ve kesinlikle doğru olmayan bir şekilde davranmanın nedenini açıklayan tek bir kelime yazmadığın bu geçtiğimiz hafta hasta olmadığını biliyorum. Jane Harden, o gün seni gördüğünü ve şu sıralar beraber olmaktan hoşlandığın insanlarla yürüyüşe çıktığını söyledi. Şimdi beni yanlış anlama, Melanctha. Seni seviyorum çünkü bana öğrettiklerini yavaşça öğrendim, ama aynı zamanda şu an biliyorum ki, sen bana gerçek gibi gelen hisleri hiç yaşamadın. Artık seni gerçek bir din gibi sevmiyorum, Melanctha çünkü artık senin de biz diğerleri gibi yaratıldığını biliyorum. Artık hiçbir adamın sana tutunamayacağını çünkü hiçbir adamın sana gerçekten güvenemeyeceğini biliyorum, çünkü niyetin iyi olsa da Melanctha asla hatırlayamıyorsun, bu yüzden dürüst olabilmenin hiçbir yolu yok. Bu yüzden lütfen şimdi beni anlamaya çalış, Melanctha, mesele seni nasıl seveceğimi bilmemem değil. Artık seni nasıl seveceğimi biliyorum, Melanctha, gerçekten. Bunu kesinlikle biliyorsun, Melanctha. Bana kesinlikle her zaman güvenebilirsin. Bu yüzden, Melanctha, kendi vicdanıma göre senden daha iyi biri olduğumu dürüstlikle söyleyebilirim. Bu yüzden, Melanctha, artık sana dert olmak istemiyorum. Başka türlü asla bilemeyeceğim şeyleri kesinlikle görmemi sağladın Melanctha. Doğru hisler hakkında senden çok aşağıdayken bana iyi ve sabırlı davrandın. Ben sana

kesinlikle hiçbir şekilde o kadar iyi ve sabırlı davranmadım, bunu kesinlikle biliyorum, Melanctha. Ama Melanctha, bana göre, beraber iyi olmak, gerçekten düzgün bir şekilde sevmek için insan karşısındakini de kesinlikle kendi kadar düşünmeli, Melanctha. Ve bana göre, iki kişinin arasında birinin sadece aldığı, diğerinin de sadece verdiği gibi bir his olmamalı, Melanctha. Beni şu an kesinlikle gerçekten anlamadığını biliyorum, Melanctha, ama bunun bir önemi yok. Şu an sana karşı gerçek hislerimi kesinlikle biliyorum, Melanctha. Bu yüzden, şimdilik elveda Melanctha. Sana asla ama asla gerçekten güvenemeyeceğimi söylüyorum, Melanctha, bu kesinlikle senin hiç kimseye karşı hislerinde eşit olmamandan ve nasıl hatırlayacağını asla bilememenden kaynaklı, Melanctha. Birçok konuda sana gerçekten güveniyorum, Melanctha ve içinde olan o tatlılığı kesinlikle derinden hissediyorum, Melanctha. Mesele bana olan sevgin, Melanctha. Asla benimle eşit olamazsın ve bu şekilde devam etmesine ben de kesinlikle daha fazla dayanamam. Bu yüzden, Melanctha, bana ihtiyacın olursa her zaman arkadaşın olurum, fakat birbirimizle konuşmak için artık görüşmeyelim.”

Sonrasında Jeff düşündü de düşündü, farklı şekilde görmek için hiçbir yol bulamadı, bu yüzden mektubu sonunda Melanctha'ya gönderdi.

Artık Jeff Campbell için elbette her şey bitmişti. Artık Melanctha'yı elbette tanıyamazdı. Ama belki de Melanctha onu gerçekten sevmişti. Öyleyse artık onu hiçbir şekilde görememenin Jeff'in nasıl canını yaktığını bilirdi ve belki ona bir satır mektup yazardı. Ama Jeff'in bunu düşünmesi aptalcaydı.

Tabii ki, Melanctha ona tek kelime bile yazmayacaktı. Artık aralarındaki her şey tamamen bitmişti, Jeff gerçek bir rahatlama hissetti.

Günler boyunca, Jeff Campbell içinde sadece bu rahatlamayı hissetti. Jeff artık kendi içine kapanmıştı, sessizdi. Tüm bunlar ona ağır geliyordu ve bu hissin derinlerine oturduğu bugünlerde gerçekten hissedebildiği şey, kavga etmemenin getirdiği huzur ve sakinlikti ancak. Jeff Campbell artık başka bir şey düşünemiyor ya da hissedemiyordu. Etrafında güzellik ya da iyilik görmüyordu. İçindeki sıkıcı, hoş bir sakinlikti. Jeff neredeyse içindeki bu sıkıcı sakinliği sevmeye başlamıştı, zira Melanctha Herbert onun duygularını ilk kez harekete geçirdiğinden beri hissettiklerinin yanında, bu neredeyse özgür kalmak gibiydi. Ama henüz gerçek bir huzur da bulamamıştı, içine bu kadar süredir işleyen şeyi yenememişti, başına gelenlerin ardından güzelliği ve gerçek iyiliği görmeyi öğrenememişti, ama baştan aşağı donuk hissetse de en azından huzurluydu. Jeff Campbell içinde sürekli devam eden bir kavga olmamasından çok memnundu.

Böylece Jeff hayatına devam etti, sessizdi, tekrar işlerine dikkat etmeye başladı; artık etrafında hiçbir güzellik görmüyordu, içinde hep sıkıcı ve ağır bir his vardı, yine de dönmesi gereken, doğru yol olduğunu bildiği bu yolda düzenli bir şekilde ilerlediği için mutluydu; kendi ve tüm siyahiler için her zaman istediği gibi, düzenli yaşayıp güzelliği yaşamın sakin taraflarında görecekti. Bir zamanlar her yanını saran neşe hissini kaybettiğini biliyordu ama çalışabilir ve belki etrafında göremediği güzelliğe dair inancını tekrar kazanabilirdi.

Böylece Jeff işine devam etti, her akşam evde kaldı ve yenden okumalarına başladı, fazla konuşmadı ve kendine baktığında, herhangi bir şey hissediyormuş gibi gelmiyordu.

Ve bir gün Jeff belki de gerçekten unuttuğunu düşündü, bir gün eskiye dönebileceğini ve eskiden bildiği gibi düzenli ve sakin bir hayat sürüp mutlu olabileceğini düşündü.

Jeff Campbell içinde neler döndüğüyle ilgili hiçbir zaman kimseyle konuşmamıştı. Jeff Campbell konuşmayı severdi ve dürüsttü fakat ağızından gerçekten hissettiği bir şey çıkmazdı, sadece sürekli ne düşünüyorsa onu söylerdi. Aslında Jeff Campbell ne hissettiğini oldum olası saklamakla çok gurur duyardı. Hissettiği şeyleri düşününce daima kızarır, sıcak basardı. Sadece Melanctha Herbert'a hissettiği şeyleri anlatmayı başarmıştı.

Ve böylece Jeff Campbell sıkıcı, donuk, ağır, sessiz halini sürdürdü, hiçbir şey hissedemiyor gibi görünüyordu. Sadece bir zamanlar hissettiği şeyleri hatırladığında sıcak basıyor, utançla titriyordu. Sonra bir gün içindeki her şey uyandı, keskinleşti.

Dr. Campbell o sıralarda, yakın zamanda ölebilecek hasta bir adamla uzun uzun vakit geçiriyordu. Günlerden bir gün, hasta adam dinleniyordu. Dr. Campbell biraz dışarıya bakmak için pencereye gitti. Güney ilkbaharının ilk günleriydi. Ağaçlarda yeni filizlerin neden olduğu tırtıklar daha yeni oluşmaya başlamıştı. Hava, ağaçlar için yumuşak, nemli ve hoştu. Toprak, ağaçlar için ıslak, zengin ve güzel kokuluydu. Kuşlar, ağaçların etrafında tiz, canlı sesler çıkarıyorlardı. Rüzgâr, ağaçlara karşı çok nazik ama ısrarcıydı. Filizler, uzun toprak

solucanları, zenciler ve bütün çocuklar her an yeni bahara, güneş ışığına çıkıyordu.

Böylece Jeff Campbell, eski neşesini biraz biraz içinde hissetmeye başladı. İçindeki donuk sessizlik kırılmaya başladı. Tüm bunlara karışabilmek için pencereden iyice sarktı. Kalbi kaskatı kesildi ve neredeyse durdu. Yanından geçtiğini gördüğü Melanctha Herbert mıydı? Onu bu kadar kötü hissettiren Melanctha mıydı, yoksa başka bir kız mıydı? Eh, kim olduğu önemli değildi, Melanctha onu çevreleyen dünyadaydı ve Jeff bunu kesinlikle biliyordu. Melanctha Herbert onunla aynı şehirdeydi, ne var ki artık onu hiç yanında hissedemiyordu. Onu üstünden atmakla ne aptallık etmişti. Melanctha'nın kendisini gerçekten sevmediğini o zamanlar biliyor muydu? Varsayalım, Melanctha şimdi onun yüzünden acı çekiyordu. Varsayalım, Jeff'i görmekten gerçekten memnun olacaktı. Yaptığı herhangi başka bir şey ona gerçekten bir şey ifade etmiş miydi? Onu kendinden uzaklaştırmakla ne aptallık etmişti. Ama Melanctha Herbert onu istemiş miydi, ona karşı dürüst müydü, Melanctha onu hiç sevmiş miydi ve Melanctha şimdi onun yüzünden acı çekiyor muydu? Ah! Ah! Ah! Acı gözyaşları bir kez daha yükseldi içinde.

O uzun gün boyunca, Jeff Campbell, gelmekte olan baharın onda uyandırdığı ılık nemle çalıştı, düşündü, dövündü, gezindi, yüksek sesle konuştu, sessizleşti, emin oldu, şüpheye düştü, sonra kesinlikle hissetmeye heveslendi ve ardından donuklaştı, yürüdü ve bazen telaşında kendini kaybetmek için hızla koştu, acıyıp kanayana dek tırnaklarını yedi, gerçekten hissettiğine emin olmak için saçlarını yoldu ama yapması gere-

ken doğru şeyin ne olduğunu bulamadı. Sonra, o gece geç saatte her şeyi Melanctha Herbert'a yazdı ve yazdığını değiştirmek için kendine zaman vermeden hemen gönderdi.

"Bugün belki de düşündüklerimde hatalı olabileceğim gerçeği beni vurdu, Melanctha. Belki de seninle olmamı fena halde istiyorsun. Belki seni, eskiden yaptığım gibi, bir kez daha incittim. Ben kesinlikle, Melanctha, gerçekten oturup düşündüğümde, kesinlikle sana bir daha haksızlık etmemeyi çok istiyorum. Bugün belki hissedebileceğini düşündüklerimi gerçekten hissediyorsan, o zaman bunu bana söyle, Melanctha, ben de tekrar seni görmeye geleyim. Hissetmiyorsan bana bir daha bir şey söyleme. Sana kötü davranmayı hiç istemiyorum, Melanctha, gerçekten. Senin canını sıkmayı hiç istemiyorum. Hatalı olduğumu düşünmeye tahammül edemiyorum, bana açıkça söyle, seni görmeye gelmeli miyim?" "Evet," cevabı geldi Melanctha'dan, "bu gece evde, seni bekliyor olacağım, Jeff."

Jeff Campbell o akşam geç saatte Melanctha Herbert'ı görmeye gitti. Jeff ona yaklaştıkça gerçekten onunla olmak istediği konusunda şüpheye düştü, artık ondan ne istediğini bilmediğini hissetti. Jeff Campbell derinlerinde, bundan böyle sorunlarını asla açıkça konuşamayacaklarını çok iyi biliyordu. Jeff'in şimdi Melanctha Herbert'a anlatmak istediği neydi? Jeff'in şimdi ona anlatabileceği neydi? Elbette, ona güvenmeyi asla öğrenemezdi. Elbette, Melanctha'nın içinde olanları çok iyi biliyordu. Yine de onu bir daha asla görmemek korkunçtu.

Jeff Campbell, Melanctha'nın evine girdi, onu öpüp kollarına aldı, sonra uzaklaşıp hiç kımıldamadan durdu ve ona baktı. "Eee Jeff!" "Evet Melanctha!" "Bana böyle davranmana

neden olan neydi, Jeff?” “Ne olduğunu çok iyi biliyorsun, Melanctha, sürekli beni sevmediğini, bana sırf nezaket icabı iyi davrandığını düşünüyorum ve üstelik Melanctha, o gün bana söz verdiğin üzere neden benimle buluşmaya gelmediğinle ilgili kesinlikle hiçbir şey söylemedin!” “Jeff seni her daim sevdiğimden gerçekten emin olamıyor musun?” “Hayır Melanctha, bunu gerçekten hissetmiyorum. Gerçekten ve kesinlikle eminim, Melanctha, eğer emin olsaydım canını kesinlikle hiç sıklmazdım.” “Jeff, seni gittikçe daha çok seviyorum, bunu kesinlikle içinde hissetmiş olmalısın.” “Kesinlikle mi Melanctha?” “Kesinlikle Jeff, bunu biliyorsun.” “O zaman bana neden öyle davrandın?” “Ah, Jeff, başıma gerçekten de bela oldun. O gün sadece gitmem gerekiyordu, Jeff, sana haber vermek gibi bir niyetim yoktu, sonra yazdığın o mektup geldi ve bana bir şeyler oldu. Ne olduğunu tam olarak bilmiyorum, Jeff, bayılıp kaldım, ne yapabilirdim Jeff, artık kesinlikle asla gelip beni görmek istemediğini söyledin!” “Ne olursa olsun Melanctha, eğer sana böyle davranmanın beni mahvettiğini bilseydin bana bir şey söylemez miydin?” “Tabii ki hayır, öyle yazmışken ne yapabilirdim, Jeff? Bana karşı nasıl hissettiğini biliyordum Jeff ama kesinlikle hiçbir şey söyleyemezdim.” “Eh, Melanctha, ben de kesinlikle gururlu biri olduğumu biliyorum ama yine de herhangi bir şekilde beni gerçekten sevdiğini bilsem, sana kesinlikle böyle davranamazdım. Hayır Melanctha, tatlım, sen ve ben kesinlikle aynı şekilde hissetmiyoruz. Her neyse Melanctha, ben seni gerçekten seviyorum, Melanctha.” “Ben de seni seviyorum, Jeff, sen kesinlikle bana inanıyor gibi görünmesen de.” “Hayır, sana kesinlikle hiçbir şekilde inan-

mıyorum, Melanctha, bana bunu söylerken bile. Bilmiyorum, Melanctha, ama tabii ki sana kesinlikle güveniyorum, sadece her nasılsa bana karşı gerçekten sevgi dolu olduğuna hiç inanmıyorum. Bana güvendiğini kesinlikle biliyorum, Melanctha, sadece her nasılsa bu benim için hiç tatmin edici değil. Bunu sana başka nasıl söyleyebileceğimi kesinlikle bilmiyorum, Melanctha.” “Sana artık kesinlikle hiçbir şekilde yardım edemem, Jeff Campbell, gerçi sana güvendiğimi söylerken kesinlikle doğru söylüyorsun, Jeff. Sen kesinlikle tanıyıp tanıyabileceğim en iyi adamsın. Asla bundan farklı bir şey düşünmedim.” “O zaman bana güveniyorsun Melanctha ve ben de kesinlikle seni seviyorum, bana öyle geliyor ki Melanctha, sen ve ben şimdi olduğumuzdan daha iyi olmalıyız. Sen de kesinlikle böyle düşünüyorsundur, Melanctha. Belki beni gerçekten seviyorsundur. Söyle bana, lütfen, gerçekten dürüstçe söyle Melanctha, tatlım, söyle ki bunu hep içimde hissedeyim, beni gerçekten, tam anlamıyla seviyor musun?” “Ah, seni aptal, seni aptal çocuk, Jeff Campbell. Sevmek mi? Seni sürekli affetmeme neden olan ne sanıyorsun? Seni gerçekten sevmeseydim, Jeff, kesinlikle her zaman olduğun gibi, sürekli başıma bela olmana asla müsaade etmezdim. Bana bir daha asla böyle kelimeler söyleme. Beni duyuyor musun, Jeff, yoksa bir gün gerçekten kötü bir şey yapacağım ve seni gerçekten inciteceğim. Bana iyi davran Jeff. Bana iyi davranmana ne kadar çok ihtiyacım olduğun biliyorsun, Jeff!”

Jeff Campbell, Melanctha'ya cevap veremedi. Şimdi ona ne söylemesi gerekiyordu? Hangi kelimeler daha iyi hissetmelerine yardımcı olurdu? Jeff Campbell derinden sevmeyi öğrendiğini

biliyordu, bunu artık çok iyi biliyordu, Melanctha'ya güvenebilmek için güçlü olmayı öğrenmişti, artık bunu da biliyordu ama Melanctha onu gerçekten sevmiyordu, bunu daima çok güçlü bir şekilde hissediyordu. Bu gerçek daima orada, içindeydi ve kendini sürekli sert bir şekilde ortaya atıyordu. Yani, bu konuşma onlar için hiçbir şeyi daha iyi hale getirmedi.

Jeff Campbell, Melanctha için artık bir ıstırap kaynağı değildi, onunlayken sessizdi yalnızca. Jeff, Melanctha'yı sık sık görüyordu, ona karşı dost canlısıydı ve artık başına bela olmuyordu. Jeff'in artık onunla sevgi paylaşma şansı pek yoktu. Melanctha hiçbir zaman yalnız olmuyordu.

Melanctha Herbert'ın Jeff Campbell'la olan sorunu, Sam Johnson'la gerçekten evlenen Rose'la tanıştığı kiliseye gittiği sırada gittikçe büyümekteydi. Rose güzel, iyi siyahi kızlardandı, beyazlar tarafından kendi çocukları gibi büyütülmüştü. Rose artık siyahilerle yaşıyordu. Rose, o sıralar siyahi bir kadınla kalıyordu, kadın "Bağyan" Herbert'ı, onun siyah kocasını ve kızları Melanctha'yı tanıyordu.

Rose kısa süre içinde Melanctha'yı sevmeye başladı, Melanctha da mümkün olduğunca artık Rose'la olmak istiyordu. Melanctha Herbert sürekli Rose için, Rose'un isteyebileceğini düşündüğü şeyler yapıyordu. Rose'un güçlü bir sağduyusu vardı ve tembeldi. Rose, Melanctha Herbert'ı seviyordu, çok iyi huyları vardı. Hem ayrıca incelikli, tatlı huylu, uysal, zeki Melanctha Herbert'ın sürekli hüznünlü hissetmesine ve çok fazla derdi olmasına üzülmüyordu. Hem ayrıca Rose, Melanctha'yı azarlayabiliyordu zira Melanctha Herbert dertten uzak durmayı hiç bilmiyordu. Rose kendi basit, bencil

bilgeliğiyle her zaman güçlü bir şekilde yoluna devam edebiliyordu.

Ama incelikli, zeki, çekici, yarı beyaz Melanctha, tatlılığı, gücü ve bilgeliğiyle neden kendini bu tembel, aptal, sıradan, bencil, siyah kız için bir şeyler yapan, onu pohpohlayan ve ondan azar yiyen bir konuma indiriyordu. Bu yaptığı tuhaftı.

İşte böylece, bu ilkbahar günlerinde, Melanctha Rose'la tekrar gezinmeye başladı. Rose gezinirken ne yapılması gerektiğini kendiliğinden çok iyi biliyordu. Rose öyle sıradan bir siyah kız olmadığını çok iyi biliyordu, zira o beyazlar tarafından yetiştirilmişti. Rose, sürekli gezindiği bir adam olduğunda her seferinde onunla nişanlanıyordu. Rose'un düzgün davranış anlayışı güçlüydü. Yapılması gereken doğru şeyin ne olduğunu, kafası karışık ve kendinden emin olmayan Melanctha'ya Rose anlatıyordu.

Rose, Jeff Campbell ve Melanctha Herbert konusunda pek bir şey bilmiyordu. Rose neredeyse tüm zamanını Dr. Campbell'la geçirdiği zamanlarda Melanctha Herbert'ı tanımıyordu.

Jeff Campbell, Rose'u Melanctha'yla gördüğünde ondan hoşlanmamıştı. Jeff mümkün olduğunca onunla görüşmüyordu. Rose da Dr. Campbell hakkında pek iyi düşünmüyordu. Melanctha, Rose'a ondan pek bahsetmiyordu. Jeff artık onunla olacak kadar önemli değildi.

Rose, Melanctha'nın eski arkadaşı Jane Harden'ı gördüğünde ondan hoşlanmadı. Jane, Rose'u sıradan, aptal, suratsız, siyah bir kız olduğu için küçümsüyordu. Jane, Melanctha'nın bu siyah kızda ne bulduğunu göremiyordu. Onu görmek

Jane'in midesini bulandırıyor. Ama Melanctha'nın akli iyi çalışırdı, gerçi onu kullanmak kesinlikle pek umurunda olmasa da. Jane Harden artık gerçekten Melanctha'yı görmeyi hiç istemiyordu, gerçi Melanctha hl ona hep iyi davranmaya çalışıyordu. Rose ise o burnu havada, acımasızca konuşan, edepsiz, sarhoş Jane Harden'dan nefret ediyordu. Rose, Melanctha'nın onu görmeye bile nasıl dayandığını hiç anlamıyordu ama Melanctha herkese hep çok iyi davranıyordu, insanlara hak ettiklerinde nasıl davranması gerektiğini asla bilmiyordu.

Rose; Melanctha, Jeff Campbell ve Jane Harden hakkında pek bir şey bilmiyordu. Rose'un Melanctha hakkında bildiğı tek şey, annesi ve babasıyla yaşadığı eski hayatıydı. Rose, zavallı Melanctha'ya iyi davranmaktan memnundu, Melanctha annesi ve babasıyla korkunç zamanlar geçirmişti, şimdi de yalnızdı ve ona yardım edebilecek kimsesi yoktu. "O sana korkunç davranan bir siyahtı, Melanctha, bunu anlaması için onu kesinlikle elime geçirmeyi isterdim. Bunu yapardım, Melanctha, beni duyuyor musun?"

Belki Melanctha'nın huzur bulduğı şey, Rose'un bu basit inanç, öfke ve ahlaki davranışlarıydı. Rose bencil, aptal ve tembeldi ama düzgün biriydi ve yapması gereken doğı şeyin ne olduğunu, ne istediğini her zaman biliyordu, ayrıca arkadaşısı Melanctha Herbert'in kesinlikle ne kadar parlak olduğunu takdir ediyordu ve onun sürekli ne kadar acı çektiğini kesinlikle hissediyordu, onu dertten uzak tutmak için azarlıyordu ve Melanctha Herbert'in bazen göstermek zorunda olduğı farklı yönlerine asla kızmıyordu.

İşte böylece, Rose ve Melanctha gittikçe daha da fazla beraber vakit geçirmeye başladılar. Jeff Campbell artık Melanctha'yla neredeyse hiç yalnız kalamıyordu.

Bir keresinde, hasta bir adamı görmek için Jeff'in başka bir şehre gitmesi gerekmişti. "Döndüğümde Melanctha, pazartesi akşamı seni görmeye geleceğim. Beni görmek için bir seferliğine evde yalnız olacaksın, Melanctha." "Tabii Jeff, seni görmeyi çok isterim!"

Jeff Campbell pazartesi günü geldiğinde Melanctha'nın bıraktığı bir not buldu. Jeff yarından sonraki gün gelebilir miydi, çarşamba günü? Melanctha o akşam dışarı çıkmak zorunda olduğu için çok üzgündü. İnanılmaz üzgündü ve Jeff'in kızmasını umuyordu.

Jeff kızmıştı, biraz küfür bile etti, sonra güldü ve ardından iç çekti. "Zavallı Melanctha, gerçekten dürüst olmanın bir yolunu bilmiyor, ama ne olursa olsun onu kesinlikle seviyorum ve eğer müsaade ederse ona çok iyi davranacağım."

Jeff Campbell çarşamba gecesi Melanctha'yı görmeye gitti. Jeff Campbell onu kollarına alıp öptü. "Söz verdiğim gibi pazartesi seni göremediğim için kesinlikle çok üzgünüm Jeff ama göremezdim işte." Jeff ona baktı ve sonra biraz güldü. "Buna gerçekten inanmamı bekliyorsun, Melanctha. Tamam, eğer istiyorsan sana inanırım, Melanctha. Bu akşam sana hoşuna giden şekilde, iyi davranacağım. Beni kesinlikle görmeyi istediğine ve bu aksiliği düzeltmenin hiçbir yolu olmadığına inanıyorum, Melanctha." "Ah, sevgili Jeff," dedi Melanctha, "sana böyle davranmakta kesinlikle hatalıydım. Bunu söylemek bana çok zor geliyor ama bu sefer sana kesinlikle kötü davrandım,

Jeff. Bunu söylemek bana kesinlikle zor geliyor, Jeff, ama seni ortada bırakmakta kesinlikle hatalıydım. Ama sen bana kesinlikle çok kötü davrandın, Jeff, benim canımı çok sıktın, her şeyi benim için zorlaştırdın, ben de bunun bazen sana dönmesi için birkaç yol arıyorum. Seni kötü çocuk Jeff, şimdi beni iyi dinle, kesinlikle bunu birine ilk söyleyişim, hatalıydım, Jeff, beni duyuyor musun?” “Tamam, Melanctha, seni elbette affediyorum, zira yapmaman gereken bir şey yaptığında yanlış olduğunu ilk söyleyişin bu.” Jeff güldü ve onu öptü, Melanctha da güldü ve onu sevdi, kısa bir süre için gerçekten de mutlu oldular.

O an yan yana çok mutluydular, sonra sessizleştiler, sonra biraz hüzünlendiler, sonra bir kez daha tamamen sustular.

“Evet, seni kesinlikle seviyorum, Jeff!” dedi Melanctha hülyalı hülyalı. “Elbette, Melanctha.” “Evet, Jeff, elbette, ama senin düşündüğün gibi değil. Bana öyle geliyor ki, seni gittikçe daha fazla seviyorum ve seni tanıdıkça hep daha fazla güveniyorum. Seni seviyorum, Jeff, kesinlikle evet, ama senin beni sevdiğin gibi değil, Jeff. Artık içimde kesinlikle ateşli bir tutku yok. İçimdeki bu tür hisleri kesinlikle öldürdün, Jeff. Bunu kesinlikle biliyorsun, Jeff, seni severken nasıl davranıyorum görüyorsun. Bunu kesinlikle biliyorsun, Jeff, zaten böyle olmamı istiyorsun. Şu an bunu söylemem seni kesinlikle rahatsız etmiyor, Jeff.”

Jeff Campbell o kadar kırılmıştı ki neredeyse ölecekti. Evet, içinde ateşli bir aşk olmasının nasıl bir şey olduğunu artık biliyordu, ama yine de Melanctha kesinlikle haklıydı, Melanctha’nın ona verdiği bu sevgiyi hak etmiyordu. “Tamam,

Melanctha, buna karşı çıkmam. Benden istediğin ne varsa sana vereceğim. Bana verdiğin her şeyi de alacağım. Bunun canımı yakmadığını söyleyemem, Melanctha ama farklı olmam gerektiğini de biliyorum.” Jeff Campbell’ın gözlerinde acı gözyaşları birikti, gelip sesini boğdu, ağlamamak için kendini çok zor tuttu.

“İyi geceler, Melanctha.” Jeff ona karşı çok alçakgönüllüydü. “İyi geceler Jeff, kesinlikle hiçbir şekilde seni incitmek istemedim. Seni seviyorum, tabii Jeff, her gün daha da çok, seni tanıdıkça.” “Biliyorum, Melanctha, biliyorum, bunu hiçe saymıyorum. İnsan nasıl hissettiğini kontrol edemiyor. Sorun değil, Melanctha, bana inan, iyi geceler, Melanctha, gitmek zorundayım, görüşürüz Melanctha, öyle endişeli bakma, tabii yakında seni görmeye tekrar geleceğim, Melanctha.” Sonra merdivenlerden sendeleyerek indi ve elinden geldiğince hızlı bir şekilde onun yanından ayrıldı.

Duyduğu acı artık Jeff Campbell’a daha da zor geliyordu, sızlandı, çok canı yanıyordu, buna dayanamıyordu. Gözyaşları aktı, kalbi çarptı, sıcaklamış, yorulmuştu ve hiç tadı yoktu.

Jeff, Melanctha’yı sevmenin ne demek olduğunu artık çok iyi biliyordu. Jeff Campbell artık gerçekten anlayışlı olduğunu biliyordu. Jeff, Melanctha’ya iyi davranmanın ne demek olduğunu artık biliyordu. Jeff ona karşı artık her zaman çok iyiydi.

Yavaş yavaş, canının bu denli yanışında ve Melanctha’ya her zaman iyi davranmakta bir huzur buldu. Artık Melanctha’nın ondan gelen herhangi bir şeye dayanmak zorunda kalmasını gerektirecek bir durum yoktu, en azından Jeff kadar dayanmak zorunda kalmayacaktı. Jeff artık güçlüydü. Tüm acılarıyla

birlikte, artık içinde huzur vardı. Artık anlayışlı olduğunu biliyordu, artık içinde ateşli bir aşk olduğunu biliyordu, ona bu aşkı veren Melanctha Herbert'a her zaman iyi davranıyordu. Artık iyi olabileceğini ve buna nasıl dayanacağını öğretmesi için Melanctha'dan yardım istemeyeceğini biliyordu. Jeff her gün daha da güçlü bir adam olduğunu hissediyordu, bir zamanlar gerçek benliğinin güçlü olduğunu düşündüğü gibi, bildiği gibi. Jeff Campbell artık gerçek bilgelige sahipti, canı yandığında tadı kaçmıyordu, zira artık bütün benliğiyle buna dayanacak güçte olduğunu biliyordu.

İşte böyle, Jeff Campbell artık Melanctha'yı sık sık görebiliyordu, sabırlıydı ve ona karşı her zaman çok sevecendi, Jeff Campbell, Melanctha Herbert'ı her gün daha da iyi anlıyordu. Melanctha onu Jeff'in istediği gibi sevemeyecekti, bunu görüyordu. Melanctha Herbert'ın gerçekten hatırlayabilmesinin yolu yoktu.

Jeff, Melanctha'nın sık sık buluştuğu bir adam olduğunu ve belki de Melanctha'nın bu adamın ona iyi davranmasını sağlamaya çalıştığını artık biliyordu. Jeff Campbell, Melanctha Herbert'ın şu sıralar arzuladığı adamı hiç görmemişti. Jeff Campbell sadece böyle bir adam olduğunu biliyordu. Sonra bir de, gezinirken sürekli Melanctha'nın yanında olan Rose vardı.

Jeff Campbell, Melanctha'ya karşı çok sessizdi. Artık özellikle onu görmeye gelmeyi istemediğini söyledi. Karşılaştıkları zaman onu gördüğüne çok memnun oluyordu ama artık onunla buluşmak için bir yere gitmiyordu. Tabii ki, Melanctha'ya karşı içinde her zaman derin bir sevgi besleyeceğini biliyordu. Tabii ki, Melanctha da bunu biliyordu. "Evet, Jeff, sana her

zaman güveniyorum, bunu kesinlikle biliyorum.” Jeff Campbell tamam dedi, ona sitem edecek bir şey söyleyemezdi asla. Melanctha, Jeff’in onu nasıl seveceğini tüm benliğiyle öğrendiğini biliyordu. “Evet, Jeff, bunu kesinlikle biliyorum.” Artık ona her zaman güvenebileceğini biliyordu. Artık onun için bir din gibi olmasa da Jeff, Melanctha’ya karşı her zaman sadık olacaktı, ondaki gerçek tatlılığı asla unutamayacaktı. Jeff bunu her zaman hatırlayacaktı, gerçi artık Melanctha’nın herhangi bir adama karşı gerçekten sevgi dolu olabileceğine asla güvenemezdi, çünkü hatırlayabilmesinin hiçbir yolu yoktu. Eğer Melanctha birinin ona iyi davranmasına ihtiyaç duyarsa, Jeff Campbell yardım etmek için elinden geleni yapardı. Anlayışlı olabilmesi için ona öğrettiği şeyleri asla unutmazdı, ama artık onu görmek istemiyordu. İhtiyacı olduğunda ona her zaman bir ağabey gibi davranırdı ve her zaman iyi bir arkadaş olurdu. Jeff Campbell onu görmediğine artık kesinlikle üzülüyordu ama birbirlerini iyice tanımış olmaları güzeldi. “Elveda Jeff, bana karşı her zaman çok iyiydin.” “Elveda Melanctha, bana her zaman güvenebileceğini biliyorsun.” “Evet, biliyorum, biliyorum Jeff, gerçekten.” “Artık gitmem lazım, Melanctha. Bu sefer gerçekten gidiyorum, Melanctha.” Ve Jeff Campbell gitti, bu sefer arkasına dönüp bakmadı. Bu sefer, Jeff Campbell öylece ayrılıp onu bıraktı.

Jeff Campbell sessiz olmak, düzenli yaşamak, her şeyi kendi ve tüm siyahiler adına istediği gibi yapmak için tekrar güçlü olduğunu düşünmeyi seviyordu. Jeff kısa bir süreliğine başka bir şehirde çalışmaya gitti, çok çalıştı, kendi içinde hep çok üzgündü, bazen gözleri dolardı ve sonra çok çalışıp çevresinde

bir kez daha güzellikler görmeye başlardı. Jeff düzgün davranmış ve gerçek sevgiye sahip olmayı öğrenmişti. İçinde böyle bir şeyin olması çok güzeldi.

Jeff Campbell, Melanctha Herbert'in tatlılığını asla unutamazdı, ona karşı her zaman sevecendi ama artık birbirlerine hiç yaklaşmıyorlardı. Jeff Campbell ve Melanctha gittikçe birbirini tanımaz oldu, yine de Jeff, Melanctha'yı asla unutamazdı. Jeff onun içindeki gerçek tatlılığı asla unutamazdı, ama Jeff onu artık bir din gibi görmüyordu. Jeff, Melanctha Herbert'in bir zamanlar ona gösterdiği çeşitli, yeni güzelliklerin anlamını güçlü bir şekilde hissediyordu ve bu, kendi ve tüm siyahiler için yaptığı çalışmalarda ona her seferinde daha fazla yardımcı oluyordu.

Melanctha Herbert'in Jeff Campbell'la işi tamamen bittiğinden, Rose'la ve o sıralar buluştuğu yeni adamlarla olmakta özgürdü.

Rose artık sürekli Melanctha Herbert'laydı. Rose asla heyecanlanmak için yol bulmuyordu. Rose, Melanctha Herbert'a sürekli başı belaya girmesin diye nasıl davranması gerektiğini anlatıyordu. Ama Melanctha Herbert kendini tutamıyordu, her seferinde heyecanlanmanın yeni yollarını buluyordu.

Melanctha başını belaya sokmanın yeni yollarını bulmaya artık tamamen hazırdı. Gelgelelim, Melanctha Herbert doğru olanı yapmak da istiyordu. Melanctha Herbert her zaman huzur ve sessizlik istiyor, ama yalnızca heyecanlanmanın yeni yollarını buluyordu.

"Melanctha," derdi Rose, "Melanctha, sana şunu kesinlikle söylemek zorundayım, o tür adamlara böyle davranmaya

hakkın yok. Aynı benim yaptığım gibi yap, siyahiler dışında kimseyle gezme, Melanctha, sana ne dediğimi duyuyor musun? Onlar gerçekten kötü adamlar, sana doğruyu söylüyorum Melanctha, beni dinlesen iyi edersin. Ben gerçekten iyi beyazlar tarafından yetiştirildim Melanctha. Görür görmez, hangi beyaz adamın sana düzgün davranacağını, hangi beyaz adamla çıkılmaması gerektiğini hemen anlarım. Senin için her zaman doğru olanı istediğimi çok iyi biliyorsun Melanctha, üstelik onlara nasıl davranman gerektiğini benim gibi beyazlar tarafından yetiştirilmiş biri kadar bilemezsin. Başına bir bela geldiğini görmeyi istemem, Melanctha, bu yüzden şimdi diyeceğimi dinle, Melanctha, çünkü ben biliyorum. Sana kesinlikle, senin beyaz adamlarla işin olmaz demiyorum, Melanctha, ama bence siyahi bir kızın yapması gereken bu değil, hayır sana asla beyaz adamlarla olmamalıydın demiyorum, Melanctha, ama düzgün bir siyahi kızın yapması gereken doğru şeyin bu olduğunu da düşünmüyorum, ama yine de asla demiyorum Melanctha, şimdi beni iyi dinle, sürekli yanında gördüğüm beyaz adamlarla asla olmaz. Sen sadece beni dinle, Melanctha, beni kesinlikle dinlemelisin, Melanctha, bunu çok iyi bildiğimden söylüyorum, Melanctha, gördüklerimden senin o beyaz adamlara nasıl davranacağını bilmediğin belli, Melanctha, onlar yanlarında düzgün bir kız olunca yapılması gereken doğru şeyin ne olduğunu asla bilemez. Sana dediklerimi şimdi anlıyor musun, Melanctha?”

Böylece Melanctha Herbert başına dert açmanın yeni yollarını buldu. Ama bu dert çok kötü değildi, zira Rose’un beraber olmasını istemediği bu beyaz adamlar, Melanctha’ya pek bir şey ifade etmiyordu. Sadece onlarla olmayı seviyordu, iyi atlar

hakkında her şeyi biliyorlardı, onların yanında pervasız hissetmek Melanctha'ya iyi geliyordu. Ama Melanctha Herbert artık çoğunlukla Rose ve diğer iyi siyahi kızlar ve adamlarla geziniyordu.

Yaz gelmişti, çiçekler tamamen açmıştı, siyahiler gün ışığına çıktılar. Ilık neşeleriyle sokaklarda ve tarlalarda ışıldadılar, siyahi ateşlerinin içinde parıldadılar, kendilerini engin, gürültülü kahkahalarına kaptırdılar.

Melanctha Herbert'ın Rose ve diğerleriyle sürdürdüğü hayat bazı açılardan çok hoştu. Rose, onu sürekli azarlamak zorunda kalmıyordu.

Tüm bu siyahiler arasında, Rose dışında Melanctha Herbert'a pek bir şey ifade eden kimse yoktu. Ama hepsi Melanctha'yı severdi, adamlar onun bir şeyler yaptığını görmekten hoşlanırdı, Melanctha kimsenin yapamadığı şeyleri yapmaya hazırdı ve üstelik ondan istenen her şeyi yapacak kadar da iyi ve tatlıydı.

Güney'in sıcak, zenci güneşinin altında, basit şakalar ve bol kahkahayla geçen güzel günlerdi. "Şu Melanctha'ya bak, koşuyor orada. Uçan bir kuş gibi görünüyor adeta. Hey Melanctha, gelip seni yakalarım, hey Melanctha, kuyruğuna basıp seni yakalarım." Sonra bunu söyleyen adam Melanctha'yı yakalamaya çalışır, ardından yere düşerek geniş, gürültülü kahkahalarıyla acı içinde yuvarlanırdı. Rose, Melanctha'nın bunu yapmasını istiyordu işte, siyahi bir adamla nişanlanıp onunla güzel, tatlı, zenci zamanlar geçirsin istiyordu, yanlarındaki düzgün kızlara nasıl doğru davranacağını bilmeyen o tür beyaz adamlarla karşılaşmasını değil.

Rose, Melanctha Herbert'tan gittikçe daha fazla hoşlanıyordu. Rose sık sık Melanctha Herbert'ı azarlamak zorunda kalıyordu, ama bu durum sadece Melanctha'dan daha çok hoşlanmasını sağlıyordu. Ayrıca Melanctha onu her zaman dinliyor ve hoş tutmak için elinden geleni yapıyordu. Ayrıca Rose, Melanctha'nın moralinin bozuk olduğu ve birinin gelip onu öldürmesini istediği zamanlarda çok üzülüyordu.

Melanctha Herbert, kendisini kurtarabileceği umuduyla Rose'a yapışmıştı. Melanctha, Rose'un bencil, dürüst doğasının gücünü hissediyordu. Bu özellikler ona çok sağlam, basit ve kesin geliyordu. Melanctha, Rose'a yapışmıştı, onu azarlayışını seviyordu, sürekli onunla olmak istiyordu. Onda her zaman sağlam bir güven hissediyordu; Rose Melanctha'nın ona karşı sevecen olmasına izin verdiği için çok iyiydi. Melanctha'nın onun başına gerçekten bela olabileceği bir huyu yoktu. Melanctha'nın gerçekten güç sahibi olabileceği, ona yaklaşabileceği bir yolu yoktu. Melanctha ona karşı her zaman alçakgönüllüydü. Melanctha her zaman Rose'un ondan istediği şeyleri yapmaya hazırdı. Rose, Melanctha'nın kendisine yapışmasını sorun etmiyordu, Melanctha'nın buna fena halde ihtiyacı vardı. Rose basit, suratsız, bencil, siyahi bir kızdı ama içinde sağlam bir güç vardı. Rose'un sağlam bir ahlak ve huzur anlayışı vardı. Rose ne istediğini her zaman çok iyi biliyordu, istediği şeyleri almak için doğru yolun ne olduğunu çok iyi biliyordu, kafasını karıştıracak hiçbir derdi olmuyordu. İşte böyle, tatlı, zeki, çekici, yarı beyaz Melanctha Herbert, bu kaba saba, dürüst, suratsız, sıradan, siyahi, çocuksu Rose'u seviyor, onun için çabalıyor ve ona hizmet etmek için kendini küçültüyordu.

Şimdi bu ahlaksız, hafifmeşrep, miskin Rose zencilerden iyi bir adamla evlenirken, sahip olduğu beyaz kanı, çekiciliği ve doğru konumda olma arzusuyla Melanctha Herbert belki de asla gerçekten evlenemeyecekti. Bütün dünyasının nasıl böyle olduğu düşüncesi, kafası karışık, arzulu Melanctha'yı bazen umutsuzluğa sürüklüyordu. Bu kadar hüznünlükten yaşamaya nasıl devam edebildiğini merak ediyordu çoğu zaman. Bazen de kendini öylece öldürmeyi düşünüyordu, zira bunun yapabileceği en iyi şey olduğunu düşünüyordu bazen.

Rose zencilerden düzgün, iyi bir adamla evlenmek üzereydi. Adamın adı Sam Johnson'dı, kıyı seferleri yapan bir vapurda tayfa olarak çalışıyordu, düzenli bir işi ve iyi bir maaşı vardı.

Rose, Sam Johnson'la kilisede, Melanctha Herbert'la tanıştığı yerde tanışmıştı. Rose, Sam'i görür görmez ondan hoşlanmıştı; iyi bir adam olduğunu, çok çalıştığını ve iyi bir maaşı olduğunu biliyordu, ayrıca kendi konumunda biri için gerçekten, layıkıyla bir evlilik yapmanın çok hoş ve çok iyi olacağını düşünüyordu.

Sam Johnson, Rose'dan çok hoşlanıyordu ve onun istediği her şeyi yapmaya hazırdı. Sam uzun, geniş omuzlu, düzgün, ciddi, açık sözlü, basit, kibar, siyahi bir işçiydi. Sam ve Rose evlendiklerinde çok iyi anlaştılar. Rose tembeldi ama pis değildi, Sam dikkatliydi ama çok titiz değildi. Sam kibar, basit, dürüsttü, sabit bir işi vardı; Rose düzenli yaşamak, heyecanlara kapılmamak, istenen şeylere sahip olmak amacıyla daima para bulundurmayı garantilemek gibi konularda sağduyuluydu.

Kanunen evlendiklerinde Rose, Sam Johnson'ı uzun süredir tanııyordu. Sam ara sıra kiliseye giden diğer bütün gençler-

le kırlara gider, o zamanlarda da Rose ve Melanctha Herbert'la uzun vakit geçirirdi. Sam, Melanctha Herbert'ı pek önemsemi-yordu. Rose'un hareketleri daha çok hoşuna gidiyordu. Sam için Melanctha'nın gizeminin hiçbir çekiciliği yoktu. Sam çalışmak-tan yorulduğunda döneceği güzel, küçük bir ev ve iyi davrana-cağı, kendine ait küçük bir bebek istiyordu. Sam Johnson, Rose istediği zaman, en kısa sürede onunla evlenmeye hazırды. Böylece Sam Johnson ve Rose büyük, gerçek bir düğün yaptılar ve evlen-diler. Sonra küçük, kırmızı tuğlalı bir ev döşediler, sonra Sam kıyı seferleri yapan vapurdaki tayfalık işine döndü.

Rose, Sam'e sık sık Melanctha'nın ne kadar iyi olduğun-dan ve nasıl sürekli acı çektiğinden bahsediyordu. Sam John-son, Melanctha Herbert'ı gerçekten hiç önemsememişti ama Rose'un istediği neredeyse her şeyi yapardı; kibar, iyi niyetli biriydi, bu yüzden Rose'un arkadaşı Melanctha'ya karşı her zaman çok iyiydi. Melanctha Herbert, Sam'in ondan hoşlan-madığını çok iyi biliyordu, bu yüzden sessiz kalıyor, Rose'un onun yerine konuşmasına izin veriyordu. Rose'a sürekli yar-dım etmekte, Rose'un ondan istediği şeyleri yapmakta, Sam'in ona söyleyecek bir şeyi olduğunda da onu düzgünce dinleyip sessiz kalmakta üstüne yoktu. Melanctha, Sam Johnson'dan hoşlanıyordu. Melanctha bütün hayatı boyunca iyi, kibar, düşünceli insanları sevmiş ve onları istemişti; Melanctha her zaman insanların ona kibar davranmasını sevmiş ve bunu iste-mişti; Melanctha her zaman düzenli olmak, huzur ve sükûnet bulmak istemişti, ne var ki yalnızca başına dert açmanın yeni yollarını bulmuştu. Melanctha'nın Rose'a, ona inanmaya, ona yapışmasına izin vermesine fena halde ihtiyacı vardı. Rose,

Melanctha'nın yapışabileceği tek sağlam şeydi, bu yüzden Melanctha kendini, bu sıradan, suratsız, siyahi, aptal, çocuksu kadının sürekli azarlanan hizmetkârı olmaya indirgemişti.

Rose, Sam'e sürekli zavallı Melanctha'ya iyi davranması gerektiğini söylüyordu. "Biliyorsun, Sam," diyordu Rose ona sık sık, "zavallı Melanctha'ya kesinlikle çok iyi davranmalısın, çok fazla derdi var. O babasıyla ne kadar kötü zamanlar geçirdiğini sana anlattım, biliyorsun, o korkunç siyah adam ona karşı hep çok acımasızmış, ona hiç bakmamış, annesi acı çekerek ölürken ona hiç yardım etmemiş, ah zavallı Melanctha. Biliyor musun Sam, Melanctha'nın annesi gerçekten dindar bir kadınmış. Ama bir gün, Melanctha çok küçükken, annesinin babasına, ateşli bir hastalıktan ölen küçük oğlunun yerine, Tanrı Melanctha'yı almadığı için korkunç üzgün olduğunu söylerken duymuş. Annesinin bunu söylediğini duymak Melanctha'yı fena halde üzmüş. Onun için iyi şeyler hissedemiyordu, ama bu yaşadıklarından sonra annesine karşı daha iyi şeyler hissedemediği için Melanctha'yı hiçbir şekilde suçlayamam, Sam, gerçi Melanctha, her zamanki gibi, annesi hasta olduğunda, acı çektiğinde ve kimse yardım etmezken bile ona her zaman iyi davranmış, kimse ona hiçbir şekilde yardım etmezken her şeyi yalnız başına yapmış ve babası olacak o çirkin, korkunç, siyah adam tüm o süre boyunca bir kez bile yanına gelmemiş. Ama Melanctha hep böyle yapıyor Sam, sana anlattığım gibi. Her zaman herkese çok iyi davranıyor ve kimse yaptıkları için ona teşekkür etmiyor. Böyle kötü şanslı olan birini hiç görmedim Sam, zavallı Melanctha, üstelik bu durumla çok iyi baş ediyor, hiç söylenmiyor, hiç şikâyet etmiyor, bu konuda hiçbir şey söy-

lemiyor. Ona çok iyi davran, Sam, beni duyuyor musun, sen ve ben artık evliyiz. Kesinlikle korkunç bir siyahmış Sam, o babası yok mu, ona hep canavar gibi davranmış, Melanctha da bunu kabul edip canının nasıl yandığını kimseye anlatmamış. Üstelik Melanctha, kim ne isterse yapıyor. Bazı adamların nasıl böyle korkunç davranabildiğini anlamıyorum, Sam. Sana anlattım, Sam, Melanctha bir keresinde kolunu çok kötü kırmış, çok hastaymış ve canı çok yanıyormuş, babası bir doktorun yanına yaklaşmasına bile izin vermemiş, ona çok korkunç şeyler yapmış, onu ne kadar incittiğini kimseye anlatmak istemiyor. Melanctha hep böyle zaten, Sam, ne kadar kötü durumda olduğunu, ne kadar canının yandığını asla bilemezsin. Beni dinle Sam, ona gerçekten iyi davran, sen ve ben artık evliyiz.”

Rose ve Sam Johnson kanunen evliydi, Rose evde oturup bütün arkadaşlarına gerçekten bir kocası olmasının, evli olmanın ne kadar güzel olduğunu anlatıp böbürleniyordu.

Rose artık evli olduğundan Melanctha onunla yaşayamıyordu. Melanctha neredeyse her zamanki gibi Rose’la beraber olsa da birliktelikleri artık biraz farklıydı.

Rose Johnson artık evli olduğundan, Melanctha’dan onunla birlikte yaşamasını hiç istemedi. Rose, Melanctha’nın yardım etmek için her zaman evine gelmesini seviyordu, Rose Melanctha’nın neredeyse her zaman yanında olmasını istiyordu, ama basit, bencil doğasında açıkgozlülük de vardı, Melanctha’ya onunla birlikte yaşamasını teklif etmeyi hiç düşünmedi.

Rose gerçekçiydi, dürüsttü ve her zaman neye ihtiyacı olduğunu bilirdi. Melanctha’nın onunla olmasına ihtiyacı vardı,

Melanctha'nın ona yardım etmesini seviyordu; hızlı, iyi Melanctha, yavaş, tembel, bencil, siyahi kızın işlerini yapıyordu ama Rose işlerini Melanctha'ya pekâlâ yaptırabiliyordu, bunun için onunla yaşamasına gerek yoktu.

Sam, Rose'a neden Melanctha'yı çağırmadığını hiçbir zaman sormadı. Sam, Melanctha için ne yapılması, ona nasıl davranılması gerektiğini her zaman Rose'un istediği şekilde algıladı.

Rose'a böyle bir şey sormak Melanctha'nın aklına gelmezdi. Rose'un ona soracağını düşünmekse hiç gelmezdi. Böyle bir şey istemek Melanctha'nın aklına asla ama asla gelmezdi; Rose kendisine böyle bir şey sorsa, sadece onun yanındayken sürekli hissettiği güven hissi için birlikte yaşamayı kabul ederdi. Melanctha Herbert delicesine güvende olmayı istiyordu ama iş onunla yaşamaya gelince, Rose buna asla izin vermezdi. Rose'un sağlam bir huzur anlayışı vardı, Rose'un sağlam bir ahlak anlayışı vardı, Rose'un sağlam bir istediğini her zaman doğrudan alma ihtiyacı vardı ve ihtiyacı olan en iyi şeyin ne olduğunu her zaman bilirdi ve her seferinde de onu alırdı.

Yani Rose, Melanctha Herbert'ı yardım etmesi için her zaman yanında tutuyordu, kendi oturuyordu, tembeldi, böbürleniyor ve biraz da şikâyet ediyordu, her zamanki gibi kendi istediğini almak için Melanctha'ya ne yapması gerektiğini söylüyordu ve Melanctha Rose'un ihtiyaç duyduğu ne varsa yapıyordu. "Zahmet etme, Melanctha, ben yaparım ya da Sam eve, bana yardıma geldiğinde o yapar. Onu kaldırmanın senin için sorun olmadığına emin misin, Melanctha? Çok iyisin, Melanctha, dışarı çıktığında biraz pirinç al, Melanctha, yarın

gelirken bana getirirsin. Tabii unutmazsın, Melanctha. Benim için hep güzel şeyler yapan, senin gibi birini hiç görmedim, Melanctha.” Ve sonra Melanctha, Rose için daha fazla şey yaptı, ardından evine, beraber yaşadığı yaşlı kadının yanına giderdi.

Melanctha hâlâ Rose Johnson’la çok zaman geçirse de orada duramadığı zamanlar oluyordu. Melanctha artık oraya tamamen yapışamıyordu. Rose’un Sam’i vardı ve Melanctha oradaki etkisini gittikçe daha çok kaybediyordu.

Melanctha Herbert, tekrar bakınmaya başlaması ve her zaman istediği şeyin ne olduğunu bulup bulamayacağını görmesi gerektiğini hissetmeye başladı. Rose Johnson artık ona yardım edemezdi.

Melanctha Herbert böylece bir kez daha gezinmeye başladı, hem de Rose’un asla onaylamadığı adamlarla.

Bir gün Melanctha farklı farklı gezintilerle çok dolu bir gün geçirmişti. Uzun bir yazın sonunda, hoş bir akşamüstüydü. Melanctha yolda yürüyordu, özgür ve heyecanlıydı. Melanctha beyaz bir adamın yanından az önce ayrılmıştı ve onun verdiği bir buket çiçeği taşıyordu. Genç bir melez züppesi yanından geçerken çiçekleri onun elinden kaptı. “Bu güzel çiçekleri bana vermen kesinlikle çok hoş,” dedi.

“Çiçekler sana ancak bu kadar yakışabilirdi, nasıl bundan daha çok yakışabilir hayal bile edemiyorum,” dedi Melanctha. “Bir adamın verdiğini bir diğer adamın almaya pekâlâ hakkı vardır.” “Çiçeklerin sende kalsın o zaman, onları kesinlikle istemiyorum.” Melanctha Herbert gülüp çiçekleri aldı. “Onları gerçekten istediğini düşünmemiştim hiç. Çiçekler için teşekkürler

iyiliksever beyefendi. İnsanlara gerçekten nazik davranan adamlar görmeye kesinlikle bayılıyorum.” Adam güldü. “Sen de az değilsin, şimdi sana bakıyorum da kesinlikle çok güzel bir kızsın. Erkeklerin sana nazik davranmasını mı istiyorsun? Tamam, seni sevebilirim, bu nazik bir şey, denememi ister misin?” “Bu akşam kesinlikle vaktim yok, sadece sana teşekkür etmek için durdum. Artık işime bakmalıyım ama seni gördüğüme kesinlikle memnun olacağım.” Adam onu yakalayıp durdurmayı denedi. Melanctha Herbert gülüp ona dokunamaması için hızla yolundan çekildi. Melanctha hızlıca yakınındaki bir yan sokağa girdi ve böylece adam onun izini kaybetti.

Melanctha melez adamı birkaç gün boyunca görmedi. Bir gün, Melanctha beyaz bir adamlayken onu gördüler. Beyaz adam durup melez adamla konuştu. Sonrasında Melanctha beyaz adamdan ayrılıp melez adamla buluştu. Melanctha onunla konuşmak için durdu. Melanctha Herbert kısa süre sonra ondan hoşlanmaya başladı.

Jem Richards, Melanctha’nın tanımaya başladığı yeni adam, gösterişli biriydi; iyi atlarla ve yarışlarla ilgileniyordu. Jem Richards bazen atlar üzerine bahse girer, iyi oynar, şanslı yaver gider ve bir sürü para kazanırdı. Jem bazen de kötü bahisler oynar, sonra hiç parası kalmazdı.

Jem Richards düzgün bir adamdı. Jem Richards önünde sonunda kazanacağını ve borcunu ödeyeceğini bilirdi, dediği gibi de yapar, genellikle tekrar kazanır ve her zaman borcunu öderdi.

Jem Richards diğer adamların her daim güvendiği bir adamdı. Tüm parasını kaybettiğinde diğerleri ona borç verirdi,

zira hepsi Jem Richards'ın tekrar kazanacağını, o zaman onlara paralarını geri ödeyeceğini bilirlerdi ve haklılardı da.

Melanctha Herbert bütün hayatı boyunca atlarla olmayı sevmişti. Melanctha, Jem'in iyi atlar hakkında her şeyi bilmesini seviyordu. Jem Richards umursamaz bir adamdı. Nasıl kazanacağını biliyordu ve Melanctha Herbert hayatı boyunca başarıya giden gücü sevmişti.

Melanctha Herbert, Jem Richards'tan gittikçe daha çok hoşlanıyordu. Kısa süre sonra, aralarındaki şey iyice güçlenmeye başladı.

Jem, Melanctha'dan bile cesurdu. Jem gerçek bilgeliğe sahip olmanın ne demek olduğunu zaten biliyordu. Jem'in bütün hayatı boyunca ufku hep geniş olmuştu.

Jem Richards, Melanctha Herbert'ı acele ettirdi. Ona bekleyecek zaman vermedi. Kısa süre sonra, Melanctha'nın yanında hep Jem vardı. Melanctha daha fazlasını istemiyordu. Memnun olmak için Jem Richards'ta ihtiyacı olan her şeyi bulmuştu.

Melanctha artık Rose Johnson'la daha az vakit geçiriyordu. Rose, Melanctha'nın yaptıklarını pek onaylamıyordu. Jem Richards iyiydi ama Melanctha'nın yapması gereken doğru şey hakkında bir fikri yoktu. Rose, Sam'e sık sık Melanctha'nın böyle hızlı davranmasından hoşlanmadığını anlatıyordu. Rose bunu Sam'e ve gördüğü tüm erkeklerle kadınlara anlatıyordu. Ama Rose, o zamanlar Melanctha için hiçbir şeydi. Melanctha Herbert artık sadece Jem Richards'ın yanında olmaya ihtiyaç duyuyordu.

Jem Richards ve Melanctha Herbert'ın aralarındaki şey gittikçe güçleniyordu. Jem Richards onunla evlenmek ister

gibi konuşmaya başlamıştı. Jem'in ona olan aşkı yoğundu. Melanctha'ya gelince, Jem artık onun tüm dünyasıydı. Ve böylece Jem, beyazlar gibi onunla nişanlı olduğunu ve sırası gelince onunla evleneceğini göstermek için Melanctha'ya bir yüzük verdi. Melanctha, Jem ona böyle iyi davrandığı için neşeye dolup taşıyordu.

Melanctha, Jem'le yarışlara gitmeyi seviyordu. Jem son zamanlarda bahislerinde şanslıydı, başarısıyla koltukları kabarıyordu, Melanctha da yanında çok güzel görünüyordu.

Melanctha, Jem Richards onu istediği için çok gurur duyuyordu. Melanctha, Jem'in işleri nasıl yoluna koyacağını bilmesini seviyordu. Melanctha Jem'i ve Jem'in onu arzulamasını seviyordu. Onunla evlenmek istemesini de seviyordu. Jem Richards düzgün bir adamdı, diğer adamlar onu örnek alıyor ve ona güveniyordu. Melanctha, kendisini memnun edecek bir adama fena halde ihtiyaç duyuyordu.

Melanctha'nın neşesi onu aptallaştırdı. Melanctha herkese Jem Richards'ın, tüm iyi atların sahibi, her zaman cesur ve hiçbir şeyden korkmayan o hoş adamın, kendisiyle nişanlı olduğunu, elindeki yüzüğü de onun verdiğini anlatıyordu.

Melanctha neşesini sık sık Rose Johnson'la paylaşıyordu. Melanctha artık tekrar oraya gitmeye başlamıştı.

Melanctha'nın Jem'e olan aşkı onu aptallaştırmıştı. Melanctha'nın sürekli konuşacak birine ihtiyacı vardı, bu yüzden sık sık Rose Johnson'a gidiyordu.

Melanctha her şeyini Jem Richards'a adadı. Onda bulduğu neşeye delirmiş, aptallaşmıştı.

Rose, Melanctha'nın bu yaptığından hiç hoşlanmıyordu.

“Hayır, Sam, Melanctha’nın sürekli anlattığı gibi, onun Jem Richards’la nişanlı olmadığını söylemiyorum, Jem kendi tarzında bir adam için fena sayılmaz, gerçi çok zeki olduğunu sanıyor, sanki dünyanın ve içindeki her şeyin sahibi gibi davranıyor, Melanctha’ya gerçekten yakında onunla evlenmek niyetindeymiş gibi bir yüzük verdi, ama Sam, Melanctha’nın bu gidişatından hiç hoşlanmıyorum. Onunla nişanlandığı için bu kadar heyecanlanması doğru değil, Sam. Bir kız için doğru bir davranış değil. Buna dayanacak adam yok, benim tanıdığım hiçbir adam yok Sam ve ben onları tanıyorum. Beyazları da tanıyorum, siyahileri de tanıyorum, çünkü beyazlar tarafından yetiştirildim ve hiçbir adam bir kızın böyle davranmasından hoşlanmaz. Âşık olduğunda böyle davranmakta bir sorun yok ama nişanlandığında ve adam, tamam seninle gerçekten evleniyorum dediğinde böyle davranmak hiç doğru değil. Görüyorsun ya Sam, her zamanki gibi haklıyım ve bunu biliyorum. Ben bu işi biliyorsam Jem Richards, Melanctha’nın ona karşı davranışları yüzünden gerçekten evlenecek kadar dayanmayacak. Yüzük falan onlar için önemli değil, kadın Melanctha’nın davrandığı gibi aptalca davranıyorsa bunun bir faydası yok. Melanctha başına gerçekten bir bela açarsa kesinlikle çok üzülürüm, Sam, ama Melanctha’nın bu davranışlarından kesinlikle hoşlanmıyorum, Sam. Ona hiçbir şey demiyorum, Sam. Sadece anlatıp durduklarını dinliyorum ve sana söylediklerimin doğru çıkacağını düşünüyorum, Sam ama artık Melanctha’ya hiçbir şey demiyorum. İşler bu seviyeye gelene kadar Melanctha bana Jem Richards hakkında hiçbir şey anlatmadı, bundan da hiç hoşlanmadım Sam, o adamlarla gezip Jem’le tanışana

dek buraya uğramayaşından da hoşlanmadım. Ve ona bunun hakkında hiçbir şey söylemedim Sam, ama Melanctha benim için önemsiz değil, sadece artık ona bir şey söylemek istemiyorum, bu yüzden o gönlünce anlatırken sadece dinliyorum. Hayır, Sam, ona hiçbir şey söylemek istemiyorum. Melanctha kendi yolunu çizmeli, başına gerçek bir bela gelmesini istediğinden değil, ama böyle yaptıktan sonra ona nasıl davranması gerektiğini söylemek artık içimden gelmiyor, Sam. Sana anlattığım gibi olacak görürsün Sam, Jem Richards ona böyle davranacak, görüyorsun ya Sam, ben bir şeyi biliyorum da söylüyorum.”

Melanctha Herbert bir daha başına dert alabileceğini hiç düşünmüyordu. Melanctha'nın neşesi onu aptallaştırmıştı.

Şu sıralar Jem Richards bahislerinde sorunlar yaşıyordu. Melanctha bazen onun yanındayken Jem'de yanlış bir şeyler olduğunu hissediyordu. Melanctha onun bahislerde sorunlar yaşadığını biliyordu ama bunun aralarında bir şey değiştirebileceğini hiç hissetmemişti.

Melanctha bir keresinde, Jem bir mahkûm ya da sadece bir dilenci olsa yine de onunla olmayı daima seveceğini söylemişti ona. Şimdi de şöyle söylüyordu: “Herhangi bir sorun yaşıyor olmanın hiçbir fark yaratmadığını tabii ki biliyorsun Jem, bana bir şans ver ve cesur ol Jem, öyle endişeli bakma. Jem, senin de beni sevdiğini tabii ki biliyorum, benim isteyebileceğim tek şey de bu, sadece sürekli yanında olmamı istemen. İstedğin zaman seninle evlenirim Jem, bana bir kere söylesen yeter Jem. Paranın olup olmamasının benim için hiçbir önemi yok, Jem, neden bana öyle endişeli bakıyorsun?”

Melanctha Herbert'in aşkı onu gerçekten de delirtmiş ve aptallaştırmıştı. Jem Richards'ı da kendisiyle beraber derine çekiyordu, ama Jem şu sıralar bahislerinde sorunlar yaşadığı için böyle hissettirilmek istemiyordu. Jem Richards dertliyen hiçbir kızla evlenmek isteyemezdi. Bu onun gibi bir adamın yapacağı türden bir şey değildi. Melanctha'nın aşkı onu delirtmiş ve aptallaştırmıştı, şimdi susması ve Jem'i kendi haline bırakması gerekiyordu. Jem Richards bahislerinde sorun yaşarken, bir kadının onun adına güçlü olmasını isteyecek türden bir adam değildi. Onun gibi bir adam böylesi bir desteğe ihtiyaç duymazdı.

Melanctha, oldum olası istediği bu sevgiye fena halde ihtiyaç duyuyordu, onu kurtarmak için ne yapması gerektiğini bilmiyordu. Melanctha şimdi Jem Richards'ın içinde yanlışı bir şeyler olduğunu görüyordu. Kısa süre sonra, Melanctha ona sormaya cesaret edemez oldu. Jem meşguldü, bir şeyler satması ve para kazanmak için birileriyle görüşmesi gerekiyordu. Jem artık Melanctha'yla çok sık buluşamıyordu.

Şansı vardı ki Rose Johnson'un bebeği yoldaydı. Rose'un, Melanctha'nın yaşlı kadınla yaşadığı evde kalması sanki aralarında önceden kararlaştırılmıştı, böylece hastanedeki doktor yardım edebilmek için Rose'un yakınlarında olacaktı, Melanctha da her zamanki gibi ona bakmak için oradaydı.

Melanctha artık Rose Johnson'a çok iyi davranıyordu. Melanctha bir kadının yapabileceği her şeyi yapıyordu; surat-sız, çocuksu, kalpsiz, siyahi Rose homurdanıyor, yaygara koparıp inleyerek kendini iğrenilecek bir hale, basit bir hayvan konumuna sokuyor, Melanctha da Rose'a hizmet ediyordu,

Melanctha sabırlı, uysal, sakinleştiriciydi ve yorulmak nedir bilmiyordu.

Bütün bu süre boyunca, Melanctha arada bir Jem Richards'ın yanına gidiyordu. Melanctha, Jem Richards'a karşı daha güçlü olmaya başlıyordu. Melanctha hüznünlü olduğu zamanlar tabiatı gereği çok güçlü ve tatlı olamıyordu, her şeyle mücadele ettiği zamanlarsa tabiatı gereği hiçbir aptallık yapamıyordu.

Artık Melanctha Herbert daha yakın olmak için Rose Johnson'a geri dönüyordu. Artık Melanctha tüm dertlerini Rose Johnson'a anlatıyordu. Rose, biraz biraz ona öğüt verme-ye yeniden başlamıştı.

Melanctha Rose'a sürekli Jem Richards'la olan konuşmalarını anlatıyordu, bunlar öyle konuşmalardı ki ikisi de birbirlerinin söylediklerinden pek hoşlanmıyorlardı. Melanctha, Jem Richards'ın ne istediğini bilmiyordu. Melanctha'nın tek bildiği, iyi birer arkadaş olup gerçekten evlenmek istediğinde Jem'in bundan hoşlanmadığıydı, gelgelelim Melanctha, "Tamam, artık senin yüzüğünü takmıyorum o zaman, Jem, bundan sonra gerçekten evlenecekmişiz gibi buluşmayacağız," dediğinde Jem bundan da hoşlanmıyordu. Jem Richards gerçekten ne istiyordu?

Melanctha, Jem'in verdiği yüzüğü takmayı bıraktı. Ama yine de onu her daim yanında hissedebilmek için yüzüğü boynuna bağladığı bir ipe geçirdi. Melanctha artık Jem Richards'a karşı güçlüydü, bu nedenle Jem yüzüğü göremiyordu. Jem bazen felaket üzgün görünüyordu, bazen de bu durumdan memnun gibiydi. Melanctha Jem Richards'ın gerçekten ne istediğini çözemiyordu.

Melanctha'nın bildiği kadarıyla, Jem'in etrafında henüz başka bir kadın yoktu; bu yüzden delicesine âşık bir halde onu kendisine geri döneceğine inanıyordu, daha önce âşık olduğu zaman gibi, dünyayı bir zamanlar Melanctha'nın hiç kimse-nin yapabileceğine inanmadığı bir hale getirdiği gibi. Ama Jem Richards, Melanctha Herbert'tan daha cesurdu. Kazanmak için nasıl savaşaacağını biliyordu. Melanctha sessiz kalmamakla, Jem'i kendi haline bırakmamakla aslında çoktan kaybetmişti.

Jem Richards'ın bahislerde şansı hâlâ yaver gitmiyordu. Daha önce bahislerine iyi bir şey çıkmadan hiç bu kadar uzun süre geçirmemişti. Jem bazen yolculuğa çıkmak ve şansını başka yerlerde denemek ister gibi konuşuyordu. Jem Richards hiç Melanctha'yı da yanında götürmek ister gibi konuşmuyordu.

Bu yüzden Melanctha, kimi zaman gerçekten güveniyor, kimi zaman da içi şüpheyle buruluyordu. Jem onunla gerçekten ne yapmak istiyordu? Hayatında başka bir kadın yoktu, Melanctha bu konuda ona gerçekten güvenebilirdi, Jem'e hayır dediğinde, artık Melanctha'yı istemiyorsa onun yanına yaklaş-mayacağını söylediğinde, hemen değişir ve yeminler ederdi, evet, tabii ki onu istiyordu, şimdi ve her zaman onun yanında olmalıydı ama artık onunla evlenmek istediğini söylemiyordu. Zaten Jem Richards'ın sık sık söylediği üzere, başı dertteyken ve bu dertten kurtulmak için hiçbir yol bulamazken hiçbir kız-la evlenemezdi. Ama Melanctha onun yüzüğünü takmalıydı, tabii ki onu sevdiği gibi başka hiçbir kadını sevmediğini bilme-liydi. Melanctha yüzüğü bir süreliğine takıyordu, sonra daha fazla sorun yaşıyorlardı, sonra Melanctha artık Jem'in verdiği hiçbir şeyi kesinlikle takmayacağını söylüyor, sonra yüzüğe ip

geçirip boynuna takıyordu, böylece kimse görmese de her zaman onu hissedebiliyordu.

Zavallı Melanctha, aşkı onu hakikaten delirtmiş ve aptallaştırmıştı.

Artık Melanctha gittikçe daha da fazla Rose Johnson'la beraber olmaya ihtiyaç duyuyordu, Rose tekrar ona öğüt vermeye başlamıştı ama ona yardım edemezdi. Artık kimse ona hiçbir şekilde öğüt veremezdi. Melanctha'nın Jem Richards'la olan durumunu değiştirebileceği zaman geçeli çok olmuştu. Rose bunu biliyordu, Melanctha da biliyordu ve buna inanmak onu neredeyse öldürüyordu.

Melanctha'ya huzur veren tek şey, dayanamayacak kadar yorulana dek Rose'a hizmet etmektir. Melanctha Rose'un her istediğini yapıyordu. Sam Johnson şimdi Melanctha'ya karşı çok nazik ve biraz da şefkatli davranmaya başlamıştı. Melanctha, Rose'a çok iyi davranıyordu ve Sam, Rose'a yardım ettiği, işlerini yaptığı ve onu rahatlatığı için Melanctha'dan çok memnundu.

Rose bebeğini dünyaya getirirken zor anlar yaşadı ve Melanctha onun için bir kadının yapabileceği her şeyi yaptı.

Doğumdan sonra ne kadar sağlıklı olsa da, çocuk uzun süre yaşamadı. Rose Johnson umursamaz, ihmalkâr ve bencildi; Melanctha birkaç günlüğüne ayrılmak zorunda kaldığında bebek öldü. Rose Johnson bebekten hoşlanmasına hoşlanmıştı ama belki de bir ara varlığını unutmuştu ve her nedense çocuk ölmüştü; Rose ve kocası Sam çok üzgündü ama bu gibi şeyler Bridgepoint'teki zenci camiasında çok sık olurdu, o yüzden bunun üzerine çok fazla düşünmediler. Rose gücünü kazan-

dığında Sam'le kendi evine döndü. Sam Johnson, Rose'a zor günlerinde çok iyi davranan Melanctha'ya karşı artık her zaman çok nazik ve iyiydi.

Melanctha Herbert'ın Jem Richards'la sorunları daha iyiye gitmiyordu. Jem'in artık onunla geçirecek daha az zamanı oluyordu. Jem Melanctha'nın yanındayken, artık ona sadece asgari miktarda iyi davranıyordu. Jem Richards bahisleri için endişeleniyordu. Jem geçimini sağlamaya başladığı günden beri, hiç ama hiç bu kadar uzun süre sorun yaşamamıştı. Jem Richards, Melanctha'ya yeterince iyi davranıyordu ama ona verecek gücü yoktu. Melanctha artık Jeff'in kendisiyle tartışmasını sağlayamıyordu. Melanctha, Jeff'in davranışlarından hiç şikâyet edemiyordu, çünkü Jem hareketleriyle Melanctha'ya, bir adamın işleri yolunda gitmezken ve adam onları yoluna koymaya çalışırken nasıl olduğunu elbette bilmesi gerektiğini söylüyordu. Bazen birbirlerinin söylediklerinden pek hoşlanmadıkları uzun konuşmalar yapıyorlardı ama genellikle, Melanctha artık Jem Richards'ın kendisiyle tartışmasını sağlayamıyor ve içinde gittikçe daha da çok yer eden bu dert için onu suçlamanın doğru düzgün bir yolunu bulamıyordu. Jem ona karşı iyiydi, Melanctha bunu biliyordu, zira ona anlatmıştı, şu sıralar bahislerinde sürekli sorunlar yaşadığını söylemişti. Melanctha, Jem Richards'ın içinde bir şeylerin tamamen yanlış olduğunu biliyordu ama Melanctha'nın artık ona gerçekten ulaşabileceği bir yol yoktu.

Melanctha ve Jem Richards arasındaki şey artık daha iyiye gitmiyordu. Melanctha gittikçe daha da çok Rose Johnson'la olmaya ihtiyaç duyuyordu. Rose, Melanctha'nın evine gelip

kendisi için bir şeyler yapmasını hâlâ seviyordu, Rose ona söylenmeyi, onu azarlamayı ve Melanctha'nın kârlı çıkmak ve her zaman başını böyle dertlere sokmamak için nasıl davranması gerektiğini anlatmayı seviyordu. Sam Johnson bugünlerde Melanctha'ya çok iyi ve nazik davranıyordu. Sam artık onun için üzölmeye başlıyordu.

Jem Richards işleri Melanctha için daha iyi hale getirmiyordu. Jem sık sık, Melanctha artık kesinlikle istenmediğinden neredeyse emin olsun diye konuşuyordu. Böyle zamanlarda Melanctha çok hüzünlü oluyor ve Rose'a kendini öldüreceğini söylüyordu, zira bu artık kesinlikle yapabileceğı en iyi şeydi.

Rose Johnson hiç de böyle düşünmüyordu. "Sırf hüzünlüsün diye neden kendini öldürecekmiş gibi konuştuğunu hiç anlamıyorum, Melanctha. Ben sırf hüzünlüyüm diye asla kendimi öldürmezdim, Melanctha. Hüzünlüyüm diye belki başka birini öldürürdüm ama asla kendimi öldürmezdim. Olur da kendimi öldürseydim Melanctha, ancak kazayla öldürmüş olurdum ve kendimi kazayla öldürseydim Melanctha fena halde üzölürdüm. Ve sen de kesinlikle böyle hissetmelisin, Melanctha, sen beni dinle, her zamanki gibi salakça konuşma. Başına tüm bu dertleri açan kesinlikle sadece senin aptallıkların, Melanctha, bunu kesinlikle biliyorum. Sana anlattıklarımın kesinlikle hiçbir şey öğrenemiyorsun Melanctha, seni tanıdığımın beri yaptığı şeyler doğru değil, kesinlikle her zaman yaptığın bu Melanctha, her zaman. Nasıl davranman gerektiğı konusunda kesinlikle haklıyım Melanctha ve ben bunu biliyorum; ama sen hiçbir şekilde doğru davranmayı öğrenemiyorsun Melanctha, bunu kesinlikle biliyorum, sana yardım etmek

için elimden geleni yapıyorum, Melanctha ama sen kesinlikle doğru şekilde davranmıyorsun Melanctha; kimseye, hiçbir zaman, bunu görebiliyorum. Herkese olduğu gibi, bana da doğru davranmıyorsun. Böyle yaptığında sana hiçbir şey söylemiyorum, çünkü sana bunu söylemek zorunda kalmaktan kesinlikle hiç hoşlanmıyorum, ama aynı şeyi sürekli evlenmeyi çok fena istediğin Jem Richards'la da yaptın, tıpkı Sam'e söylediğim gibi. Senin için kesinlikle üzüliyorum Melanctha ama onunla nişanlandığında kesinlikle beni görmeye gelmen ve benimle konuşman gerekirdi, böylece sana gösterebilirdim, şimdi başına tüm bu dertleri açtın Melanctha, tıpkı tahmin ettiğim gibi. Başına böyle sıkıntılar geldiğine üzülmeyişimden değil, Melanctha, ama şunu görüyorum ki Melanctha, bunun nedeni hep senin hareketlerin, asla doğru davranmıyorsun. Şimdi de hüznü olduğu için kendini öldürecekmiş gibi konuşuyorsun ve bu Melanctha, kesinlikle düzgün bir kızın yapacağı şey değil."

Rose, Melanctha'yı azarlayacak kadar güçlü olmaya başlamıştı ve sık sık ona karşı sabrı tükeniyordu ama Rose artık ona asla yardımcı olamazdı. Melanctha Herbert yapması gereken doğru şeyin ne olduğunu artık hiç bilemiyordu. Melanctha, Jem Richards'ın her zaman yanında olmasını istiyordu, ama o artık Melanctha'yı hiç ister gibi görünmüyordu, Melanctha ne yapabilirdi? Kendini öldüreceğini, zira yapabileceği tek şeyin bu olduğunu söylerken elbette haklıydı.

Sam Johnson gittikçe Melanctha'ya daha da iyi ve nazik davranıyordu. Zavallı Melanctha kim ne isterse yapacak kadar iyi ve tatlıydı ve hep huzur ve sükûnet isterken ancak başına

dert açmanın yeni bir yolunu buluyordu. Sam artık sık sık Rose'a bunu söylüyordu.

"Melanctha hakkında kötü şeyler söylemeyi hiç istemiyorum, Sam, çünkü başına kesinlikle korkunç dertler geliyor, ama Melanctha'nın davranışlarının hoşuma gittiğini söyleyemem Sam. Şimdi bu Jem Richards'la da her zaman yaptığını yapıyor. Adam artık onu istemiyor, Melanctha'nın düzgün bir tabiatı yok. Hayır Sam, Melanctha'nın ona davranış şekinden artık hiç hoşlanmıyorum ve Sam, o olması gerektiği gibi dürüst değil gerçekten. Ne yaptığını neredeyse hiç doğru düzgün anlatmıyor, Sam. Ona nasıl davranması gerektiğini artık hiç söylemek istemiyorum Sam. Sürekli, tamam Rose, senin dediğin gibi yapacağım, diyor ve sonra hiçbir şey yapmıyor Sam. Melanctha kesinlikle tatlı ve iyi biri, Sam, elinden geldiğince herkes için bir şeyler yapmaya hazır, kimse aksini söylediğimi duyamaz ama bazı konularda hiç doğru davranmıyor Sam ve bazı konularda hiç dürüst değil. Ve bazen korkunç şeyler yaptığını duyuyorum Sam, bazı kızlar neler yaptığını biliyor ve bana gelip bunları anlatıyorlar ve Sam, gittikçe daha da çok öyle geliyor ve bundan fena halde korkuyorum ama sanırım Melanctha asla doğru yola girmeyecek. Sonra bazen sen de duyuyorsun, Sam, hüznü olduğunda hep kendini öldürecekmiş gibi konuşuyor ve bu, kesinlikle düzgün bir kızın yapacağı şey değil, Sam. Görüyorsun Sam, ben bir şeyi biliyorum da söylüyorum. Sen sadece dikkatli ol, Sam, beni dinle, kesinlikle dikkatli ol, Sam, sana söylüyorum, Melanctha'yı gördükçe onun hiçbir şekilde gerçekten dürüst olmadığını hissediyorum. Dikkatli ol Sam, sana dediğim gibi, çünkü ben biliyorum, beni

duydun mu Sam, sana ne dediğimi, çünkü ben bir şeyi biliyorum da söylüyorum.”

Başlarda Sam biraz Melanctha’yı savunmayı denedi, Sam ona karşı her zaman iyi ve nazikti, ayrıca Sam Melanctha’nın onun yanında sessiz olmasını, Sam’in bir şey öğrenir gibi kendisini dinlemesini seviyordu, sonra Melanctha’nın her şeyi onun için nazikçe, tatlı tatlı yapması Sam’in hoşuna gidiyordu; gelgelelim Sam kimseyle kavgaya etmeyi sevmezdi ve Rose, Melanctha’yı daha iyi tanıyordu, hem zaten Sam, Melanctha’yı aslında pek de önemsemiyordu. Melanctha’nın gizeminin Sam için hiçbir çekici yanı yoktu. Sam, Melanctha’nın ona tatlı davranmasını, Rose’un ondan istediği her şeyi yapmasını seviyordu. Ama Melanctha onun için asla önemli olmayacaktı. Sam’in tek istediği küçük bir eve sahip olmak, düzenli yaşamak, çok çalışmak ve işte yorulduktan sonra akşam yemeğine evine gelmekti, ilerideyse iyi davranacağı çocukları olsun istiyordu, bu yüzden Sam, Melanctha’ya çok üzülüyordu, Melanctha onlara karşı her zaman çok iyi ve tatlıydı, Jem Richards ona böyle davrandığı için kötü bir adamdı, ama böyle hızlı bir adamdan hoşlanırsa bir kızın başına gelecek de buydu zaten. Ne olursa olsun, Melanctha, Rose’un arkadaşıydı ve Sam, kadınlara nasıl iyi ve düzgün davranacağını bilmeyen adamları isteyenlerin başına gelen dertlerle uğraşamazdı.

Bu yüzden Sam Rose’a Melanctha hakkında fazla bir şey söylemedi. Sam ona karşı her zaman nazikti ama artık onu daha az görüyordu. Kısa süre sonra, Melanctha artık Rose’u görmeye hiç gelmedi ve Sam de Rose’a onun hakkında hiçbir şey sormadı.

Melanctha Herbert artık Rose Johnson'la beraber olmak için daha da az gelmeye başlamıştı. Bunun nedeni, Rose'un gittikçe onu daha az ister görünmesiydi, Rose artık Melanctha'nın onun için bir şeyler yapmasına izin vermiyordu. Melanctha ona her zaman alçakgönüllü davranıyor ve her zaman elinden gelen her şekilde onun için bir şeyler yapmak istiyordu. Rose hayır, diyordu, kendi nasıl isterse öyle yapsa daha iyi olurdu. Melanctha yardım etmek amacıyla böyle uzun süre orada kaldığı için gerçekten iyi biriydi, ama Rose belki de Melanctha'nın eve gitmesinin daha iyi olacağını düşünüyordu, Rose'un artık kimsenin yardımına ihtiyacı yoktu, gerçekten güçlü hissediyordu, bebekle yaşadığı tüm o sorunlardan sonraki gibi değildi, hem Sam akşam yemeği için eve geldiğinde evde tek başına olmasını istiyordu. Sam her zaman olduğu gibi yazları hep çok yorgundu, çok fazla insan vapura biniyor, çok fazla iş çıkarıyorlardı, bu yüzden Sam gerçekten yorgundu, sadece yemeğini yemek istiyordu, evde ona dert olacak birilerinin olmasını hiç istemiyordu.

Rose her geçen gün Melanctha'nın artık onu görmeye gelmesini istemiyor gibi davranıyordu. Melanctha, Rose'a neden böyle davrandığını sormaya cesaret edemiyordu. Kendisini kurtarması için Melanctha'nın Rose'a fena halde ihtiyacı vardı. Melanctha fena halde ona yapışmak istiyordu, Rose her zaman onun dayanağı olmuştu. Melanctha, Rose'a gelip onu görmesini isteyip istemediğini sormaya cesaret edemiyordu.

Sam artık Melanctha'ya hiç nazik davranamıyordu. Rose her seferinde, Sam eve gelmeden Melanctha'yı oradan gönderiyordu. Bir gün Melanctha biraz uzun kaldı, zira o gün Rose

Melanctha'nın onun için bir şeyler yapmaya başlamasına izin verecek kadar iyi davranmıştı. Melanctha sonra onun yanından ayrılmış ve Sam Johnson'la karşılaşmıştı, o da bir dakikalığına Melanctha'yla nazikçe konuşmuştu.

Ertesi gün, Rose Johnson Melanctha'nın eve girmesine izin vermedi. Rose basamaklarda durdu ve orada Melanctha'ya hakkında ne düşündüğünü söyledi.

"Melanctha, sanırım artık buraya beni görmeye gelmen senin için iyi değil. Kesinlikle senin başına bela olmak istemiyorum, Melanctha. Etrafımda senin gibi, sürekli yardım için yanımda olan biri olmayınca kesinlikle daha iyi idare ettiğimi düşünüyorum, Sam'in de işleri çok iyi gidiyor, her gün gelip bana yardım etmesi için küçük bir kıza para veriyor. Artık buraya beni görmeye gelmeni kesinlikle istemiyorum, Melanctha." "Neden Rose, ben sana ne yaptım, bana bu kadar kötü davranmakta kesinlikle haklı olduğumu düşünmüyorum, Rose." "Sana nasıl davrandığımla ilgili şikâyet etmeye kesinlikle hakkın olduğunu sanmıyorum, Melanctha Herbert. Kimse benim sana gösterdiğim sabrı göstermez, hiç sanmıyorum, Melanctha Herbert, artık senin hakkında çok daha fazla korkunç şey duyuyorum, insanlar sürekli bana senin neler yaptığını anlatıyor, ben sana her zaman iyi davranıyorum ve sen hiçbir şekilde bana karşı nasıl dürüst olacağını bilmiyorsun. Hayır, Melanctha, şansının yaver gitmesini istemiyor değilim, günün birinde, bir kızın nasıl düzgün ve doğru davranması gerektiğini öğrenirsen bu hoşuma gider Melanctha, ama insanların senin hakkında bana anlattığı şeyler hiçbir şekilde hoşuma gitmiyor. Hayır Melanctha,

artık sana güvenemiyorum. Artık seni göremeyeceğim için gerçekten üzgünüm ama başka yolu yok, sana başka türlü davranamam. Artık sana söyleyecek tek şeyim bu, Melanctha.” “Ama Rose, gerçekten, senin bana böyle davranman için ne yaptığımı hiç bilmiyorum. Sana benim hakkımda kötü şeyler söyleyenler, Rose, onlar bir avuç yalancı, kesinlikle öyleler, Rose, sana doğruyu söylüyorum. Ben kesinlikle sana söylemeye utanacağım bir şey yapmadım. Neden bana böyle kötü davranıyorsun Rose? Sam kesinlikle senin düşündüğün gibi düşünmüyor, ayrıca yapmamı istediğin her şeyi her zaman elimden geldiğince yapıyorum, Rose.” “Orada durup konuşmanın bir faydası yok, Melanctha Herbert. Sana doğrudan söylüyorum. Sam kadınlar hakkında, hele ki onların nasıl davranabileceği hakkında hiçbir şey bilmez. Sana böyle davranmak zorunda kaldığım için gerçekten çok üzgünüm Melanctha, ama sen durmadan böyle kötü şeyler yaparken ve herkes senin hakkında konuşurken kesinlikle başka türlü davranamam. Orada durup öyle olmadığını söylemenin sana bir faydası yok Melanctha. Ben kesinlikle her zaman haklıyım Melanctha Herbert, bir şeyi bilip de söylerim. Hayır Melanctha, mesele şu, sen hiçbir şekilde düzgün bir kızın davranması gerektiği gibi davranamıyorsun ve ben bunu sana anlatabilmek için elimden geleni yaptım Melanctha Herbert, ama birine nasıl davranması gerektiğini söylemek de bir işe yaramıyor; eğer karşındaki bunu anlayacak bir ufka sahip değilse asla öğrenemiyor ve dürüst olmak gerekirse sen böyle bir ufka sahip değilsin Melanctha, niyetim asla başına kötü bir şey gelmesi değil Melanctha Herbert, sadece artık buraya

geldiğini görmek istemiyorum. Sadece sana her zaman söylediğim şeyi söylemek istiyorum, düzgün bir kızın nasıl davranması gerektiğini hiç bilmiyorsun ve bu yüzden Melanctha Herbert, Sam ve ben, artık buraya ayak basmanı istemiyoruz Melanctha Herbert, sana söylüyorum. Şimdi yoluna git, Melanctha Herbert, beni duydun mu, başına kötü bir şey gelmesini asla istemem.”

Rose Johnson evine girip kapıyı arkasından kapattı. Melanctha serseme dönmüş halde kalakaldı, onu neredeyse öldürecek olan bu darbeye nasıl dayanacağını bilmiyordu. Melanctha yavaş yavaş dönüp arkasına bile bakmadan uzaklaştı.

Melanctha Herbert’in içi yara bere doluydu. Melanctha, Rose ona inansın istiyordu; Melanctha, Rose’a yapışsın ve arkadaşları da buna izin versin istiyordu; Melanctha ona kendini biraz olsun güvende hissettirebilecek biri olsun istiyordu, oysa Rose onu kovmuştu. Melanctha, Rose’u herkesi istediğinden daha fazla istemişti. Rose ona göre her zaman çok basit, sağlam, dürüsttü. Ve şimdi Rose onu kendinden uzaklaştırmıştı. Melanctha kaybolmuştu, tüm dünya etrafında yorucu, çılgın bir dansla dönüyordu.

Melanctha Herbert’in tek başına güvende hissedecek gücü hiç olmamıştı. Ve Rose Johnson artık onu kendinden uzaklaştırmıştı, Melanctha artık onun yanında olamayacaktı. Melanctha çok derinlerinde kaybolduğunu ve hiçbir şeyin asla ona yardım edemeyeceğini biliyordu.

Melanctha, o akşam eski yerlerinde onunla buluşacağına söz veren Jem Richards’la buluşmaya gitti. Melanctha’ya nasıl davrandığına bakılırsa, Jem Richards neredeyse yok gibiydi.

Yavaş yavaş, bahislerinde şansı açılır mı diye yakında çıkacağı seyahat hakkında konuşmaya başladı. Melanctha titredi, Jem de mi onu terk edecekti? Sonra Jem Richards sürekli tepesinde olan kötü şanstın ve bu şansı döndürüp döndüremeyeceğini görmek için gitmesi gerektiğinden bahsetti biraz daha.

Sonra Jem durdu ve doğrudan Melanctha'ya baktı.

“Bana doğruyu söyle Melanctha, artık benim hakkımdaki hiçbir şey gerçekten umurunda değil, değil mi, Melanctha?”

“Bana neden bunu soruyorsun, Jem Richards?” dedi Melanctha.

“Neden mi soruyorum Melanctha, Tanrı aşkına, çünkü ben artık seni hiç umursamıyorum, Melanctha. Sormamın nedeni bu.”

Melanctha buna cevap veremezdi. Jem Richards bekledi ve sonra uzaklaşıp onu orada bıraktı.

Melanctha Herbert, Jem Richards'ı bir daha asla görmedi. Melanctha, Rose Johnson'ı bir daha asla görmedi, onu bir daha asla görmemek Melanctha için zor olmuştu. Rose Johnson Melanctha'nın duygularının çok derinine işlemişti.

“Hayır, artık Melanctha Herbert'la görüşmüyorum,” diyor-
du Rose, ona Melanctha'yı soranlara. “Hayır, onun vakit geçirmeyi çok sevdiği o adamlarla olan kötü davranışları yüzünden başımıza açılan onca beladan sonra, Melanctha artık buraya gelmiyor. Melanctha Herbert doğru yolu hiç bulamıyor, Sam ve ben artık onu görmek istemiyoruz. Hiç ona anlattığım gibi doğru davranmayı beceremedi. Melanctha doğru davranamıyordu ve ona her seferinde söyledim, davranışlarında daha dikkatli olmayacaksa, beni görmek için evime gelmesini artık

istemediğimi söyledim. Herhangi bir kızın güzel zaman geçirmek için istediği gibi davranmasına hiçbir şekilde karşı değilim ama Melanctha'nın davrandığı şekilde olmaz. Sanırım, bir gün Melanctha her zamanki gibi davranıp sonra korkunç bir hüzne boğulacak ve kendini öldürecek. Melanctha bunun aklına gelen, yapabileceği en kolay şey olduğunu söylüyor hep. Hayır, Melanctha'ya gerçekten üzülüyorum, o asla sıradan bir zenci değildi ama onca zaman ona nasıl davranması gerektiğini anlatmama rağmen bilmiyor, hiçbir şekilde öğrenemiyor. Kesinlikle Melanctha'nın başına kötü bir şey gelmesini istemiyorum ama kesinlikle bir gün kendini öldüreceğini düşünüyorum, hep yapabileceği en kolay şey olduğunu söylerdi zaten. Ben o kadar hüznü olabilen kimseyi görmedim.”

Melanctha Herbert sık sık bunun gerçekten de yapabileceği en iyi şey olduğunu düşünse de çok hüznü olduğu için kendini öldürmedi. Melanctha kendini hiç öldürmedi, sadece ateşi çıktı, hastaneye gitti, orada ona baktılar ve iyileştirdiler.

Melanctha tekrar iyi olduğunda bir eve çıktı, çalışmaya başladı ve düzenli bir şekilde yaşadı. Sonra Melanctha tekrar çok hasta oldu; öksürmeye ve terlemeye başladı, o kadar zayıf düştü ki işine devam edemedi.

Melanctha tekrar hastaneye döndü, doktor ona verem olduğunu ve kısa süre sonra kesinlikle öleceğini söyledi. Onu bakılacağı bir yere, yoksul veremliler için bir eve gönderdiler ve Melanctha ölene dek orada kaldı.

NAZİK LENA

NAZİK LENA

Lena sabırlı, nazik, tatlı ve Alman'dı. Dört senedir hizmetçi olarak çalışıyordu ve bu işi çok sevmiştir.

Almanya'dan Bridgepoint'e akrabası aracılığıyla gelmişti ve son dört senedir aynı yerde yaşıyordu.

Lena burayı çok sevmiştir. Çalıştığı evde sevimli, tasasız bir sahibeyle çocukları yaşıyordu ve Lena'yı onlar da çok seviyorlardı.

Bir de Lena'yı çok fazla azarlayan bir aşçı vardı, ama Lena'nın Alman sabrı acıyı katlanılır kılıyordu, kaldı ki durmak bilmez bu iyi kadın, Lena'yı onun iyiliği için böyle azarlıyordu.

Lena'nın Alman sesi, sabahları aileye seslenirken uyandırıcı, yatıştırıcı ve yazın gün ortasında beliriveren narin, serin bir esinti kadar çekiciydi. Her sabah, beklentisiz ve tahammüllü Alman sabrıyla koridorda uzun süre dikilip çocukları uyandırmak için seslenirdi. Seslendikten sonra uzun süre bekler, çocuklar uykunun o değerli, yoğun, gençlere neşe dolu dinçlik veren son demlerine dalarken, her seferinde sakın, nazik ve sabırlı bir şekilde, uyanmaları için onlara yeniden seslenirdi.

Lena sabahları iyi çalışır; tatlı, güneşli öğleden sonraları da ailenin iki yaşındaki ufak kızına göz kulak olmak için parka giderdi.

Güneşli öğleden sonraları parkta çocuklara göz kulak olmak için toplanan tüm kızlar hoş, tembel bir kalabalık oluşturur, hepsi de gösterişsiz, nazik ve Alman Lena'yı çok severlerdi. Hepsi Lena'ya takılmaktan hoşlanırdı, zira diğer kıvrak zekâlı kızların söyledikleri tuhaf şeylerle aslında ne kastettiklerini bir türlü anlamayan zavallı Lena'nın aklını karıştırmak ve onu üz-
mek çok kolaydı.

Bu kızlardan Lena'nın her zaman beraber oturduğu iki ya da üçü, onun kafasını karıştırmak için hep işbirliği yapardı. Yine de hayat Lena için güzeldi.

Küçük kız bazen düşüp ağladığında Lena'nın onu avutması gerekiyordu. Küçük kız şapkasını düşürdüğünde, Lena şapkayı alıp taşıyordu. Küçük kız yaramazlık yapıp oyuncaklarını etrafa attığında, Lena oyuncakları geri alamayacağını söylüyor, küçük kız onlara yeniden ihtiyaç duyana dek oyuncakları taşıyordu.

Hayat Lena için huzurluydu, neredeyse keyifli dinlence zamanları kadar huzurluydu. Diğer kızlar elbette ona takılıyorlardı, ama bunlar Lena'yı çok fazla etkilemiyordu.

Lena esmer ve hoş bir kızdı; bu sarışınlara has bir esmerlikti. Onun esmerliği güneşin kavurduğu ülkelerdeki gibi sarı, al ya da çikolatamsı bir esmerlik değil, açık renkli cildin üzerine serilmiş berrak bir esmerlikti. Bu hafif esmerlik, ela gözler ve çok gür olmayan, düz, Alman çocuklarının saman rengi sarışınılığından yetişkinliğe doğru kahverengiye dönen saçlarla tamamlanıyordu.

Lena'nın tahta göğüsleri, dik bir sırtı ve sabırlı, dirayetli işçi kadınlara has öne düşen omuzları vardı, gerçi vücudu hâlâ genç kızlığın yumuşaklığına sahipti ve ağır çalışma hayatı bu özellikleri henüz belirginleştirmemişti.

Lena'nın ender bulunan hizmeti kendini, beden hareketlerinin sessizliğinde ama en çok da sabırlı yüzünde, eski-dünya cehaleti ve toprak saflığıyla yoğrulmuş pürüzsüz ve yumuşak esmer yüz hatlarında gösterirdi. Lena'nın şaşırtıcı derecede kalın kaşları vardı. Bu kaşlar siyahtı ve yay gibiydi, koyu renkleri ve güzellikleriyle çok havalılardı; onların altında duran ela gözleri, sade ve insancıl, çalışkan ve nazik Alman kadınının kadim sabrını taşırdı.

Evet, hayat Lena için huzurluydu. Diğer kızlar elbette ona takılıyorlardı, ama bunlar Lena'yı çok fazla etkilemiyordu.

Lena'nın her zaman beraber oturduğu kızlardan biri olan Mary, bir gün "Parmağındaki de ne Lena?" diye sordu. Mary iyi huylu, akıllı, zeki ve İrlandalı'ydı.

Lena küçük kızın düşürdüğü kâğıttan yapılmış süslü akordeonu yerden almış, esmer, güçlü ve tuhaf parmağıyla ondan hüznü sesler çıkarıyordu.

"A, bu ne Mary, boya mı?" diye sordu Lena, lekenin tadına bakmak için parmağını ağzına sokarken.

"Tadına baktığın o yeşil boya korkunç bir zehir Lena, bilmiyor muydun?" dedi Mary.

Lena yeşil boyanın çoğunu emmişti. Durdu ve dikkatlice parmağına baktı. Mary'nin ne demek istediğini pek anlamamıştı.

“Zehir değil mi o Nellie, Lena’nın az önce emdiği şu yeşil boya?” dedi Mary. “yle gerçekten Lena, gerçekten zehir, bu sefer dalga gemiyorum.”

Lena biraz endişelenmişti. Parmağının az önce boyalı olan kısmına baktı ve gerçekten de boyayı emip emmediğini merak etti.

Parmağının ucu hl biraz nemliydi, uzun süre elbisesinin i tarafına sürerek onu temizledi, bu arada parmağına bakıp az önce tattığının gerçekten de zehir olup olmadığını düşünüyordu.

“ok kötü değil mi Nellie, Lena’nın onu emmiş olması?” dedi Mary.

Nellie gülümsedi ve cevap vermedi. Nellie koyu tenli, zayıftı, İtalyan gibi görünüyordu. Kabarık siyah saçlarını tepeden toplamıştı ve bu yüzünü çok zarif gösteriyordu.

Nellie daima gülümser, çok az konuşur ve sonra da bakışlarıyla Lena’yı rktrd.

Böylece ufak sorumluluklarıyla üçü de tatlı güneşin altında uzun süre oturdular. Lena sık sık parmağına bakıyor, tattığının gerçekten zehir olup olmadığını düşünüyor, sonra da parmağını elbisesine daha sert siliyordu.

Mary güldü ve onunla dalga geçti, Nellie biraz gülümsedi ve ona tuhaf baktı.

Sonra hava soğuduğu için, etrafta dolaşmaya başlamış ufaklıkları eve, annelerine geri götürme vakti geldi. Ve Lena, tatmış olduğu yeşil maddenin gerçekten zehir olup olmadığını asla tam olarak öğrenemedi.

Lena, çalıştığı dört sene boyunca her pazar gününü, onu

dört sene önce Bridgepoint'e getiren halasının evinde geçirmişti.

Lena'yı dört sene önce Bridgepoint'e getiren bu hala sert, hırslı, iyi niyetli bir kadındı, Alman'dı. Kocasını manavdı ve hali vakti yerinde insanlardı. Lena'nın halası Bayan Haydon'un, genç kızlığa yeni yeni adım atan iki kızı ve güvenilmez, baş etmesi güç bir oğlu vardı.

Bayan Haydon kısa, tıknaz, kalıplı bir kadındı. Yürürken yere her zaman sert ve güçlü bir şekilde basardı. Bayan Haydon tıknazdı, oturmuş bir kilosu vardı; gençliğindeki sarışın, zinde ve parlak yanaklı yüzü şimdi tüm bunları geride bırakıp kararmış, al al olmuştu; kat kat çenesi kısa, kalın boynunu örtüyordu.

On dört ve on beş yaşlarındaki iki kızı, onun yanında yoğrulmamış, biçimsiz et yığınları gibi görünüyorlardı.

Büyük kız Mathilda, sarışın, ağırkanlı, sade ve oldukça şişmandı. Daha genç olan Bertha, neredeyse ablası kadar uzun, koyu tenli ve daha zekiydi, o da etine dolgundu ama şişman değildi.

Anneleri bu iki kızı çok katı kurallarla büyötmüştü. Statülerine göre gayet iyi eğitilmişlerdi. Her zaman iyi giyinirlerdi, iki Alman kız kardeşe yaraşır biçimde benzer şapka ve elbiseler kuşanırlardı. Anneleri kırmızı giyinmelerini arzulardı. En iyi elbiseleri kırmızı ağır kumaştandı ve parlak siyah örgüleri vardı. Sert, kırmızı keçeden yapılmış şapkaları siyah kadife kurdelerle ve bir kuşla süslenmişti. Anneleri şapka takar ve siyah, ağırbaşlı bir şekilde giyinir, sert, buyurgan halde her zaman iki iri kızının arasında otururdu.

Bu iyi Alman kadının tek zayıf yanı, güvenilmez ve baş etmesi çok güç olan oğlunu şımartmasıydı.

Ailenin babası saygın, sessiz, ağır ve etliye sütlüye karışmayan bir Alman'dı. Oğlanın yanlış davranışlarını düzeltmeye, onu daha güvenilir biri yapmaya çalışmış, ancak anne kontrolü babanın eline bırakmayınca oğlan çok kötü yetiştirilmişti.

Bayan Haydon'ın kızları genç kızlığa yeni adım atıyorlardı, bu nedenle Bayan Haydon'ın yapması gereken en önemli iş, yeğeni Lena'yı evlendirmekti.

Bayan Haydon dört sene önce anne babasını ziyaret etmek için Almanya'ya gitmiş ve yanında kızlarını da götürmüştü. Çocukları bundan çok hoşlanmamış olsa da ziyaret Bayan Haydon için gayet başarılı geçmişti.

Bayan Haydon iyi kalpli ve cömert bir kadındı, anne babasını ve her taraftan onu görmeye gelen tüm kuzenlerini himayesine almıştı. Bayan Haydon'ın ailesindekiler orta halli çiftçilerdi. Köylü değillerdi ve kısmen gösterişli bir kasabada yaşıyorlardı, ama Bayan Haydon'ın Amerika doğumlu kızlarına fakir ve kokuşmuş görünüyorlardı.

Bayan Haydon memnundu. Her şey çok tanıdıktı, orada çok zengin ve önemli biriydi. İnsanları dinledi, kararlar verdi, tüm tanıdıklarına işleri konusunda tavsiyelerde bulundu. Bugünlerini ve yarınlarını planladı, geçmişte ne kadar yanlış hareket etmiş olduklarını gösterdi.

Bayan Haydon'ın tek sıkıntısı, kızlarının kendi anne babasına iyi davranmalarını sağlayamamasıydı. İki kız da bütün akrabalarına karşı çok kabaydı. Anneleri onlara zorla büyükanne ve babalarını öptürüyor, kızlar her gün bir sürü azar işitiyordu.

Öte yandan, Bayan Haydon öyle meşguldü ki inatçı kızlarını terbiye etmeye gerçekten vakti yoktu.

Bu çalışkan, taşralı Alman kuzenler, Amerika doğumlu çocukların gözünde çirkin ve kirlilerdi, tıpkı İtalyan ya da zenci işçiler gibi onlardan daha düşük seviyedelerdi, çocuklar annelerinin akrabalarına dokunmaya nasıl tahammül ettiğini anlamıyorlardı, üstelik kadınlar çok tuhaf giyiniyorlardı ve hepsi kaba ve değişiklerdi.

Bu iki kız herkese yukarıdan bakıyor ve birbirleriyle sürekli İngilizce konuşarak bu insanlardan ne kadar nefret ettiklerini ve annelerinin de öyle hissetmesi gerektiğini anlatıyorlardı. Kızlar biraz Almanca da konuşabiliyorlardı, ama bunu asla tercih etmezlerdi.

Bayan Haydon'ın en çok ilgisini çeken en büyük ağabeyinin ailesiydi. Ağabeyinin beşi kız, sekiz çocuğu vardı. Bayan Haydon, bu kızlardan birini Bridgepoint'e götürmenin ve ona iyi bir başlangıç sağlamanın yerinde olacağını düşündü. Bu fikir herkesin hoşuna gitti ve hepsi Lena'nın gitmesini istedi.

Lena, bu geniş ailenin en büyük ikinci kızıydı. O zamanlar henüz on yedi yaşındaydı. Aile için önemli bir kız değildi. Hayalperestti ve akli başka yerlerdeydi. Çok sıkı ve düzenli çalışırdı, ama yoğun çalışmak bile onu dünyaya döndüremiyordu.

Lena'nın yaşı Bayan Haydon'ın amacına uygundu. Lena önce hizmetçi olarak çalışabilir, işlerin nasıl yapılacağını öğrenirdi; yaşı biraz daha büyüyünce Bayan Haydon ona iyi bir koca bulabilirdi. Hem sonra Lena çok durgun ve yumuşak başlıydı, asla başına buyruk davranmazdı. Ayrıca Bayan

Haydon tüm ciddiyeti ve bilgeliğiyle, Lena'nın karakterinin farklı olduğunu hissedebiliyordu.

Lena, Bayan Haydon'la gitmeye istekliydi. Lena, Alman hayatını çok sevmiyordu. Onu rahatsız eden şey sıkı çalışmadan ziyade hoyratlıktı. İnsanlar nazik değillerdi, erkekler sevinçliyken yaygara koparır, Lena'nın yakasına yapışır ve sertçe sataşırlardı. Etrafında iyi insanlar da vardı ama hayat acımasız ve kasvetliydi.

Lena aslında bu hayatı sevmediğinin pek farkında değildi. Her daim hayalperest olduğunu ve aklının başka yerlerde gezindiğini bilmiyordu. Bridgepoint'te hayatın farklı olup olmayacağını düşünmemişti. Bayan Haydon, Lena'ya çeşit çeşit elbiseler aldı ve onu gemiye götürdü. Lena olan bitenin pek farkında değildi.

Bayan Haydon, kızları ve Lena gemide ikinci sınıfta yolculuk ettiler. Bayan Haydon'ın kızları annelerinin Lena'yı yanına almasından nefret etmişlerdi. Bir zenciden hallice iyi sayılabilecek bir kuzene sahip olmaktan ve gemideki herkesin onu görme fikrinden nefret ediyorlardı. Bayan Haydon'ın kızları bunu annelerine de söyledi ama Bayan Haydon onlara kulak asmayınca kızlar daha açık konuşmaya cesaret edemediler. Böylelikle, ancak Lena'dan nefret etmeye devam edebildiler. Ama onun Bridgepoint'e gelmesini engelleyemediler.

Lena yolculuk sırasında çok hastalandı. Yolculuk bitmeden öleceğine emindi. O kadar hastaydı ki, bu yolculuğa hiç başlamamış olmayı bile dileyemiyordu. Yemek yiyemiyor, yakınamıyordu; her an ölebileceğinden emin, donuk ve korkak haldeydi. Ne kendini zapt edebiliyor ne de durumunu iyileştir-

mek için herhangi bir şey yapabiliyordu. Sadece, onu koydukları yerde sabit, solgun, ürkek, zayıf ve hasta, öleceğinden emin bir şekilde duruyordu.

Lena'nın onlarla gemide olması, son güne dek Mathilda ve Bertha Haydon'a sıkıntı yaratmamıştı, son gün insanlarla arkadaşlık kurmuşlardı ve artık durumu açıklayabilirlerdi.

Bayan Haydon her gün Lena'nın yanına gitmiş, ona kendini daha iyi hissettirecek şeyler vermiş, gerektiğinde kafasını tutmuş, genellikle ona iyi davranarak görevini yerine getirmişti.

Zavallı Lena'nın böyle zor bir durumda güçlü olacak takati yoktu. Ne hastalığına kendini koyvermesini biliyordu ne de onunla savaşmasını. Zaten az olan özgüvenini de acı içinde kıvrılırken kaybetti. Çok korkmuştu; daima sabırlı, tatlı ve sessiz olan Lena'da ne irade ne de cesaret kalmıştı.

Zavallı Lena o kadar korkmuştu ve öyle zayıftı ki her an ölebileceğinden emindi.

Lena tekrar karaya çıktıktan biraz sonra tüm acısını unuttu. Bayan Haydon ona, tasasız bir ev sahibesi ve çocuklarından oluşan güzel bir iş buldu, Lena İngilizce öğrenmeye başladı, kısa süre sonra hayatından memnundu.

Lena izinli olduğu tüm pazar günlerini Bayan Haydon'ın evinde geçirdi. Lena pazar günlerini parkta hep beraber oturduğu, ona takılan ve onu pek fazla etkilemeyen kızlarla geçirmeyi yeğlerdi, ama Lena'nın tasasız ve dertsiz aklına, sırf daha fazla hoşuna gideceği için kendinden beklenenden farklı bir şey yapma fikri gelmemişti hiç. Bayan Haydon Lena'ya her pazar kendi evine gelmesini söylemişti, Lena da her pazar oraya gitti.

Bayan Haydon ailede Lena'ya ilgi gösteren tek kişiydi. Bay Haydon Lena'yı pek umursamıyordu. Karısının yeğenine iyi davranıyordu ama Lena onun için aptal, donuk ve biraz da basit bir kızdı ve bir gün mutlaka başını belaya sokup yardıma ihtiyaç duyacaktı. Almanya'dan Bridgepoint'e gelen tüm genç, fakir akrabalar çok geçmeden mutlaka başlarını belaya sokar ve yardıma ihtiyaç duyarlardı.

Haydonların ufak oğlu Lena'ya karşı hep çok acımasızdı. Zaten baş etmesi zor bir çocuktü ve annesi tarafından fena halde şımartılmıştı. Bayan Haydon'ın kızları büyüdükçe Lena'yı daha çok sevmediler. Lena da onları sevmediğini hiç fark etmedi. Parkta hep yanlarında oturduğu, ona takılıp gülen diğer kıvrak zekâlı kızların yanında mutlu olduğunu da anlamamıştı.

Mathilda Haydon basit, şişman, sarışın, büyük kız kardeşti. Zencilerden hallice sayılabilecek Lena'nın kendi kuzeni olduğunu birine söylerken çok kötü hissediyordu. Mathilda, aşırı iri, ağırkanlı, sarışın, aptal, löp löp, şişman bir kızdı, yeni yeni kadın oluyordu. Konuşmaları ahmakça, zihni donuk ve basitti; kendi ailesini ve diğer tüm kızları kıskanır, iyi elbiselere ve yeni şapkalara sahip olmaktan, müzik öğrenebilmekten gurur duyar, alelade bir hizmetçinin kendi kuzeni olmasından nefret ederdi. Ayrıca, Lena'nın geldiği o pis, kokuşmuş yeri hatırladığında midesi bulanırdı, annesi böyle düşündüğü için onu azarlar ve o kaba, inek kokulu insanların hepsini severdi.

Bayan Haydon, Lena'yı partilerine dahil edip oğulları Lena için iyi koca olabilecek bazı Alman annelere, Lena'nın ne kadar iyi olduğundan bahsettiğinde Mathilda çok sinirlenirdi. Tüm

bunlar sönük, sarışın, şişman Mathilda'yı çok öfkeliendiriyordu. Bazen o kadar öfkeleniyordu ki, kıskançlıktan parıldayan açık mavi gözleri ve kalın kafalı, ahmakça sözleriyle, annesine o pis Lena'yı nasıl sevebildiğini anlamadığını söylüyordu. Bunun üzerine annesi Mathilda'yı azarlıyor, kuzeni Lena'nın fakir olduğunu bildiğini ve Mathilda'nın fakir insanlara iyi davranması gerektiğini tembihliyordu.

Mathilda Haydon fakir insanlarla ilişki kurmayı sevmiyordu. Tüm kız arkadaşlarına Lena hakkında ne düşündüğünü söylemişti, böylece kızların hiçbiri Bayan Haydon'ın verdiği partilerde Lena'yla konuşmayacaktı. Ama beklentisiz ve tahammüllü Alman sabrına sahip Lena küçümsendiğini hiç fark etmedi. Mathilda kız arkadaşlarıyla beraberken, sokakta ya da parkta Lena'yı gördüğünde, her zaman burnunu havaya diker ve ona selam bile vermezdi, sonra da arkadaşlarına, annesinin Lena gibi insanların bakımını üstlenmesinin ne kadar komik olduğunu ve Lena'nın ailesinin Almanya'da nasıl da domuzlar gibi yaşadığını anlatırdı.

Geniş yapılı ama şişman olmayan küçük kız kardeş Bertha Haydon, kıvrak zekâlı ve davranışları bakımından akıllıydı, babasının en sevdiği çocuğuydu ve o da Lena'dan hoşlanmıyordu. Lena'dan hoşlanmıyordu çünkü Lena aptal ve budalaydı, o İrlandalı ve İtalyan kızların kendisine gülmelerine ve onunla alay etmelerine izin veriyordu. Herkes Lena'yla durmadan dalga geçiyordu ve Lena asla sinirlenmiyor ya da insanların onu budala yerine koyduklarını kavrayamıyordu.

Bertha Haydon insanların budala olmasından nefret ededi. Babası da Lena'nın budala olduğunu düşünüyordu, bu

yüzden, her pazar evlerine gelmesine rağmen ne Bertha ne de babası onu önemsemi.

Lena, Haydon ailesinin onun hakkında hissettiklerini bilmiyordu. Dışarı çıkabildiği her pazar Haydonların evine gidiyordu çünkü halası ona böyle yapmasını söylemişti. Aynı şekilde Lena maaşının tamamını biriktiriyordu. Parayı nasıl harcayacağını hiç düşünmemişti. Alman aşçı, Lena'yı sürekli azarlayan iyi kadın, her ay maaşını alır almaz bankaya yatırması için ona yardım etti. Ara sıra parayı bankaya yatırmadan önce, birileri Lena'dan para isterdi. Bazen Haydonların ufak oğlu biraz para ister ve alırdı, bazen de Lena'nın hep beraber oturduğu kızlardan bazılarının paraya ihtiyacı olurdu, ama Lena'yı sürekli azarlayan Alman aşçı kadın bunun çok sık olmamasına gayret ederdi. Birileri borç istediğinde aşçı kadın Lena'yı çok sert bir dille azarlardı ve birkaç ay boyunca Lena'nın maaşına dokunmasına izin vermez, Lena parayı alır almaz bankaya koyardı.

Böylece Lena maaşını harcamayı hiç düşünmedi, hep biriktirdi ve her pazar, başka ne yapabileceğini bilmediği için halasının evine gitti.

Yıllar geçtikçe, Bayan Haydon Lena'yı yanında getirmekle çok iyi ettiğini düşündü, zira her şey umduğu gibi gidiyordu. Lena iyiydi ve asla başına buyruk davranmıyordu, İngilizce öğreniyor ve tüm maaşını biriktiriyordu, yakında Bayan Haydon ona iyi bir koca bulacaktı.

Bu dört yıl boyunca Bayan Haydon, tanıdığı tüm Almanlar içinde Lena'nın kocası olmaya uygun birini aramış ve en sonunda doğru adayda neredeyse karar kılmıştı.

Bayan Haydon'ın Lena'ya uygun gördüğü genç adam Alman-Amerikan uyruklu, babasıyla beraber terzilik yapan biriydi. İyi bir adamdı, ailesi çok tutumluydu ve Bayan Haydon onun Lena için çok uygun olacağını düşünüyordu, çünkü genç terzi de Lena gibi hep anne ve babasının dediklerini yapardı.

Lena Mainz'la evlenecek Herman Kreder'in annesi ve babası, bu yaşlı Alman terzi ve karısı, çok tutumlu, dikkatli insanlardı. Herman onların yanında kalan tek çocuklarıydı ve ne isterlerse yapmıştı. Herman yirmi sekiz yaşındaydı, ama hep annesi babası tarafından azarlanıyor ve yönlendiriliyordu. Şimdiyse, anne ve babası oğullarının evlendiğini görmek istiyordu.

Herman Kreder evlenmeyi pek istemiyordu. Nazik ve biraz da korkaktı. Herman'ın somurtkan bir tabiatı vardı. Annesi ve babasının sözünden çıkmazdı. İşini her zaman çok iyi yapardı. Cumartesi akşamları ve pazar günleri arkadaşlarıyla sık sık dışarı çıkardı. Onlarla zaman geçirmeyi severdi ama hiçbir zaman aşırı neşeli olmazdı. Erkek arkadaşlarıyla zaman geçirmeyi severdi ama kadınların onlara katılmasından nefret ederdi. Annesinin sözünden çıkmazdı ama evlenmeyi pek istemiyordu.

Bayan Haydon ve Kreder ailesi bu evlilik hakkında sık sık konuşuyorlardı. Üçü de bu fikre çok sıcak bakıyorlardı. Lena, Bayan Haydon'ın istediği her şeyi yapardı, Herman da anne babasının sözünden hiç çıkmazdı. Lena da Herman da tutumlulardı, iyi çalışırlardı ve ikisi de başına buyruk davranmazdı.

Krederlerin tüm paralarını biriktirdiklerini herkes bilirdi. Çalışkan, iyi Almanlardı ve Bayan Haydon, Lena'nın bu insanların yanında sıkıntı çekmeyeceğini biliyordu. Bay Haydon konu hakkında hiçbir şey söylemedi. Yaşlı Kreder'in çok

parası ve birkaç evi olduğunu biliyordu, Lena başını belaya sokup yardım istemedikçe karısının o basit, aptal kızla ne yaptığı umurunda değildi.

Lena evlenmeyi pek istemiyordu. Hayatını ve çalıştığı yeri seviyordu. Herman Kreder hakkında pek bir şey bilmiyordu. Onun iyi bir adam olduğunu düşünüyor ve onu çok sessiz buluyordu. İkisi de birbirleriyle çok konuşmadı. Lena o sıralar evlenmeyi pek istemiyordu.

Bayan Haydon bu konu hakkında Lena'yla sık sık konuştu. Lena hiç cevap vermedi. Bayan Haydon, Lena'nın belki de Herman Kreder'den hoşlanmadığını düşündü. Bayan Haydon hiçbir kızın, Lena'nın bile, evlenmeyi istemediğini düşünemiyordu.

Bayan Haydon, Lena'yla birçok kez Herman hakkında konuştu. Bayan Haydon ara sıra Lena'ya çok kızardı. Lena'nın ilk kez, şimdi, evlenmesi için her şey ayarlanmışken inatçılık yapacağından korkuyordu.

Bir pazar günü, Herman Kreder ve evlilik hakkında Lena'ya çektiği uzun bir nutuktan sonra, Bayan Haydon, "Neden orada aptal aptal dikiliyorsun, neden cevap vermiyorsun Lena?" diye sordu.

"Evet, efendim," dedi Lena. Bayan Haydon bu aptal Lena'ya çok sinirlendi. "Sana Herman Kreder'den hoşlanmıyor musun diye sorunca neden mantıklı bir cevap vermiyorsun Lena? Aptal aptal orada dikiliyorsun ve sanki söylediklerimin tek kelimesini duymamış gibi gibi davranıyorsun. Senin gibi birini hiç görmedim Lena. Haykırmak istiyorsan neden haykırmıyorsun da orada aptal aptal dikilip susuyorsun? Ben de kalkmış burada sana iyi davranıyorum, kendi başına yaşayabileceğin bir yer

olsun diye sana iyi bir koca buluyorum. Cevap ver Lena, Herman Kreder'den hoşlanmıyor musun? İyi bir genç adam, hatta senin için fazla iyi, bilhassa senin aptal aptal durup cevap bile vermeyişine bakılırsa. Böyle bir evlilik yapma şansına sahip çok fazla fakir kız yoktur.”

“Söylediğin her şeyi yapmaya hazırım Mathilda Hala. Evet, ondan hoşlanıyorum. Benimle çok konuşmuyor ama sanırım iyi bir adam ve benden istediğin her şeyi yaparım.”

“İyi o zaman Lena, neden orada aptal aptal dikilip sana soru sorduğumda cevap vermedin?”

“Bir şey söylemem gerektiğini anlamamıştım. Bir şey söylemememi isteyip istemediğini bilmiyordum. Bana söylediğin her şeyi yaparım. Eğer evlenmemi istersen Herman Kreder'le evlenirim.”

Böylece, Lena Mainz'a bir koca bulunmuştu.

Yaşlı Bayan Kreder meseleyi Herman'la konuşmadı. Bu tip konuları onunla konuşması gerektiğini düşünmezdi. İyi bir işçi olan, tasarruflu, başına buyruk davranmayan Lena Mainz'la evleneceğini söyledi oğluna sadece, Herman karşılık olarak her zamanki gibi homurdandı.

Bayan Kreder ve Bayan Haydon düğün için tarih belirleyip tüm hazırlıkları yaptılar ve orada olması gereken herkesi törene davet ettiler.

Lena Mainz ve Herman Kreder üç ay sonra evleneceklerdi.

Bayan Haydon Lena'nın ihtiyacı olan her şeyi almasını sağladı. Lena'nın dikiş nakış işlerinde epey yardım etmesi gerekmişti. Lena dikişte çok iyi değildi. Bayan Haydon Lena'yı daha iyi dikemediği için azarlardı, ama sonra ona iyi davranıp

yardımcı olması için bir kız tuttu. Lena tatlı ev sahibesiyle çalışmaya devam etse de tüm akşamlarını ve pazar günlerini hılasıyla dikiş dikerek geçirdi.

Bayan Haydon Lena'ya birkaç güzel elbise aldı. Lena bundan çok hoşlandı. Yeni şapkaları olması daha da hoşuna gitti, Bayan Haydon çok yetenekli bir tuhafiyeciye Lena için birkaç şapka siparişı verdi.

Lena o günlerde çok heyecanlıydı, ama evlilik hakkında pek düşünmüyordu. Giderek yaklaşmakta olanın ne olduğunu aslında bilmiyordu.

Lena, tatlı ev sahibesiyle onu sürekli azarlayan iyi aşçının yaşadığı evi ve hep beraber oturduğu kızları seviyordu. Evli olmayı daha çok sevip sevmeyeceğini hiç sorgulamadı. Daima halasının söylediklerini yaptı ve bekledi, ama Herman ve Kreder ailesini her gördüğünde tedirgin hissetti. Telaşlıydı ve yeni şapkalarını çok sevmiştı, herkes ona takılıyordu ve evlilik tarihi giderek yaklaşıyordu, fakat Lena başına gelmek üzere olan bu şeyin aslında ne olduğunu bilmiyordu.

Herman Kreder evliliğin ne anlama geldiğini daha iyi biliyordu ve evlilik fikrinden pek hoşlanmıyordu. Kızları görmeyi sevmiyordu ve bir kızın hep yanında olması fikrinden de hoşlanmıyordu. Herman daima anne babasının istediklerini yerine getirmişti ve annesiyle babası şimdi de evlenmesini istiyordu.

Herman'ın somurtkan bir tabiatı vardı, nazikti ve çok konuşmazdı. Erkek arkadaşlarıyla dışarı çıkmayı severdi ama kadınların onlara katılmasından hiç hoşlanmazdı. Evlenmesiyle ilgili arkadaşları ona sataştılar. Herman sataşmaları umursamı-

yordu ama evlilik ve bir kızın hep yanında olması fikrinden pek hoşlanmıyordu.

Herman düğünden üç gün önce, pazar günü dönmek üzere şehir dışına çıktı. Lena ve Herman salı günü öğleden sonra evleneceklerdi. Pazar günü geldiğinde Herman dönmemiş ve haber göndermemişti.

Kreder çifti pek endişelenmemişti. Herman her zaman onların istediklerini yapmıştı ve evlilik için elbette zamanında dönecekti. Ama pazartesi akşamı gelip de Herman ortaya çıkmayınca, Bayan Haydon'a ne olduğunu haber vermeye gittiler.

Bayan Haydon çok telaşlandı. Her şeyi hazır etmek hali-hazırda yeterince zor olmuşken, o aptal Herman ortadan kaybolmuştu ve kimse ne olacağını bilmiyordu. Lena ve diğer her şey hazırды, şimdi düğün töreninin ileri bir tarihe alınması gerekecekti.

Bayan Haydon çok telaşlanmıştı ama yaşlı Kreder çiftine çok fazla şey söyleyemedi. Herman'ın Lena'yla evlenmesini çok istediği için onları sinirlendirmekten çekiniyordu.

Sonunda, düğünün bir hafta ertelenmesine karar verildi. Yaşlı Bay Kreder, New York'a gidip Herman'ı bulacaktı, zira Herman'ın orada, evli kız kardeşinin evinde olması çok muhtemeldi.

Bayan Haydon tüm davetlilere düğünün bir sonraki salı gününe ertelendiğini duyurdu ve salı sabahı Lena'nın gelip kendisini görmesi için haber gönderdi.

Bayan Haydon, zavallı Lena'yı gördüğünde ona çok sinirlendi. Bu kadar aptal olduğu, Herman çekip gittiği ve kimse onun nereye gittiğini bilmediği için Lena'yı azarladı, Lena her zaman

aptalca ve şapşalca hareket ediyordu ve bu onun suçuydu. Bayan Haydon ona hep bir anne gibi davranmıştı. Lena ise hep orada aptal aptal dikilmiş sorularına cevap vermemişti. Herman da aptaldı ve şimdi babasının gidip onu bulması gerekiyordu. Bayan Haydon, yaşlıların çocuklarına iyi davranmaları gerektiğini düşünmüyordu. Çocuklar daima nankör ve dikkatsizdi ve yaşlılar her şeyi onların iyiliği için yapardı. Lena, Bayan Haydon'ın Lena'yı mutlu etmek ve ona iyi bir koca bulmak için bu kadar çabalamaktan hoşlandığını mı düşünüyordu, Lena çok nankördü ve laf dinlemiyordu. Bu, Bayan Haydon'a bir daha kimseye iyilik yapmaması için ders olsundu. Herkes kendi başının çaresine baksın ve yardım için ona gelmesindi, başkalarını memnun etmek için burnunu sokmamayı artık öğrenmişti. Sadece kendi başına dert açmıştı ve kocası bundan hoşlanmıyordu. Kocası sürekli Bayan Haydon'ın fazla iyi olduğunu söylüyordu ve kimse ona bunun için teşekkür etmiyordu. Lena orada sadece aptal aptal dikiliyor, kimsenin sorularına cevap vermiyordu. Ama o çok sevdiği aptal kızlarla konuşabiliyordu, hani o hep beraber oturduğu, para istemek dışında ona bir yararı olmayan kızlarla. Burada halası çabalıyor, ona çok iyi davranıyor ve ona kendi çocuklarından biri gibi muamele ediyordu fakat Lena sadece orada duruyor, cevap vermiyor, halasını memnun etmek için kılını kıpırdatmıyor ya da halasının istediği hiçbir şeyi yapmıyordu. "Hayır, orada durup ağlamanın kimseye faydası yok, Lena. Artık Herman'ı umursamak için çok geç. Daha önce umursaman gerekti, o zaman şimdi burada durup ağlamaz beni de hayal kırıklığına uğratmazdın. Herkesin arkasını topladığım için kocamdan azar işitiyorum ve kimse bana teşekkür etmiyor.

Pişman olacak kadar aklın olduğuna seviniyorum Lena, ama neyse, sana yardımcı olmak için elimden geleni yapıyorum ama sen kimsenin yardımını hak etmiyorsun. Belki bir dahaki sefere daha dikkatli olursun. Şimdi eve git ve elbiselerine ve o yeni şapkaya iyi bak, bu sabah o şapkayı giymene gerek yoktu, ama sende hiç akıl yok Lena. Hayatımda bu kadar aptal birini görmedim.”

Bayan Haydon sustuğunda, Lena güzel çiçeklerle beze-
li yeni şapkasıyla, gözlerinden yaşlar süzülerek orada dikildi,
Lena ne yaptığını bilmiyordu, sadece evlenmeyeceğini ve bir
kızın düğün gününde damat tarafından terk edilmesinin utanç
verici olduğunu biliyordu.

Lena tek başına eve döndü ve tramvayda ağladı.

Zavallı Lena tramvayda tek başına çok ağladı. Ağlarken başını cama vurduğundan neredeyse yeni şapkasını mahvediyordu. Sonra, şapkasına dikkat etmesi gerektiğini hatırladı.

Kondüktör iyi bir adamdı, onu ağlarken görünce çok üzül-
dü. Lena'yı neşelendirmek için, "Bu kadar üzülme, başka bir
adam bulursun, çok hoş bir kızsın," dedi. Zavallı Lena, "Ama
Mathilda Hala artık asla evlenemeyeceğimi söyledi," dedi hıç-
kırarak. "Evet, olabiliyor öyle sıkıntılar gerçekten de," diye
yanıtladı kondüktör, "sadece seni teselli etmek için öyle de-
miştim. Bir adamın sahiden seni terk ettiğini bilmiyordum.
Hakikaten aptal bir adam olmalı. Ama endişelenme, kaçıp seni
geride bırakabildiyse iyi bir adam değilmiş zaten, sen çok hoş
bir kızsın. Dertlerinin hepsini anlat bana, sana yardım ede-
yim." Tramvay boştu, kondüktör Lena'nın yanına oturup onu
teselli etmek için kolunu omzuna attı. Lena aniden nerede

olduğunu ve böyle şeyler yaparsa halasının onu nasıl azarlayacağını hatırladı. Adamdan uzaklaşıp köşeye çekildi. Adam güldü, “Korkma,” dedi, “sana zarar vermeyecektim. Ama umudunu yitirme. Gerçekten hoş bir kızsın, iyi bir koca bulacağına eminim. Kimsenin seni kandırmasına izin verme. Her şey yolunda, seni korkutmak istemiyorum.”

Kondüktör başka bir yolcunun tramvaya binmesine yardım etmek için perona geri döndü. Lena tramvaydayken arada uğrayıp teselli veriyor, onu bırakıp gidecek kadar aptal bir adam için üzülmemesini söylüyordu. Kesinlikle iyi bir adam bulacağını ve endişelenmesine gerek olmadığını söyleyerek onu avutuyordu.

Az önce binen iyi giyimli, yaşlı beyefendiyle de sohbet etti, ondan sonra binen iyi bir işçiyle ve ondan sonra gelen sevimli hanımla da konuştu, onlara Lena’nın derdini anlattı ve dünyada, böyle zavallı bir kıza bu kadar kötü davranan erkeklerin olmasının çok kötü olduğunu söyledi. Herkes zavallı Lena’ya üzüldü ve işçi adam onu neşelendirmeye çalıştı, yaşlı adam ona sertçe bakıp iyi bir kıza benzediğini ama daha dikkatli olup bu kadar umursamaz olmazsa böyle şeylerin başına gelmeyeceğini söyledi. Sevimli hanımsa gelip yanına oturdu, oturduğu yerde biraz sıkışsa da bu Lena’nın hoşuna gitti.

Böylece tramvaydan indiğinde Lena biraz daha iyi hissediyordu, kondüktör inmesine yardım etti ve ona seslendi: “Kalbini temiz tutmaya bak. O iyi bir adam değilmiş, kaçıp gittiği için şanslısın. Senin için daha iyi olacak, gerçek bir adam bulursun. Endişelenme, başına böyle bir dert gelen, gördüğüm en güzel kız sensin.” Kondüktör bunları söyledikten sonra başını

salladı ve diğer yolcularla konuşmaya devam etmek için tramvaya döndü.

Lena'yı sürekli azarlayan Alman aşçı olanları duyduğunda çok sinirlendi. İnsanlar için ne çok şey yaptığından her daim övünse de Bayan Haydon'ın Lena'ya bu kadar çok yardım edeceğini düşünmemişti. İyi Alman aşçı ondan hep biraz şüphe duymuştu. Başkaları için çok şey yaptıklarını düşünenler genellikle hiçbir şey yapmazlardı. Bayan Haydon iyi bir kadın olmadığı için değil. Bayan Haydon gerçekten iyi bir Alman'dı ve hakikaten yeğeni Lena'ya yardım etmek istemişti. Aşçı kadın bunu gayet iyi biliyordu ve her zaman da söylemişti, ona düzgün davranan Bayan Haydon'ı her zaman sevmiş ve takdir etmişti, Lena erkekler konusunda çok geri kafalıydı ve Bayan Haydon onu evlendirmek için çok çaba sarf etmişti. Bayan Haydon iyi bir kadındı, sadece bazen çok büyük laflar ediyordu. Belki de bu olay, insanın her istediğini yapmasının çok kolay olmadığını anlamasını sağlardı. Aşçı kadın Bayan Haydon için çok üzülüyordu. Tüm bunlar onun için tam bir hayal kırıklığı ve endişe kaynağı olmalıydı ve o, gerçekten de Lena'ya karşı her zaman çok iyi davranmıştı. Lena şimdi kıyafetlerini değiştirmeli ve ağlamayı kesmeliydi. Bunun, şu an ona hiçbir faydası yoktu, iyi bir kız olur ve sabırla beklerse, halası yine her şeyi yoluna koyardı. "Bayan Aldrich'e bir süre daha burada kalacağını söylerim Lena. Sana karşı ne kadar iyidir bilirsin, hem o aptal Herman Kreder meselesini de anlatırım. Böyle aptal insanlara hiç sabrım yok Lena. Şimdi ağlama artık Lena, git üstünü değiştir ki kıyafetlerini kirletmeyesin, ihtiyacın olunca tekrar çıkarırsın. Sonra bana bulaşıktaki yardım edebilirsin, her

şey yoluna girecek. Göreceksin haklı mıyım değil miyim. Artık ağlamayı kes Lena yoksa azarı yersin.”

Lena hâlâ biraz hıçkırarak ağlıyordu ve içten içe çok üzgündü ama aşçı kadının söylediği her şeyi yaptı.

Hep birlikte oturduğu kızlar Lena’yı dertli gördüklerine çok üzüldüler. İrlandalı kız, Mary, bazen ona çok sinirlenirdi. Mary, kendini bir şey sanan, burnu büyük, aptal kızların annesi Bayan Haydon hakkında konuşurken hep çok sinirlenirdi. Dünyaları verseler, Mary o şişman, aptal, kötü karakterli Mathilda Haydon gibi olamazdı. Ona pislik muamelesi yaparlarken, Lena neden o eve gitmeye devam ediyordu, Mary asla anlamıyordu. Gelgelelim, Lena insanları nasıl yola getireceğini hiç öğrenememişti ve onun tüm sorunu işte buydu. Ve zavallı Lena’nın, o ne istediğini bilmeyen ve anneciğiyle babacığına bebek gibi “ja”* diyen, bir kızın gözlerine bakacak cesareti olmayan ve son gün sanki biri ona zarar verecekmiş gibi sıvışıp kaçan o sakar ahmağı kaybettiğine üzülmesi çok aptalcaydı. Rezalet, Lena rezaletten bahsediyordu! Bırak onunla evlenmeyi, asıl rezalet bir kızın onun gibi adamlarla bir arada görülmesiydi. Ama zavallı Lena kendini göstermeyi hiç bilmiyordu. Adamın kaçıp Lena’yı arkada bırakması onun rezilliği idi. Keşke Mary ona ağzının payını verebilseydi. Lena, Herman Kreder gibi on beş adamı cebinden çıkarırmazsa, şapkasını yerdı. Şükürler olsun ki Lena, o Herman Kreder’den ve onun cimri, pis ailesinden kurtulmuştu. Eğer Lena bu konuda ağlamayı bırakmazsa, Mary elbette onu hor görecekti.

* Alm. Evet. [E.N.]

Zavallı Lena, Mary'nin ne kastettiğini çok iyi anlıyordu, bunları ona hep söylüyordu. Ama Lena'nın içi içini yiyordu. Bir adamın kaçıp Alman bir genç kızı geride bırakmasının utancını hissediyordu. Lena, Herman'ın davranış şeklinin ona ve onu tanıyan herkese karşı hakaret olduğu konusunda halasının haklı olduğunu biliyordu. Mary, Nellie ve Lena'nın her zaman beraber oturduğu diğer kızlar ona karşı çok iyilerdi, ama onun derdini hafifletemezlerdi. Herhangi saygın bir aile için Lena'nın terk edilmesi rezaletti ve bu gerçeği değiştirmek mümkün değildi.

Böylece günler yavaşça aktı ve Lena, halasını ziyarete hiç gitmedi. En sonunda, pazar günü Bayan Haydon bir çocukla haber gönderip Lena'nın onu ziyarete gelmesini istedi. Lena başına gelenler yüzünden gergindi, haberi alınca kalp atışları hızlandı. Elinden geldiğince hızlı bir şekilde Bayan Haydon'ı ziyarete gitti.

Bayan Haydon Lena'yı görür görmez onu bu kadar uzun süre beklettiği, hafta boyunca halasının bir ihtiyacı var mı diye sormaya gelmediği ve en sonunda bir çocukla haber göndermek zorunda kaldığı için azarlamaya başladı. Ama Bayan Haydon'ın aslında ona kızgın olmadığını Lena bile anlayabiliyordu. Bayan Haydon, "Zaten senin için hava hoş," diye devam etti. Lena onu ziyarete gelip söyleyecek bir şeyi olup olmadığını görme zahmetine bile katlanmazken, halası Lena'nın kederinin yükünü tek başına taşımaktan yorulmuştu. Fakat Bayan Haydon başkaları için çabalarken böyle şeylere hiç takılmazdı. Lena'nın işlerini yoluna koymak için gösterdiği çaba onu yormuştu, ama en azından şimdi Lena bunu duyduğuna göre

belki biraz minnettar olmayı öğrenirdi. “Salı günü evlenmeye hazır ol Lena, duydun mu beni?” dedi Bayan Haydon. “Salı sabahı buraya gel, ben her şeyi hazırlamış olacağım. Sana aldığım yeni elbiseyi ve çiçekli şapkanı giy, buraya gelirken kıyafetlerini kirletmemek için çok dikkat et. Çok dikkatsizsin Lena, hiç düşünmüyorsun ve bazen beynin yokmuş gibi davranıyorsun. Şimdi eve git ve Bayan Aldrich’e salı günü işten ayrılacağını haber ver. Dikkatli olmanla ilgili söylediklerimi sakın unutma Lena. Şimdi iyi bir kız ol Lena. Salı günü Herman Kreder’le evleniyorsun.” O hafta, Herman Kreder’e ne olduğu konusunda Lena’nın tüm öğrendiği bu kadardı. Lena öğrenilecek başka şeyler olduğunu unutmuştu. Gerçekten de salı günü evleniyordu, Mathilda Hala onun iyi bir kız olduğunu söylemişti ve artık utanılacak bir şey kalmamıştı.

Lena şimdi hayalperest haline geri dönmüştü; evleneceği gün terk edildiği için telaşlı olduğu son birkaç gün hariç Lena hep böyle olmuştu. Lena bugünlerde biraz heyecanlıydı, ama evlenmenin ne anlama geldiğini pek düşünmüyordu.

Herman Kreder evlilik konusunda pek hoşnut değildi. So-murtkan ve sessizdi, elinden gelen bir şey olmadığını biliyordu. Artık evlenmek zorunda olduğunun farkındaydı. Herman, Lena Mainz’dan hoşlanmıyor değildi. Lena herhangi bir kız kadar iyiydi. Hatta belki gördüğü kızlardan daha iyiydi, fazlasıyla sessizdi, ama Herman yanı başında bir kız olsun istemiyordu. Herman anne ve babasının her istediğini yapmıştı. New York’ta evli olan kız kardeşinin yanındayken babası onu bulmuştu.

Onu bulduğunda babası günlerce dil dökmüş, sabırla ve

tatlı dille konuşmuştu; oğlu Herman'a yapılacak doğru şeyin annesi ne isterse o olduğunu söyleyip durmuş, Herman ise cevap vermemeyi sürdürmüştü.

Yaşlı Bay Kreder, Herman'a, verilen sözlerin nasıl değişebileceğini anlamadığını söyleyip durdu. Bir anlaşma yaparsan o anlaşmaya sadık kalman gerekirdi, yaşlı Bay Kreder başka türlüünü hayal edemezdi ve bir kıza onunla evleneceğini söylediysen ve kız da her şeyi hazır ettiyse, bu bir iş anlaşması sayılırdı ve Herman'ın sözüne sadık kalması gerekirdi, Herman gibi iyi bir oğlun başka türlü yapması mümkün değildi. Ayrıca Lena Mainz çok tatlı bir kızdı. Herman gerçekten de babasını böyle yorarak ta New York'a getirtip ona bu kadar para harcatmamalıydı, bu durumda ikisinin de işleri aksıyordu, Herman'ın tek yapması gereken bir saat boyunca ayakta dikilmektir, sonra evleniverecek ve böylece her şey bitmiş olacaktı, evdeki düzeninde hiçbir değişiklik olmayacaktı.

Babası söylenmeye devam etti; zavallı annesi, Herman her dediğini yapıyor diye nasıl da övünürdü ve şimdi Herman sırf bir heves uğruna, herkese ne kadar inatçı olduğunu göstermek için annesini böyle zor bir duruma düşürüyordu, sırf onu gelip bulsunlar diye ailesine bu kadar masraf çıkartıyordu. Yaşlı Bay Kreder, "Hareketlerin anneni ne denli üzüyor hiç bilmiyorsun, Herman," demişti. "Nasıl bu kadar nankör olabilirsin annen hiç anlayamıyor Herman. Annen sana Lena Mainz gibi hoş, sessiz, maaşını her zaman biriktiren ve diğer kızlar gibi kendi bildiğini okumayan birini bulmuşken böyle inat etmen anneni çok üzüyor, annen sen evlenince rahat et diye bu kadar çaba-
lıyor Herman ve sen inat ediyorsun. Tüm gençler gibi sen de

sadece kendini ve kendi isteklerini düşünüyorsun Herman, annen sadece seni ve geleceğini düşünüyor. Sence annen evde ayak bağı olacak bir kızı ister miydi Herman, annen daima senin iyiliğini düşünüyor ve iyi bir kızla evlendiğini görse ne kadar mutlu olacağından bahsediyor, her şeyi güzelce yoluna koysa ve tüm bu hazırlıklar sana bir yük olmasa, sen sadece tamam olur desen nasıl mutlu olacak, sense inat ediyorsun, bize iş çıkarıp masraf ettiriyorsun, seni bulmak için etrafta dört dönüyorum. Herman benimle eve dön ve evlen, ben de seni bulmak için bunca yol tepmenin bana ne kadara patladığını annene söylemeyeyim. He, Herman?” dedi babası gönlünü alarak. “He, eve dön ve evlen. Tek yapman gereken bir saat boyunca ayakta dikilmek, sonra kimse seni rahatsız etmeyecek. He, Herman? Yarın benimle eve dön ve evlen. He Herman?”

Herman’ın evli kız kardeşi Herman’ı seviyordu, istediği bir şey olunca ona yardımcı olmaya çalışıyordu. Herman’ın, anne ve babasının her istediğini yapacak kadar iyi olmasını seviyordu, ama istediği bir şey olduğunda kendi yolunu çizebilmesini de istiyordu.

Fakat şimdi Herman’ın bu kız konusunda tuhaf davranışını düşünüyordu. Herman’ın evlenmesini istiyordu. Evlenmenin ona çok iyi geleceğini düşünüyordu. Olanları duyunca Herman’a güldü. Babası onu aramaya gelene dek Herman’ın neden New York’a geldiğini anlamamıştı. Olanları duyunca kardeşi Herman’a çok güldü ve sırf etrafında sürekli bir kız olmasın diye evlenmekten kaçtığı için dalga geçti.

Herman’ın evli kız kardeşi Herman’ı seviyordu ve onun kızlardan kaçmasını istemiyordu. Kardeşi Herman iyiydi ve

evlenmek ona kesinlikle iyi gelecekti. Evlenince kendi ayakları üzerinde durabilecekti. Herman'ın kız kardeşi ona güldü ve onu teselli etmeye çalıştı. "Kardeşim Herman gibi hoş bir adam kadınlardan korkar gibi hareket etsin, olur mu hiç. Onları görür görmez kaçmasan anlardın, kızlar senin gibi erkeklerden çok hoşlanır Herman. Evlenmek sana gerçekten iyi gelecek Herman, o zaman etrafında patronluk taslayabileceğin birileri olur. Evlenmek gerçekten sana iyi gelecek Herman, evlen de gör hoşuna gidiyor muymuş gitmiyor muymuş. Şimdi babamla eve dön ve o Lena'yla evlen Herman. Bir kere denesen ne kadar hoşuna gittiğini göreceksin Herman. Hiçbir şeyden korkma Herman. Hangi kızla istersen evlenebilirsin Herman. Kızlar senin gibi bir erkeğin sürekli yanlarında olmasını ister. Şimdi babamla eve dön ve dediğimi dene Herman. Ay Herman, orada otururken ne komik görünüyorsun bilsen, bir de kaçıp kızı geride bırakmışsın. Seni kaybettiği için çok ağladığına eminim. Ona kötü davranma Herman, şimdi eve dön ve evlen Herman. Onunla evlenmek için can atan bir kız dururken, kardeşimin evlenecek cesareti yoksa utanırım Herman. Her zaman yanı başında olmamdan bir şikâyetin yok Herman. Neden bir kızın sürekli yanında olmasını istemiyorsun anlamıyorum. Bana hep iyi davranmışsındır Herman ve tez zamanda Lena'ya da iyi davranacağını, sanki zaten hep senin yanındaymış gibi hissedeceğini biliyorum. İyi ve güçlü bir adam değilmişsin gibi davranma Herman. Sana gülüyorum ama mutlu olmanı çok istediğimi biliyorsun Herman. Eve dön ve Lena'yla evlen Herman. Çok güzel, gerçekten hoş, sessiz bir kız ve kardeşim Herman'ı çok

mutlu edecek. Herman'ın üstüne gitmeyi bırak baba. Yarın seninle dönecek ve görürsün evli olmayı nasıl da sevecek, ne kadar mutlu olduğunu görsünler diye herkesi sürekli güldürecek. Doğru söylüyorum Herman, aynen böyle olacak. Sen sadece beni dinle.” Sonra kız kardeşi güldü ve ona güven verdi, babası da annesinin Herman hakkında söylediklerini tekrarlayıp durdu ve bin bir dil döktü, Herman hiç cevap vermedi, kız kardeşi Herman'ın eşyasını topladı, çok neşeliydi, onu öptü ve güldü, sonra tekrar öptü, babası gidip tren biletlerini satın aldı ve sonunda pazar günü Herman'ı Bridgepoint'e geri getirdi.

Bayan Kreder'i aklından geçeni söylemekten alıkoyamak imkânsızdı, ama kız kardeşi bir mektup yazıp annesine Herman'ın yaptıkları hakkında hiçbir şey söylememesi için onu uyarmıştı. Kocasını Herman'la eve döndüğünde, “İşte eve döndük annesi, ikimiz de çok yorgunuz, tren çok kalabalıktı,” dedi ve sonra ona, “Herman'a iyi davran annesi, başımıza bu kadar dert açmak istememişti,” diye fısıldadı. Bu yüzden yaşlı Bayan Kreder, Herman'a söylemek istediklerini içinde tuttu. Sadece sertçe, “Eve dönmene çok sevindim Herman,” dedi. Sonra da işleri yoluna koymak için Bayan Haydon'ı ziyarete gitti.

Herman şimdi her zaman olduğu gibi sessiz, somurtkan ve iyiydi, her zaman annesiyle babasının istediklerini yapmaya hazırdı. Salı sabahı gelince Herman yeni kıyafetlerini giydi, bir saat boyunca dikilip evlenmek için annesi ve babasıyla yola çıktı. Lena yeni elbisesini giymiş, çiçekli şapkasını takmıştı, bu sefer birazdan gerçekten evleneceği için gergindi. Bayan

Haydon her şeyi hazır etmişti. Herkes olması gerektiği gibi düğündeydi. Kısa süre sonra, Herman Kreder ve Lena Mainz evlendiler.

Her şey gerçekten bittiğinde, hep beraber Kredelerin evine döndüler. Şimdi Bay Kreder'in yıllarca terzi olarak çalıştığı ve Herman'ın ona yardım ettiği bu evde Lena, Herman, yaşlı anne ve baba birlikte yaşayacaklardı.

İrlandalı Mary sık sık Lena'nın Herman Kreder'de ve onun pis, cimri anne babasında ne bulduğunu anlamadığını söylüyordu. Yaşlı Kredeler İrlandalıların gözünde cimri, pis bir çiftti. Bu pislik, İrlandalı Mary'nin bildiği, hoş görebildiği ve sevdiği samimi, düşüncesiz, mücadeleci, çamur kaplı, eski püskü, kömür isli evlerin pisliğinden değildi. Onları, kıyafetlerini ve kendilerini yıkamaktan kaçınmak için pasaklı, baştan savma ve kirli giyinmenin, yıkayıp kurutma zahmetine katlanmamak için yağlı saçla gezmenin, kıyafetlerini isteyerek değil de daha ucuza geldiği için kirli bırakmanın, ısınmak daha ucuza gelsin diye evi kapalı ve havasız bırakmanın, parayı kenara koymak için değil de asla para kazanmamışçasına fakir yaşamının, sadece doğalarında olduğundan ya da para kazanmak için değil de para harcamayı önlemek için çok çalışmanın getirdiği, Alman tasarrufunun pisliğiydi.

İşte burası Lena'nın yeni eviydi ve Lena için İrlandalı Mary'nin gördüğünden çok farklıydı. Hayalperest ve akli başka yerde olsa bile Lena da Alman'dı ve tutumluydu. Lena her zaman dikkatli olmuş ve para biriktirmişti, zira bildiği tek yol buydu. Daha önce kendi parasını nasıl yöneteceği ve onu nasıl harcayacağıyla ilgili hiç düşünmesi gerekmemişti.

Bayan Herman Kreder'den önce, Lena Mainz kıyafet seçimi ve kişisel hijyeni konusunda her zaman temiz ve düzgün olmaya dikkat etmişti, ama bu konu üzerine kafa yorduğundan değil, geldiği ülkede, Almanya'da insanlar böyle davrandığı içindi, ayrıca Mathilda Hala ve onu hep azarlayan aşçı kadın Lena'yı kıyafetlerini temiz tutması ve sık sık yıkanması için tembihlemişlerdi. Ama böyle davranmak Lena'nın içinden gelen derin bir güdü değildi. Bu yüzden Lena, yaşlı Krederlerden hoşlanmasa ve zaten hoşlanmadığını bilmese de onların cimri ve pis insanlar olduklarını düşünmedi.

Herman Kreder'in doğasında temizlik olduğu için yaşlı çifte göre daha temizdi, ama anne babasının bu hallerine çok alışık olduğundan onların daha temiz olmaları gerektiğini hiç düşünmemişti. Herman da erkek arkadaşlarıyla dışarı çıktığı akşamlarda yaptığı ufak bira harcaması dışında tüm parasını biriktirirdi ve para harcamak için aklına başka hiçbir yol gelmezdi. Tüm parayı yöneten kişi babasıydı ve o da parayı daima iş için kullanırdı. Herman babasıyla çalıştığı ve babası da ona ödeme yapmayı akıl etmediği için Herman'ın aslında hiç parası olmazdı.

Böylece dördü Kreder evinde beraber yaşamaya başladılar, Lena kısa süre içinde dağınık ve biraz kirli giyinmeye, sönük görünmeye başladı, kimse Lena'nın ne istediğini umursamıyordu, Lena da gerçekten neye ihtiyaç duyduğunu bilmiyordu.

Hep beraber yaşamamanın Lena için tek çekilmez yanı Bayan Kreder'in azarlamalarıydı. Lena sıklıkla azarlanmaya alışıkta ama Bayan Kreder'in azarlamaları Lena'nın daha önceden bildiği ve katlanmak zorunda kaldığı azarlamalara benzemiyordu.

Herman, artık evli olduklarından Lena'dan çok hoşlanıyordu. Onu pek umursamıyordu ama etrafta dolaşması Herman'ı pek rahatsız etmiyordu, sadece Lena çok dikkatsiz olduğunda, yemelerine yetecek kadar para biriktirmediğinde ve genel olarak para kullanmayı bilmediğinden annesi parayı kendi biriktirmek zorunda kaldığında endişelenip ikisine de kızınca Herman rahatsız oluyordu.

Herman Kreder daima anne babasının istediklerini yapmıştı, ancak onları gerçekten sevmiyordu. Yalnızca mücadele etmekten hoşlanmıyordu. Herkesle anlaşsa, her gün işte aynı şeyleri yapmaya devam edebilse, kimseden laf işitmese ve insanların öfkesine maruz kalmasa onun için hava hoştu. Ama şimdi evliliği, tahmin ettiği gibi, başına bela açıyordu. Sürekli Lena'yı azarlaması yüzünden annesinin sesini daha sık duyar olmuştu. Şimdi gerçekten de annesini dinlemesi gerekiyordu, çünkü Bayan Kreder Lena'yı azarlarken Herman hep yanlarında oluyordu ve Lena çok korkak, sönük duruyordu. Herman annesini iyi tanıyordu, daha önceleri hep yaptığı gibi, az yiyip çok çalıştığı sürece azarlamalarını kulak arkası edebilirdi ama artık evli olduğundan ve etrafta sürekli bir kadın gezindiğinden Herman'ın Lena'ya yardımcı olması, ona annesinin azarlarını duymamayı, karşısında o kadar korkak durmamayı, çok yememeyi ve her zaman tasarruflu olmayı öğretmesi gerekecekti.

Herman, Lena'nın bunu anlamasına nasıl yardımcı olacağını bilmiyordu. Lena'ya yardımcı olmak için annesine cevap verse işleri Lena için sadece daha kötü hale getirirdi, annesinin berbat azarlarını duymamak için güçlü olması gerektiğini söyleyip Lena'yı teskin edesi de gelmiyordu. Etrafındaki durumun

sürekli böyle olması Herman'ı rahatsız ediyordu. Herman annesini susturmak için ona nasıl karşı koyacağını bilmiyordu, Herman bir şeyi gerçekten çok isteyen birine nasıl karşı koyabileceğini bilmiyordu. Herman hayatında hiçbir şeyi birilerine karşı koyacak kadar çok istememişti. Herman'ın tek istediği normal ve sakin bir yaşam sürmek, çok konuşmamak ve çalışarak her gününü aynı geçirmekti. Şimdi annesi onu, bu Lena denen kızla evlendirip sürekli azarladığı için bütün bu endişeler ve dertler başına üşüşmüştü.

Bayan Haydon, Lena'yı artık çok sık görmüyordu. Bunun nedeni, yeğeni Lena'ya olan ilgisini kaybetmesi değildi, Lena şimdi evli bir kadın olduğu için onları eskisi kadar sık ziyaret gelmesi uygun kaçmazdı. Zaten Bayan Haydon bu aralar çok meşguldü; iki kızını iyi kocalar bulmaları için hazırlıyordu. Kocasını da sürekli oğlunu şımarttığından, çocuğun bozuk karakterinden ve Alman bir ailenin yüz karası olacağından yakınıyordu. Tüm bunlar Bayan Haydon'ı endişelendiriyordu, artık pek sık görüşemeseler de Bayan Haydon Lena'ya iyi davranmak istiyordu. Bayan Haydon, Lena'yı ancak Bayan Kreder'i ziyarete gittiğinde ya da Bayan Kreder onu ziyarete geldiğinde görebiliyordu ki bu da pek sık olmuyordu. Bayan Haydon Lena'yı artık azarlayamıyordu, çünkü Bayan Kreder her zaman yanlarında oluyordu. Bayan Kreder yanlarındayken Lena'yı azarlamak doğru olmazdı çünkü onu azarlamak artık Bayan Kreder'in hakkıydı. Böylece halası Lena'ya hep tatlı sözler söyledi, Bayan Haydon Lena'nın üzgün ve dikkatsiz görünüşünü fark ettiğinde endişelense de şimdi bununla uğraşmaya gerçekten vakti yoktu.

Lena eskiden hep beraber oturduğu kızları artık göremiyordu. Onları görmesi için hiçbir yol yoktu, onları görmek için bir yol aramak Lena'nın doğasında yoktu, zaten onları görebildiği eski günleri de çok düşünüyor değildi. Hiçbiri Krederlerin evine, Lena'yı görmeye gelmemişti. İrlandalı Mary bile onu görmeye gelmeyi hiç düşünmemişti. Lena kısa sürede unutulmuştu. Kısa sürede Lena'yı hayatlarından çıkarmışlardı, Lena da bir zamanlar onları tanıdığını düşünmüyordu artık.

Eski arkadaşlarından Lena'nın ne sevdiğini ve neye ihtiyacı olduğunu umursayan ve her zaman gelip kendini görmesini isteyen tek kişi, onu azarlayan iyi Alman aşçıydı. Şimdilerde Lena'yı umursamaz olduğu ve dışarı çıkarken bu kadar dağınık görüldüğü için azarlıyordu. "Hamile olduğunu biliyorum Lena ama dışarı böyle çıkılmaz ki. Buraya gelip mutfağında böyle dağınık ve eski halinden eser yokmuşçasına oturmandan utanıyorum. Senin gibi birini hiç görmedim Lena. Herman sana çok iyi davranıyor, hep söylüyorsun, kimsenin sana iyi davranmasını hak etmediğin halde Herman sana hiçbir zaman kötü davranmıyor, çok dikkatsizsin Lena, sanki kimse sana nasıl görünmen gerektiğini söylememiş gibi umursamaz davranıyorsun. Hayır Lena, neden böyle umursamaz ve dağınık görünüyorsun anlamıyorum, bu kadar çirkin görünmenden utanıyorum. Hayır Lena, her şeyden vazgeçen ve gerçekten bir derdi varmış gibi sürekli ağlayan bir kadının işleri yoluna koymasının imkânı yok. Herman Kreder'le evlenmeni hiç istemedim Lena, o yaşlı kadına katlanman gerekeceğini biliyordum ve o yaşlı adam, o da çok cimri. Diline yansımada da o

da içten içe karısı kadar kötü. Bunu biliyorum Lena, sana karnını doyuracak kadar bile yiyecek vermediklerini biliyorum. Gerçekten üzgünüm Lena, bunu biliyorsun, ama ne kadar çok derdin olursa olsun bu böyle dağınık gezmek için bahane değil. Beni hiç ortada dağınık gezerken göremezsin Lena, oysa bazen öyle kötü baş ağrıları çekiyorum ki ayakta duracak halim olmuyor, yaptığım yemekten hayır gelmiyor, ama yine de her zaman saygıdeğer görünmeye dikkat ediyorum Lena. Alman bir kızın işleri yoluna koymasının tek yolu budur. Sana söylediğimi duyuyor musun Lena? Şimdi karnını doyur Lena, her şeyi hazır ettim, elini yüzünü yıka ve dikkatli ol, çok güzel bir bebeğin olacak, sonra halanın sen ve Herman'ı kendi evinize çıkartmasını sağlayacağım ve her şey yoluna girecek. Dediğimi duyuyor musun Lena? Bir daha seni bu eve böyle gelirken görmeyeyim, sürekli ağlamayı da bırak, derdi olan kimsenin işleri senin gibi davranarak çözdüğünü görmedim. Dediğimi duyuyor musun Lena? Şimdi eve git, dediğim gibi iyi bir kız ol ve gerisini bana bırak. Bayan Haydon'a söyleyeceğim, yaşlı Kreder'in bebek doğana kadar seni rahat bırakmasını sağlasın. Artık korkma ve aptal olma Lena. İyi bir kocan ve pek çok kızın minnettar olacağı bir yaşamın varken böyle davranmanı istemiyorum. Şimdi eve git Lena ve sana dediklerimi yap, ben de sana yardım etmeye çalışayım.”

“Tabii, Bayan Aldrich,” dedi iyi aşçı, ev sahibesine daha sonraları, “evlenmeyi çok isteyen kızların başına hep bunlar geliyor, Bayan Aldrich. Sahip olduklarının farkında değiller Bayan Aldrich. Pek çok şeye sahip olsalar da aslında ne istediklerini bilmiyorlar Bayan Aldrich. Mesela şu zavallı Lena,

sürekli ağladığı ve dağınık görüldüğü için onu azarladım, evlilik o zavallı Lena'ya hiç yaramadı Bayan Aldrich. Artık çok solgun ve üzgün görünüyor Bayan Aldrich, onu öyle görmek içimi acıttı. Lena iyi bir kızdı Bayan Aldrich, günümüz kızlarının aksine başımı hiç ağrıtmazdı, Bayan Aldrich, bizim Lena'dan daha çalışkanını da görmedim ve artık sürekli o yaşlı Bayan Kreder'e katlanmak zorunda. Ah ah! O yaşlı kadın Lena'ya hiç iyi davranmıyor, Bayan Aldrich. Yaşlı insanların genç kızlara karşı nasıl bu kadar kötü ve sabırsız olabildiklerini anlamıyorum. Keşke Lena Herman'la yalnız yaşayabilseydi, Herman erkeklerin çoğu gibi kötü değil Bayan Aldrich, sadece hep annesinin dediklerini yapıyor, hiç cesareti yok, yani ondan zavallı Lena'ya hayır yok. Halası Bayan Haydon'ı tanıyorum, kız için en iyisini istedi ama zavallı Lena, Herman onu bırakıp New York'a kaçtığında geri gelmesi onun için daha iyi olurdu. Lena'nın halini hiç beğenmiyorum, Bayan Aldrich. Yaşamaya takati kalmamış gibi görünüyor ve ona nasıl güzel davranılacağını, nasıl güzel görünüleceğini öğretmek için o kadar çaba göstermeme rağmen ancak oradan oraya sürükleniyor ve her zaman kirli görünüyor. Böyle kızlara evlenmek yaramıyor, Bayan Aldrich, iyi bir yer bulduklarında orada kalsalar ve çalışmaya devam etseler daha iyi olur. Lena'nın halini hiç beğenmiyorum, Bayan Aldrich. Keşke zavallı Lena'ya yardım etmenin bir yolu olsaydı, Bayan Aldrich, ama o yaşlı Bayan Kreder, Herman'ın annesi, o kötü bir kadın. Bayan Haydon'la tez zamanda konuşacağım, Bayan Aldrich, zavallı Lena'ya yardım etmek için ne yapabiliriz konuşacağım.”

Bunlar zavallı Lena için gerçekten kötü günlerdi. Herman ona karşı her zaman çok iyiydi, hatta bugünlerde bazen annesinin azarlamalarını durdurmaya bile çalışıyordu. “Kız iyi değil anne, onu kendi haline bırak, duyuyor musun beni? Ne yapmasını istiyorsan bana söyle, ben ona anlatırım. Tam istediğin gibi yapmasını sağlarım anne. Kızı kendi haline bırak diyorum anne, sürekli azarlamayı kes. Biraz daha iyileşene kadar kızı kendi haline bırak diyorum anne.” Herman mücadele etme konusunda gittikçe güçleniyordu, çünkü Lena’nın içinde büyüyen bebeğiyle annesine ve onun korkunç azarlamalarına dayanamadığını görebiliyordu.

Herman’a mücadele edecek güç sağlayan yeni bir his vardı artık. Bir şeyi çok istemek Herman Kreder için yeniydi, Herman baba olmayı çok istiyordu, bu bebeğin oğlan olmasını ve sağlıklı doğmasını istiyordu, Herman anne babasını çok umursamıyordu ama hayatı boyunca hep onların istediklerini yapmıştı, karısı Lena’yı da çok umursamıyordu, ama ona karşı hep iyiydi, annesi onun yakasından düşsün ve korkunç azarlamalarını kessin diye çabalıyordu, ama ufak bir bebeğin babası olmak, işte bu his Herman’ı derinden sarsıyordu. Bebeği sıkıntıya düşürmemek için annesine ve eğer annesini kontrol etmesine yardımcı olmayacaksa babasına karşı gelmeye neredeyse hazırды.

Herman bazen bunları konuşmak için Bayan Haydon’ın ziyaretine bile gidiyordu. Böylece bebeğin iyiliği için şimdilik dördünün beraber yaşamaya devam etmesine, doğumu beklemelerine, Herman’ın Bayan Kreder’in azarlamalarını biraz azaltmasına, sonra Lena biraz güçlendiğinde, Herman’ın onun

için baba evinin hemen yanında yeni bir ev amasına karar verdiler, bu sayede Herman babasına yardım etmeye devam edebilecek, ama yaşı kadının onları kontrol edemeyeceği ve korkunç azarlamalarını duymayacakları bir evde yemek yiyip uyuyabileceklerdi.

Böylece her şey bir süre daha aynen devam etti. Zavallı Lena anne olacağı için hiç neşeli hissetmiyordu. Denizdeyken hastalandığında nasılsa, öyle korkmuş hissediyordu. Şimdi onu incitecek her şeyden korkuyordu. Korkak, durgun ve cansızdı, her an ölebileceğini düşünüyordu. Zavallı Lena'nın böyle zor bir durumda güçlü olacak takati yoktu, korkmuş halde kııldamadan oturuyor, renksiz ve cansız, her an ölebileceğini düşünüyordu.

Çok geçmeden Lena bebeğini doğurdu. Bebek iyi, sağlıklı bir oğlandı. Herman oğanı çok önemsiyordu. Lena biraz güçlenince, gönüllerine göre yiyip içip uyuyabilsinler diye, Herman baba evinin yanında yeni bir ev aldı. Bu Lena için çok değişiklik yaratmış gibi durmuyordu. Hamileyken nasılsa aynısıydı. Etrafta ruhsuz bir şekilde dolaşmaya ve dağınık giyinmeye devam etti, sanki hiçbir şey hissetmiyormuşçasına davranmayı sürdürdü. İşini her zaman bildiği gibi yapmaya devam etti ama hiç neşelenmedi. Herman her zaman iyi ve nazikti, işlerinde Lena'ya hep yardımcı oluyordu. Ona yardım etmek için bildiği her yolu denedi. Ev ve bebek için sürekli çalıştı. Lena ona öğretildiği gibi, gerekeni yapmaya devam etti. İşini yapmaya devam etti, her zaman dağınık ve kirliydi, biraz dalgın ve cansızdı. Evlendiğinden beri böyleydi ve hiç toparlanamamıştı.

Bayan Haydon, yeğeni Lena'yı artık hiç görmüyordu. Bayan Haydon'ın kendi evinde pek çok derdi vardı; kızları evleniyordu ve gittikçe baş etmesi zorlaşan oğlu büyüyordu. Lena için doğru şeyi yaptığından emindi, Herman Kreder iyi bir adamdı, bazen o kadar iyi bir kocayı kendi kızlarına ayırmaktan memnun olacağını bile düşündüğü oluyordu, üstelik artık onlara dert yaratan yaşlı çiftten ayrı, kendi başlarına yaşayabilecekleri evleri de vardı. Bayan Haydon, yeğeni Lena için doğru olanı yaptığından çok emindi ve onu daha sık ziyaret etmesi gerektiğini düşünmüyordu. Lena artık halasına daha fazla dert yaratmasa iyi ederdi.

Lena'yı sıkça azarlayan iyi Alman aşçı, zavallı Lena için hâlâ annelik görevini yapmaya çalışıyordu. Lena için bir şeyler yapmak artık çok zordu. Lena söylenenleri artık hiç duymuyor gibiydi. Herman her zaman ona yardım etmek için elinden geleni yapıyordu. Herman evde olduğu zamanlarda her zaman bebekle ilgileniyordu. Herman bebekle ilgilenmeyi çok seviyordu. Lena bebeği dışarı çıkarmayı ya da yapmak zorunda olmadığı bir şey yapmayı hiç düşünmüyordu.

İyi aşçı bazen Lena'nın onu ziyarete gelmesini isterdi. O zaman Lena bebeğiyle gelir, mutfakta otururdu ve iyi kadının yemek yapmasını izlerdi, aşçı kadının Lena'yı hiçbir derdi yokken etrafta böylesine dağınık gezdiği, orada cansız bir şekilde oturduğu ve hep böyle nankör olduğu için eskiden olduğu gibi azarlamasını dinlerdi. Lena bazen uykusundan biraz uyanır gibi olur ve yüzünde eski, nazik, sabırlı ve tasasız tatlılık ifadesi belirirdi, ama çoğunlukla iyi Alman kadının azarlarını işitmez görünüyordu. Lena, ev sahibesi Bayan Aldrich'in onunla

nazikçe konuşmasını çok severdi, o anlarda geçmişe döner ve onun için çalıştığı zamanlardaki gibi hissederdi. Lena yalnızca yaşamaya devam etti, kıyafetleri dağınık, kendisi sönük ve cansız kaldı.

Zaman içinde Lena'nın iki tane daha çocuğu oldu. Bu defa çok korkmadı. Lena, insanlar tarafından incitildiğinde bunu fark etmiş gibi görünmüyordu, başına gelen herhangi bir şeyi hisseder gibi bir hali yoktu.

Lena'nın üç bebeği de tatlıydı ve Herman onlara her zaman çok iyi bakıyordu. Herman karısı Lena'yı hiçbir zaman çok umursamadı. Herman'ın gerçekten umurunda olan tek şey bebeklerdi. Herman çocuklarına her zaman çok iyi davranıyordu. Onları tutarken her zaman nazik ve şefkatliydi. Onlara marifetli bir şekilde bakmayı öğrendi. Çalışmadığı tüm zamanı onlarla geçirdi. Çocuklarıyla aynı odada olabilmek için yavaş yavaş tüm işini kendi evinde yapmaya başladı.

Lena giderek daha da cansızlaştı ve Herman onu neredeyse hiç düşünmemeye başladı. Üç çocuğunun da bakımını zaman içinde tamamen kendi üstlendi. Onlara yemeklerini yedirdi, banyolarını yaptırdı ve her sabah onları giydirdi, onları yatağa yatırdı ve her dakikasını onlarla geçirdi. Sonra Lena dördüncü bebeklerine hamile kaldı, bebeği doğurmak için yakındaki hastaneye gitti. Doğum zor geçecek gibi görünüyordu. Bebek nihayet doğduğunda annesi gibi cansızdı. Doğum sırasında Lena'nın rengi atmış ve hastalanmıştı. Her şey bittiğinde Lena da can vermişti ve kimse neden olduğunu anlayamamıştı.

Lena'yı sürekli azarlayan ve son gününe kadar ona yardım etmeye çalışan iyi Alman aşçı onu özleyen tek kişiydi. Lena'nın

onunla çalışırken nasıl güzel göründüğünü, sesinin nasıl nazik olduğunu ve kulağa nasıl tatlı geldiğini, her zaman iyi bir kız olduğunu ve ona yardım etmek için işe alınan diğer kızlar gibi başına hiç bela açmadığını hatırlıyordu. İyi aşçı, Bayan Aldrich'le konuşmaya vakit bulduğunda bazen Lena'dan böyle bahsediyordu, Lena'yı hatırlamak için yapılan tek konuşma bu kadardı.

Herman Kreder üç çocuğuyla çok mutlu, çok hoş, çok sakin ve halinden pekâlâ memnun bir şekilde yaşadı. Artık sürekli etrafında dolaşan bir kadın yoktu. Her gün babası için yaptığı işler bitince evine gidip kendi işlerini yapıyordu. Herman hep yalnızdı, küçük çocukları ona yardım edecek kadar büyüyene dek hep yalnız çalıştı. Herman Kreder artık halinden çok memnundu, hep çok düzenli ve huzurluydu, her gün bir sonrakinin aynısıydı, üç iyi, nazik çocuğuyla artık yalnız yaşıyordu.

gertrude stein

üç yaşam

Modern edebiyatın en mühim eserlerinden biri olarak görülen, birçok yazara ilham veren *Üç Yaşam*, Gertrude Stein'in yayımlanan ilk kitabı olmasının yanı sıra, onun düzyazıda benimsediği yenilikçi eğilimleri yansıtan, sanatının izini sürebileceğimiz bir metin.

Dil ve anlam bütünlüğünü parçalamaya dayalı, yinelenen sözcüklerle örülü üslubuyla üç farklı kadının birbirinden farklı yaşamını ele aldığı bu üç öyküde Stein, yazıyı tüm geleneksel süslerden arındırmayı ve saf bir ilkelliğe ulaşmayı hedefliyor.

“Stein, hayata dair parçaları değil, hayatı olduğu gibi ortaya koyuyor.”

Chicago Record Herald, 1910

delidolu.com.tr

f t i delidolukitap

ISBN: 978-605-2349-03-8

9 786052 349038